



ក្រសួងកសិកម្ម រាជប្រមាណ និង នេសាទ



# សេវានៃដោនាំបច្ចេកទេសនីមី ជំនាញបែន្ថែម



រៀបចំដោយ : នាយកដ្ឋានផ្សេងៗកសិកម្ម

សហការដោម្បី : គម្រោងបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនដលិតភាពដីព្រឹកតំបន់ទន្លេសាប (TSTD)

ឧបត្ថម្ភដោយ : ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍រាស្តី ដ្ឋាកិច្ចប្រទេសហរំងច្បងដ៏ និង ដ្ឋាកិច្ចសាធារណរដ្ឋក្រឹង

## ផ្សេងៗដោយ:

លោក លីវ លាយហិ : ប្រធានប្រមិតីបីក្បាហច្ចកទេស និង

ជាមួកជំនាញផ្លូវការដ្ឋាន និង ផ្សេងៗផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា នៃគម្រោង TSTD

ទូរសព្ទលេខ : ០១២ ៩៩១ ៧៧៦

អ៊ីមែល : liveanghy@gmail.com

និង

កញ្ញា កែវ ចាន់ដានី : គំណាងប្រចាំកម្ពុជា របស់ក្រុមហ៊ុន អីសុខសុ អន្តរជាតិ

ទូរសព្ទលេខ : ០១២ ៧៨៧ ៦៧៩

អ៊ីមែល : chandavy.keo@eastwestseed.com

កាលបរិច្ឆេទ : ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣

© ក្រុមហ៊ុនប៊ូតិចប៊ូតិច: គ្រប់ព័ត៌មានទាំងអស់នេះគឺវិភាគនំបច្ចកទេសនេះ:  
ជាកម្មសិទ្ធិ របស់ក្រសួងកសិកម្ម ក្រុមហ៊ុនប៊ូតិច និង នេសាទ ហើយសម្រចច្បាប់សិទ្ធិឱ្យ  
នាយកដ្ឋានផ្សេងៗផ្សាយកសិកម្ម ធ្វើជាមាស់កម្មសិទ្ធិ។ កាលបរិច្ឆេទនេះ នាយកដ្ឋានផ្សេងៗផ្សាយកសិកម្ម  
ត្រូវស្តីការនៅឡាតាំងសិទ្ធិជាមុនសិន ពីនាយកដ្ឋានផ្សេងៗផ្សាយកសិកម្ម។

## លម្អិតការអនុវត្ត

ខ្លួនខ្លះ.....	iii-iv
ការងារ.....	1
១. សេចក្តីផ្តើម .....	3
២. កំណត់សំគាល់ពីខ្លួន និង ទំហំប្រព័ន្ធលស្សីតនោនៅលាភប្រើប្រាស់នៅលេខ.....	4
៣. សំគាល់ប្រព័ន្ធលស្សីតនោនៅលាភប្រើប្រាស់ស្តីពីកំណត់លាភនៅលេខ .....	5
៣.១. ត្រួសកំពើត្រឹម .....	6
៣.២. ម្រោះ .....	17
៣.៣. ត្រប់ .....	29
៣.៤. សំណុកក្នុង .....	43
៣.៥. ប៊ែងចោះ .....	55
៣.៦. ម្រោស .....	70
៣.៧. ននោដងជុង .....	83
៣.៨. ននោដងមូល .....	94
៣.៩. ត្រឡប់ .....	105
៣.១០. យោក .....	116
៣.១១. ខ្សែក្តីក .....	127
៣.១២. ល្អី .....	137
៣.១៣. ពោកដ្ឋុម .....	147
៣.១៤. ស្អែកឱ្យ .....	154
៣.១៥. ខាត់ណាង .....	163
៤. ការកត្តិក្រាមបំណាយបំណុលជិតកម្ម និង ទិន្នន័យបំណុល .....	172
៤.១. ការកត្តិក្រាមបំណាយបំណុលជិតកម្ម .....	172
៤.២. ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានប្រមូលបាន សម្រាប់ការកត្តិក្រាមបំណាយបំណុលជិតកម្ម .....	174
ឧបសម្ព័ន្ធ ១: បញ្ជីការបំណាយបំណុលជិតកម្ម .....	176



၁၇၅

អតិថជន តីជាការចាប់ផ្តើមម្មាយ ដែលយើងវាំនឹងដូចបខសត្វជាថ្វីន។ យ៉ាងណាមិញ្ញាចាម្មាយនឹងការចាប់ផ្តើម រួមង មានការអភិវឌ្ឍន៍កែវប្រជុំនឹងជាជាបនវ ដើម្បីត្រូវបានបង្ហាញនូវការល ហើយរបៀបរបស់នឹងការពារស់នៅរបស់ ប្រជាពលរដ្ឋយើងក៏ដែលវាំប្រឈប់បានការអភិវឌ្ឍន៍នេះបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីនឹងការអភិវឌ្ឍន៍នេះបច្ចេកវិទ្យា ចំណោះដើម្បី វិទ្យាសាស្ត្រ ឆ្លោះទៅកាន់ទំនើបការបន្ទីយកម្មពីមួយចំឡើងទៅមួយចំឡើង គួរពីរបីបទនៃសាកលវរកបន្ទីយកម្ម។

ពិតណាស់ យើងទាំងអស់គ្មានជីងជាយុរោនាស់មកហើយចា កម្ពុជាប្រជាជនសកម្ម នាន់ខ្លួន សេដ្ឋកិច្ចពីងផ្តូកទៅលើសំយកសកម្ម ហើយដែលរាជធានីភ្នំពេញបានរក្សាទុកដាក់ និងមួងម៉ាក បំផុតបែស ឡាត់សែន បានចាត់ទុកប្រហែល កសិកម្មជានឹងសំយកអាជីវការមួយនៃគ្រប់កាល៖ទេស៖ “។ គុងនេះ វិសំយកសកម្ម ត្រូវដើរជាក្នុងមួយដែលខ្លួនបានកម្ពុជា ដែលមានប្រជាធិបតេយ្យ ៨០% សំនួរតំបន់ ជនបទ និង ប្រកបមុខបានសកម្មបែងបន់នៅ ការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងវិសំយកអាជីវការមួយនេះ កំមិនជាការងារយោស់ប៉ុន្មាន ទៀត បន្ទាប់ពីប្រជាជនជាតិបានចាត់ទុកប្រហែល សំយកអាជីវការមួយនេះ។ ពីសេសដើម្បីជានៅក្នុងការ បំពេញកម្មវិធានបែងប្រជាពលរដ្ឋ កំដូចជាការប្រឈមមុខទៅនឹងការកែវទីនៃទីនេះចំនួនប្រជាជន ភាពខសគ្នាន់ កម្រិតការសេវាដំបូងអាហារបែសអ្នកទីក្រុងដែង ការស្របញ្ជានសេវាដំបូងអាហារបែសប្រជាជនក្នុងពិភពលោកដែង និង សម្រាប់ ការនៅចំពេញដែងនោះ ពិតជានឹងផ្តើមឱ្យខ្សោចការនៃប្រជាជនប៉ុន្មានបែងប្រជាជន។

សៀវភៅណានាំបច្ចុកទេសស្តីពី ដំណរោះពីនេះ នៅពេលចំចង់ប្រាកដឡើងដោយអ្នកជំនាញរាល់កទេស ហើយ ត្រូវបានផ្តល់ការពិនិត្យពីគ្រោះយោបល់ និងឯកភាពយល់ព្រមទាំងកម្មការបច្ចុកទេសដែលមានសមាសភាពមកពី អង្គភាពជំនាញនានា នៃក្រសួងកសិកម្ម ត្រូវប្រមាត្រ និងនេសាទ និងអ្នករាជការតែនូវដោយឡើត ហើយ វាដាកសារតាម ដែលគឺជាប័ណ្ណអំពីកំណែន និងបច្ចុកទេសសម្រាប់មន្ត្រីធ្វើឱ្យដ្ឋាយស្ថុក និង ភ្នាក់ងារធ្វើឱ្យដ្ឋាយបច្ចុកទេសតាម មូលដ្ឋាននានា យកទេសប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល និង ធ្វើឱ្យដ្ឋាយបច្ចុកទេសតួនាទីក្នុងបំណង ដើរចំណោះដើង ពីកំណែន និងបច្ចុកវិទ្យាកសិកម្មតាមរបៀបប្រាកដខ្លួនគ្នាបានបង្ហាញជាប្រជាកសិករ និង ជលិកករដែល

សេវាកម្មសង្គម និងកម្រវត្ថុ

ជាមួយ សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសនេះ មានសារប្រយោជន៍សម្រាប់មន្ត្រីកសិកម្មខេត្ត ក្រុង ស្រុក អង្គភាព ក្រោមដៃធ្លាក់បាល ភ្នាក់ងារប្រព័ន្ធដឹកនាំរៀបចំការណានៅមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការផ្តើរបច្ចេកវិទ្យា ដល់ប្រជាកសិករដនុបទ ឱ្យបានទូលំទូលាយ និងចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាបំពេះមុខ ដែលប្រជាកសិករកំណុងប្រឈម នៅក្នុងការងារដលិតកម្មកសិកម្ម ពីពិធីកម្មកសិកម្ម ដើម្បីជានាសន្និសុខស្អោះ និងហេតុន្រាត់ចំណូលត្រូវសារជាតិសេស រួមចំណោកការតែបន្ទូយភាពក្រឹកស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រចុកគោរបស់ជោគជ័យ ឯកសារនេះ ជាបនិសទានមួយ ដូយបើកដូរដែលប្រើយិនិត្តអ្នកអាជីវទាំងឡាយ ដែលមានបំណងយកបច្ចេកទេសនេះ ទៅអនុវត្តតាមសេចក្តីសម្រចចិត្តរបស់ខ្លួន និងទូលបានដោជ្ឌាលូបរោះប្រកបដោយក្រុមដ្ឋាន យើងខ្ញុំការយ និង អ៊ែចទំនូលនូវការវិវាទនៃការបង្កើតបច្ចេកទេស និងទូលបានដោជ្ឌាលូបរោះប្រកបដោយក្រុមដ្ឋាន យើងខ្ញុំបានឱ្យការចែងក្រោងលើករក្សាយការ នៅពេលនាការសរុបក្នុងក្រុមដែលមែន

ធ្វើនៅការដាក់ត្រូវបានចូលរួមដោយខ្លួន



୧୮

## អារម្មណ៍

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបង្កើនជលិតភាពដីពីព្រៃតបន់ទន្លេសាប (TSTD – TA 7305-CAM) ជាគម្រោងដំនួយបច្ចេកទេស ដែលផ្តល់សហ-ហិរញ្ញប្បទានតាមសម្រាប់អនុវត្តដោយ រដ្ឋាភិបាលហំងទ្វានដែលនិធិដែកឱ្យអី-អាសី និងថែករំលែកពុទ្ធឌីនសាធារណៈរដ្ឋកូដ និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាសី ។ ការដោកពិបាលកម្ពុជាថ្មីលួយបង្កើនដែលមិនមែនជាថីវិកា (ធនាគារមនុស្ស ការិយាល័យបំពេញការងារ...) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោង។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាសី ជាអ្នកចាត់ថែងប្រតិបត្តិការដ្ឋានលំនួសមុខខ្សោយ្មាស់ដំនួយ ។ គម្រោង បានធ្វើការសាកលវិងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និង ផ្តល់សេវាតំខែនជនបទ ដើម្បីបង្កើន និង ពង្រីកប្រាក់ប្រកពចំណុលរបស់គ្រួសារកសិករាជាណក្នុង ក្នុងខេត្តបុន តី កំពង់ចាម កំពង់ដំស្បីមកប និង បន្ទាយមានដីយា

គម្រោងបានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដលិតកម្មដំណាំបន្ថែម ក្នុង ខេត្តកំពង់ចាម និង ខេត្តកំពង់ដំដោយសហការជាមួយ ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពុជបន្ថែម អីស្សីស្សីស្សីដ អូនធើណែសិនណាល (East West Seed International) ក្នុងរបាយការពីចិត្តសហការភាពជាដែករំលែកសាធារណៈ-ឯកជន ។ អ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្តរបស់ក្រុមហ៊ុនដោយសហការជាមួយមន្ត្រីកសិកម្ម នៅកាម្មួលផ្ទានក្នុងខេត្តទាំងពីរ បានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសជលិតកម្មបន្ថែម ដោយប្រើប្រាស់សាស្ត្របង្រៀនខ្សោយឱ្យអនុវត្តជាក់ស្សី (សាលាព្យៀនបន្ថែកសិករា) ជាគំហានទៅការដំណាក់កាលលួតលាស់ ពេញមួយរដ្ឋដំណាំ។

សៀវភៅកែវិណានំបច្ចេកទេស ស្តីពី ដំណាំបន្ថែម នេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវចំណោះដី និង ចំណោះធ្វើជាក់ស្សី ដល់គ្រួសារកសិករា សម្រាប់ដំបន់បន្ថែម ១៥ មុខ តី ពួកយកដ្ឋី (ត្រូវកំស្រែ សំណួរក្រោម ប៉ែងប៉ែង មួស ននោះងុយ ននោះមួល ក្រឡាច ឃ្លាក ឈូវ ឱិចឡូវីក ហោត និង ពួកយកស្សីកដ្ឋាត (កែវិណានំបច្ចេកទេស) តាមបច្ចេកទេសមី ដែលអាចជំបានត្រប់ដូរ ពេញមួយឆ្នាំ ។ បច្ចេកទេសមីនេះ ជួយគ្រួសារកសិករា ឲ្យមានប្រកពចំណុលមី ជាប្រចាំបន្ថែមមួយឡើត ដោយប្រើប្រាស់ខ្សោយការនៅក្នុងការដំណាំបន្ថែម រយៈពេលបីរដ្ឋរកនឹងមក (មីនា ២០១៩ - តុលា ២០១២) ក្នុងខេត្តទាំងពីរ។

សៀវភៅកែវិណានំបច្ចេកទេសមួយក្នុងនេះ ប្រមូលដ្ឋាននៃសៀវភៅកែវិណានំបច្ចេកទេសកសិករា ដែលបានរៀបចំក្រោងដាច់ឡើងខ្លួន ស្តីពីដំណាំបន្ថែមទាំង ១៥ មុខខាងលើ ។ ខ្លឹមសារបច្ចេកទេសដំណាំបន្ថែមនិមួយៗ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្ត របស់ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពុជបន្ថែម អីស្សីស្សីស្សីដ អនុវត្តជាក់ស្សី សម្រាប់កសិករដោយផ្តុកលើជំហានអនុវត្តជាក់ស្សី និង បទពិសោធន៍ទទួលបានដោតដំយក្នុងការដំណាំបន្ថែម រយៈពេលបីរដ្ឋរកនឹងមក (មីនា ២០១៩ - តុលា ២០១២) ក្នុងខេត្តទាំងពីរ។

ក្នុងការរៀបចំកសារនេះ មានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការផ្តល់តំនិត និង ការសម្រោលបន្ថែមខ្លឹមសារបច្ចេកទេស កំផុចជាតា ផ្តុកការចនាបចំសស់ និង ប្រាស់យទាក់ទងផ្សេងៗជ្មាយ របស់ លោក លី លាងហី ប្រធានក្រុមទីប្រើក្រាតគម្រោង និង អ្នកជំនាញដ្ឋីកដ្ឋី និង ផ្សេងៗជ្មាយបច្ចេកវិទ្យា។

## គម្រោងបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតការពីពួកគំរែនទេសចរណ៍ (TSTD)

លោក សាន សក (អ្នកជំនាញផ្ទេរប្រាស់យោទាក់ទងពីមានកសិកម្ម) និង កញ្ញា កែវ ចាន់ដារី ក៏បានចែករំលែក បទពិសោធន៍បច្ចេកទេស និង មាតិកា (ខ្លឹមសារ និង រូបភាព) សម្របម្បួយចំនួន ស្ថិតិ ដំណាំបែន្ទុ ដែលបានរួម បញ្ចប់ក្នុងការចែងក្រោងសៀវភៅនៃ ធនធានផែនការ។

ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងធ្វើបង្កាញ ស្ថិតិការដែលបានដោតដីយោ ដោយ មានការគាំទ្រដាបជាបន្ទី បុគ្គលិកគម្រោង TSTD ពី លោក ប្រាក់ ថាមអមិដា ប្រធានសម្របសម្រួលគម្រោង TSTD និង ជាមគ្គលិខាជាជារិករាយ នៃក្រសួងកសិកម្ម គ្រប់ប្រមាណ និង នៃសាធារណៈ ក្រុម ទីបីក្សាបេសក្រុមហ៊ុនផ្តល់បៀវក្ស NIRAS និង មហាឌ្ឋានអនុវត្តន៍កម្មវិធីកសិកម្មខេត្ត កំពង់ចាម និង កំពង់ចំ។

សម្រាប់ពីមានបែន្ទុម ក៏ដូចជា សៀវភៅបច្ចេកទេសស្ថិតិដំណាំបែន្ទុ ជាថែមយុទ្ធមួយ ក្នុងចំណោមបែន្ទុ ១៤ មុខនេះ និង ឯកសារបច្ចេកទេសកសិកម្មដើរក្នុងទៀត សូមមេីលដៃបសាយ របស់ មណ្ឌលពីមានកសិករដនបទ តាមរយៈ អាសយដ្ឋាន [www.telecentercambodia.org/](http://www.telecentercambodia.org/) ។

ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣

### ខ័ណ្ឌកំណងបែន្ទុម

លោក លីវ លាយហី ប្រធានក្រុមទីបីក្សាបេសក្រុមហ៊ុនផ្តល់បៀវក្ស

ជាមួយកម្រោងបច្ចេកទេសស្ថិតិដំណាំបែន្ទុ នៃក្រសួងកសិកម្ម TSTD

អីម៉ែល : [livleanghy@gmail.com](mailto:livleanghy@gmail.com)

និង

កញ្ញា កែវ ចាន់ដារី តំណាងប្រចាំកម្ពុជា របស់ក្រុមហ៊ុន អីស្សីស្ស អន្តរជាតិ

អីម៉ែល : [Chandary.Keo@eastwestseed.com](mailto:Chandary.Keo@eastwestseed.com)

## ១. សេចក្តីផ្តើម

គម្រោងបង្ហាញព្រៃកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនដលិតភាពជុំព្យូទ័រតាំងនៃសាប តី ជាតិគម្រោងដំឡើយបច្ចេកទេស ដែលមានចំណុចលក្ខណៈនៃនុវត្តន៍ (ផ្លូវក្រឹម) ដោយធ្វើការសហកម្មឱ្យ និង ការធ្វើបង្ហាញព្រៃកវិទ្យានីម ហើយនិងវិធីសារស្ថិតិយោប់ជាយ។

កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និង ធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដំណាំបន្ថែម មានរយៈពេល ២០ខែ បានអនុវត្តបៀវិធី ការការណ៍ដីដើមរដ្ឋវិស្សាប្រាំ ២០១១ ហើយដល់ ខែ កុលា ឆ្នាំ ២០១២ ដែលបន្ទាន់ ៣ ជំហាន មានទឹការាងបង្ហាញសរបចំនូន ៤៥០ ភូមិខេត្តកំពង់ចាម (ចំនួន ២២៥ ទឹការាង ភូមិស្រុកចំនួន ៥ គឺ អ្នករាជី ព្រៃណយោ ដើរដី ស្នើសុំត្រង់ និង ចំការណី) និង ខេត្តកំពង់ចំ (២២៥ ទឹការាង ភូមិស្រុកចំនួន ៥ គឺ កំពង់ស្តាយ ស្នើសុំសែន សន្តុក និង បាកយណា)។ កម្មវិធីបង្ហាញនេះ ត្រូវបានអនុវត្ត ដោយប្រើវិធីសាលាស្ថាបង្រៀនខ្សោយ ធ្វើអនុវត្តជាក់ស្នើសុំ ជាធម៌បាន។ តាមដំណាក់កាល លូតុលាស់មួយដីត្រូវបានកំណត់ឡើង ដែលយុម្ភមាន ពពុកយកដី (ក្រសរក់ ម្រោះ ក្រប់ សង្គកភ្លោះ ឬដែរ៉ាំ មួស ននោះបង្រៀន ននោះមួល ក្រឡាង ឬក្រឡាង ឬក្រឡាង ក្រឡាង និងបន្ថែមស្នើកដ្ឋាន (ស្នើកើ ខាត់ណាត្រា)។ ប្រភេទដី ដែលដាច់បង្ហាញលើ ៤៥០ទឹការាង ជាតិ ដី ដំស្រួល (មុន បុ ក្រាយ) ស្រួលដីស្សារ ដីឡូលក្ខិដ្ឋាន (កំពូលដី ឬ ដីចំការរៀងរាលិដ្ឋាន) និង ដីខ្ពង់កប (ជាតិក្របាម និង ដីខ្ពាសា)។ ពួជប្រើដាច់បង្ហាញ ជាពួជក្នុងការតំបន់ (ពួជអូប្រើដី ដែលមិនអាចទទួលបាន) របស់ក្រមហ៊ុនគ្រប់ពួជ អីស្សារស្សារ។

ការប្រើប្រាស់ដី គិតាយត្តា នាងដីធ្មានភី<sup>1</sup> (លាយកសត្វ ឬ ការសំណល់ទូដីវខស្តុន ទៅតាមលទ្ធភាព របស់កសិករ) សមាប់ដាក់ទ្រប់បាត់កប់តាម និង ដីបាន (សមាប់ទ្រប់បាត់រដ និង ជាក់បំបែន កប់ដីក្នុងតួល់បន្លេ)។

ស្រីរការណ៍នាំបច្ចកទេស ស្តីពី ដំណរកំបន់នៃ នានជូនបច្ចេកវិទ្យាល័យ ដោយអ្នកបច្ចកទេសអនុវត្ត<sup>2</sup> របស់ក្រុមហ៊ុនត្រាប់ពួនបន្ថែម អើសុយស្នូស្សីជី អនុវត្តជាតិ ផ្តើកលើបទពិសោធន៍អនុវត្តជាតិស្តីជី ក្នុងខេត្តទាំងពីរ ដើម្បីផ្តល់នូវបំណែងដឹង និងចំណោះដើរការដំណរកំបន់នៃ ធនបាគសិកា ស្តីពីការដំណរកំបន់នៃ ទៅតាមបច្ចកទេសចិត្ត។ បច្ចកទេសចិត្តនេះ អាចធ្វើយកសិកា ឱ្យមានប្រភពចំណូលចិត្ត ជាប្រចាំបន្ទូមមួយឡើត ដោយប្រើប្រាស់ការតែអស់លទ្ធភាពនូវធនជានដី-ទីក និង ធនជានដូរឡើត ដែលគ្រប់សារមាន ។

កម្មវិធីបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាជំណាំបន្ថែនេះ មានគោលបំណងដូយកសិករច្បាលរួម ឱ្យចេះជំហេន្ទៃមានគុណភាពសម្រាប់លក់បានចំណោញជាកម្មបន្ថែម ដល់ត្រូវសារ ។ ចំណូលទទួលបានពីមុខជំណាំមួយ មិនប្រាកដ ថាដោចំណោញទាំងអស់នេះឡើយ។ ប្រាកចំណោញសុទ្ធតែ (គឺថា ចំណូល ដកកល់ ចំណាយទាំងអស់ រួមមាន ពលកម្មវិធីបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាជំណាំបន្ថែម មានស្រាប់ ដូចជាតីលាមកសត្វ ចំណាយវត្ថិថី ចំណាយលើករង្វៀបចំនើង...) តើជាគោលដៅចំណាយ

<sup>1</sup> ការង់តេប្រសើរឡើតនោះ គឺអាចប្រើដឹងកំបុស ធ្វើតាមបច្ចេកទេសត្រីមត្រូវ។ បើដង់ស្នើសុំយល់ និង ទទួលបានព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពី វិធីដើរដឹងកំបុសមានគុណភាព សូមមើលទៅនៅ ព-១១ ក្នុង សៀវភៅការណ៍បច្ចេកទេសកសិកស្តីពី ផែនកំត្រសក់ដូម បែស់ គម្រោង ដែលអាចរកបានក្នុងគេហទំនាក់ទំនាក់ មណ្ឌលព័ត៌មានកសិកដែនបទ តាមអាសយដ្ឋាន [www.telecentercambodia.org/](http://www.telecentercambodia.org/)។

<sup>2</sup> មានសមាជិក ៦នាក់ គឺ លូក គេវនស្សី , ចាប ចិនា, តា សុបញ្ញា, លេន ដីកា, Girlies Banana និង Lysette Lacambra ។

ដែលម្នាក់ចង់បាន ។ វិធីតេម្យាងគត់ ដើម្បីដឹងឱ្យដឹងពី ចំណោម មានព័ត៌មានអ្នកស្របមុខចំណាយ និង គ្រឿមត្រូវនូវគ្រប់មុខចំណាយ និង ចំណូលទាំងអស់រៀបចំរូបភាព សូមមើលកំរូបភាពចំណាយ ចំណូល នៅទំនួរខាងច្បាស់ នៃសៀវភៅនេះ។

២. កំណត់សំគាល់ពីខ្លួន និងចំណាំ ប្រព័ន្ធដែលមានអង្គភាព

ក្នុងដីវាតប្រចាំថ្ងៃ យើងសង្គតយើពុ មាន ការហេរ និង ប្រើប្រាស់ខ្លាត បុ ង្វាស់ (ប្រជុង ទម្ងន់) ខុសត្រូវ រាយការណ៍បច្ចេកទេស និង កសិករ ដែលអាចធ្វើឱ្យ មិនយល់ ភាពថ្មី បុ យល់ខ្ពស់ នៅពេលអនុវត្តបច្ចេកទេស ។ នេះជាយសារក្នុងស្ថានភាពដីវាតជាក់ស្នើដែរ ង្វាស់ខ្លាតរួចរាល់ ត្រូវបានគេ ប្រើដំនឹង ឱ្យខ្លាតប្រើក្នុងភាសាអង់គ្លេស។ ឧទាហរណ៍: ការប្រើង្វាស់ប្រជុងជាតិ គីក ហិន លី ជំនួសឱ្យ ដែលបានប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសឡើង។ សង្គមប្រជុងជាតិ គីក ហិន លី ជំនួសឱ្យ ដែលបានប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសឡើង។

ចំណុចមួយទៀត ដែលគ្មាយកបិត្តទុកដាក់ដឹងដើរ តី បរិមាណភាគីចត្តុច ពិសេស ទម្ងន់ដី ដែលប្រើសម្រាប់ជាក់ដំណាំ តាមគម្ពនីមួយា ដែលភាគព្រឹន ជា ក្រាម (គីថា ស្ថី ១ ខំ ថ្ងៃកើតា ៩០០) ជាកាសា ដែលប្រជាជន ពិសេស កសិករឡូឡើ អាចធ្លាប់សិះ គេនិយាយ តែមិនមែនប្រើខ្លួនឯង។ ក្នុងដីភាពឡូឡើតាមមូលដ្ឋាន កម្រិនឯង មានជត្តិធនដែលអាចធ្លើឯងជល់រង្វាស់ជា ក្រាម នេះណាស់។ ដូច្នេះ ក្នុងការអនុវត្តន៍បច្ចេកទេស មានការប្រើ ផ្ទាស់ ផ្តើប្រហាក់ប្រព័បាលដែលកសិករឡូឡើបែងពី អាចងាយយយល់ និង រករបីបាន សម្រាប់ការរោះស់ / ធ្លើឯងចាំបាច់នានា សំដេរិយសម្រាប់ការងារ ហើយនៅតែរក្សាបាននូវភាពត្រីមត្រូវសមណ្ឌល និង អាចធ្លើឯងបតាមតម្រូវការបច្ចេកទេស ក្នុងកម្រិតអាចទទួលយកបាន។

ល.រ	អេក្រង់	ពាក្យបេ/ស្ថាល់ទូទៅតាមមូលដ្ឋាន	សំគាល់
១.	១ ដែលីម៉ែត្រ	១ តិះ (១ ម៉ែត្រចែកជា ៩០)	សរស់រកាត់ជាឌ.ម
២.	១ សង្គមីម៉ែត្រ	១ ដីង/ហុន (១ ម៉ែត្រចែកជា ៩០០)	សរស់រកាត់ជាឌ.ម
៣.	១ មីលីម៉ែត្រ	១ លី (១ ម៉ែត្រចែកជា ៩០០០)	សរស់រកាត់ជាឌ.ម
៤.	១ តិះក្រាម	១ តិះឡូ (៩០ ខំ)	សរស់រកាត់ជាឌ.ក្រ
៥.	១ ខំ (៩០០ ក្រាម)	(១ តិះក្រាម ចែកជា ៩០)	សរស់រកាត់ជាឌ.ខំ
៦.	ដីបាន ១០ ក្រាម	ប្រហាក់ប្រហែល ១ ស្ថាប្រពោបាយស្សើ	
៧.	ដីបាន ៥ ក្រាម	ប្រហាក់ប្រហែល កន្លែង: ស្ថាប្រពោបាយស្សើ ឬ ១ តម្លៃបងបទីកសុទ្ធតឹចស្សើ	
៨.	ដីបាន ១,៥ ក្រាម	ប្រហាក់ប្រហែល ១ ចំងស្ថាប្រពោបាន ឬ ១ កូនស្ថាប្រពោជំគូចស្សើ	



កសិករដាក់ដីត្រាប់បាត់ចំនួន ១ ស្ថាបត្របាយស្តី  
(ប្រហាក់ប្រហែល ១០ក្រាម) ក្នុង ១រដ្ឋរាជ

កសិករដាក់ដីបំបង ចំនួន ១ ក្នុងស្ថាបត្រដៃរូចស្សើ  
(ប្រហាក់ប្រហែល ១,៥ ក្រាម) ក្នុង ១រដ្ឋាភិបាល

៣. សំបាលក្រុមហ៊ែនដែលបានចូលរួមក្នុងការបង្កើតរឹងចាំប្រជាជាស្តី

ផែកនេះ នឹងរាយបំពើបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិក ស្តីពីដំណោះស្រាយ ចំនួន ១៥ មុខ ដែលរួមមាន បន្ទូយកផ្លូវ និង បន្ទូវស្តីក-ត្រា ។ បច្ចេកទេសទាំងនេះ ត្រូវបានរាយបំជាថ៉ីតិត្សា សម្រាប់ដំណោះស្រាយនិមួយា ដោយយកលំនាំជាប់មាតិកាមេរោះ ដូចត្សាតី៖

១. ការរៀបចំដី និង ធ្វើដំណាំ
  ២. ការធ្វើវិស័យបណ្តុះក្នុង
  ៣. ការរៀបចំដីបណ្តុះក្នុង
  ៤. ការបណ្តុះក្នុង
  ៥. ការដំក្នុង
  ៦. ការរំចំទាំ
  ៧. ជម្លើ និង សត្វបណ្តិតចង្ក្រោះ
  ៨. ការប្រមលដុល



សូមជួនទា ពុ មីង កសិក់ ដែលមានបំណងចង់សិក្សា និង  
សាកល្បងដាច់ដំណាំហើយ តាមបច្ចេកទេសខ្លឹះ ឱ្យទទួលបាន  
ជាតិដៃយក្នុងការរៀន និង ប្រើបច្ចេកវិទ្យាផ្លូវការ និង ទទួលបានផលហើយ និង ប្រាក់ចំណូលល្អ។

## ៣.១. ក្រសាន់គ្របីល



## ១. គារង្រៀបចំណើនិត្យ និង ផ្តល់

- សំអាតដីចំការ និង ផើសស្វែរចេញឱ្យអស់
  - ភ្នាក់ កស់ដីឱ្យបានម៉ោងល្អ ហើយបាលឱ្យបានពី១០ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
  - ភ្នាក់ (គោករបី ឬ គោយន្ត) ដម្រាតី ១៥ ទៅ ២០ សង្គមឱ្យត្រា



### การเบี้ยกรังผึ้ง

- ទទួលឈប់: ១ ម៉ែត្រ និងបណ្តុះបាយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនគ្នាខ្សែស្រី ១៥ ម៉ែត្រ ដែលធ្វើឱ្យពិចាកក្បងការរំចំទាំងចំណា ស្រាវច្ឆិកដឹក ស្ថូរជាផើម។
  - កំពស់: នៅរដ្ឋវិបាល ពី២០ ទៅ ៣០ សង្គមឈប់ នៅរដ្ឋវិស្សារ ពី៣០ ទៅ ៥០ សង្គមឈប់។
  - ជាកំលាយកសត្វសុទ្ធបុ ដីកំបុស្តុ តួនាទីមាណាពី ១ ទៅ ២ តីឡូក្រាម តួនាទីដីរោង ១ ម៉ែត្រការិយាល័យ ក្នុងបីរិយាណាពី ១ ទៅ ២ តីឡូក្រាម តួនាទីដីរោង។ (សូមមើលភាពរាងប្រើប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)
  - គ្រប់រំដែង: ធ្វើបានពីរប្រពេទ ដើម្បីទូប់ស្នាត់ការហូរឡាង ការពារសំណើមដី កាត់បន្ទយការដៃស្អាត។

## ក. ធ្វើនេងប្រើបាសិច្ឆកបដី



#### ៩. ផែប្រិយាសិចពណ៌ខីកប្រាក់ ជាក់ខាងលើ



២. ប្រើបន្ទូប្រសិរីក្រុងដែលមានមុខគ្មានសម្រាប់ខាស់ដើរដៃតាមធម្មជាតិ



၃. ផោតបន្ទះបុស្សី នៅ  
សងខាងដើរដែលប្រជុំ  
ពី ១៥ ទីក្រុង ៣០ សង ទីម៉ែត្រ



## ៥. ចោរណ៍ដោយ គ្រឿងកំបងក្រោម

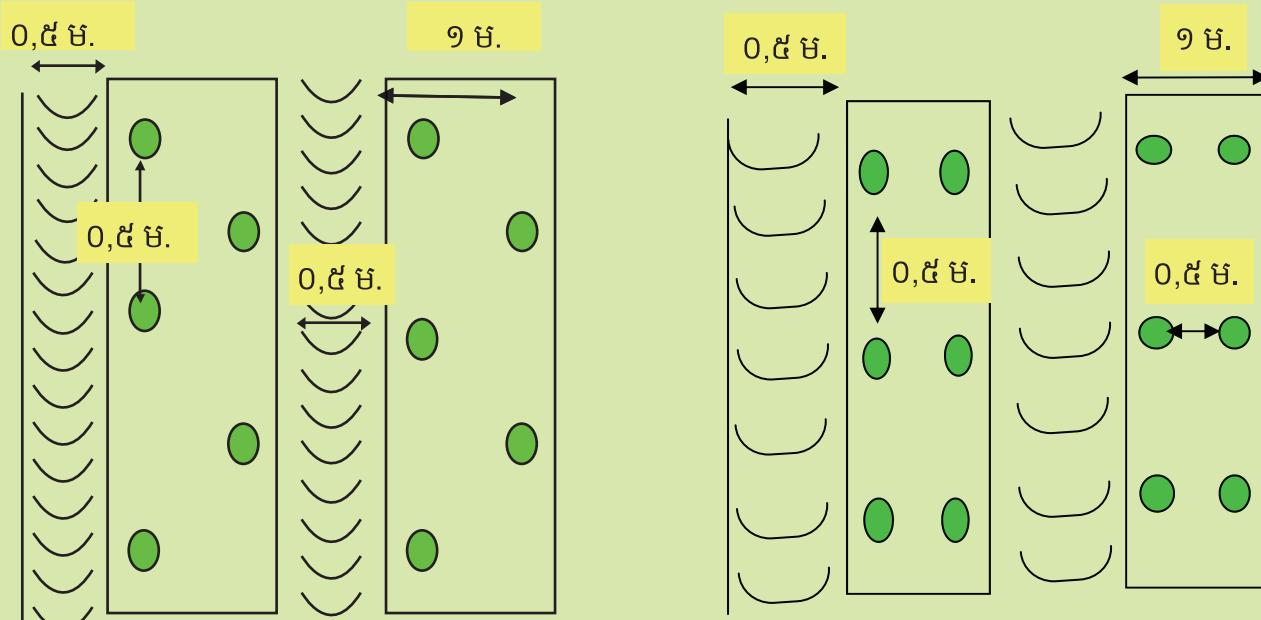


၁. ပြေားခွဲတာတိမ္ထံမှာ ဖော်မြေတာရန် ပေါ်လောက်နိုင် နီးနှင့် ပြေားခွဲတာတိမ္ထံမှာ ဖော်မြေတာရန် ပေါ်လောက်နိုင်

## ២. និរីកប័ងក្រាសំរប់ថាមរណា

៣. ផ្រូវបច្ចេកទេស សំណាក់ខ្លួន និងបញ្ចប់ទីការមជ្ឈមន៍របស់ខ្លួន មុនពេលដោយ

## ២. លើករងក្រឹមបែងច្រប



រណ្ឌភាពចោរជាមុនប្រាន ឬ បុន្ថេះ

## ៣. វារធិនលទ្ធភាព

ការធ្វើបណ្តុះកូនបន្លំ គឺអាចធ្វើឱ្យគ្រប់ដុះបានល្អ កាត់បន្ថយការលួយកូន និង អាចការពារកូនដំណាំ បានពីការផ្តល់ជូនដូចខាងក្រោម (ដែលមកយាយឱ្យកូនដំណាំ)។ បណ្តុះកូនបន្លំ អាចធ្វើកាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលស្រុកបែងច្របនៃកំពស់**: ពី ១,៥ ទៅ ២ម៉ែត្រដើម្បី ដាយស្រុលចេញចូលដែលទាំងអស់
- កំពស់រវាងកំពស់**: ពី ០,៥ ទៅ ១ម៉ែត្រ
- ទំនួរកំពស់**: ពី ០,៥ ទៅ ១ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទីក្រោងនិងសំណាក់ការពារពន្លឹះថ្មី (ជាការប្រសើរប្រើសំណាក់ការពារពន្លឹះមុង ការពារសត្វលូត)
- មានដំបូលការពារទីក្រោងនិងសំណាក់ការពារពន្លឹះមុង ការពារសត្វលូត។



### ៣. គាររៀបចំដែនល្អោះ

- យកដីមានដីជាតិ ១ ភាគលាយជាមួយដីលាយកគោស្អាត ឬ ដីកំបុំស្អ ២ ភាគ និងដែនអង្កាម ពី២ ទៅ ៥ភាគ (ដែនអង្កាមត្រូវត្រាំទីករយៈពេល ពី៣ ទៅ ៥យ៉ប់)
  - យកល្អាយដែលបានលាយប្របល់ហើយ ទៅលើងរហូតក្រោសពួកទាំងអស់
- ជុំប្រយោជន៍នៃការលាយល្អាយដីសម្រាប់បណ្តុះក្នុង គឺ ៖
- គ្រាប់ដាយដី បុសដី: លួយតាមសំណុំ
  - ក្នុងបន្ទោះស្រួលយកដីជាតិបានគ្រប់គ្រាន់
  - សម្ងាប់មេធាត (ដមី) ដែលបង្ហើឡើងក្នុងបន្ទោះស្រួល
  - សម្ងាប់គ្រាប់ស្រួលដែលដឹងដីក្នុងបន្ទោះស្រួល
  - សម្ងាប់ពងសត្វលិត និង សត្វលិតចងក្បងដីដែលបំផ្តាញគ្រាប់បន្ទោះស្រួល
- យកដីដែលលើងហើយទុកឱ្យគ្រាត់កំសិន ទីបង្កាក់ក្នុងកន្លោះ ឬ ថាសបណ្តុះ



#### ៤. គារង្រៀនបច្ចេកទឹក: ក្រឡាយត្រសេក

- ត្រូវរាប់ចំណុះគ្រប់ប្រមិនដាមួយគ្មានដើម្បីការលើករងជាំ
- ការបណ្តុះក្នុងត្រសេក
  - យកគ្រាប់ទៅប្រាប់ដាក់ក្នុងបណ្តុះដ្ឋាល់ក្នុង ១ កន្លោះ ឬ ១ ន្ទៃ ១ ន្ទៃ ចាសបណ្តុះ ដែលបានដាក់ដីរឿង។
  - ពាយដី កំកស់ ១ សង់ទីម៉ែត្រ (កន្លៃ: ថ្វាំងដែ) ពីលើគ្រាប់
  - ក្រុងចំកឺវិធីដោត ទីបែងបាន ឬ កន្លោះដែលបានគ្រាប់រឿង ទៅដាក់ក្នុងពាយដី។
  - ក្រុងចំកឺវិធីដោត ទីបែងបាន ឬ កន្លោះដែលបានគ្រាប់រឿង ទៅដាក់ក្នុងពាយដី។



៩. ដាក់គ្រាប់ក្នុងចាសបណ្តុះ



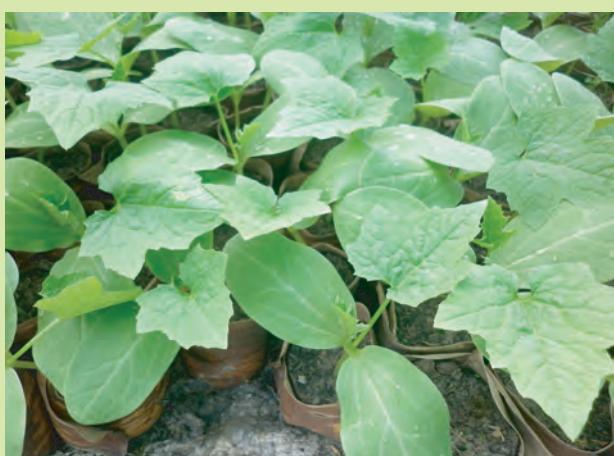
៩. យកចាសបណ្តុះដាក់ក្នុងពាយដី



២. ពាយដីបណ្តុះពីលើគ្រាប់ទីបែងប្រាយចំកឺវិធី

#### ៥. គារចាយក្រឡាយត្រសេក

ក្នុងត្រសេកមានអាយុពេញ បន្ទាប់ពីដុះគ្រាប់រឿងអាចយកដាន។ បន្ទាប់ពីគ្រាប់ដុះបានពេញ ត្រូវយកក្នុងត្រសេកទៅដាក់ក្នុងត្រូវពន្លឹង និង កាត់បន្ទូយការប្រាយចំកឺវិធីដើម្បីព្យើងក្នុង មុនពេលដាំ (មិនប្រាយពេន បន្ទាប់ពីដាំ)។



- ដាក់ដីគិតិមីតាមរណ្តការប្របល់ជាមួយដឹកឃុំស្ស (បើចានដាក់ដីមុនពេលគ្រប់ប្រាសិទ្ធបែកឱ្យ មិនចាំបាច់ដាក់ដីថែមឡើងទេ)



- បញ្ចូលទីកតាមចន្ទាន់រដ្ឋជាតិគ្រប់ប្រជាសិទ្ធិ (បើស្រាវជ្រាយដែកឯងរណោរដ្ឋគ្រប់ប្រជាសិទ្ធិ អាចបណ្តាលខ្សោយកុនបន្ថែមស្ថាកស្របពេន) បុ ស្រាវជ្រាយទីកលើរដ្ឋជាតិគ្រប់ប្រជាសិទ្ធិ ។
  - ជាំរុនត្រសក់នៅពេលរស់ល
  - របៀបដកកុនបន្ថែមចេញពីថាសបណ្តុះ គឺយកម្រាមរូបឈានថាសម្រៀងលើ និរឿយដែម្បាងឡើងដកកុនត្រសក់មួយដើម្បីកំឡុងជាប្រសាធារណៈ



## ៦. ភាពថែង

## ๖.๙ การผ้าก์ผีศีตีมีบែន

ពួជត្រសក់បង្ហាគត់ (អីបីដ) ត្រូវដាក់ដើម្បីនឹង ព្យាយាមប្រភេទទាំងទាំងឡាស៊ិន។ ពេលដែល  
នឹងបិរមាណដីត្រូវដាក់ អាស្រែយកាមប្រភេទដី។ ដាក់ដីបំបែនឱ្យទៀងទាត់ ផ្លូវកាលៗពេល ថ្ងៃម៉ោង បន្ទាប់ពីដំកុំ  
បន្លែកឈើយ។ ចំពោះដីខ្សោច់ ត្រូវដាក់ដីឱ្យព្យីកញ្ចាប់ តែក្នុងបិរមាណតិចជាងដី ដែលមានល្អាយប្រចើនជាងខ្សោច។

## បន្ទិចណា និង ពេលដំណាក់ដំណឹងក្រសួងបង្កើរបញ្ជីទូរសព្ទក្នុងបង្កាត់

ពេលដំណាក់ដំណឹង	ប្រភេទដី	បន្ទិចណានៅ	ក្រសួងដំណាក់ដំណឹង
មុនពេលដំណាក់ដំណឹង ១៥ថ្ងៃ	ដីស្រីង (លាយកសត្វ ដែលពុកដូយ ឬ កំបុង)	១-២ គីឡូ ក្នុង ១ ម៉ែត្រការឃី	កប់ដីកណ្តាលរង (ពេលដំណាក់ដំណឹង ជាក់គ្រប់រង)
មុនដំពីខែ មេសា ៣៩ថ្ងៃ (បន្ទាប់ពីចោរអង)	ដី ២០-២០-១៥	៥ក្រាម (១ គម្របដបទីក សុខ្ពត្តច) ក្នុង ១គម្រប	បុកកប់កណ្តាលរំណែក (មុនដំណាក់ដំណឹង ជាក់គ្រប់រង)
ក្រាយដំកូនបាន ៣ថ្ងៃ	ដី ៤០-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គម្រប (១ ន្ទៃសងខាងគម្រប)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ៤ មេសា ១៥ សង្កែរៗ
ក្រាយដំកូនបាន ១៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប (១ ន្ទៃ ១គម្រប)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ១៥ មេសា ២៥ សង្កែរៗ
ក្រាយដំកូនបាន ពី ១៥ មេសា ១៥ថ្ងៃ	ដីបំបែនបានព្យៃស្តីក (ដី ៣០-៥-៥)	៥០ក្រាមទីកែវលីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការឃី)	បានព្យៃស្តីក និងដីម
ក្រាយដំកូនបាន ២១ ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប (១ ន្ទៃ ១គម្រប)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ១៥ មេសា ២៥ សង្កែរៗ
ក្រាយដំកូន ២៥ថ្ងៃ ក្រាយដំកូនបាន ពី ២៩ មេសា ៣១ ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០ ដីបំបែនបានព្យៃផ្លែងៗ (ដី ១១-៥-៥០)	៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប ៥០ក្រាមទីកែវលីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការឃី)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ១៥ មេសា ២៥ សង្កែរៗ បានព្យៃស្តីក ដីម ផ្លែ
ក្រាយដំកូនបាន ៣៥ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០ លាយ ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប (១ ន្ទៃ ១គម្រប)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ១៥ មេសា ២៥ សង្កែរៗ
ក្រាយដំកូនបាន ៤៣ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប ៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប (១ ន្ទៃ ១គម្រប)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ១៥ មេសា ២៥ សង្កែរៗ
ក្រាយដំកូនបាន ៥១ថ្ងៃ ក្រាយដំកូនបាន ពី ៥២ មេសា ៥៥ ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០ លាយ ដី ១៦-២០-០ បានព្យៃដី បំបែនផ្លែងៗ (ដី ១១-៥-៥០)	៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប ៥០ក្រាមទីកែវលីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការឃី)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ១៥ មេសា ២៥ សង្កែរៗ បានព្យៃស្តីក ដីម ផ្លែ
ក្រាយដំកូនបាន ៦០ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាមក្នុង ១គម្រប (១ ន្ទៃ ១គម្រប)	កប់ដីចំងាយគល់ពី ១៥ មេសា ២៥ សង្កែរៗ
ចំណាំ: ដី១០ក្រាម (ប្រែកល ១ស្ថាប្រពោជាយស្ស) និង ៥ក្រាម (ប្រែកល កន្លែ៖ស្ថាប្រពោជាយ ឬ ១ គម្របដបទីកសុខ្ពត្តច)។			

## របៀបជាក់ដីគីឡូ

### ក. ទីកាំងជាក់ដីបំបែន

- ផែគ្របាយសិទ្ធិ ឬ គ្របចំបើង ត្រូវយកឈើបុករណ៍ការសងខាងគុម្ភ ទីបង្កាក់ដី ។
- ជាំកុនបន្លំបានរយៈពេលមេអាជិក ត្រូវជាក់ដីចំណាយ ៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់។
- ជាំកុនបានរយៈពេល ៣មេអាជិក ត្រូវជាក់ដីចំណាយ ពី១៨ ទៅ ២៥សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់។
- ជាំកុនបានលើសពី៦មេអាជិក ត្រូវជាក់ដីនៅចន្ទានេះកណ្តាល ពីគុម្ភមួយទៅគុម្ភមួយ។



### ខ. ពេលវេលាដាក់ដីបំបែន

- ជាក់ដីបំបែនឱ្យបានឡើងទាក់បន្ទាន់ពីពាក្យ ទៅ ១៥ថ្ងៃម៉ែន បន្ទាប់ពីជាំកុនបន្លំហើយ តីអាស្រែយតាមប្រឡេងដី។ ចំពោះដីខ្សោច ត្រូវជាក់ដីឱ្យបានពីកញ្ចប់ តែបិរិយាណតិចជាងដី មានល្អាយ ពីចិនជាងខ្សោច។
- មិនត្រូវជាក់ដីនៅពេលថ្ងៃក្រោមឡើយ ដើម្បីធ្វើសវាងការបែះពន្លឹះថ្ងៃក្រោមខ្លាំង ធ្វើឱ្យដីកាយ ហើយផ្តល់ល្អាចស្តីក ដើម្បីសាចចិត្តក្នាម បន្ទាប់ពីជាក់ដីហើយ។

### ៦.២ ការស្រាចទីក

- ត្រូវស្រាចទីកនៅពេលព្រឹក ដោយបញ្ចូលទីកតាមចន្ទាន់នៅ ឬស្រាចពេលថ្ងៃក្រោង ឬ ពេលល្អាច (ដើម្បីនៅពេលយប់) អាចធ្វើឱ្យត្រសក់មានបញ្ហាផួចជារូបូ ឬ រហាកដីម៉ា។
- ស្រាចទីកឱ្យបានឡើងទាក់ មិនត្រូវធ្វើស្អែកជាតិសែសបន្ទាប់ពីជាំកុនហើយ ។ ពីរបាយកុនដំណាំត្រូវការទីក ដីសម្រាប់ដុះលូត លាស់ បុស ដើម ស្ទើក ផ្ទា ផ្លៀ។
- បើពិនិត្យយើង្វាន់ក្នុងគ្រប់ស្អុត (មិនអាចលើក្រាតាដុំមុលបាន) ត្រូវស្រាចទីកបន្លេម៉ា បើដើរក្នុងគ្រប់គ្រប់ត្រសក់សិមខ្លាំង (ប្រចាំដីម៉ានទីកហេរកាមម្យាមដែ) មិនត្រូវជាក់ទីកបន្លេម៉ា ទេ។ ទីកដែលបានធ្វើឱ្យត្រសក់រូបូបុស ឬ ងាប់ដើមបាន



### ៦.៣ ការបែងដើម និង ការកាត់ស្អីក

- ចងដើមត្រសក់ជាប់នីងខ្សោចសំណាក់ព្រឹក បុសីុយ ដើម្បីបែងដើមឱ្យមានលប់នីងឡើងព្រឹក ជាតិសែសនៅរដ្ឋវិធីបែលមានខ្សោច។
- ដែលនៅជាប់នីងដើម្បីបែងដើមឱ្យត្រសក់រូបូបុស ឬ ងាប់ដើមបាន



## ភាគទី២ សន្លៀកធ្វើការងារក្នុងក្រសួង



## ចងដើមជាប់នឹងសំណាត់ក្រឹង

## ៦.៤ ការជំនះស្តី

ក្រោជន់ស្សានសាត់ ទៅបីជាជគ្រប់បើង បុ គ្របាលសិចក៏ដោយ។ ស្អែនតាមចន្ទាន់រប បុ ក្បាច់ ការ ធីជាជំរែកសតិតិចបំផ្តាល់ និងជាការកំងមួងដូចជាប់ជំណា។

## ៣. បន្ទីរ ិល សង្គមិតបោរៃខ្លួន

ព.១ ជម្រើនលើងសីក

រាជក្រឹតមានលើស្តីក ដែលយើងអាចមើលយើព្យាមនច្ចាប់នូចអចលណ៍លើផ្លូវ រាជធានីភ្នំពេញ ពណ៌ត្រួតពិនិត្យ នៅពីក្រោមផ្តីកមានពាយជំរាបណ៍ខ្សោ (មើលប្បញ្ញាស់ជាមួយពន្លឹកទេរោច)។



ការកំចាត់ដីមួលទុកដាក់ស្វ័យប្រវត្តិ	ការការពារដីមួលទុកដាក់ស្វ័យប្រវត្តិ
<p>១. បេស្បីកជីថេញ្ញីដើមដោយដែលបុរាណការណ៍សំរាប់កាត់ (ក្នុងការបិត កន្លែង) រចយកស្វ័យបន៌៖ទៅកប់។</p> <p>២. បាទ្វេង្វ៉ាមេតាលូកក់សុីល (Metalaxyl) ដោយត្រូវសំគាល់ ជាមួយបាទ្វេង្វ៉ាមេតាលូកក់សុីល (Mancozeb) បាទ្វេង្វ៉ាដែលធ្វើឡើង។</p> <p>៣. កំស្រាបចិនកដោតជាមេទក</p>	<p>១. ពង្រីកចន្ទនោះដូរ និងគុម្ភជាមេគ្រសក់</p> <p>២. កំចាត់ស្ថាប់ថ្ងៃងីរ និងជំណាតំអគ្គប្រយោជន៍</p> <p>៣. បេស្បីកទីបាប់មានពាកសញ្ញាជី ចេញ រចយកស្វ័យបន៌៖ទៅកប់។</p> <p>៤. បាទ្វេង្វ៉ាមេតាលូកក់សុីល (Metalaxyl) ឬ ហូស់ទីល-អាល់ (Fosetyl-Al) ការពារដីមួលទុកដាក់បន្តិចដែលមានសំណើមខ្សោះ។</p>

## ៧.២ សត្វលិកប៉ែង

ត្រឹប តីជាត្រូវការបច្ចុងដម្លើអីសទៅឱ្យដំណោះ។ វាមានរូបរាងក្នុង ពិធាកមិល ហើយចូលចិត្តរស់នៅតាមកញ្ចប់ ត្រូយស្ថិក ដែលជាបោកពិធាកកុងការកំចាត់វា។ ត្រឹបជាសំខីលើនៃ ដោយសារខ្សោយហើយជាប្រពេទសត្វលិត ត្រូវការ ពេល ដើម្បីធ្វើរដម្លើអីស ពីខ្លួនវា ទៅដំណោះអំឡុងពេលជួយត្រូវសដំណោះ ជាតិសេសសត្វកនះអាចរស់នៅប៉ែងដំណោះ បានជាប្រចិនប្រពេទ។

### វិធានការការពារ និង កំចាត់

- ក្នុងបន្ទោះត្រូវគ្របសំណាក់សត្វ លិតនៅពេលបណ្តុះ
- ធ្វើសយកតែក្នុងបន្ទោះត្រូវត្រូវបន្ទាន ដម្លើទៅដំណោះ
- ឯកបំផ្តាញការកសំណាល់ដំណោះ និងស្រែចំងារក្នុងចំការ
- ប្រើអន្តាក់ស្ថិតិណុះខ្សោយ (យកចែងពណ៌រខ្សោយលាបការស្ថិតិសងខាង) ដាក់ នៅដីវិញចំការ ស្រោប់បាប់ប្រើបាប។



សត្វលិកប៉ែងត្រឹប



ត្រូវសក់ដែលបានឆ្លងដម្លើអីស



### របៀបធ្វើអន្តាក់បាបសត្វលិកប៉ែងត្រឹប



ការស្ថិតិបាបសត្វលិត

លាបការស្ថិតិពីបៀនន្តាក់ត្រូវស្ថិចណុះខ្សោយ

ដាក់អន្តាក់បាបនោះពីត្រូវ នៅទៅ១០ម៉ែត្រ

- ប្រើថ្នាំពុលកសិកម្មនាស់ត្រាដើម្បីកំចាត់ដូចជាជាម ថ្នាំអីជាត្រូវក្រើដី (Imidacloprid) ថ្នាំដ្ឋាមចូលសាន់ (Thiamethoxan) ថ្នាំអាជាមិចទីន (Abamectin) វិថ្នាំអាស្រាខ្ទីរថ្នាំ (Azadirachtin) ។
- ត្រូវបានថ្នាំនៅតាមត្រូយស្ថិកដើម្បីសម្រួល ហើយបានថ្នាំនៅពេលល្អាច។

### សំគាល់៖

- មិនត្រូវយកថ្នាំពុលកសិកម្មលាយចូលត្រូវបានប្រគល់មុខសម្រាប់បានថ្នាំទេ (ពីរោង: ថ្នាំអាចមានប្រគល់កម្មជាមួយត្រូវដើរីមិនមានប្រសិទ្ធភាព)។
- ត្រូវរក្សើសមិសយកភ្លាមបានថ្នាំទុយយោះ ដែលមានលក្ខណៈសាចល្បេ ទើបថ្នាំនៅជាប់នឹងដើមស្ថិកបន្ថែម
- ត្រូវរក្សើទីកសិតិលាយជាមួយថ្នាំសម្រាប់បានថ្នាំ

## ៤. ការប្រឡាយនឹង

- ទាំងរាយត្រសក់បែបទៅតាមតម្លៃការធិញរ។
- ត្រូវបែបដែនឡាត់ក្នុងសម្រាប់ការប្រឡាយប្រចាំខែ មានទំហំល្អម។
- បែបដែនជាក់ក្នុងសម្រាប់ដែលមានដែនរាយដើម្បីដែនការកិត្ត និងជាប់ដែន។
- ចំណាត់ថ្នាក់គុណភាពដែនត្រសក់ជាលេខ ១, ២, ៣។
- ប្រកចង់ដែលមានបរិមាណសមស្រប មានគុណភាពស្ថិតទន្ល់។
- ចង់ត្រូវបាននូវក្នុងប្រព័ន្ធផ្សេងៗ ដើម្បីខ្សោយនាមខ្សោយបែន្រែង ឬបែន្រែងប្រព័ន្ធគុណភាព (ទន្ល់ប្រព័ន្ធដោយឯកសារ)។
- ដែនការកិត្តប្រើប្រាស់គុណភាពស្ថិតទន្ល់បានខ្សោយបែន្រែង ឬបែន្រែងប្រព័ន្ធគុណភាព (ទន្ល់ប្រព័ន្ធដោយឯកសារ)។





## ១. ភាពព្រៃលចំណើ

- សំអាតដីចំការ និង ឯធម៌ស្ថាប់ចេញឆ្លើយអស់។
  - ភ្នៀវ រាសជីឡូបានម៉ែនលូ ហើយហាលីឡូបានពី១០ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
  - ភ្នៀវ (គោករបី បុ គោយនុ) ដុម្ភរី ១៥ ទៅ ២០ សង្គមឱ្យត្រា។

## ការលើករងជាំ:

- ទទួលបានការអនុវត្តន៍របស់ខ្លួន ដើម្បីបង្កើតការងារជាមួយគ្នា និងការអនុវត្តន៍របស់ខ្លួន ដើម្បីបង្កើតការងារជាមួយគ្នា
  - កំពស់: នៅរដ្ឋបាល ពី២០ ទៅ៣០សង្គមឱ្យក្រុង នៅរដ្ឋបាល ពី៣០ ទៅ៤០ សង្គមឱ្យក្រុង
  - ជាកំណត់លាយកសត្វសុទ្ធបុ ដីកំបុស្តុ ក្នុងបរិមាណពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងផ្ទៃដី៩១ ម៉ែត្រការ៉ែ កប់  
ប្រាប់បាត់រដ្ឋបាល ដោយប្របល់រាជរដ្ឋបាល និងប្របល់រាជរដ្ឋបាល ។ (សូមមើលការងាររបស់ខ្លួន នៅទីនៅខាងមុខ)
  - គ្រប់រដ្ឋបាល: ដើម្បីបានពីរបេក្ខណ៍ដើម្បីទូទៅស្ថាតការហេរូប្រាណ ការពារសំណើមជី កាត់បន្ទូយការងារជាមួយគ្នា ។



១. ប្រើខ្សែទាញត្រកំដែងដើម្បីចោរណ៍ណែនជាំកុន និង ខ្លាតសម្រាប់ចោរណ៍ ពីគុម្ភូយទៅគុម្ភូយ (មើលទំព័របន្ទាប់)
  ២. ប្រើកំបែងភ្លាសម្រាប់ចោរណ៍
  ៣. ផ្តល់បច្ចុប្បន្ន សំណាត់ខ្សែហើយ និងបញ្ចប់ទឹកតាមចន្ទនោះនេះ មុនពេលជាំកុនម្រេះ។

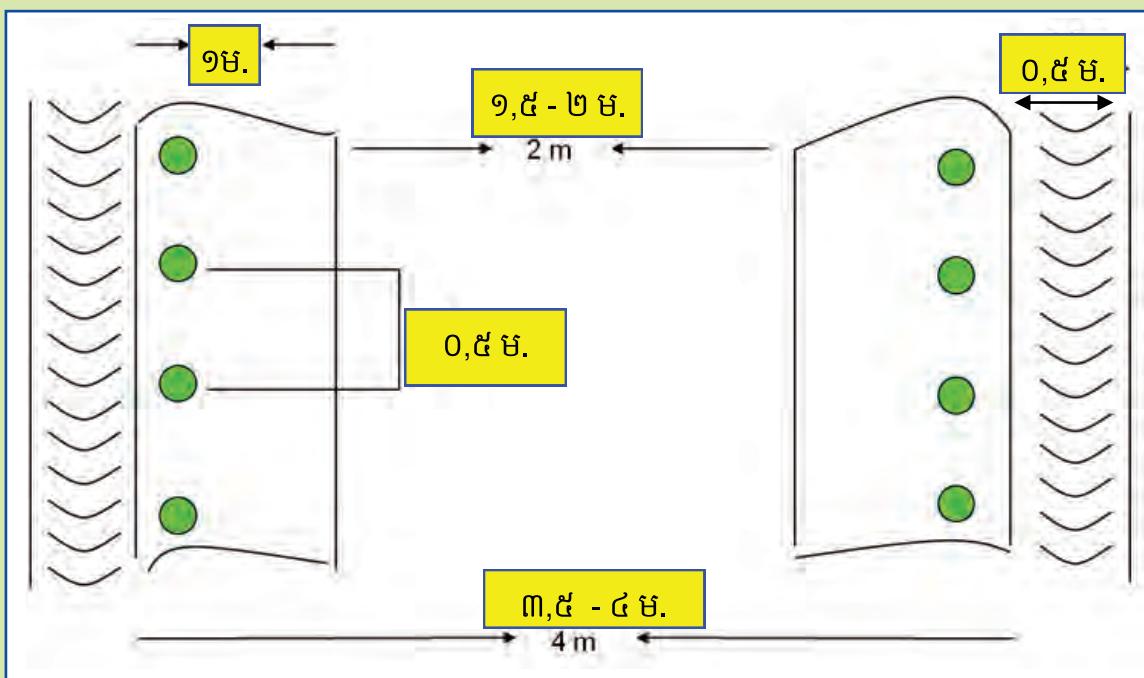
## ២. លើករង្វីបំបើងគ្រប់



១. ជាក់ដីត្រាប់បាត ហើយស្រាចទីការឱចគ្រប់បើងគ្រប់



២. ជាំកុនបន្ល់ រួចទីប្រាច់ទីកបន្ល់មួយជាតិ



៣. គារធ្វើនៅលទ្ធផលវត្ថុ

ការធ្វើនៅលទ្ធផលវត្ថុ គឺអាជធ្វើឱ្យគ្រប់ដុំបានល្អ កាត់បន្ទយករលួយកុន និង អាចការពារកុនដែលបានពីការផ្តល់ជីថិ សត្វលិតចំពោះ (ផែលមកយាយឱៗកុនដែលបាន)។ នៅលទ្ធផលវត្ថុ អាជធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ជំបូលសម្រាប់គ្របាន: កំពស់ ពី ១,៥ ទៅ ២ ម៉ែត្រ  
ដើម្បីដាក់ស្រួលបេញចូលដៃចាប់កុនម្រោះ។
- កំពស់កនោះ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ តើដី
- ទទួលកនោះ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- មានជំបូលការពារទីកក្រោង និងសំណាត់ការពារពន្លឹងចោរ (ជាការប្រសើរ ប្រើសំណាត់មានពណ៌របៀបគង)
- មានជំបូលដែលធ្វើពីសំណាត់មួយ សម្រាប់ការពារសត្វលិត។



### ៣. ភាពរៀងចំនឹមធម្មោះអ្នក

- យកដីមានជីថាគិ ១ ភាគលាយជាមួយដីលាមកគោស្សត បុដីកំបុំស្តុ ២ ភាគ និង ដោះអង្គាម ពី២ ទៅ ៣ភាគ (ដោះអង្គាមត្រូវត្រាំទីក រយៈពេលពី៣ ទៅ ៥ យប់)
- យកល្អាយដែលបានលាយប្របល់ហើយ ឡើលិងរហូតក្នុងស្វាតំនៃអស់  
ដែលប្រាកដនូវការរាយល្អាយដី សម្រាប់បណ្តុះក្នុង គឺ ៤
  - គ្រាប់នាយដី បុសដុះលូតលាស់លូ
  - ក្នុងបន្លំស្រួលយកដីជាតិបានគ្រប់គ្រាន់
  - សម្ងាប់មេធាត(ដី) ដែលបង្កើតឡើងបន្ថែមរលូយ
  - សម្ងាប់គ្រាប់ស្រួលថ្វីដែលដីដោលយកដីជាតិពីក្នុងបន្លំ
  - សម្ងាប់ពង និង សត្វលូតចំពោះក្នុងដីដែលបំផ្តាញគ្រាប់បន្លំ
- យកដីដែលលិងហើយ ទុកខ្សោត្រជាក់សិន ទីបង្កាក់ក្នុងកន្លោះ បុ ចាសបណ្តុះ



យកដីបណ្តុះលិងហើយ ជាក់ក្នុងកន្លោះ បុ ចាសបណ្តុះ



## ៥. ភាគធ្វើបច្ចេបខ្លោះនូវប្រព័ន្ធមិនមែន

- ព្រៀងដែរបច្ចេកទេសតាមយក្សានីដករលើករងជា
  - ការបណ្តុះកុនអាជធ្វើបានពីរបែប៖

## ៤.១. បណ្តុះគ្រាប់ជាមុន

- ផ្នោចប់គ្រាប់រយៈពេលពី១ ទៅ ២យប់ និងយកគ្រាប់ទៅបណ្តុះក្នុងកន្លែងយកគ្រាប់ទៅតាមរាយដាក់ក្នុងក្រុណាតារតែស្ថិជាទីក នូចបំគ្រាប់ឱ្យបានហប់លូ
  - ស្របចិនីកដាក់ផ្លូវកាលប៉ែងខ្ពស់នូចបំគ្រាប់ឱ្យបានហប់លូ



ខ្មែរប់ខ្លួន  
ជាប់ពី១ ទៅ ២យ៉ា

## ១. ពង្រាយគ្រប់លើករណន៍តែសិមស្ថាត

- ព្រៃសនឹសយកគ្រាប់បេកមាត់ ជាក់គ្រាប់ ក្នុងមួយកន្លោះ  
បុ ១ នូវចាសបណ្តុះ កប់គ្រាប់ដំឡើ ១ សង្គមីម៉ែត្រ (កន្លែងថ្វាំងដែល)។  
បើកប់គ្រាប់រៀង បុ កត់ពេក អាចធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនអាចដុះបានល្អ
  - ឲយដីស្ឋើងរួមឱ្យលើក ហើយបានព្យូទ័រឱ្យកលើចាសឱ្យដោត
  - យកកន្លោះ បុ ចាសបណ្តុះជាក់គ្រាប់ហើយ ទៅជាក់ក្នុងធម៌បណ្តុះ
  - ក្រសាធទីករៀងកល់ពេលព្រឹកឱ្យដោតល្អម (អាចពី១ ទៅមែន ក្នុង ១ថ្ងៃ អាស៊យតាមស្ថានភាពដី)។ បើសិនជីស្សិតពេក អាចធ្វើ ឱ្យគ្រាប់មិនដឹង។



#### ២. ដាក់គ្រប់ក្នុងថាសបណ្តោះ



#### ៤. យកចាសបណ្តុះជាក់ក្នុងពាងបណ្តុះ



៣. រាយដីបណ្តុះពីលីគាប់ទីបន្ទាន់

#### ៤.២. បណ្តុះគ្រាប់ដោយធ្វាល់ (មិនចាំបាច់ធ្វាប់គ្រាប់)

- យកគ្រាប់ចំនួន ១គ្រាប់ដាក់បណ្តុះក្នុងកន្លោះ ឬ ១ នន្ទាសបណ្តុះ កប់គ្រាប់ដំឡើ ១ ទៅ ២ សង្គមីម៉ោគ។
- រាយដីស្ឋីង ៩ពីលើក ហើយចាត់ចិត្តទិន្នន័យបានខ្សោយដោត។
- ក្រុមចំនួន ១គ្រាប់ដោត ទិន្នន័យបាន ឬ កន្លោះដែលដាក់គ្រាប់ហើយ ទៅដាក់ក្នុងធាងបណ្តុះ។
- ក្រុមចំនួន ១គ្រាប់ដោត ទិន្នន័យបាន ឬ កន្លោះដែលដាក់ក្នុង ១ ថ្ងៃ អាស្រែយតាមស្ថានភាពដី បើសិនជីស្សតាមការបង្កើតគ្រាប់មិនដូចណ៍។



៩. ដាក់គ្រាប់ក្នុងបានបណ្តុះ



៩. យកបានបណ្តុះដាក់ក្នុងធាងបណ្តុះ



១០. រាយដីបណ្តុះពីលើគ្រាប់ទិន្នន័យប្រាប់ក្រុមចំនួន

#### ៥. គារជំនួយប្រចាំសប្តាហ៍

- បន្ទាប់ពីគ្រាប់ប្រចាំសប្តាហ៍ នាង ៣ ទៅ ៤ ថ្ងៃ អាចយកក្នុងទៅដាក់ខ្សោយត្រូវទន្លឹះថ្ងៃ ដើម្បីពង្រីកដំឡើយក្នុងមុនពេលដ៏ (មិនស្របពេល បន្ទាប់ពីដាក់ហើយ)
- ការតំបន់យកក្នុងទៅដាក់ប្រចាំសប្តាហ៍ នាង ៣ ថ្ងៃ មុននឹងយកក្នុងប្រចាំសប្តាហ៍ទៅដោ។
- ក្នុងប្រចាំសប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីដាក់គ្រាប់ អាចយកដោបាន។

ពង្រីកដំឡើយក្នុងប្រចាំសប្តាហ៍ ដោយដាក់ខ្សោយត្រូវទន្លឹះថ្ងៃ (ពង្រីកដំឡើយក្នុងមុនដ៏)



- បញ្ចូលទឹកតាមចំណោមរបៀបដែលបានបង្កើនធនិភ័ពលជាតិ (បើសាធារណៈរបៀបបង្កើនធនិភ័ពលជាតិ ឬក្នុងបន្ទាត់ទន្លេសាប) ឬក្នុងបន្ទាត់ទន្លេសាប បន្ទាត់ពីជាតិក្នុងហើយ) បុ ឬសាធារណៈទឹកបានបង្កើនធនិភ័ពលជាតិ ។



១. បញ្ចូលទឹកតាមរបៀបដែលបានបង្កើនធនិភ័ពលជាតិ  
ជាតិក្នុងបន្ទាត់ទន្លេសាប



២. ប្របល់ដីគិតិមួយរដ្ឋាភិបាល សង្គមថ្មី បុ ឬសិន  
មិនបានជាក់មុនពេលគ្រប់បន្ទាត់ទន្លេសាប បុ ចាំបីង

- ជាក់ដីគិតិមួយរដ្ឋាភិបាលជាមួយដីឱ្យសញ្ញ (បើបានជាក់ដីមុនពេលគ្រប់បន្ទាត់ទន្លេសាប បុ ចាំបីងហើយមិនចាំបាច់ជាក់ដីឱ្យឡើតទេ)
- ជាតិក្នុងបន្ទាត់ទន្លេសាប
- រំបៀបដកក្នុងបន្ទាត់ទេសបណ្តុះ តើយកម្រាម ប្រុងចាត់ចាសរដឹងលើ ហើយដែងម្នាច់ក្នុងបន្ទាត់បុសក្នុងបន្ទាត់។
- ត្រូវជាតិក្នុងបន្ទាត់ទេសបណ្តុះ ដើម្បីកំណើក ដៃសរាងកកប់ក្នុងបន្ទាត់លិចតុល្យ។



ជាតិក្នុងបន្ទាត់ទេសបណ្តុះ ដើម្បីកំណើក



រំបៀបដកក្នុងបន្ទាត់ទេសបណ្តុះ

## ៦. ទំនាក់ទំនង

### ៦.១ ការជាក់ដីគិតិមួយប័ណ្ណ

ពួនបង្កាត់ (អីបីដី) ត្រូវជាក់ដីគិតិមួយប័ណ្ណ និង ស្រាវចនាទឹកឱ្យឡើងទាត់ទីបន្ទាត់បន្ទាត់បន្ទាត់ទន្លេសាប បានប្រើប្រាស់ និងបរិមាណដីគ្រប់បន្ទាត់ទេសបណ្តុះ ជាក់ដីប័ណ្ណ និងបន្ទាត់ទន្លេសាប ។ ជាក់ដីប័ណ្ណ និងបន្ទាត់ទន្លេសាប ត្រូវជាក់ដីឱ្យឡើតទេសបណ្តុះ ដើម្បីកំណើក ដៃសរាងកកប់ក្នុងបន្ទាត់លិចតុល្យ ។ (ដៃសរាងជាក់ដីគិតិមួយប័ណ្ណ នៅពេលថ្ងៃគ្រោះ) ។

## បិមាណា និង ពេលវេលាការដាក់ជីសម្រាប់ម្រោះពុជបង្កាត់

ពេលវេលាការដាក់ជី	ប្រភេទជី	បិមាណាថី	កំណត់ដាក់ជី
មុនពេលជា ១៥ថ្ងៃ	ជីសវិកង់ (លាមកសត្វ ដែលពុកជួយ ឬ កំបុង)	៩-២ គីឡូ ក្នុង ១ ម៉ែត្រការី	កប់ជីកណ្តាលរាង (ពេលរៀបចំនៅដាក់គម្រោង)
មុនដំពី ៩ ថ្ងៃ (បន្ទាប់ពីចោះអង)	ជី ២០-២០-១៥	៥ក្រាម (១ កម្របដបទីក សុខុចប) ក្នុង ១គីឡូ	បុកកប់កណ្តាលរាង (មុនដំពី ៩ ថ្ងៃ)
ក្រាយជាំកុនបាន ៧ថ្ងៃ	ជី ៤០-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ (២ ននុសងខាងគីឡូ)	កប់ជីចំណាយគល់ពី ៥ ថ្ងៃ ១៥ សង្កែីម៉ែត្រ (សងខាងគីឡូ)
ក្រាយជាំកុនបាន ១៥ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ (១ ននុ ១គីឡូ)	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ
ក្រាយជាំកុនបាន ២១ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ (១ ននុ ១គីឡូ)	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ
ក្រាយជាំកុន ២៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ ជីបំបែនបាន ឬ ផ្លូវជាតិ (ជី ១១-៤-៤០)	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ ៥០ក្រាមទីកែវលីម៉ែត្រ (ជី ៥០០ ម៉ែត្រការី)	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ បាន ឬ ផ្លូវជាតិ ដើម្បីការណែនាំ
ក្រាយជាំកុន ២៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ និង ជី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ
ក្រាយជាំកុនបាន ៣៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ លាយ ជី ១៦-២០-០	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ (១ ននុ ១គីឡូ)	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ
ក្រាយជាំកុនបាន ៤៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ និង ជី ១៦-២០-០	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ ៣ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ (១ ននុ ១គីឡូ)	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ (១ ននុ ១គីឡូ)
ក្រាយជាំកុនបាន ៥៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ លាយ ជី ១៦-២០-០	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ (១ ននុ ១គីឡូ)
ក្រាយជាំកុនបាន ៦០ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០	៥ ក្រាមក្នុង ១គីឡូ (១ ននុ ១គីឡូ)	កប់ជីចំណាយគល់ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ

### របៀបដាក់ជីគីមី

#### ក. ទីកំណែដាក់ជីបំបែន

- រៀបចំប្លាសិធម៌ ឬ គ្របចំបៀង ត្រូវយកលើបុករាង សងខាងគីឡូ ទីបំបែន ជី ៦
- ជាំកុនបន្ទានរយៈពេល២ អាចិត្យត្រូវដាក់ជីចំណាយ ១០ សង្កែីម៉ែត្រ (១ តីក)ពីគល់
- ជាំកុនបានរយៈពេល ២អាចិត្យ ត្រូវដាក់ជីចំណាយ ពី ១៥ ថ្ងៃ ២៥ សង្កែីម៉ែត្រ ពីគល់។
- ជាំកុនបានបើសពី៦អាចិត្យ ត្រូវដាក់ជីនៅចេញ កណ្តាលពីគីឡូមួយទៅគីឡូមួយ។



## ៦. ពេលវេលាដាក់ដីបំបែន

ជាក់ដីបំបែនឱ្យទ្វាក់ទាត់រាងពីរ ទៅ ១៥ថ្ងៃមួយ បន្ទាប់ពីដាក់កុនបន្លែងហើយ តី អាស្រែយតាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីខ្សោចំ ត្រូវជាក់ដីឱ្យព្យឹកញាប់ តែបីមាណតិចជាងដីមានល្អាយប្រើប្រាស់ជាងខ្សោចំ។ ជាក់ដីហើយត្រូវរសាងចិត្ត (ធ្វើសរាងជាក់ដីគិតិមិ នៅពេលថ្ងៃក្នុង)។

## ៦.១ ការស្រាចចិត្ត

- ត្រូវស្រាចចិត្តកន្លែងពេលព្រឹក ដោយបញ្ចូលទីកតាមចន្ទនោះនៅ ឬស្រាចចិត្តកន្លែងប្រចាំថ្ងៃ ឬស្រាចចិត្តកន្លែងប្រចាំសប្តាហើយ ឬស្រាចចិត្តកន្លែងប្រចាំសប្តាហើយ (ដីស្រីមនោះពេលយប់) អាចធ្វើឱ្យម្រោះមានបញ្ហាដូចជា រលូយ ឬ រហាកដើម។
- ស្រាចចិត្តកន្លែងពេលព្រឹក មិនត្រូវឱ្យដីស្តុកជាតិសែសបន្ទាប់ពីដាក់កុនហើយ ។ ពីរបានកុនដំណាំត្រូវការចិត្ត ដីសំរាប់ដុះលូតលាស់ បុស ដើម ស្តីក ផ្តាង។
- បើពិនិត្យយើងទៅក្នុងគ្រប់ស្តុក (មិនអាចលួយជាដុំមុលបាន) ត្រូវស្រាចចិត្តកបន្លែម ។ បើដីនៅក្នុងគ្រប់ម្រោះ សិមខ្សោះ (ប្រចាប់ដីមានទីកស្របតាមម្រាមដី) មិនត្រូវជាក់ទីក ហែន្លែមទេ។ ទីកដែលបានប្រើប្រាស់ត្រូវ ធ្វើឱ្យម្រោះ សិមខ្សោះ ឬស្រីមនោះពេលបានដំឡើង។

## ៦.២ ការតាក់តែងដំឡើង

ក្រាយពីដីម្រោះបានពី១៥ ទៅ ២០ថ្ងៃ យើងអាចកាត់ខ្សោះ ដែលបែកចេញពីដីម្រោះ ។ ក្នុងការដើមមេម្បយ បុណ្យការ រហូតដល់ដីម្រោះ មានកំពស់ ពី១០ ទៅ១០០សង្គមីម៉ែត្រ ទីបាយើង អាចរក្សាទុកខ្សោះបាន ។ យើងអាចកាត់ខ្សោះ ដោយកាលប់ពីថ្ងៃមួយ។ ដីល្អប្រយោជន៍កាត់ខ្សោះខាងក្រោមបេញ តី ធ្វើឱ្យដីម្រោះ ដុះលូតលាស់បាន លើវិន ដូលដែងបានដំស្រីត្រា។



## ៦.៤ ការដំរោះស្រួលថ្ងៃ

ត្រូវដំរោះស្រួលឱ្យបានស្អាត ទៅបីជាន់គ្របចំបីន ឬ ត្រូវស្រួលថ្ងៃ ពីរបានដំរោះស្រួល កំណត់ដោយ ។ ស្រួលនៅតាមចន្ទនោះនៃ ត្រូវដែកចេញ ពីរបានដំរោះស្រួល កំណត់ដោយ ។ ស្រួលបំផ្តាល់ ហើយកំណត់ដោយបំលងដីដែលដំណាំ ដីដែរ។

## ៧. ទំនើសទិន្នន័យទំនើស

### ៧.១ ជម្រើមទំរឹងស្តីក

វាកែតមានលើស្តីកដែលយើងអាចសរួតយើងមានចំណុចអុច ពណ៌រលើរដ្ឋភាពង្រួង ហើយដុំពណ៌នៃវេប ជាពលវេគ្គាតោ នៅពីក្រោមផ្តុំស្តីកមានដុំជាស្តីកភាពង្រួង។



## វិធានការរារារ និង កំចាត់

ការកំចាត់ដូចមីទៅលើស្សីក	ការរារារដូចមីទៅលើស្សីក
<p>១. បេ:ស្សីកដូចមីចោលពីដើមដោយដែល បុ ឧបករណ៍សម្រាប់កាត់ (ក្នុងការបិទ ករុង)រួច យកស្សីកនេះទៅកប់។</p> <p>២. បាយត្រូវមេគារធ្លាក់សីល (Metalaxyl) ដោយផ្តល់ត្រាតាមឈ្មោះដែលបាយកប់។</p> <p>៣. កំព្យូលចិត្តដោតជាតំពេក</p>	<p>១. ពង្រីកបន្លោះជូនិញ គុមារជាម្រោះ</p> <p>២. កំចាត់ស្សីកដែលបាយកប់ដោយផ្តល់ត្រាតាមឈ្មោះដែលបាយកប់។</p> <p>៣. បេ:ស្សីកទីបាប់មានពាកសញ្ញាតូចមី ចោល រួចយកស្សីកនេះទៅកប់។</p> <p>៤. បាយត្រូវមេគារធ្លាក់សីល (Metalaxyl) បុ ហុសេទិល-អាល់ (Fosetyl-Al) ការរារារដូចមីក្នុងកំបន់ដែលមានសំណើមខ្លាំង។</p>

**សំគាល់:** ត្រូវបាយត្រូវមេគិត រាយការណ៍ទៅពេលដោយបាយត្រូវនៅពេលដោយត្រូវបាយត្រូវមេគិត និង ខាងលើផ្ទៃស្សីក។ ជាការប្រសើរ ត្រូវបាយកប់ ជាមួយទីកន្លែងដើម្បីឱ្យបាយត្រូវបាយត្រូវមេគិតដោយត្រូវបាយត្រូវមេគិត។

## ៧.២ ស្រែកស្រែ

ក្រោមឯង ជាប្រភេទស្ថាប្រើប្រាស់ ដែលទិន្នន័យថារួម ដោយបាយត្រូវនៅពេលដោយត្រូវក្នុងក្នុងផ្ទៃមេគិតបែងប្រឈម បន្ទាប់មកវាក្រាយទៅជាក្នុងដឹងរបានសំខាន់សំខាន់។



មេស្រែកស្រែផ្ទៃមេគិត

ផ្ទៃមេគិតដែលបាយត្រូវបាយត្រូវមេគិតដែលបាយត្រូវបាយត្រូវមេគិត

វិធានការការពារ



# ច្រកភូមិប្រែដោយចង់បុករាជស់ដើម្បី ការពារសំងទិចជំដើរ



ប្រើនយអន្តាក់ ហ្មិម្យន ចាប់  
ត្រូវដោល៖

- យើងអាចប្រើដបទីកសុទ្ធមួយ កំបុងជាន់ ចោរន្ទូចហំបុនម្រាម ដែលបំនុញពីរ នៅផ្លូវការណាយលើ។
  - ចោរខ្សោយសសម្រាប់ជាក់នូយ អន្តាក់ ស្រួលមួយពីរ តុងកំបុង ជាក់កំបុងបំនុញពីពីរ ទៅ៥ តុង ផ្លូវដី ចំនួន ៥០០ ម៉ែត្រការាង។
  - ត្រូវផ្តាស់បុរាណយវាងពី៥ ទៅ១៩ ម៉ែត្រ

၁၃

ព្រៃទិន្នន័យកម្មិលថែ ឱ្យបានព្រឹកញ្ចប់ នៅផ្លូវការងារក្រោមស្តីក។ ថែជាក្នុងការរំលែកដីដី និងបណ្តុកាល ឱ្យស្តីក និងគ្រួយរំលែក។

វិធានការកំណត់

- កាត់ស្លីកដែលមានថែយកទៅកប់-ដុកចោល បុ ព្យូចថែដោយដៃ
  - ប្រើប្រាស់តុលកសិកម្ម៖
    - អាបាមិចខីន (Abamectin)
    - ឌីណុកតីប្បរង (Dinotefuran)
    - ហីផ្ទិនីល (Fipronil)



សំគាល់

- មិនត្រូវយកច្នាំពុលកសិកម្មឈាយចូលគ្នាប្រើនមុខសម្រាប់បាត់ទេ (ច្នាំអាចមានប្រព័ន្ធកម្ពាមួយគ្នា ដើម្បីបិន្ទុមានប្រសិទ្ធភាព)។
  - ត្រូវផ្តើសនឹងយកកណ្ឌលបាត់ទេយោបាយ ដែលមានលក្ខណៈសាចល្អ ទិន្នន័យជាប់នឹងដើមស្ដីកបន្លែ
  - ត្រូវប្រើទិន្នន័យជូនយដ្ឋានបាត់ច្នាំ

## ៤. ភាពយោជន៍

- ចំហៀង់ប្រែប្រឈមនៃការប្រើប្រាស់ការពិន័យរបស់ខ្លួន
- ក្រោរបេះដឹងនៃពេលព្រឹក ដោយប្រើកង្ហ់ត្រូវការតែង បេះដឹងជាក់ក្នុងសម្រាប់ដែលមានផ្ទៃរបាយ ដើម្បី ធ្វើសារការកិត្ត និងជាផ្ទៃ។
- ដើម្បីរក្សាតុណាការបែន្ថែមបានល្អ លក់បានថ្មីយើងត្រូវ៖
  - ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់តុណាការពីផ្លូវបេះជាលេខ ១, ២, ៣
  - ប្រកប្រឈមក្នុងចំង់ដែលមានបិទាណា (ចំហៀង) សម្របនិងមាន តុណាការសូតទន់។
  - ចង់ក្រោរចារ់នូវក្នុងបិទាណាដើម្បីខ្សោយបែន្ថែមបានកំឡុង ស្រាកផ្លូវបេះ។ ធ្វើសារការបែន្ថែមប្រើប្រាស់បិទាណា។
  - បាយប្រើសម្រាប់ត្រានខ្សោយបែន្ថែមបានកំឡុងបែន្ថែមបាន តុណាការពីផ្លូវបេះ (ទន្លេ ក្រុមពេជ្រីន កំរើយ នាយរលួយ)។



ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ផ្លូវបេះ



ប្រកប្រឈមបាយបិទាណាត្រីមត្រូវ ដើម្បីរក្សាតុណាការបេះ



ព.ព.ប្រតែល



## ១. ការរំពេចចំណី សិល ឆ្វីរោ

- សំអាតដីចំការ និង ផែសោរបែងបន្ទាន់
- ក្នុង រាជធានីខេត្តបានម៉ែន ហើយបាលខ្សោនពី១០ខែ១៥ថ្ងៃ ។
- ក្នុង (គោករី ឬ គោយនុ) ដម្រាតី ១៥ ខែ ២០ សង្គមីម៉ែន។



### ការរំពេចចំរ៉ែន

- ទីងង់៖ ១ ម៉ោគ និង បណ្តាយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនត្រូវឱ្យលើពី ១៥ ម៉ោគឡើយ ដែលធ្វើឱ្យលំបាតក ក្នុងការចំទាំ ដូចជា ស្រាថីកដក ស្អាតាជានដីម។
- កំពស់៖ នៅរដ្ឋវប្បធម៌ ពី២០ខែ៣០សង្គមីម៉ែន និង នៅរដ្ឋវប្បធម៌ ពី ៣០ ខែ៤០ សង្គមីម៉ែន។
- ជាក់លាយកស្ថុស្ថុ ឬ ជីកបុំស្ថុ ក្នុងបិរិយាណាពី ១ ខែ ២ តីខ្ពស់ក្រាម ក្នុងផ្ទៃដីង់ ម៉ោគការងារ កប្របាប់បាតរុង ដោយច្របល់រាយស្វែលដាមួយដីង់។ (សូមមើលការងាររបស់ពីរខាងមុខ)



- គ្រប់ដំណាំ៖ ធ្វើបានពីរបៀបទេ ដើម្បីទំស្ថាត់ការបញ្ចប់រាយ ការពារសំណើមដី កាត់បន្ទូយការដុះស្អាតៈ

រំគ្រប់ចំបើង



រំគ្រប់ចំបានស្ទិច



## ការធ្វើដំឡើងផ្ទាស្ទិច



## ចំណាំ

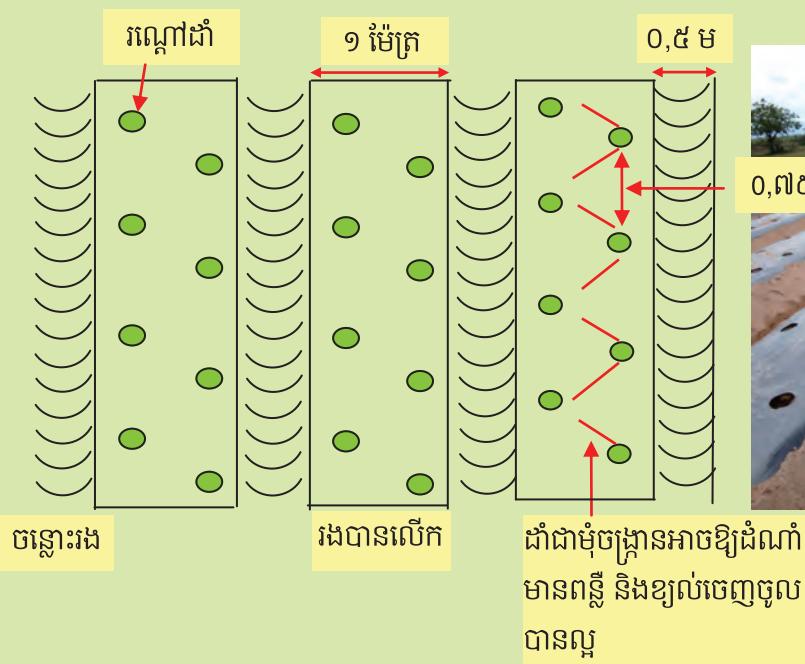
- ប្រើក្នុងចំណាយណ៍យោលរាជរាជាណ (ដូចជា បុសុី ឬ ជាងឡាតា)។ គគ្របោស្ទិចឱ្យតើអីដឹងលូ របស់ជាប់នឹងដំឡើងដើម្បីក្នុងអាចរំហក ចង់ផ្ទាស្ទិច) ធ្វើសរាងកំខ្លួនប្រចាំខែៗខ្លួន អាចបង្កើតឱ្យរាងក្នុងដំណាន។
- ក្នុងករណីដើម្បីខ្លួនត្រូវបានបង្កើតឱ្យរាងក្នុងដំណាន នៅតាមរយៈបើកសម្រាប់ដំឡើង ដែលជាបាតុបណ្តាលឱ្យផ្ទាស្ទិច រំហកនោះ យើងអាចយកចំណោះ ឬ អង្គាមគគ្រប់ដើម្បីផ្ទាស្ទិច។

## លើកងរបីចំបើងគ្រប់



ជាក់ជីថ្ងៃប់បាត់លើយុសាថម្ចិក ឡើបគ្រប់បើង

### គ្រឿងការងរបីចំបើងដា



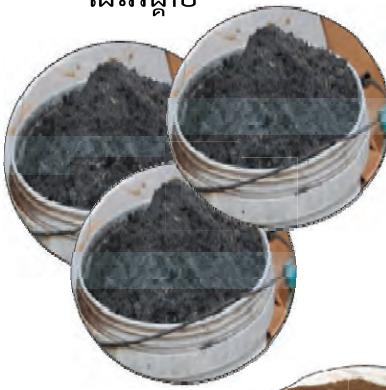
## ២. គារធ្វើរាល់ខ្ពស់ខ្ពស់

ការធ្វើរាល់បណ្តុះក្នុងបំនៃ គឺអាចធ្វើឱ្យគ្រាប់ដុះជានលេ កាត់បន្ទយការលួយក្នុង និង អាចការពារក្នុងដំណាំ  
ជានពីការផ្តល់ជម្លើស្តីពី សត្វលូតចំពោះ (ដែលមកយាយឱ្យក្នុងដំណាំ)។ ពាល់បណ្តុះក្នុងបំនៃ អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសម្រាប់គ្របកន:** កំពស់ ពី ១,៥ ដល់ ២ ម៉ែត្រ  
ដើម្បីដាក់ស្រួលចេញចូលថែទាំក្នុងបំនៃ។
- កំពស់រាល់:** ពី ០,៥ ដល់ ១ ម៉ែត្រពីដី
- ទម្រូវការ:** ពី ០,៥ ដល់ ១ ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទីកភ្នោះ និង សំណាត់ការពារ  
ពន្លឹះថ្ងៃ (ជាការប្រសើរប្រើសំណាត់មានពណ៌បែកង)**
- មានដំបូលដែឡើពីសំណាត់មុង សម្រាប់ការពារសត្វលូត។**



## ៣. គាររៀបចំបណ្តុះ

<p>ដែលអាចរៀបចំបណ្តុះ</p>  <p>ដីស្រាប់លើ</p> 	<p>ដីដែលបានរៀបចំបណ្តុះ</p> <p>រួមទាំងការប្រើប្រាស់</p> <p>បុលគ្នាបែងចាយឱ្យក្នុងសព្វដី</p> 
---	---

ផលប្រាយដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដី សម្រាប់បណ្តុះក្នុងបំនៃ គឺ ៖

- គ្រាប់ដាយដុះ បុសដុះលូតលាស់លូ
- ក្នុងបំនៃស្រួលប្រើប្រាស់ដីជាតិបានគ្រប់គ្រាន់
- សម្រាប់មេធាតុ(ដម្លើ) ដែលបង្កើតឱ្យក្នុងបំនៃរាល់
- សម្រាប់គ្រាប់ស្អើចំពោះ ដែលដុះដោលិមយកជីជាតិពីក្នុងបំនៃ
- សម្រាប់ពង និង សត្វលូតចំពោះក្នុងដំណាំ ដែលបំផ្តាញគ្រាប់បំនៃ

- យកដើរដែលបិនបៀរកិច្ចការក្នុងការបង្កើនផលិតភាពជុំព្យូតាំងនៃទន្លេសាប ឬ ចាសបណ្តុះ



## ៤. គាររៀបចំបណ្តុះក្នុងត្រង់

- ត្រូវរៀបចំបណ្តុះក្នុងត្រង់ ព្រមទេលជាមួយគ្មាននឹងការរៀបចំដីដំឡើ

### ក. បណ្តុះត្រាប់ជាមួន

- យកត្រាប់ជាក់ពាក្យយក្នុងក្រុណាត់ស្សែរ ដកទីក មកក្រាប់ខ្សោយប័ណ្ណ។
- ស្រាវច ទីកជាងរៀងរាល់ថ្ងៃខ្សោយក្រុណាត់ស្សែរ សិរិច បើយជាក់ទីកនៃនឹងបាប់មានកំដៅ
- ធ្វាប់ត្រាប់ចំនួនពី១ ទៅ ២ យប់
- ព្យិសិសយកត្រាប់សេកមាត់ជាក់ត្រាប់ក្នុងការបង្កើន ឬ ១ រន្ទចាសបណ្តុះ
- ជាក់ត្រាប់ដំឡើ ១សង្គមីម៉ែត្រ (ប្រហែល កន្លែងដំឡើដែលបានកំណត់) ហើយជាក់ត្រាប់រៀងរាល់ ឬ ការរៀបចំបណ្តុះក្នុងត្រង់ អាចធ្វើខ្សោយត្រាប់មិនដូចជានៅ។
- ហាយដើស្សីង ឬ លើត្រាប់



### ខ. ជាក់ត្រាប់បណ្តុះដោយធ្វាល់ក្នុងចាសបណ្តុះ ឬ ការបង្កើន

- យកត្រាប់ស្ថិតចំនួន ១ត្រាប់ជាក់បណ្តុះធ្វាល់ ក្នុង ១ ការបង្កើន ឬ ១ រន្ទចាស បណ្តុះ។
- ជាក់ត្រាប់ដំឡើ ១សង្គមីម៉ែត្រ (កន្លែងដំឡើដែលបានកំណត់) ហើយជាក់ត្រាប់រៀងរាល់ ឬ ការរៀបចំបណ្តុះក្នុងត្រង់ អាចធ្វើខ្សោយត្រាប់មិនដូចជានៅ។
- ហាយដើស្សីង ឬ លើត្រាប់
- ស្រាវច ទីករៀងរាល់ពេលព្រឹក ឬ រៀងរាល់ អាចធ្វើបានស្ថានភាព ដី) ហើយបិនដើស្សីង ឬ លើត្រាប់ អាចធ្វើខ្សោយត្រាប់មិនដូចជានៅ។



- យកចាស ឬ កន្ទាយដែលបានដាក់ត្រាប់រើយដាក់លើកន ដែលមានសំណាត់



កុនត្រប់បណ្តុះកុងចាសបណ្តុះ

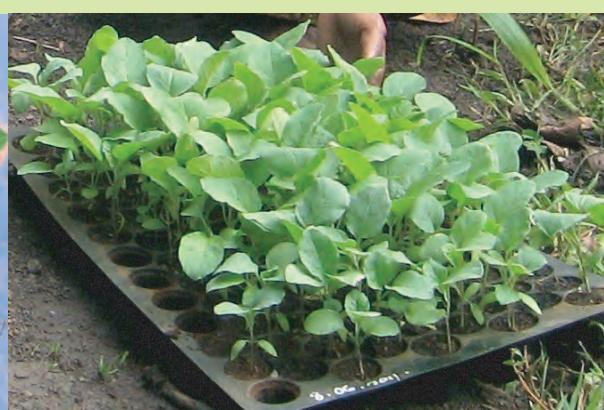
#### ៥. វារៈគ្រប់គ្រង់

- កុនត្រប់អាយុះខែ បន្ទាប់ពីសាបត្រាប់ ភាពយកទៅដោល
- ត្រូវពង្រីងកុនត្រប់ចំនួន ៥-៧ មុនយកកុនទៅដោ (ដាក់កុនត្រប់ឱ្យត្រូវពន្លឹះថ្មី និងកាត់បន្ទយករារស្រាថទីក)
- បញ្ចូលទីកាមប្រឡាយនៃនៅពេលព្រឹក (ប្រសើរបំផុត សម្រាប់ដោយគ្រប់ការស្វែងរក ឬបណ្តុះបណ្តុះ)



ដាក់កុនត្រប់ឱ្យត្រូវពន្លឹះថ្មីចំនួន៥-៧ មុនយកទៅដោ

បញ្ចូលទីកាមរោននៅពេលព្រឹក ដោកុនដំណាំនៅពេលរស់ល



កុនត្រប់បានដកពីចាសបណ្តុះ

- ជាក់ថ្នាំពុលកសិកម្ម ជាយណ្ឌតីប្បួយកាន់ (Dinotefuran) មុនពេលដាំ ២ក្រាម (តី ប្រហែល ១ ស្តាបត្រាជីរ) ក្នុង ១ រដ្ឋាភិបាល យើងអាចជាក់មុន ឬ ក្រាយពេលដាំ (យ៉ាងយុរ ព័ត៌ម្រៃ បន្ទាប់ពីដាំ) ដើម្បីការពារសត្វលិតចង់ដែងបំផ្តាល់ ដំណោះស្រាយជាប្រព័ន្ធសាប (រឿង ថែ ត្រីប..)
- ជាំកូនត្រូវបែងប្រឈម ដឹកំណើក (ដីបណ្តុះ)

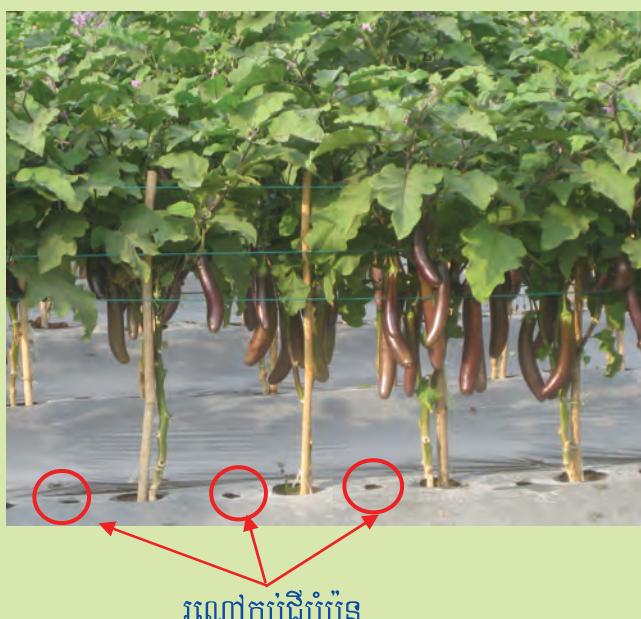


## ៦. ការផែតជី

### ៦.១. ការផែតជី

#### ក. ទីកាំងជាក់ជីបំបែន

- ងគ្របឆ្លាសិច ឬ គ្របចំបើង ត្រូវយកឈើបុក រណ្តាលសងខាងគ្មាន ទីបែងជាក់ជី។
- ជាំកូនបែន្ទានរយៈពេល ១៥-១៩ ថ្ងៃ ត្រូវជាក់ជី ចំណាយ ១០ សងខិះម៉ែត្រ (១គីក) ពីគោល។
- ជាំកូនបានរយៈពេល ៣ខាងទី ត្រូវជាក់ជី ចំណាយ ពី ១៥ ទៅ ២៥ សងខិះម៉ែត្រ ពីគោល។
- ជាំកូនបានលើសពី ៤២ ថ្ងៃ ត្រូវជាក់ជីនៅចេញដែល ពីគីមូមូយៗ ទៅគីមូមូយៗ។



## ខ. ពេលវេលាដាក់ដីបំបែន

- ជាក់ដីបំបែនឱ្យបានឡើងទាត់ ចន្ទាន់ពី ទៅ ៥ដំបូង បន្ទាប់ពីដំកូនបន្លំហើយ តីអាស្រែយតាមប្រភេទដី។ ចំណោះដីខ្សោចំ ត្រូវជាក់ដីឱ្យបានព្រឹកញាប់ តែបិមាណាកិចចាងដីមានល្អាយប្រើបង្ហាញខ្សោចំ។
- មិនត្រូវជាក់ដីនៅពេលថ្ងៃក្រោម ដើម្បីធ្វើសវាងការប៉ែបន្ទីថ្ងៃក្រោមខាងក្រោម ធ្វើឱ្យដីកាយ ហើយផ្តល់ខ្សោចំស្តីក ដើម
- ស្រាវចនីកភាព (ដោយបញ្ចូលទីកចចង្វុរបលោរោង) បន្ទាប់ពីជាក់ដីហើយ។

## គ. បិមាណាគិសម្រាប់ប្រើ

ពេលវេលាដាក់ដី	ប្រភេទដី	បិមាណាគិស	កំន្លែងជាក់ដី
មុនពេលដាំ ១៥ថ្ងៃ	ដីស្រីកង់ (លាយកសត្វ ដែលទុកដួយ បុ កំបុស)	ពី១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុង ដីង ១ ម៉ែត្រការី	កប់ដីកណ្តាលលង (ពេលរៀបចំនេងជាក់គម្រោង)
មុនដាំពី ៩ ទៅ ៧ថ្ងៃ (បន្ទាប់ពីចោរោង)	ដី ២០-២០-១៥	៥ក្រាម (កន្លែះស្រាវចនាយស្តី) ក្នុង ១គីឡូក្រាម	បុកកប់កណ្តាលរណ្តារ (មុនដាំ ពី៥ ទៅ ៧ ថ្ងៃ)
ក្រាយពីដាំ ៧ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ៤៦-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី ១០ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (២ នូ សងខាងគីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ១៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ៤៦-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី ១០ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (២ នូ សងខាងគីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ២១ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដីពី ១៥ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ២៨ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដីពី ១៥ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ៣៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដីពី ១៥ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ៤៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី៤៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ៥៥ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី៥៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ៥៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី៥៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ៥៥ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី៥៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ៥៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី៥៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
ក្រាយពីដាំ ៥៥ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូក្រាម	កប់ដី៥៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់ ដំណាំ (១ នូ ចន្ទាន់គីឡូក្រាម)
<b>ដំណាំ:</b> ការជាក់ដីរហូតដល់ប្រមូលដល់អស់។ ការជាក់ដីវាមាចបំប្លែនបិមាណា ឬ ប្រភេទដីតីអាស្រែយទៅលើសុខភាព ដំណាំ			

### ចំណាំ:

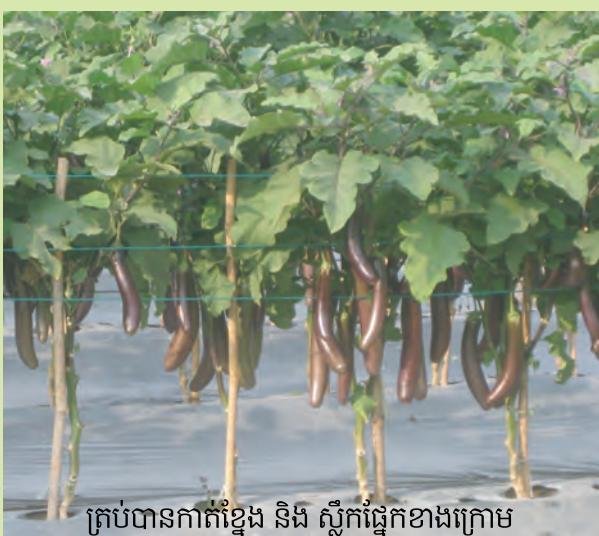
- ដី ១០ ក្រាម (ប្រែហែល ១ ស្រាបព្រោចាយស្តី ឬ ២ តម្របដកទីកសុទ្ធតុច)។
- ស្រាបដីបំបែនស្ទើក បន្ទាប់ពីជាតុនបានលើផ្លូវ ឬផ្លូវការ រហូតដល់ថាប់ដើមបច្ចុប្បន្នជាប់បុង។
- បាត់ដីបំបែនផ្លូវការ បន្ទាប់ពីក្រប់ថាប់ដើមបច្ចុប្បន្នជាប់បុង ឬផ្លូវការ រហូតដល់ថាប់ដើមបច្ចុប្បន្នជាប់បុង។
- បរិមាណដី ដែលជាកំខាន់ខ្លះ អាស្រែយទៅតាមស្ថានភាពលួតលាស់របស់ជំណាំ។

### ៦.២. ការជាតទម្រទៀតប់ដើម និង ការភាគកំពង់ម៉ក

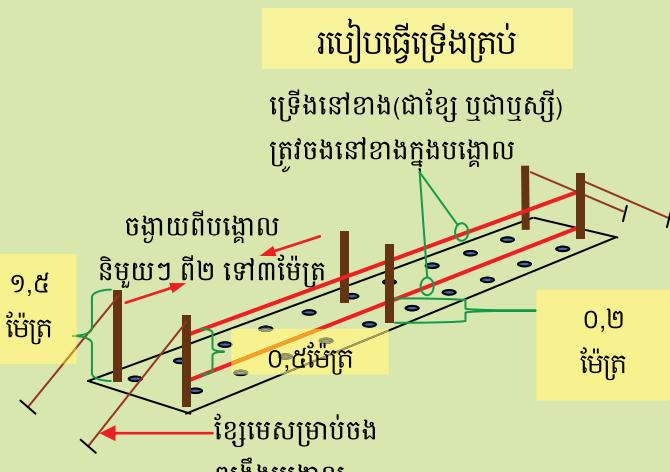
- ត្រូវដោកព្រឹងខ្សែកាល បន្ទាប់ពីជាតុនត្រប់ហើយ បាន ២មាតិក្ស។
- ការដោកព្រឹងតាមរយៈបង្កើតឱ្យជាប់ដើមបច្ចុប្បន្នដើម្បីបង្កើតឱ្យជាប់ដើម មេក ឬផ្លូវការដី។
- កាត់ខ្លួនដើម្បីការងារក្រោម ដើម្បីឱ្យមានខ្សោយ និងពន្លឹកចុលបានត្រប់ត្រាន់



ចាប់ខ្លួនដែលបានរំដើមរោ និងមេក ទៅនឹងខ្លួន ឬបុសី/លើ



ត្រប់បានកាត់ខ្លួន និង ស្វែកដើម្បីការងារក្រោម



### ៦.៣. ការស្រាបទីក

- ស្រាបទីកផ្លូវការ បន្ទាប់ពីជាតុន រហូតដល់បាន ២មាតិក្ស ដើម្បីឱ្យក្នុងត្រប់ ឯះបុសបានរំងមំ។
- កំឡុងឱ្យដើម្បីស្ថិត រហូតដល់បានផ្លូវ ឬផ្លូវការ ចំណាត់ថ្នាក់បច្ចុប្បន្ន និង កិច្ចផ្លូវ។
- ស្រាបទីក ដោយបញ្ចូលទីកតាមប្រព័ន្ធរប់រំង។

## ៤. គម្រោងបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនឹកភាពជីថ្ងៃតាំបន់ទន្លេសាប

### ៤.១. ដង្គរចាត់ផ្លូវ និង សុវិធដើម

មេអំបេះទេសពេងដាក់ដង្គរចាត់ផ្លូវការលក្ខណៈក្នុង លើផ្ទាល់ និងដើម ជាកាយង បុជាក្រុម។ ក្រាយមកពងវាល្អស់ជាបង្គរ ហើយចាត់ផ្លូវក្នុងដើមដង្គរក្នុងខ្សែត្រួយនៃជំណាំ ធ្វើឱ្យដើមត្រប់ស្របពាណិជ្ជកម្មតាមការបង្គរក្នុងក្នុងបី ឬ ឱ្យដើមសុយរលូយ។

- កាត់ផ្លូវត្រួយដែលបានបំផ្តាញដោយដង្គរដោយការបង្គរក្នុងបី កប់បាល។ សិទិកផ្លូវ និង ត្រួយទាំងនេះ: ក្នុងចំការនោះដង្គរនឹងលូតាលាស់ដែលជាការបង្គរក្នុងបី ហើយពេងដាក់ត្រប់បំផ្តាញជំណាំការសំត្វាគំដានមុន។
- បេ:ក្បនដង្គរ និងពេងដង្គរដោយដែ
- ប្រើបាស្ថិចត្របេងដើម្បីកាត់បន្ថយ ពពុកដង្គរក្នុងដី
- បាន្តោះតុលកសិកម្មនៅពេលក្បនដង្គរ ទីបញ្ញាស់ទីបេមានប្រសិទ្ធការពាន្តោះតុលកសិកម្ម ដូចជាគោះ ថ្វាំ ក្បាកីហូស លាយជាមួយ សុំពេមេត្រីន (chlorphyrifos + cypermethrin) ថ្វាំ ប្រើប្រើនីល (fipronil) ថ្វាំ បាក់សុំលូសសុវិនជ័នសី (Bacillus thuringiensis)



ដង្គរចាត់ផ្លូវត្រប់



ដង្គរសុវិធដើមត្រប់

### ៤.២. ដង្គរកាត់ស្ថិក

- ចាប់/បេ:ក្បនដង្គរ និង ពងដង្គរ ដោយដែ
- ប្រើបាស្ថិចត្របេង ដើម្បីកាត់បន្ថយពពុកដង្គរក្នុងដី
- បាន្តោះតុលកសិកម្មនៅពេលក្បនដង្គរ ទីបញ្ញាស់ទីបេមានប្រសិទ្ធការពាន្តោះតុលកសិកម្ម ដូចជាគោះ ថ្វាំ ក្បាកីហូស លាយជាមួយ សុំពេមេត្រីន (chlorphyrifos+ cypermethrin) ថ្វាំ ប្រើប្រើនីល (fipronil) ថ្វាំ បាក់សុំលូសសុវិនជ័នសី (Bacillus thuringiensis)



### ៣.៣.ពីងពាងក្រហម

របៀបជ្វាបញ្ជាកំដែលដំណាកំត្រប់ ម្ខស ម្រេះ ខ្សែក ត្រសក់ និង ប៉ែងធោះ។ របៀបណាលិខិត្តកំណានសំរបស់ដែលកំឡើងខ្សោច ។ រាក់កំណានខ្សោច នៅពេលអាកាសធាតុក្រុសុំតុ



#### វិធានការការពោះ និងកំចាត់

- ត្រូវត្រួតពិនិត្យការដែលពីងពាងក្រហមឱ្យបានឡើងទាត់
- កាត់ស្អីកដែលបំផ្តាញដោយពីងពាងក្រហមចេញពីចំការ ហើយប្រមូលដុតបាល
- បាទ្វែស្អីកស្អោះ ម្ខស បុ ខ្សោះ
- បាទ្វែថ្វែបុកសិកម្មពីខាងក្រោម និងខាងលើផ្លូស្អីក ដូចជាគ៉ា ថ្វែ អូមីជាត្រូត្រីដ (Imidacloprid) ថ្វែ ឱីយ៉ាសី ឈាង (Diazinon) ថ្វែអាតាមិចទីន (Abermectin)

### ៣.៤. ថែ

របៀបជ្វាបញ្ជាកំត្រប់ប្រពេទទៅ គេអាចសំគាល់ចំការបន្ថែមទៅបាន ដោយ សរមានស្របមេដារប្រើប្រាស់ប្រពេទទៅ បុ គោងឡើងលើដែល ។ យើដែល ពីព ទៅថ្វែ ផ្តើមឱ្យស្អីកដែល រួចរាល់ការការពោះក្រហម ផ្តើមឱ្យការលួតលាស់ របស់ដែលកំយើក។ ថែជាមួកចេញដូចីនិស ទៅដែលកំយើក។



#### វិធានការពោះ

- បែនសំបុកថែដោយដែង
- ប្រើប្រាស់កូច្ចបដំណាកំ
- ប្រើអន្តាក់ការស្និតពណ៌រួចរាល់
- ប្រើថ្វែពុលកសិកម្ម ដាយណូកីប្បុយក៉ាន់(Dinotefuran) ចំនួន ២ក្រាម ក្នុង ១ រោគ។ យើងអាចដាក់មុន បុ ក្រាយពេលដំ (យ៉ាងយុរ ពេច បន្ទាប់ពីដោ) ដើម្បីការពោះសេត្តលិតចេងបំផ្តាញដែលកំដុចជាតាតុកសុទ្ធសិតិដ្ឋាក់ ដូចជា រួស និងសេត្តលិតជាត្រាកំដោង ។
- ប្រើថ្វែពុលកសិកម្មដូចជា ថ្វែ អូមីជាត្រូត្រីដ (Imidacloprid) ថ្វែមេត្តមិល (methomyl) និង អាតាមិចទីន (Abermectin)

### របៀបធ្វើអន្តាក់ចាប់ច



ការស្ថិតចាប់សត្វលូត



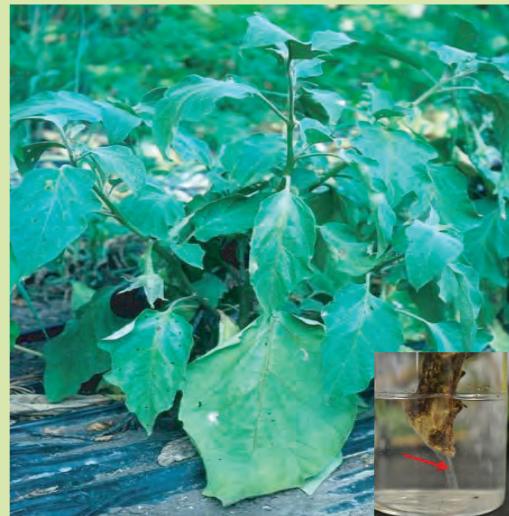
លាបការស្ថិតពីបើអន្តាក់ឆ្លាស្ទិចពណ៌លើផ្លូវ



ដាក់អន្តាក់ចន្លោះ ពីពេទោះ១០ម៉ែត្រ

### ៧.៥. ជម្លើស្រាវការស្តីក

- ប្រើប្រាស់ជននឹងជម្លើនេះ
- ដំឡាស់មុខដំណាំ
- ការពេរកំឱវប្បធម៌ និងផ្ទើករៀងរហៀង់ដើម ដាច់រហាត់ ដែលជាបេតុបណ្តាលឱ្យពញ្ជាក់ការពេរកំឱវប្បធម៌
- ត្រូវខស្សាប់ពិនិត្យចំការយកមីលដើម្បីបង់ដែលមានបាតស្អាត ស្រាវការ ហើយត្រូវដកចេញដើម្បីនេះជាបន្ទាន់



### សំគាល់

- មិនត្រូវយកច្នាំពុលកសិកម្មឈាយចូលត្នាប្រើនូវមុខសម្រាប់បាត់ទេ (ច្នាំអាមេរិកម្មជាមួយត្នាបណ្តាលឱ្យពុំមានប្រសិទ្ធភាព)
- ត្រូវបង់សិសយក ក្បាលបាត់ទុយយោះ ដែលមានលក្ខណៈសាច់ល្អ ទីបច្ចាំនៅជាប់នឹងដើមស្តីកប់ន៍។
- ត្រូវបង់បីទិកស្ថិតឈាយជាមួយច្នាំនៅពេលបាត់ច្នាំ
- ត្រូវបាត់នៅខាងលើ និងខាងក្រោមផ្ទើស្តីក និងតាមត្រូយស្តីកដើម ឱ្យបានស្អាត
- បាត់ច្នាំពុលកសិកម្មនៅពេលថ្ងៃល្ងាច

## ៤. ការប្រឡងផ្លូវការ

- ទំហំដែកបំបែកនៅតាមកំរិកការទិញរាយ
- ប្រើបែកដែកនៅពេលប្រើក ដោយប្រើកន្លែកតំង
- បែកដែកដាក់ក្នុងសម្រាប់ដែលមានផ្លូវលោក ដើម្បីកំឡុងកកិត និងជាប់ផ្លូវ
- ចំណាត់ថ្នាក់គុណភាពត្រប់ ជា លេខ ១, ២, ៣
- ប្រកចងដែលមានបិមាណាសម្រប មានគុណភាពស្ថិតទន់
- ចង់ត្រូវចាប់រន្តក្នុងប្រើបែកដែលមានខ្សោយលោក កំឡុងស្រាក
- ដៃសវាងប្រកបន់ប្រើបែកដែលបានបិមាណាទាំងខ្សោយលោក ព្រារណាជាតិជីបែន្ទុច គុណភាព (ទន់ប្រព័ណិតលើង និង ងាយរលូយ)។





## ៣.៤. លក់ខ្សែនគ្នា



## ១. គារឡើងដំឡើង

- សំអាតដើម្បីចាប់ការ និង ធ្វើស្នើសុំបច្ចេកទឹកអស់
- ក្នុង រាល់ដើម្បីចាប់បើកប្រាក់បញ្ជី ហើយបាលខ្សោយបានពី១០ខែ១៥ថ្ងៃ ។
- ក្នុង (គោករកី ឬ គោយនុ) ជាម៉ោង ១៥ ខែ ២០ សង្កែមីម៉ោង។



### ការលើករងដំឡើង

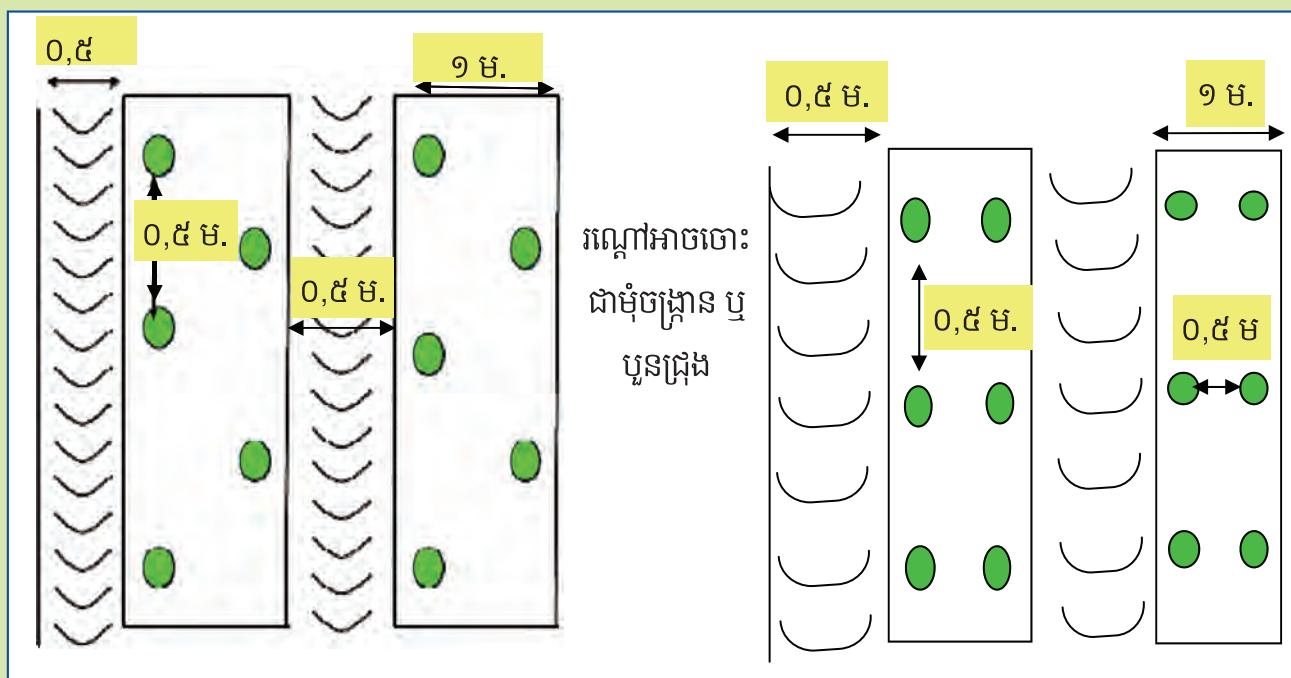
- ទទួល: ១ ម៉ោង និងបណ្តាញយោទៅតាមលទ្ធភាពដី កំណើនក្នុងរឿងលីសពី ១៥ ម៉ោង ដែលធ្វើឱ្យពិភាក្សាផ្លូវការរំចំ ដូចជា ស្រាវចនីក ដកស្ទើដារដើម។
- ចន្លោះរង: ពីរដ្ឋានយោងមួយ អាមេរិក ០,៥ម៉ោង
- កំពស់: នៅរដ្ឋានដំឡើង ដែលកំពស់ ពី២០ ខែ ៣០សង្កែមីម៉ោង ហើយរដ្ឋានដំឡើង កំពស់ពី ៣០ ខែ ៥០ សង្កែមីម៉ោង។
- ជាក់លាយកសត្វសូត ឬ ដីកំបែសុ ចំនួនពី១ ខែ ២គីឡូក្រាម ក្នុងដំឡើងម៉ោង១ម៉ោងការិយ កប់ទ្រាប់បាតរងដោយប្រើប្រាស់រឿងស្តីពីរបៀបដំឡើងដំឡើង។ (សូមមើលការងាររបៀបប្រាកស់ដី នៅទំនើបខាងមុខ)
- គ្រប់រង: ធ្វើបានពីរបៀបក្រោះ ដើម្បីទូប់ស្ថាត់ការរោរច្រាជន ការពារសំណើមដី កាត់បន្ទូយករដ្ឋានស្តីពី។

## ២. ធ្វើដំឡើងដំឡើង



- ប្រើប្រាស់ប្រាក់ដំឡើង ដើម្បីបានរណ៍ដំឡើង និងប្រើប្រាស់ប្រាក់បានរណ៍ ពីគុម្ភមួយ ទៅគុម្ភមួយ
- ប្រើកំបុងគ្នា សម្រាប់បានរណ៍
- ធ្វើបំឡើងសំណាត់ ឬ កុនលើឱ្យហើយមុនដំឡើង-គ្រាប់ ឬ បន្ទាប់ពីដំឡើង-គ្រាប់ ហើយ មិនឱ្យយើតជាងពេញ

## ២. លើករងប្រើប្រាស់បើងគ្រប់



## ៣. គ្រប់បណ្តុះក្នុងបន្ទាន់បោះឆ្នោះ

### ៣.១. ការធ្វើឱងបណ្តុះក្នុង

ការធ្វើឱងបណ្តុះក្នុង គឺអាចធ្វើឱ្យត្រាប់ដុះបានល្អ កាត់បន្ទយការលួយក្នុង និង អាចការពារក្នុងដំណោះស្រាយបណ្តុះក្នុង ស្ថូលិតចំពោះ (ដែលមកយាយឱ្យក្នុងដំណោះ)។ ឱងបណ្តុះក្នុងបន្ទយការលួយក្នុង អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ជំបូលសម្រាប់គ្រប់រៀង: កំពស់ ពី ១,៥ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីដាក់ស្រាយស្ថូលិតចំពោះ
- កំពស់រៀង: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ ពីដី
- ទទួលរៀង: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- មានជំបូលការពារទីកក្រៀង និងសំណាក់ការពារពីត្រឹម (ដើម្បីប្រើប្រាស់ ប្រើសំណាក់មានពណ៌រំបែក)
- មានជំបូលដើម្បីតិចសំណាក់មុង សម្រាប់ការពារស្ថូលិត។



### ២.២. ការធ្វើបច្ចេកដីបណ្តុះ

- យកដីមានដឹងធំ ១ ភាគលាយជាមួយដីលាយកោគស្សុត បុរីកំបុំស្តុ ២ ភាគ និង ដេះអង្គាម ពី ៣ ទៅ ៥ភាគ (ដេះអង្គាមត្រូវត្រាំទីក រយៈពេលពី ២ ទៅ ៥យប់)
- យកល្អាយដែលបានលាយប្របល់ត្រាខ្សែសញ្ញ ហើយយកទៅលើងរហូតកោសញ្ញទាំងអស់ ។

ផលប្រយោជន៍នៃការលាយល្អាយដីសម្រាប់បណ្តុះក្នុង តី ៖

- គ្រាប់ងាយដុះបុសដុះលូតលាតសំណុះ
- ក្នុងបន្លំស្រួលយកដីធានគ្រប់គ្រាន់
- សម្រាប់មេហាត (ជម្លើ) ដែលបង្គុខឱ្យក្នុងបន្លំឡើយ
- សម្រាប់គ្រប់ស្រោចឆ្លង ដែលដុះដល់ឱមយកដីពីក្នុងបន្លំ
- សម្រាប់ពងសត្វលិត និង សត្វលិតចោងក្នុងដីដែលបំផ្តាញគ្រប់បន្លំ



- យកល្អាយដីដែលបែងហើយ ទុកខ្សែក្រដាក់សិន ទីបង្កាក់ក្នុងកន្លោង ឬ ចាសបណ្តុះ

យកដីបណ្តុះលើង ហើយដាក់កន្លោង ឬ ចាសបណ្តុះ



### ២.៣. ការរៀបចំបណ្តុះគ្រាប់សំណុកក្សរ

- ក្រុវៀបចំបណ្តុះគ្រាប់ ព្រមដាមយត្តានឹងការលើករដងដាំ
- ការបណ្តុះគ្រាប់សំណុកក្សរ
  - យកគ្រាប់ទៅដាក់បណ្តុះធ្វាល់ក្នុង ១ កន្លោះ ឬ ១ នៃ ចាសបណ្តុះ ដែលបានដាក់ដីហើយ។
  - រាយដីស្ថីដៃរីលើគ្រាប់
  - ស្រាវចនិកខ្សែដាត ទីបយកចាស ឬ កន្លោះដាក់គ្រាប់ ហើយដាក់ក្នុងបានបណ្តុះក្នុង។
  - ស្រាវចនិករួចរាល់ពេលវិកខ្សែដាតល្អម (អាចពី១ ទៅ ២ ដងក្នុង ១ ថ្ងៃ អាស្រែយតាមស្ថានភាពដី) បើសិនដីស្ថិតិកៅក អាចធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនដូច។



៩. ដាក់គ្រាប់ក្នុងចាសបណ្តុះ

### ២.៤. ការដំកួនសំណុកក្សរ

បន្ទាប់ពីគ្រាប់ដុះបានពាន់ថ្ងៃ យើងត្រូវពង់កួនសំណុកសិន មុននឹងយកទៅដាំ (រាយដាក់កួនសំណុក ឱ្យត្រូវនឹងថ្ងៃ ហើយកាត់បន្ទាយការស្រាវចនិករួចរាល់ពេល ៣-៤ ថ្ងៃ) ។

៣. យកចាសបណ្តុះដាក់ក្នុង បានបណ្តុះក្នុង ហើយស្រាវចនិកខ្សែបានឡើងទាត់។



៤. រាយដីបណ្តុះពីលើគ្រាប់ ទីបយកស្រាវចនិក

ការពង់កួនបែបនេះ នឹងធ្វើយឱ្យកួនសំណុកនឹងមំល្បូ បន្ទាប់ពីដំហើយ (តើ មិនអន់ ស្របពេន បន្ទាប់ពីដាំ) ។ កួនសំណុកអាយុ ចន្ទាន់ ពី៦ ទៅ ៨ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបណ្តុះគ្រាប់ហើយ អាចយកដាន។



គម្រោងបង្ហាញពួកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនជាលិកភាពដីព្រៃតំបន់ទន្លេសាប (TSTD)

- ជាក់ដើម្បីតាមរណ៍ការ រួចប្របល់ជាមួយដើម្បីស្វែងរកព័ត៌មានអនុវត្តន៍ និងចាំបាច់ជាក់ដើម្បីនេះ ម៉ោងទី២



- បញ្ចូលលទ្ធផលការមេចនាលោនេះដែរជាបច្ចុប្បន្នស្ថិត (បើស្រាវជ្រាយដែរក្នុងរណ្ឌភាពគ្របច្ចាស្ថិត អាចបណ្តាលឱ្យក្នុងបន្ទាន់ស្មាកស្របពេន) បុ ស្រាវជ្រើនបានដែលគ្របចំបើង ។
  - ជាំក្បួនសំណុកក្នុរនៅពេលរសៀល
  - របៀបដកក្បួនបន្ទាន់បញ្ជាផ្លូវបានសប្តាហ៍ គឺ យកម្រាមដៃ ឬប្រាកាសទេដី ហើយដោម្បាងទៀតដកក្បួនសំណុកក្នុរចិម។ ដើម្បីកំណើនដោចប៉ុស។



- ជាក់ច្នាំពុលកសិកម្ម ជាយុវត្ថីប្រួយភាគ់ (Dinotefuran) មុនពេលដំបំនូន ២ក្រាម គ្មាន១រោគ។ យើងអាចជាក់មុនប្រកាសយុវត្ថីដំបំ (យ៉ាងយុរ ធនធ្វើបន្ទាប់ពីដំបំ) ដើម្បីការពារសត្វលូតចចង្វែងបំផ្តាញដំណោះ ដូចជាពួកស៊ីលូតដំណោះ (មានជំងារជាប្រឈម ថ្មីប៉ុណ្ណោះ)



### ៣. ចំណុចផ្តល់ខ្លួនចោរយចំក្បាច់ច្បាប់

ក្នុងករណើដីមានដីជាតិ ងាយឱ្សត្រប់សំណូរកដុះបានស្រួល កសិកអាមេរិកចាប់ផ្តើម ពេលវេលាទៅក្នុងទីផ្សារ ការដោត្រប់ផ្តាល់ ជូនយ៉ាង និង សម្រារៈបណ្តុះក្នុង ដែរឡើងទៀត។



១. ផ្សែបចំដេ ជាកំណើតបាត់  
និង គ្របរង ទីបានៗនៅក្នុង

២. បញ្ចូលទឹកតាមចន្លោះវង មុនដាក់  
ជា ដើម្បីឱ្យដឹងពានសិរីគ្រប់កន្លែង និង  
ធ្វើឯកសារកំណែផ្លូវពីឆ្នាំស្តីចិត្តឱ្យខ្សោច  
ក្នុងដំណោះ ដែលទីបង់

๓. ជាក់ត្រាំពុលកសិកម្ម ដាយណ្ឌភី ហ្មយក់ន់(Dinotefuran) មុនពេលដំបំនួន ២ក្រាម ក្នុង ១ រដ្ឋការ ដើម្បីការការសក្តិសិកបំផ្លាស្សាគដំណាំ ដូចជា ពពុកសក្តិដាយណ្ឌភី (រយស ៩៣ ត្រឹម..)



៤.១ យើងអាចជាត្រប់សំណុកស្អួល(មិនចាំបាច់ដូរប់ត្រប់) គឺបាន ដោយជាក់ព្រមទាំង ៩ រដ្ឋាភិបាល



៤.២ តែកសិករ កំអាចយកគ្រាប់ ទៅផ្ទាប់ឱ្យដែលនឹងកសិន ឡើងដំឡើងបាន ដោយជាក់ ២គ្រាប់ ក្នុង១ រដ្ឋាភិបាល

డ. కాంటెన్స్

#### ៤.១ ការធ្វើការជីតិថិជ្រើន

ព្រៃដាក់ដីគិចិ និង ស្រាចទីកុវិរោះដាក់ ទីបផ្តល់ផ្លូតាណាព្យីន ។ ពេលដោ និង បិរមាណដីព្រៃដាក់ អាស្រែយទៅតាមប្រភេទដី។ ដាក់ដីបំបែនឱ្យទៀតាកំរើងកល់ នៅ ថ្ងៃម្នាច បន្ទាប់ពីជាកួនបន្ទូលហើយ ។ ចំពោះដីខ្សោច ព្រៃដាក់ដីឱ្យពិភាក្សាប់ តែក្នុងបិរមាណភីចជាង ដីមានល្អាយប្រើប្រាស់ជាងខ្សោច។

**បរិមាណា និង ពេលវេលាដាក់ដី សំណងជាតិសំណុកក្នុង**

ពេលវេលាដាក់ដី	ប្រភេទដី	បរិមាណាជី	ការផ្តល់ជាតិ
មុនពេលដំឡើង ១៥ថ្ងៃ	ដីសំរីង្ហោះ (លាយកស្សារី ដែលពុកដុយ ឬ កំបុស្តុ)	១-២ គីឡូរាម ក្នុង ១ ម៉ែត្រការឃី	កប់ដីកណ្តាលរហង (ពេលវេលាបំងដាក់តម្របរង)
មុនដំឡើង ៩៧ ឬ ៣ថ្ងៃ (បន្ទាប់ពីចោរង)	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	បុកកប់កណ្តាលរណ្តោះ (មុនដំឡើង ៩៧ ឬ ៣ថ្ងៃ)
ក្រាយពីដំឡើង ៣ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ៤៦-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ១០ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (២ នូវ សង្គមីម៉ែត្រ)
ក្រាយពីដំឡើង ១៨ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ៤៦-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ១០ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (២ នូវ សង្គមីម៉ែត្រ)
ក្រាយពីដំឡើង ២១ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ៩ ៩៧ ឬ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)
ក្រាយពីដំឡើង ២៤ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ៩ ៩៧ ឬ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)
ក្រាយពីដំឡើង ៣៨ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ៩ ៩៧ ឬ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)
ក្រាយពីដំឡើង ៤២ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)
ក្រាយពីដំឡើង ៤៩ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ៩ ៩៧ ឬ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)
ក្រាយពីដំឡើង ៥៦ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)
ក្រាយពីដំឡើង ៦៣ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូរាម ក្នុង ១គីឡូរាម	កប់ដី ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)
<b>ចំណាំ ការដាក់ដីរបុតដល់ប្រមួលដល់អស់។ ការដាក់ដីរាយការចំប្រើប្រាស់បរិមាណា ឬ ប្រភេទដីគឺអាស៊ីយោទៅលើសុខភាពដំណាំ</b>			

**ក. ទីតាំងដាក់ដីបំបែន**

- រោគប្រឆាំង ឬ គ្រប់ប្រឆាំង ត្រូវយកលើបុករណ្តាលសង្គមីម៉ែត្រ ទីបាត់ដាក់ដី
- ដំកូនបន្ថែមបានរយៈពេល ១៨ថ្ងៃ ត្រូវដាក់ដីចំណាយ ១០សង្គមីម៉ែត្រ (១តីក) ពីតិតំបែក
- ដំកូនបានរយៈពេលពី ២១ថ្ងៃទៅ ត្រូវដាក់ដីចំណាយពី ៩ ៩៧ ឬ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ពីតិតំបែក (តីថា ១ នូវ ចន្ទាន់ពីរគីឡូរាម)



### ចំណាំ:

- ស្រាវជ្រាវដែលស្ថិតក្នុងបន្ទាប់ពីដំភូនបានពេញ រហូតដល់ចាប់ផ្តើមចេញផ្សាយដំបូង។ ស្រាវជ្រាវអាចរាយការលើ ពេញមួយ។
- បានដែលស្ថិតក្នុងបន្ទាប់ពីដំភូនក្នុងបន្ទាប់ពីដំភូនដែលបានចេញផ្សាយដំបូង ដូចនេះការរាយការលើ ពេញមួយ។
- បរិមាណដីក្នុងតាមរាយការលើទេសចរណ៍ គឺអារម្មណ៍ទៅតាមស្ថានភាពលូតលាស់ដំណាំ។

### ៤. ពេលវេលាដាក់ដីបំប៉ន

- ជាក់ដីបំប៉នខ្សោយទេសចរណ៍ទៅពីរ ទៅ១៥ ថ្ងៃមួយ បន្ទាប់ពីដំភូនបន្លំហើយ គឺអារម្មណ៍ទៅតាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីខ្សោយទេសចរណ៍ទៅពីរ គឺជាក់ដីខ្សោយទេសចរណ៍ទៅពីរដែលបានចេញផ្សាយដំបូង។
- មិនត្រូវដាក់ដីទៅពេលថ្ងៃគ្រែ ដើម្បីធ្វើសវាងការប៉ែបនៅថ្ងៃថ្ងៃគ្រែខ្លាំងដើម្បីខ្សោយទេសចរណ៍ទៅពីរ ដើម្បីបានប្រើប្រាស់ដីក្នុងបន្ទាប់ពីដំភូន។
- ត្រូវប្រាជីកក្នុងបន្ទាប់ពីដាក់ដីហើយ។

### ៤.២ ការស្រាវជ្រាវទីក

- ត្រូវប្រាជីកនៅពេលព្រឹក តាមចេញផ្សាយនេះ។ បើស្រាវជ្រាវទីកពេលថ្ងៃថ្ងៃគ្រែ បើពេលណាមួយ ឬពេលណាមួយប៉ែបនៅពេលថ្ងៃថ្ងៃគ្រែ អាចធ្វើឱ្យសំណួរមានបញ្ហា ដូចជាអលូយ ឬ រលាកដើម្បី។



- ស្រាវជ្រាវទេសចរណ៍ទៅពីរ មិនត្រូវខ្សោយដីស្ថិតពេក ជាពិសេស បន្ទាប់ពីដំភូនហើយ បុគ្គល់ដី:ហើយ។ ពីព្រាជក្នុងដែលដំឡើករាយទីក ដី សម្រាប់ដី:លូតលាស់ បុស ដើម ស្ថិត ជាអ្នក។
- បើពិនិត្យយើងទៅក្បែរគុណភាព (មិនអាចស្រាវជ្រាវដីមួយបាន) ត្រូវប្រាជីកបន្លំមួយ ឬ បើដីនៅក្បែរគុណភាព (ប្រាជីដីមានទីកបន្លំតាមរាយការដី) មិនត្រូវដាក់ទីកបន្លំមួយទេ។ ទីកដែលដំឡើករាយទីក ធ្វើឱ្យសំណួរលូយបុស បើ នាប់ដើមបាន។

### ៤.៣ ប្រភេទក្រឹង

យើងអាចធ្វើក្រឹងសំណួរតាមរបៀបដើរដឹងទៅ គឺយើងអាចចងចាំខ្លួនដើម្បីបានបញ្ជូកខាងលើ ប្រើសំណាត់ក្រឹង បុប្រិយត្រូវយើ បុប្រិយត្រូវយើ កសិករ ត្រូវធ្វើសិកសប្រភេទក្រឹងណាតា ដែលរឹងទៅ។



ជាករប្រសើរ ប្រើខ្សែនៅរដ្ឋវិជ្ជមិន

#### ៤.៤ ការធ្វើស្រី

ត្រូវដំឡើងប្រព័ន្ធទានស្អាត ទៅបីជានេះគ្របចំបើង បុ គ្របឆ្លាស្ទិច កំដាយ។ ក្រោមពីធ្វើមិនធនំណាំ ស្រីដុះនៅតាម ចន្ទាន់នៃ បុ នៅក្នុងចំការ វាគារដំរកសត្វលូតចំង់បំផ្លាស្សោ និង ជាក្នាក់ដារចម្លងដម្រីដល់ជំណាំ។

### ៥. ឧប្បជ្ជី និង សង្គមិតចំក្រោម

#### ៥.១ ត្រីប (Thrips)

វាបង្ហិញជាប្រព័ណ៌ភ្លាត់ភ្លាយជាស្អាត ហើយរហូតដែលបានប្រើប្រាស់។ ក្នុងស្ទឹកបាប់ដើម្បីប្រាប់បានប្រើប្រាស់។ ត្រីប ជាក្នាក់ដារចម្លងដម្រីដុះ ធ្វើឱ្យដើមឈុតលាស់មិនបានលូ ធ្វើឱ្យទិន្នន័យបាប។

#### វិធានការរាយ

- ធ្វើសរាងជាសំណើក្នារ ដដែលវក្សានំបានចំការទំនួយ
- ប្រើបាស្ទិចគ្របដី(ក្រាយអង) នៅពេលជា
- ប្រើអន្តាក់ពណ៌ខ្សោរដើរប្រើប្រាស់។ ចន្ទាន់ពីត្រីប ពី ១០ ដំបូង ដល់ ១០ ដំបូង។



ត្រីប បំផ្លាស្សោជាសំណើក្នារ បង្ហូរជាប្រើ៖

#### របៀបធ្វើអន្តាក់បាប់សត្វលូតចំង់បំផ្លីត្រីប



ការស្វើតាប់សត្វលូត

លាបការស្វើតាប់លើអន្តាក់ប្រើបាស្ទិចពណ៌ខ្សោរ

ជាក់អន្តាក់ចន្ទាន់ពីត្រីប ពី ១០ ដំបូង

## វិធានការកំចាត់

កសិករអាចបង្កើសិសិដិសាស្ត្របង្រាយសម្រាប់កំចាត់ត្រឹប ដោយបង្កើសិសិដិសយកច្បាំខាងក្រាមណាមួយដែលមាននៅទីផ្សារ បុ ច្បាំដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើមានប្រសិទ្ធភាពធ្វើដោយខ្សោត សម្រាប់ប្រើបាយព្យាស់ត្រាត្រា។

- អូមីជាតុក្រីដ (Imidacloprid)
- ធមោមចុសាន់(Thiamethoxan)
- អាបេមិចទីន (Abermectin)
- ហីដ្ឋីនីល (Fipronil)

## ៥.២. ថែ (Aphid)

កាប់ផ្តាល់ជំណាក់ត្រប់ប្រភេទ។ គេអាចសំគាល់ចំការបែន្ទោះមានចំណាត់ថាន ដោយសារមានស្រែមាបជាព្យីនប្រភេទណាម បុ តោងឡើងបើជំណាក់។ រយៈពេល ពី ៣ ថ្ងៃដោយ ធ្វើឱ្យស្ថិកជំណាក់រាយ ហើយការងចេះក្រាម ធ្វើឱ្យការលើកលាស់ យើត ។ ចំនះ៖ ជាមួកចម្លង ដូនីស ទៅជំណាក់។



## វិធីការពារ និង កំចាត់

- បែបសំបុកថែដោយដែ
- ប្រើបានស្ថិកប្រុបដីជាគំណាក់
- ប្រើអន្តាក់ស្ថិក ចង់ពណ៌លើឱ្យ

របៀបបង្កើអន្តាក់ចាប់ ថែ Aphid



ការស្ថិកចាប់ សត្វលិតិ លាបការស្ថិកពីបៀអន្តាក់ត្រាស្ថិកប្រុបពណ៌លើឱ្យ

ជាក់អន្តាក់ចន្ទោះពី ៧៨១ ៩០ម៉ែត្រ

- ប្រើច្បាំពុលកសិកម្មទ្រាប់បាត់រណ្តោះនៅពេលមុននឹងដាំ ដោយប្រើច្បាំ ដាយណុកតីបុយក៉ាន (Dinotefuran) ចំនួន ២ក្រាម គ្មាន ១ រណ្តោះ។ យើងអាចជាក់មុន បុ ក្រាមពេលដាំ (យ៉ាងយុរពថ្វេបន្ទាប់ពីដាំ) ដើម្បីការពារ សត្វលិតិចំង់បៀបផ្តាល់ជំណាក់ ដូចជា ពួកសំគាល់សត្វលិតិដង្វាក់ រួស និងសត្វលិតិដង្វាក់ធ្វើដោយខ្សោត កសិករអាចបង្កើសិសិដិសាស្ត្របង្រាយសម្រាប់កំចាត់ចំនះ៖ ដោយបង្កើសិសិដិសយកច្បាំខាងក្រាមណាមួយ ដែលមាននៅទីផ្សារ សម្រាប់ប្រើបាយព្យាស់ត្រាត្រា។
  - ច្បាំអូមីជាតុក្រីដ (Imidacloprid) ច្បាំធមោមចុសាន់(Thiamethoxan) ច្បាំអាបេមិចទីន (Abermectin)
  - ច្បាំហីដ្ឋីនីល (Fipronil) ច្បាំមេតុមីល (Methomyl) ។

ចំណាំ

- មិនត្រូវយកច្នាំពុលកសិកម្មបាយចូលត្នាត្រីនមុខសម្រាប់បាត់ទេ (ច្នាំអាចមានប្រព័ន្ធគ្មជាមួយគ្នាលើង្វាន់)
  - ត្រូវធ្វើសិស្សយកភ្នាលបាត់ទុយយោះ មានលក្ខណៈសាចល្បែងដែលត្រូវបានដោះស្រាយ
  - ត្រូវប្រើប្រាស់ស្ថិតិលាយជាមួយច្នាំសម្រាប់បាត់
  - ត្រូវបាត់ទេតាមក្រុយសិកដើមឱ្យស្ថាបន្ទាត់បាន នៅពេលល្អជា

## ៥.៣. ដង្គរសីរីងផ្លូ

ដែរនេះចូលចិត្តសីដ្ឋា ធ្វើឡាមិនលួតលាស់ មិនចេញផ្លូវទៅ តែបើវាសីក្នុងភ្នាក់សំណើក ធ្វើឡាសំណើក សូមដាច់រយករដ្ឋការ គោរពកំចាត់ដែរនេះបាន ដោយ៖

- បោះឆ្នែដែលមានដង្គុរស្តីយកកប់ចោល (បើមិនបោះចេញពីដើម បុ មិនកប់ដែងទេ ដង្គុរស់ចេញពីដែននេះ នឹងជា ហើយភ្លាយជាមេរោគ ហើយពងជាក់ សំណួរក ត្រាស់ជាក្នុងដង្គុរ បំផ្តាញ បន្ថ កាន់តែប្រើប្រាស់ជាមុនទៅត្រូវតារា
  - ប្រមូលការកសំណាល់ដែលសេសសសល់ពីការប្រមូលដលយកដុតចោល។
  - បើឱចំកសិកម៉ោះ



វិធីសាស្ត្រចុងក្រាយសម្រាប់កំបាត់ដឹងអគារដ្ឋីសមិសយកច្នាំខាងក្រោមណាមួយដែលមាននៅទីផ្សារសម្រាប់ប្រើបាថ់តាមសំគាល់គ្រប់គ្រង់របស់ពួកគេ។

ବିଭାଗ ପତ୍ର



## ព.ខ.បេជ្ជលេខោះ



## ១. គាររៀបចំនឹង

- សំរាតដីចំការ និង ដីសំណុះចេញឱ្យអស់។
- ភ្នែកសំដីឱ្យបានម៉ែងលូ ហើយហាលឱ្យបានពី១០ទៅ១៥ដែង។
- ភ្នែកដី (គោករបី ឬ គោយនុ) ជម្រាវពី ១៥ ទៅ ២០ សង់ទីម៉ែត្រ។



### ការរៀបចំរដ្ឋ

- ទំហំដែង១ម៉ែត្រ (សូមមើលរូបភាព) ចាន់ទៅ: ពីដែងមួយទៅដែងមួយ មានប្រវែង ០,៥ម៉ែត្រ
- កំពស់រដ្ឋ៖
  - រដ្ឋរំបាប់ដែង ពី ០,២ ទៅ ០,៣ ម៉ែត្រ
  - រដ្ឋនិស្សាត ពី ០,៣ ទៅ ០,៥ ម៉ែត្រ
- ដាក់លាយកស្សាស្តុត ឬ ដីកំបុំស្តុ ក្នុងបិមាណពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងដែងដីរដ្ឋ ១ ម៉ែត្រការដៃ កប់ប្រាប់បាត់រដ្ឋ ដោយប្រើប្រាស់រាយស្សាស្តុលូជាមួយដីរដ្ឋ។ (សូមមើលភាពរាយក្រឹងក្រុងក្រាស់ដី នៅទីក្រោមផ្ទាល់ខាងក្រោម)



- គ្រប់ដែងដាំ: ធ្វើបានពីរបៀនទៅ ដើម្បីទេរស់ស្ថាត់ការហូររបាយនៃ ការពារសំណើបំបាត់ កាត់បន្ទូយការដុះស្វោះ។

ដែងគ្រប់បំបាត់



ដែងគ្រប់បំបាត់ស្ថិច



ការធ្វើនៅ



## ១. ធើបន្ទះបសិទ្ធិសមាប់ខាស់



២.ជាតកន្លាស់បុសិន្យជាយរោង និងខាងចេងរោង

### ៣.លាតសនឹងដំបាសិច



៤. ដោតបន្ទុះបុស្សី នៅសង  
ខាងជើងរែង ប្រជុំងពី ១៥ មេ  
មិថុនា ២០១៨

#### ៥. យោកដីសង្កែរដើម្បីសង្កែរដៃខាង

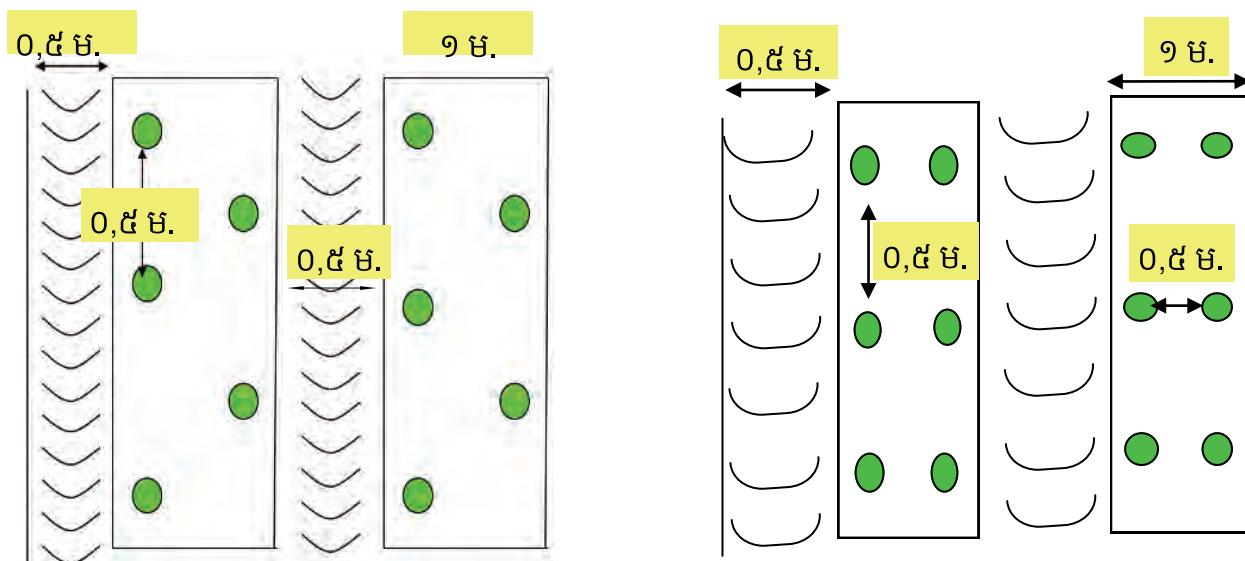
៤៩

## ២. លើករងប្រើប្រាស់ប៊ីអប់រំ



ជាក់ដីត្រាប់បាត ហើយសាចចិក ឡើបគ្របចំបើង

### គ្រប់ដំណោះស្រាយ:



## ៣. ការធ្វើនាមចន្ទោះឆ្នោះ

ការធ្វើនាមចន្ទោះឆ្នោះ គឺជាប្រព័ន្ធឌីជាតិដើម្បីប្រាក់ដំណោះស្រាយ ការបន្ទាយការណ៍យកក្នុង និង អាចការពារក្នុងដំណោះស្រាយដូចជាផ្លូវការប្រាក់ដំណោះស្រាយ ស្ថិកភាពជួនិយតាំង ដែលមកយាយដឹកជញ្ជូនដំណោះស្រាយ។ នាមចន្ទោះឆ្នោះ គឺជាប្រព័ន្ធឌីជាតិដើម្បីប្រាក់ដំណោះស្រាយ ការបន្ទាយការណ៍យកក្នុង និង អាចការពារក្នុងដំណោះស្រាយដូចជាផ្លូវការប្រាក់ដំណោះស្រាយ ស្ថិកភាពជួនិយតាំង ដែលមកយាយដឹកជញ្ជូនដំណោះស្រាយ។

- ដំបូលសម្រាប់គ្របាន: កំពស់ ពី ១,៥ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីងាយស្ថិកភាពជួនិយតាំង
- កំពស់ការបន្ទាយ: ពី ០,៥ ទៅ ១ម៉ែត្រ ពីដី ទីផីនការបន្ទាយ: ពី ០,៥ ទៅ ១ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទីក្រោងនិងសំណាក់ការពារ ពន្លឹះថ្ងៃ(ជាការប្រើប្រាស់ ក្រឹមសំណាក់ការពារពណ៌បែតង)
- មានដំបូលការពារទីក្រោងនិងសំណាក់ការពារពណ៌បែតង)



### ៣. គារផ្សេងៗនឹងផលិតផល



ផលិតផលដែលត្រូវបានរាយលាយដើម្បី សម្រាប់បណ្តុះក្នុងប៊ែន គឺ ៖

- គ្រាប់ដាយដី៖ បុសដី៖លួយតាមសំណើ
- ក្នុងប៊ែនប្រុបយកដើម្បីជាកិតានគ្រប់គ្រាន់
- សម្រាប់មេហោត(ឯម្ធី) ដែលបង្កើតឡាយក្នុងប៊ែនរូយេ
- សម្រាប់គ្រាប់ស្រោចប៉ែង ដែលដី៖ជាកិតិក្នុងប៊ែន
- សម្រាប់ពង និង សត្វុណិតចំងក្រុងដី ដែលបំផ្តាញគ្រាប់ប៊ែន
- យកដីដែលបើងហើយ ទុកឱ្យក្រុតាក់ ទីបិយកជាក់ក្នុងកន្លោះ ឬ ចាសបណ្តុះក្នុង។



## ៤. ការគ្រែបច្ចេបណ្តាឃូនេះក្នុងប៊ែន្ទី

- ព្រៃងរូបចំបណ្តុះក្នុងបន្លំ ព្រមទេលជាមួយត្បានីនការលើករងដា
  - ការបណ្តុះក្នុងបន្លំមាន ពីរ របៀប៖

## ក. ការបណ្តុះគ្រាប់ជាមុន

- យកគ្រាប់ដាក់ពង្រាយកូនក្រណាតតែស្មើជក់ទីក រួចវិគ្រាប់ឱ្យហប់ល្អ។
  - ក្រសាច ទីកដាក់ផ្លូវកាលប៉ែងឱ្យក្រណាតតែស្មើ សិម ហើយដាក់ទីកនៃនឹងហប់ មានកំដោ។
  - ដ្ឋាប់គ្រាប់កូនក្រណាតតុ ចំនួន១-២ យប់។
  - ធ្វើសិសិសយកគ្រាប់បំកមាត់ចាប ដាក់ ១ គ្រាប់ កូន១កែន្ទាង បុ ១ នន្ទាសបណ្តុះ។
  - ដាក់គ្រាប់ដម្រោ ១សង្កិច្ច័ត្រ (ប្រហែល កន្លេ:ច្បាំងដែ)។ បើដាក់គ្រាប់ព្រោះពេក បុ រាក់ ពេក អារម្មណីឱ្យរាមិនដែ។



៩. ការដោកក្រប់បណ្តុះដោយធ្វើលំ (បណ្តុះក្រប់ស្ថុត) ក្នុងចាសបណ្តុះ ឬ កន្លែង

- យកគ្រាប់ស្តីពីនន ១គ្រាប់ដាក់បណ្តុះដ្ឋាល់ ក្នុង ១ កន្លោះ  
ប្រ ១ នន្ទាសបណ្តុះ។
  - ដាក់គ្រាប់ដំឡេ ១សង់ទីម៉ែត្រ (ប្រ កន្លោះច្បាំងដែល)។  
បើដាក់កប់គ្រាប់រួចរាល់ ប្រ ការកំពេក
  - អាចធ្វើឱ្យរាមិនដុះ។
  - ពាយដីស្ថិន នពីបើគ្រាប់
  - ស្រាបទីករូងកល់ពេលព្រឹកឱ្យដាក់លូម (អាច ពី១ ទៅ  
២ដង ក្នុង ១ថ្ងៃ អាស្រែយកាមស្ថានភាពដី)។  
បើសិនជីស្តីកំពេក អាចធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនដុះ។



## គម្រោងបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិភ័យត្រូវបានរំទន្ទេសាប (TSTD)

- យកចាស ឬ កន្លោងដែលបានជាក់គ្រាប់ហើយ ទៅជាក់បើករបណ្តុះ ដែលមានសំណានពីការរារស្វ័ូណិត។



កូនបែងចោះបណ្តុះក្នុងកន្លោងស្ពឺក



កូនបែងចោះបណ្តុះក្នុងថាមបណ្តុះ

### ៥. វារៈចំក្បល់ថែទាំ៖

- កូនបែងចោះអាចយកទៅជាចំណានកាលណាការវាយុពីថែទាំ ទៅ ២៥ថ្ងៃ
- ត្រូវពង្រីកកូនបែងចោះ រយៈពេលពី៣ ទៅ ៥ថ្ងៃ មុននឹងយកកូនទៅជាចំណាន (ដោយជាក់កូនបែងចោះឱ្យត្រូវពន្លឹះថ្ងៃ និងកាត់បន្ទយករាយស្រាចឡើក)
- ដកកូនបែងចោះចូលចេញពីថាមបណ្តុះ ដោយយកត្រាមដំឡាង ឬ ចាត់ថាមទីផ្សេងៗ ហើយដំឡាងទាញពីកូន បែងចោះដកចេញពីថាម

ដកកូនបែងចោះពីថាមបណ្តុះ ជាត្រីម ដីកំណើត



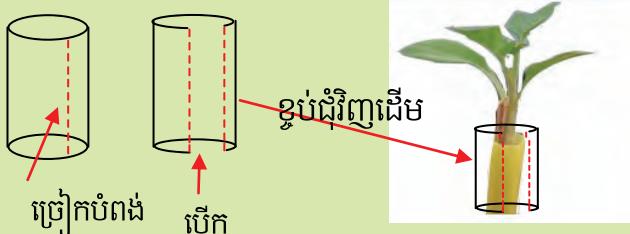
- បញ្ចូលទីកតាមប្រព័ន្ធនៅពេលព្រឹក (សម្រាប់ធ្វើដោយគ្របប្លាស្ទិចបុំណែក៖)
- ជាកូនបែងចោះ នៅពេលថ្ងៃរស្ស់លក្ខជាក់។



- ជាក់ថ្នាំពុលកសិកម្ម ជាយណ្ឌកឹហុយកែន (Dinotefuran) មុនពេលជា ២ក្រាម ក្នុង ១ រដ្ឋាភិបាល យើងអាចជាក់មុន បុ ក្រាយពេលជា (យ៉ាងយុរិតថ្វីបន្ទាប់ពីជា) ដើម្បីការរារសត្វលើកចង្វែងបង្ហាញដែលជាតុច ជាតុកសត្វលើកដែឡក់ ដូចជា រុយស ថែ ត្រីប..។ល។
- ជាំក្បនបែងធ្វោះជាក់ត្រីមដីកំណើត (ជីបណ្តុះ)



បំពេជីកអាចរឿសប្រាប់ទូប់ដើមបែងធ្វោះទីប៉ាំ និងការពារចង្វើត បុ សត្វចង្វែងដៃងការកំណើម។



- យកដី បុ ចំបៀងកប់ជុំព្យូសដាក់ណែនា (តែកុំដិតគល់) បន្ទាប់ពីជាំក្បនបែងធ្វោះ ដើម្បីកំឡើងខ្សោយចេញពីផ្ទាស្ទិច។



## ៦. ការស្របចិនក

### ៦.១. ការស្របចិនក

- បន្ទាប់ពីជាំក្បនលើនេះ បានបោះឆ្នោត ត្រូវស្របចិនកក្បនបែងធ្វោះរួចរាល់ថ្មី ដើម្បីឱ្យក្បនបែងធ្វោះជាបុសបានដឹងមា
- កំឡើងខ្សោយដិស្សករហុតដល់ពាក្យ ជាតិសែសក្តុងពេលបែងធ្វោះ ចេញផ្ទា និងផ្តោ។
- បញ្ចូលទីកតាមប្រណៈរដ្ឋ។



## ៦.២. ការដាក់ត្រឹម

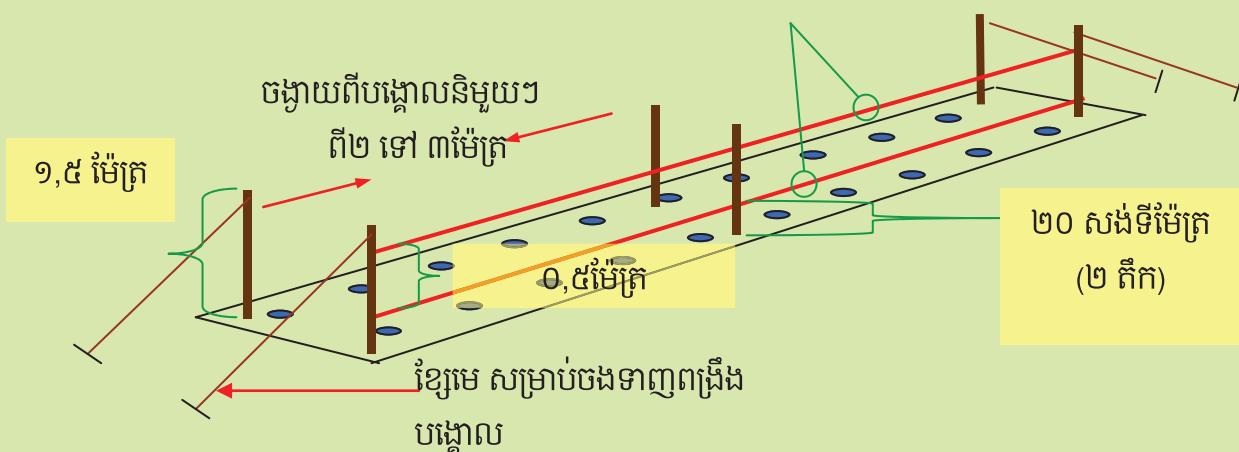
- ត្រូវរាជធានីបច្ចេកទៀតជាក្នុងបែងចែះ ហើយបានរយៈពេល ២ អាទិត្យ។
- ការដាក់ត្រឹមតាមរបៀបដៃងធម្មាត្រាដែលអាចធ្វើបានដើម្បីទៅដើម្បីមេក និងការពារផ្តែផ្តាក់មកដើម្បីដែលបង្ហើរកើតជាគម្រិយភូត។



### របៀបធ្វើត្រឹមបែងចែះ:

ត្រឹមនៅខាង (ជាជ្លួយ ឬ ជាបុស្សី)

ត្រូវចងចាំនៅខាងក្រោមបង្កាល



ខ្សែម ឬ ក្នុងលើ / បន្ទះបុស្សី អាចប្រើបានបញ្ចីសងខាង ដែលជាចំរឺ សម្រាប់ចងចាំខ្សែម

យកខ្សែមដើម្បីបែងចែះ ផ្ទាបជាប់ជាមួយធាង

៦.៣. ការដាក់ដី

ពេលវេលា	ប្រភេទដី	បិទិយាណដី	កំណត់ដាក់ដី
មុនពេលដំឡើង ១៥ថ្ងៃ	ដីសរីក្នុង (លាយកសត្វ ដែលទុកដូយ ឬ កំបុស្តូ)	១-២ គីឡូ ក្នុង ១ ម៉ែត្រការី	កប់ដីកណ្តាលង (ពេលរៀបចំនៃដាក់គម្រោង)
មុនដំឡើង ៧ថ្ងៃ (បន្ទាប់ពីបានរំលែក)	ដី ២០-២០-១៥	៥ក្រាម ក្នុង ១រាយការ	បុកកប់កណ្តាលរោណា (មុនដំឡើង ៧ថ្ងៃ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ៤៩-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ពី ៨ ខែ ១៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (២ រដ្ឋ សងខាងគីឡូ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ពី ៨ ខែ ១៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (២ រដ្ឋ សងខាងគីឡូ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដីបំបែនបាន្ត់ស្តីក (ដី ៣០-៥-៥)	៥០ក្រាមទីកែវលីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការី)	បាន្ត់ស្តីក និង ដើម
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ពី ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ពី ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ពី ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ពី ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ពី ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដីបំបែនបាន្ត់ស្តីក (ដី ១១-៥-៥០)	៥០ក្រាមទីកែវលីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការី)	បាន្ត់ស្តីក ដើម ត្រា ផ្លូវ
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ ឬ ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ១៦-២០-០ ឬ ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ១៦-២០-០ (ឬ ២០-២០-១៥) និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គីឡូ	កប់ដីចំណាយពីគល់ដំណាំ ៩ ខែ ២៥ សង្កាត់ខ្លួចត្រា (១ រដ្ឋ ១ ដើម)
ក្រាយពីដំឡើង	ដីបំបែនបាន្ត់ស្តីក (១១-៥-៥០)	៥០ក្រាមទីកែវលីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការី)	បាន្ត់ស្តីក ដើម ត្រា ផ្លូវ

### ក. ទីកន្លែងដាក់ជីថំបែន

- នៃគ្រប់ប្រាសិច ឬ គ្រប់បែន ត្រូវយកឈើយី បុករណ៍ការសងខាងគុម្ភ ទីបាក់ជី ។
- ជាំកូនបែងពេះបានរយៈពេល២ អាទិត្យ ត្រូវដាក់ជីចំងាយ ១០ សងទីម៉ែត្រ ពីគុល់។
- ជាំកូនបានរយៈពេល ៣អាទិត្យ ត្រូវដាក់ជីចំងាយពី ១៨ម៉ែត្រ ២៥ សងទីម៉ែត្រ ពីគុល់។
- ជាំកូនបាន លើសពី ៦អាទិត្យទៅ ត្រូវដាក់ជីនៅចេញនៅកណ្តាល ពីគុម្ភមួយទៅគុម្ភមួយ។



### ខ. ពេលដំណាក់ជីថំបែន

- ដាក់ជីថំបែនឱ្យបានឡើងទាត់ចេញនៅពីពាល់ទៅ ១៩៥ថ្ងៃម៉ែង បន្ទាប់ពីជាំកូនហែន្ទោះ តីវារស៊ែយតាមប្រព័ន្ធឌី។ ចំពោះដីខ្សោចំត្រូវដាក់ជីឱ្យបានព្រឹកញ្ចាប់ តែបីមាណាកិចចាងដីមានល្អាយប្រើប្រាស់ជាងខ្សោចំ។
- មិនត្រូវដាក់ជីនៅពេលថ្ងៃក្រោមីយោ ដើម្បីធ្វើសេវាការបែះពន្លឹះថ្ងៃក្រោខ្សោះ ធ្វើឱ្យដីកាយ ហើយស្វែលខ្សោចំស្តីក ដើម្បី



កាត់ខ្លួននិងស្តីកដ្ឋាកាមការ ឱ្យខ្សោះចេញចូលបានល្អ កាត់បន្ទយពីដម្លី និងការបំផ្តាញពីសត្វលើកចង់

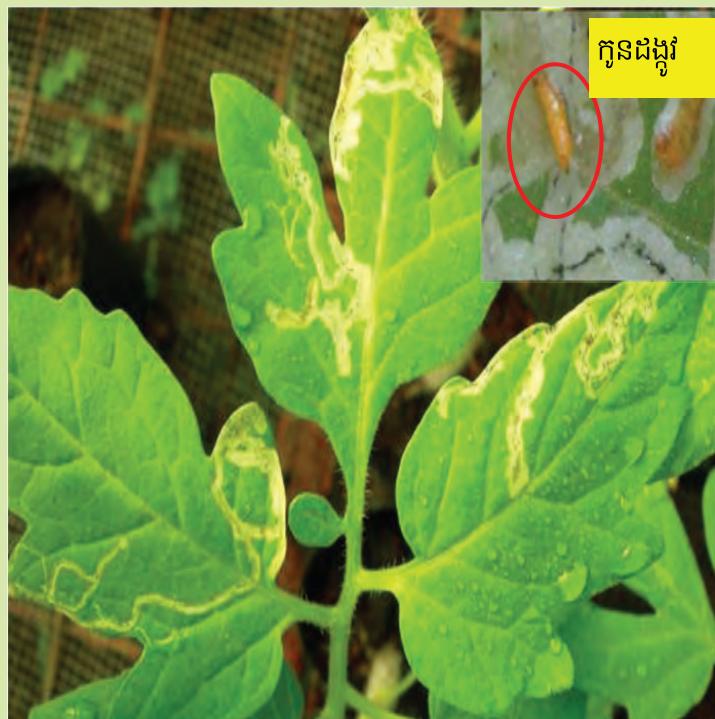
## ៤. ការប្រើប្រាស់បន្ទាយបញ្ជីទូទៅ និង បន្ទាយកាត់ស្អើក

- បេក្ខនជង់ និង ពងជង់ ធ្វើបង្កើតបន្ទាយបញ្ជីទូទៅ
- ប្រើបានស្ថិចគ្រប់រែង ដើម្បីកាត់បន្ទាយបញ្ជីទូទៅ ដើម្បីកាត់ស្អើក
- បានប្រើបានស្ថិចគ្រប់រែង ដើម្បីកាត់បន្ទាយបញ្ជីទូទៅ
  - ប្រើបានស្ថិចគ្រប់រែង លាយជាមួយ សុវត្ថមេឡើន (chlorophyrifos+ cypermethrin)
  - ប្រើបានស្ថិចគ្រប់រែង (fipronil)
  - ប្រើបានស្ថិចគ្រប់រែង ដើម្បីកាត់ស្អើក (Bacillus thuringiensis)



## ៥. ជង់ស្អើក

- ប្រើអន្តាក់ពណ៌លើង សម្រាប់បាប់មេជង់ ស្អើក ពេលពងជាក់លើស្អើក ប៉ែងធោះ។
- កាត់ហើយយកទៅដុត ឬ កប់ស្អើក និងដើម ដែលបានបំផ្តាញដោយជង់ ឱ្យឆ្លាយពីចំការ
- បំផ្តាញការកស់ណាប់បន្ទៃផ្លូវក្នុងចំការ ដើម្បីកាត់បន្ទាយបំនុនពុក ជង់។
- ប្រើប្រើបានស្ថិចគ្រប់រែង ដើម្បីកាត់ស្អើក
  - អាបាម៉ិចទីន (Abamectin)
  - ក្បូរីហ្មុស (Chlorpirifos)



## សំគាល់៖

- ចិនត្រូវយកច្បាំពុលកសិកម្មបាយចូលភ្នាក់ប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក ច្បាំអាចមានប្រព័ន្ធកម្មជាមួយភ្នាក់បណ្តាល ឱ្យ ពីមានប្រសិទ្ធភាព)
- ត្រូវប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក ឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព ដែលមានលក្ខណៈសាច់ល្អ ទឹកប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក
- ត្រូវប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក ឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព ដែលមានលក្ខណៈសាច់ល្អ ទឹកប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក
- ត្រូវបានប្រសិទ្ធភាព ឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព ដែលមានលក្ខណៈសាច់ល្អ ទឹកប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក
- បានប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក ឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព ដែលមានលក្ខណៈសាច់ល្អ ទឹកប្រើប្រាស់បន្ទាយបំនុនពុក

ଟୀ.ଟୀ. ରୂପଶ୍ରୀ

- ប្រើអន្តាក់ស្ថិតពាក់លើដែង
  - ដកស្អោតចេញពីចំការ ពីក្រោមវាដាច់រកពួកសត្វលិត
  - ប្រើថ្នាំពុលកសិកម្ម ជាយុវត្ថិក្រុយវាន់(Dinotefuran) ម្រាម ក្នុង ១ រដ្ឋាភិបាល យើងអាចជាក់មុន បុ ក្រាយ ពេលជា (យ៉ាងយុរិទិច្ឆេបន្ទាប់ពីដោ) ដើម្បីការរារសត្វ លិតចង់ផ្លូវបំផ្តាញចំណាំដូចជាពួកសត្វលិតជាពួកកំរួចស និងសត្វលិតជាពួកកំរួចឡើងទៀត។
  - ប្រើថ្នាំពុលកសិកម្មដូចជាឃំ
    - ថ្នាំ អីមិជាក្សាក្រិដ (Imidacloprid)
    - ថ្នាំ ឱីយ៉ាសីណុណង (Diazinon)



## របៀបធ្វើអន្តាក់ចាប់ រយស



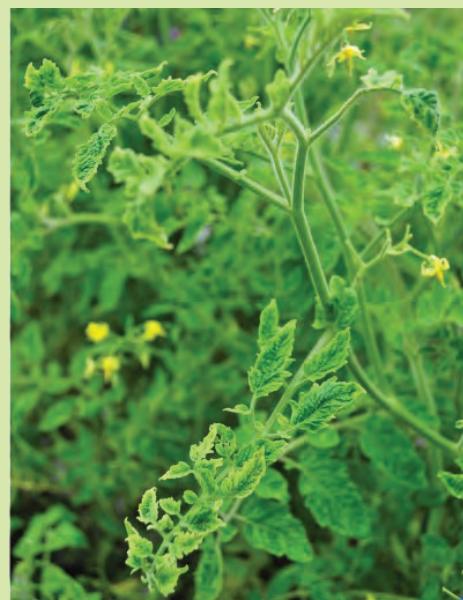
## การสูตร化เบื้องต้น

## លាបការសិតិតិលើអន្តរក់ប្តាសិចពណ៌លើផ្លូវ

ជាក់អន្តរកំប្រឡេ:ពីគា ពីល ខែ១០មេសា

## ၆.၄. សីកបែងចោះរាយណ៍លើផ្លូវ (ដម្ភីស)

- ប្រើពុជផន់ត្រាំនឹងដម្លី
  - ប្រើអន្តាក់ពណ៌រលើផ្លូវ និងប្រើប្រាស់សិចគ្របដី ដើម្បីកាត់បន្ថយចំនួន ពាយករុយស។
  - ប្រើថ្វីតុលកសិកម្ម ជាយណ្តុតីហ្មូយភាន់(Dinotefuran) ថ្វាម ក្នុង ១ រណ្តាហ៍ យើងអាចជាក់មុន បុ ក្រាយពេលដា (យ៉ាងយុរី នៃថ្វីបន្ទាប់ពីដា) ដើម្បីការពារសប្តាហិតិថច្ឆោង ប៉ាន្ទាល់ដា ពាយកសត្វលិតិដាស្ថាក់ ឬយស និងសត្វលិតិដាស្ថាក់ដៃដែលទៀត ។
  - បានំថ្វីតុលកសិកម្ម ដូចជា :
    - ថ្វីអីមីជាត្រាប្រើដី (Imidacloprid)
    - ថ្វីឱ្យាសីណាង (Diazinon)



## ៧.៥. ជម្រើសរាយស្តីក

- ប្រើពួសដែនជាមួយដី
  - ជាល្អស់មុខដំណាំ
  - ការពារកំឱងប្រុស និងផ្ទៀកផ្សេងៗរបស់ដើមដាច់រលាត់ដែលជាបោតុបណ្តាលឱ្យពួកបាក់តែ ផ្សៀតចូលបាន។
  - ត្រូវឱស្សាប័ក៏ពិនិត្យចំការ រកមើលដើមប៉ែងចោះប៉ែងចោះដែលមានពាណិជ្ជកម្មប្រចាំឆ្នាំ ហើយត្រូវដកចេញដើមនេះជាបន្ទាន់ ហើយយកដុត កំឡចចោល នាយកីចំការ។
  - ដែដាំដែលកើតធមីស្របពេន មិនត្រូវបង្ហែទីកចេញទៅអាមេរិកទេ



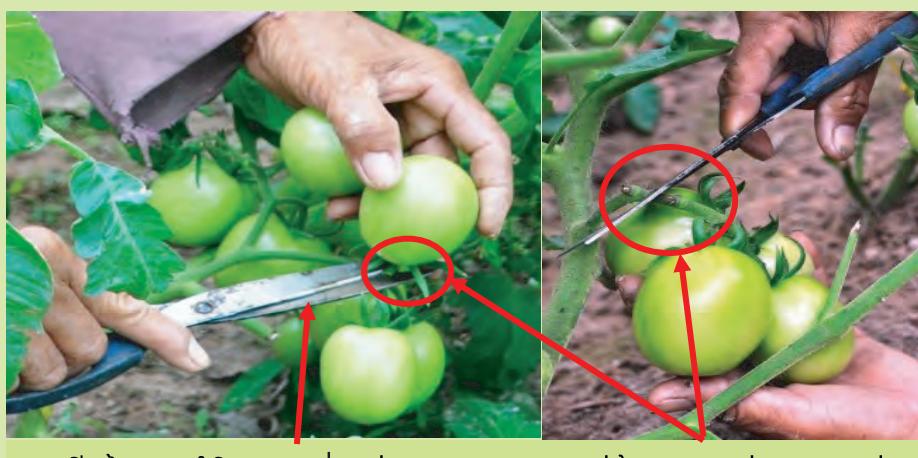
ព.៦. ជម្រើល្បយដៃ

- បែវដែលមានជម្លើង កាលស្បែមក្នុង (calcium chloride) ឬ កាលស្បែមអីដ្ឋិកសូដី (calcium hydroxide) ឬ កាលស្បែមនិត្រាត (calcium nitrate) ចំនួន ៦ ស្អាបត្រាតាយលាយទីកដម្ភតា ១៦ លីត្រ។
  - គ្នាកំប្រើដីអាសុតប្រើនពក (ដូចជា ដីអូយី) ។ ប្រើដីនេះប្រើន ធ្វើឱ្យដីកែនជាតិអាសុតខ្ពស់ ហើយមានជាតិកាលស្បែមតិច ដូច្នេះធ្វើឱ្យដឹងបែងចោះថាប៉ែនិមរណយន្តតុចដៃ។



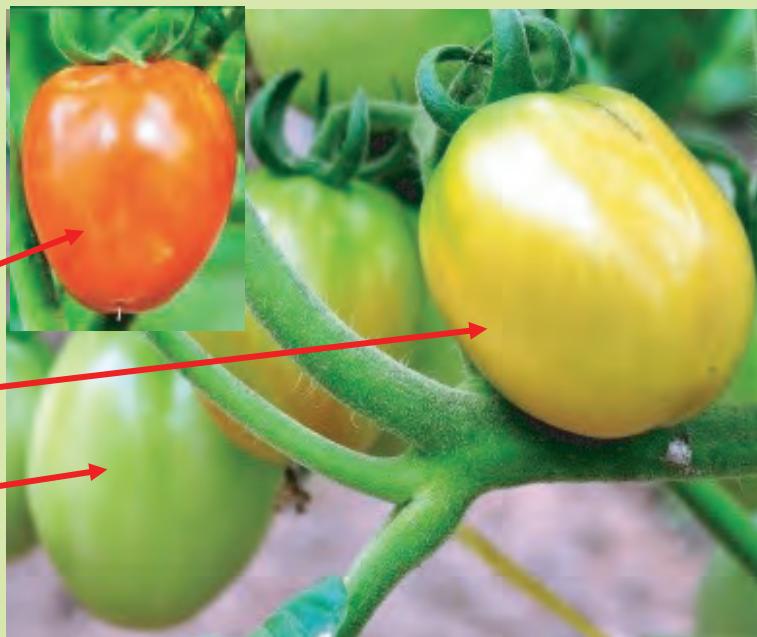
## ៤. គារក្រុមហ៊ុនជំនាញ

យើងអាចចាប់ផ្តើមបែងជោះបាន បន្ទាប់ពីដំកុំបានរយៈពេល ៦០ថ្ងៃ អាស្រែយតាមប្រព័ន្ធពីរ ១ ផ្លូវបែងជោះ លួតលាស់ជាបង្កោម ដែលវិភាគស្ថិតិ (ក្នុងខ្លួន ឬ ចាស់ទាំងឡាយ) មិនស្មើត្រារ ។ ផ្លូវដែលអាចលួមបែងជោះបាន ជាផ្លូវចាស់ (ស្រគាល) បុរាណ ឬ ផ្លូវខ្លួនទៅកម្ពស់ជាតិ មិនធ្លាក់ (ខាងក្រោម/ក្រោម/ហាង) ហើយ បើទៅ ផ្តូល មានសភាពទន្លេជ្រាយហូបមិនសិរីឆ្លាក់ ។ ដូច្នេះ គេត្រូវប្រើប្រាស់បែងជោះបានរយៈពេលចាស់លួម ដោយប្រើកំន្លែង បុរាណ ឬ ក្រោមកំបិត កាត់ទន្លេយកកំផ្លូវដែលចាស់លួម។



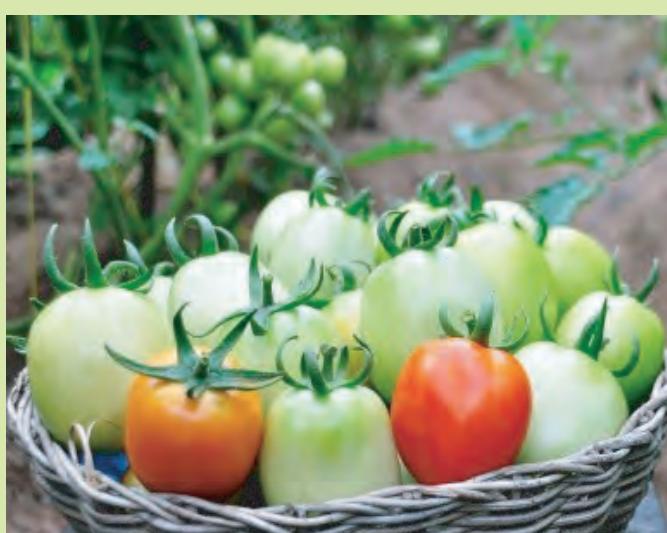
ផ្សែទំដុលពេក អាមេរិកាណុកបានយេ:ពេល  
និងបន្ទាប់ពីរោះ។ ផ្សែនេះកើតឡើងជីថ្យិន  
ថែមទៀតដួងដែរ ពីដី (ធ្វើឱ្យកាត់បន្ថយការ  
បង្កើតផ្លូវជាតិ)។

ជំណាក់កាលទី៣ ផ្សែទំដុល



ជំណាក់កាលទី២ ផ្សែទំល្បូលសម្រាប់បេះ:

ជំណាក់កាលទី១ ផ្សែនោខ្លឹមពេក





## ១. នារម្ភៈបច្ចេក

- សំអាតដើម្បីការ និង ផិសស្សាថែបញ្ចូលឱ្យអស់
- ភ្នែកសំខិត្តិនម័យណុល ហើយហាលិខិត្តិនពី១០ទៅ១៥ដំឡើ ។
- ភ្នែកដី (គោករី ឬ គោយន្ទុ) ដម្រោតី ១៥ ទៅ ២០ សង្គមិម៉ោត្រា



## ការរំលែកបច្ចេក

- ទំហំ ឬ ទទួលិនន ១ម៉ោត្រ ហើយ ចន្ទាន់ចង្វារ ពីរួមមួយទៅរួមមួយឡើត មានប្រវែង ០,៥ម៉ោត្រ
- កំពស់រំដែង៖  
រំដែងប្រាំង ពី ០,២ ទៅ ០,៣ ម៉ោត្រ (បុ ពី ២ តីក ទៅ ៣ តីក)  
រំដែងស្សារ ពី ០,៣ ទៅ ០,៥ ម៉ោត្រ
- ជាក់លាយកសត្វស្សុត ឬ ដីកំបុំស្សុ ក្នុងបិមាណាពាតី ១ ទៅ ២ តីទួរក្រាម ក្នុងផ្ទៃដឹង១ ម៉ោត្រការដំឡើ កប់ប្រាប់បាតាគន ដោយប្របល់រាយស្សុលូជាមួយដឹង។ (សូមមេីនការងារប្រើប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)
- ដែត្រូវលើក ហើយការសំខិត្តិស្សុស្សុមោប់គ្រប់ឆ្លាស្សិចគ្របដី ឬ គ្របដោយចំបៀង។



- គ្របដំបៀង៖ ធ្វើបានពីរបៀបទេ ដើម្បីទូប់ស្តាត់ការហូរប្រាជាន ការបានសំណើមដី កាត់បន្ទូយការដុះស្សុ។

ដែត្របចំបៀង



ដែត្របចំបៀង



## ការធ្វើនៃគ្របចង់ផ្តាសិច



## ៩. ធ្វើបន្ទះបស្ថិតិសម្រាប់ខ្សោយ



#### ២.ជោគកន្លាសប្បសីនិជាយរង និងខាងចុងរង

### ៣.លាតសន្លឹងដំបាសិច



៤. ដោកបន្ទះបុសីី នៅសង  
ខាងដើរនៃ ប្រជែងពី ១៥ ទៅ  
២០សងទីម៉ែត្រ

## ៦. ចោរណ៍ដែលរាយក្រឹង

၁၀၈

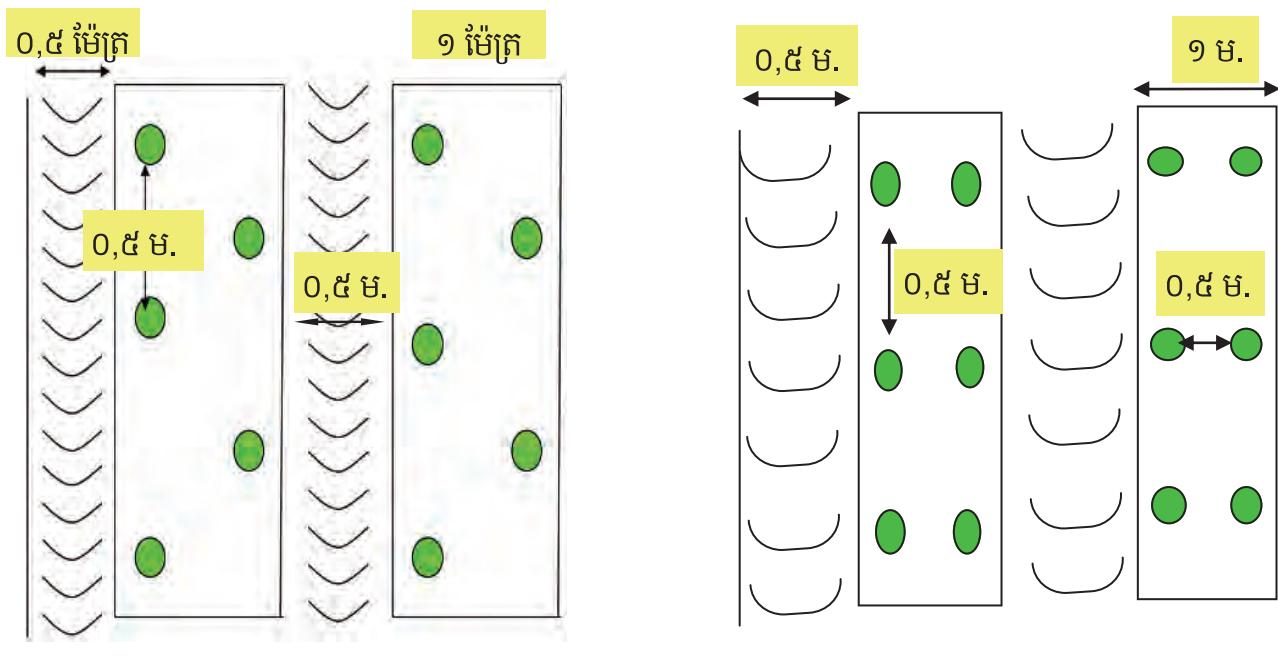
- ក្នុងការណែនាំអាជីវកម្ម (ដៃចុះ បុស្សី ឬ ឈានភ្នោត) ឬ គ្រប់ប្រាសិទ្ធិថ្មីនូវការស្វែងរក (តែកំពើនឹងខ្លួនខ្លួនអាចរំលែក រយៈផ្លាស្តិច) ដោយសារជាកំឡើងប្រឆេះខ្លួនខ្លួន អាចបង្កើតឱ្យលាកក្បែងដែលបាន។
  - ក្នុងការណែនាំមានត្រូវស្របចំនៅតាមរដ្ឋលើកសម្រាប់ដ៏ ដែលជាបោតុបណ្តាលបុរាណឱ្យផ្លាស្តិច រំលែកនៅ៖ យើងអាចយកចំបើដែលបុរាណឱ្យផ្លាស្តិច។

## ការធ្វើនៃប្រើប្រាស់បឹងគ្រប



ជាក់ដីរឿងប៉ែនប៉ែនប៉ែនប៉ែន

### គម្រោងបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិភ័យត្រួតពេលវេលាសាប (TSTD)



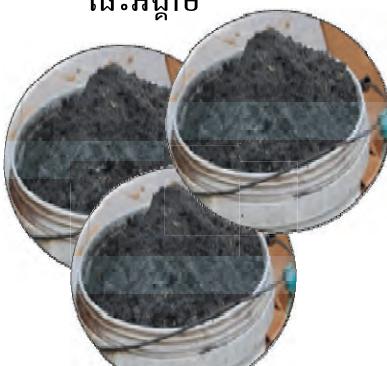
## ២. គារធ្វើរាល់បណ្តុះក្នុល

ការធ្វើរាល់បណ្តុះក្នុលបន្ទាន់គឺជាការធ្វើឱ្យគ្រាប់ដីជានល្ខ ការកំបន់យករាល់លូយក្នុល និង អាចការពារក្នុលដំណាំ ជានឹងការផ្តល់ដីមីក្នុលដីមី សត្វលូតចំឡុង (ដែលមកយាយឱ្យក្នុលដំណាំ)។ រាល់បណ្តុះក្នុលបន្ទាន់គឺជាការធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ជំបូលសម្រាប់គ្រប់រាល់ក្នុល: កំពស់ ពី ១,៥ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីរាយស្រួលចេញចូលដំឡុងក្នុលបន្ទាន់។
- កំពស់រាល់: ពី ០,៥ ទៅ ១ម៉ែត្រ ពីដី
- ទទួលនៃក្នុល: ពី ០,៥ ទៅ ១ម៉ែត្រ
- មានជំបូលការពារទីក្រោងនិងសំណាក់ត្រា ការពារពន្លឹះថ្មី (ជាការប្រើស្រើ ប្រើសំណាក់ត្រា គាន់ពាណិជ្ជកម្ម)
- មានជំនួយដំឡុងក្នុលបន្ទាន់មុន សម្រាប់ការពារសត្វលូត



## ៣. គាររំភ័យទំនើបណ្តុះ

 ដែះអង្គាម	 វិធីរំភ័យបំណាក់លាយឱ្យក្នុលបណ្តុះ
 ដីស្រទាប់លើ / លាយកគោស្អាត	 លាយក្នុលបាតុដីមីឡាចំអស់ ចូលត្រូវបានឱ្យក្នុលបណ្តុះ

ផលប្រយោជន៍នៃការលាយឱ្យក្នុលបណ្តុះគឺ ៖

- គ្រាប់ដាយដី: បុសដី:លូតលាស់លូ
- ក្នុលបន្ទាន់ស្រួលយកដីជាកិច្ចនគ្រប់គ្រាន់
- សម្រាប់មេភាព(ដីមី) ដែលបង្កើតឱ្យក្នុលបន្ទាន់រលូយ
- សម្រាប់គ្រាប់ស្រួលថ្មី ដែលដុំដោះស្រាយក្នុលបន្ទាន់
- សម្រាប់ពង និង សត្វលូតចំឡុងក្នុលបន្ទាន់ដី ដែលបំផ្តាក់គ្រាប់បន្ទាន់

- យកលុកយដឹបណ្តុះ ដែលលីងហើយទុកខ្សែត្រជាក់សិន ទីបយកដាក់ក្នុងកន្លោះ បុ ចាសបណ្តុះក្នុះ។



#### ៥. វារ៍ស្វែងរកចំណែកសុវត្ថិភាព

- ត្រូវរៀបចំបណ្តុះក្នុះបន្ថែម ព្រមទេរាជាមួយត្រូវឱ្យអាជីវកម្មរាយការដៃរៀបចំដីជា

##### ក. បណ្តុះគ្រាប់ជាមុន

- យកគ្រាប់ដាក់ព្រាយយក្នុងក្រណាត់ស្បែ ដកទឹក រួចរាល់គ្រាប់ខ្សែត្រជាក់សិន
- ស្រាវច ទីកដាក់រៀងរាល់ថ្វីខ្សែត្រជាក់ស្បែ សិរិច ហើយដាក់ទឹកនៅក្នុងហាប់មានកំដៅ
- ធ្លាប់គ្រាប់រយៈពេលទី១ ទៅ២ យប់
- ធ្វើសិសយកគ្រាប់បែកមាត់ដាក់ទឹកបែក ក្នុងកន្លោះ បុ ១ នូចចាសបណ្តុះ
- ដាក់គ្រាប់ដូចម៉ោ ១ សងទឹម៉ែត្រ (បុ កន្លែង:ថ្វីរៀងដែង) ហើយដាក់គ្រាប់រួចរាល់ពេក បុ រាក់ពេក អាចធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនដុះបាន
- រាយដីស្អីនុងទីលើគ្រាប់
- ស្រាវចទីករៀងរាល់ពេលព្រឹកខ្សែជាតិ (អាចទី ១ ទៅ ២ ដងក្នុងទីថ្វីអាស្រែយតាមស្ថានភាពដី) ហើយសិនដីស្អីតែ ពេកអាចធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនដុះបាន



##### ខ. ដាក់គ្រាប់បណ្តុះដោយធ្លាប់ក្នុងចាសបណ្តុះ បុ កន្លោះ

- យកគ្រាប់ស្អីតំនួន១គ្រាប់ ដាក់បណ្តុះធ្លាប់ ក្នុងកន្លោះ បុ ១ នូចចាស បណ្តុះ។
- ដាក់គ្រាប់ដូចម៉ោ ១សងទឹម៉ែត្រ (កន្លែង:ថ្វីរៀងដែង) ហើយដាក់គ្រាប់រួចរាល់ពេក បុ រាក់ពេក អាចធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនដុះបាន
- រាយដីស្អីនុងទីលើគ្រាប់
- ស្រាវចទីករៀងរាល់ពេលព្រឹកខ្សែជាតិ (អាចទី ១ ទៅ២ ដងក្នុងទីថ្វីអាស្រែយតាមស្ថានភាពដី) ហើយសិនដីស្អីតែ ពេកអាចធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនដុះបាន



## គម្រោងបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំព្យូទ័រសំខាន់ទេន្ទសាប (TSTD)

- យកចាស ឬ កន្លែងដែលបានជាក់គ្រាប់ហើយ ទៅជាក់លើកនុវត្តន៍ ដែលមានសំណាត់សង្ឃឹតការពារ។



ក្រុនម៉ែសបណ្តុះក្នុងកន្លែងស្តីកចេក



ក្រុនម៉ែសបណ្តុះក្នុងចាសបណ្តុះ

### ៥. ការបំនុលផ្ទេរ

- បន្ទាប់ពីក្រុនម៉ែសដុះបានអាយុពី២២ ទៅ៤៥ថ្ងៃ (ក្រុនម៉ែសមានស្តីកពី ៤ ទៅ ៥សប្តាហីក) អាចយកទៅដំបាន
- ត្រូវបានដាក់ក្នុនម៉ែសរយៈពេលពី៣ ទៅ ៥ថ្ងៃ មុនយកក្នុនទៅដា (ដោយជាក់ក្នុនម៉ែសឱ្យត្រូវពន្លឹង និង បន្ថយការស្រាថទីក។)
- បញ្ចូលទីការម្របលោកដែលនៅពេលប្រើក (ប្រើសិរីបំផុតស្រាប់រំដែងដា ដែលដោយគ្របន្ទាសិចប៉ុណ្ណាត់)



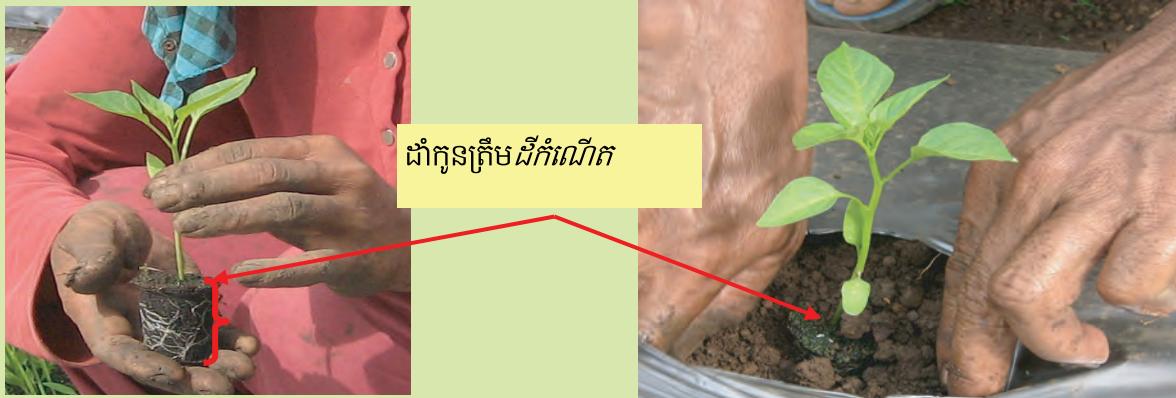
ក្រុនម៉ែស ដែលដកពី  
ចាសបណ្តុះ



- ជាក់ចំពោលកសិកម្ម ជាយណ្តុតីបញ្ញយាន់(Dinotefuran) មុនពេលដា ២ ក្រោម ក្នុង ១រដ្ឋាការ យើងអាចជាក់មុន ឬ ក្រាយពេលដា (យ៉ាងយុទ្ធទៅថ្ងៃ បន្ទាប់ពីដា) ដើម្បីការពារសេត្តលិតចំង់ដែង ដូចជា ពញកសិកសេត្តលិតធន្តក់ (រួយសប៉ែប្រើប្រាស់)



- ជំកូនម៉ូស ដាក់ត្រឹមដីកំណើក (ដើម្បី)



## ៦. នារីនេយ្ទា

### ៦.១. ការដាក់ដី

#### ក. ទីតាំងដាក់ដីបំបែន

- រៀងគ្រប់ប្រាក់ស្តីចិត្ត ឬ គ្រប់បំបែន ត្រូវយកលើបុគ្គលាកាសងខាងគុម្ភ ទីដាក់ដី
- ជំកូនបានរយៈពេល ២ ខាន់ក្នុង ត្រូវដាក់ដីចំណាយ ១០ សង'ទីម៉ែត្រ ពីគំលៅ
- ជំកូនបានរយៈពេល ៣ខាន់ក្នុង ត្រូវដាក់ដីចំណាយពី ១៥ ម៉ោ ២៥ សង'ទីម៉ែត្រ ពីគំលៅ
- ជំកូនបានលើសពី ៧ ខាន់ក្នុង ត្រូវដាក់ដីនៅចំណោម ពីគុម្ភមួយទៅគុម្ភមួយ។



#### ខ. ពេលដែលដាក់ដីបំបែន

- ដាក់ដីបំបែនឱ្យបានឡើងទាត់ចំណោមពីពេល ៩០ ថ្ងៃ ១៥ថ្ងៃមួយបន្ទាប់ពីជំកូនបន្ទាន់ហើយ តើអាស្រែយតាមប្រព័ន្ធឌីជីថាបំពេលដីខ្សែជីត្រូវដាក់ដីឱ្យបានពីរឿងបញ្ជាប់ តែបើមានតិចជាងដីមានល្អាយប្រើប្រាស់ដាក់ដីខ្សែជី។
- មិនត្រូវដាក់ដីនៅពេលថ្ងៃក្នុង ដើម្បីធ្វើសរាងការរបៀប៖ ពន្លឹងថ្ងៃក្នុងខ្សែជី ធ្វើឱ្យដីកាយហើយដីកាយធ្លានស្រីក ដើម្បី
- ស្រាវចនីកភាព (ដាក់ដីបញ្ហាលទីកតាមចំណោមរបៀប) បន្ទាប់ពីដាក់ដីហើយ។

### គម្រោងបង្កើតរបស់ក្រសួងពេទ្យ

ពេលវេលាដាក់ដី	ប្រភេទដី	បរិមាណដី	ការនឹងជាក់ដី
មុនពេលដំឡើង	ដីសមីក្តុង (រាយកសាង ដែលពុកដុយ បុរីបុស្ថុ)	ពី១ ម៉ោង ៩ ថ្ងៃ ក្នុង ដី ១ ម៉ោង ៣ ត្រការដី	កប់ដីកណ្តាលរហង (ពេលរៀបចំនឹងជាក់គម្រោង)
មុនដំឡើង ១៧ ពេច្ចេកទេរោះនេះ	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១រាយកសាង	បុរីកប់កណ្តាលរណែក (មុនដំឡើង ១៧ ពេច្ចេកទេរោះនេះ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ៤៦-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដី ១០ សង្គមីម៉ោង ពីតុល់ ដំណាំ (២ នូវ សងខាងគុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ៤៦-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដី ១០ សង្គមីម៉ោង ពីតុល់ ដំណាំ (២ នូវ សងខាងគុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដីពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពី តុល់ ដំណាំ (១ នូវ ចន្ទាន់គុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដីពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពី តុល់ ដំណាំ (១ នូវ ចន្ទាន់គុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដីពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពី តុល់ ដំណាំ (១ នូវ ចន្ទាន់គុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដីពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពី តុល់ ដំណាំ (១ នូវ ចន្ទាន់គុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដីពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពី តុល់ ដំណាំ (១ នូវ ចន្ទាន់គុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ២០-២០-១៥ និង ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដីពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពី តុល់ ដំណាំ (១ នូវ ចន្ទាន់គុម្ភ)
ក្រាយពីដំឡើង	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ភ	កប់ដីពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពី តុល់ ដំណាំ (១ នូវ ចន្ទាន់គុម្ភ)
បន្ទាក់ដីរហូតដល់ប្រមូលដល់អស់។ ការដាក់ដីវាគារប្រប្រើប្រាស់ បុរីប្រភេទដី តីអាស្រែយទៅលើសុខភាពដំណាំ			

#### ចំណាំ:

- ក្រសួងពីដំឡើងស្ថិក បន្ទាក់ពីដំឡើងបានពេច្ចេកទេរោះនេះ រហូតដល់ដីប្រចាំឆ្នាំដែលបានបង្កើតរបស់ក្រសួងពីដំឡើង។
- បានបង្កើតរបស់ក្រសួងពីដំឡើង បន្ទាក់ពីដំឡើងបានបង្កើតរបស់ក្រសួងពីដំឡើង។
- ដាក់ដីរបស់ក្រសួងពីដំឡើង ពី ១៨ ម៉ោង ២៥ សង្គមីម៉ោង ពីតុល់ ដំណាំ លប់ដីពីលី បន្ទាក់ពីដំឡើង។
- ដី ១០ ក្រាម (ប្រហាក់ប្រហែល ១ ស្ថាប្រាក់ប្រហែល) និង ដី ៥ ក្រាម (ប្រហាក់ប្រហែល កន្លែង ៣ ស្ថាប្រាក់ប្រហែល)។

## ៦.២. ការដាក់ទំនួរ និង ការតាក់ពេងផែក

- គ្រោដាក់ទ្រឹះឱ្យចេញលំបន្ទាប់ពីដាក់ក្នុងម៉ូសហើយ បាន២អាជីត្យ
- ការដាក់ទ្រឹះឱ្យតាមរបៀបង្វេងឡាតា ដែលអាចធ្វើបាន ដើម្បីទទួលប័ណ្ណែម មេក ឆ្លាក់មកលើដី



## ៦.៣. ការស្រាប់ទីក

- បន្ទាប់ពីដាក់ក្នុងលើរនរហូតដល់២អាជីត្យ គ្រោវស្រាប់ទីក ក្នុងម៉ូសរួចរាល់ថ្លែងដើម្បីខ្សោយក្នុងម៉ូសដុះបុសបានវីរ៉ែមាំ
- កំឡុកឱ្យដើស្បូតរហូតដល់ នៅថ្ងៃ ជាពិស់សក្ខាងពេលម៉ូស ចេញផ្សាយ និងផ្តោះ
- ស្រាប់ទីក ដោយបញ្ចប់ទីក តាមប្រព័ន្ធបែងចាយ។

បញ្ចប់ទីកតាមប្រព័ន្ធបែងចាយ

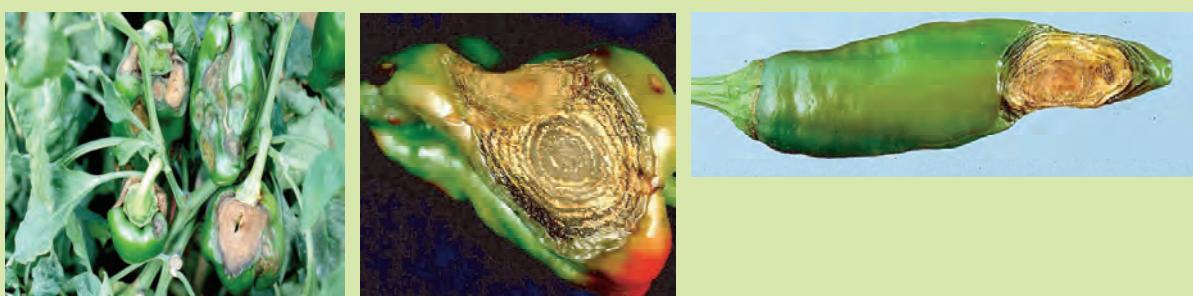


## ៧. ភាពឈូនបំបាត់ស្ថានុវត្តថ្វី និងទីក

### ៧.១. ជីមិថិជិត

ជីមិថិជិតបំបាត់ស្ថានុវត្តថ្វីម៉ូស ធ្វើឱ្យរលួយ មានសភាពជារដ្ឋង់ប្រើប្រាស់ជីមិថិ ដើម្បីទទួលប័ណ្ណតែជីមិថិនេះ: គ្រោ បាប្រៀបង្កិត រាងពី ៧ ទៅ ១០ថ្ងៃមួនពីខាងក្រោមស្តីក និង ខាងលើស្តីក នៅពេលថ្ងៃរូប។ យើងអាចប្រើប្រាស់ជីមិថិជិត ខាងក្រោមដែលមាននៅលើឯកជារ ដោយបាប្រៀបង្កិត ឬប្រើប្រាស់ជីមិថិជិត មានជូនជាមុំ:

- ម៉ែកូលូប លាយជាមួយ មេតានូកតែសុល (Mancozeb + metalaxyl) ឬ
- អាប្បូលូនស្រួលីន (Azoxystrobin) ឬ ក្បូច្បានូនីល (Chlorothalonil) ឬ កាប់ពេន (Captan)



## ៧.២. ជម្រើបាក់តេវីអច បុ ជម្រើប្រែ៖

ធម្មោនេះ កើតមានឡើលើស្ថិក ទងស្ថិក ផ្លូវនិង ដីម។ ធម្មោនេះបណ្តាលមកពី ៖

- ប្រើគ្រាប់ពុជមានយោត
  - ផ្តលដ្ឋិកមានជម្លើនេះក្នុងចំការ
  - ការស្រាវចនាគីឡើប៊ែស្សីក ដើម ធ្វើឱ្យមានសេចក្តីជាប់យូរ និង
  - ភ្លៀងផ្ទាក់ប្រើប្រាស់ សំណើម និង សិក្សាពាណិជ្ជកម្ម

វិធីការពារ

- ជំពូជមេសមានគុណភាពខ្ពស់ ត្រានជាប់ដម្លីនេះ និងធ្វើសិសយកទៅក្នុងម៉ែសដែលត្រានដម្លីនេះទៅដោរ
  - ប្រមុលផ្លូវស្តីក ដើម ដែលមានដម្លី ទៅកប់ បុ ដុតចោលឱ្យឆ្លាយពីចំការ។
  - បាយ្សំង្ហំជូន រាយកិណ្ឌ ទៅ ១០ថ្ងៃ ពីខាងក្រោមស្តីក និងខាងលើស្តីកនៅពេលថ្ងៃល្អបាន យើងអាចធ្វើសិសយកច្បាំង្ហំជូនខាងក្រោម ដែលមានលក់នៅតាមទីផ្សារ មកប្រើ បាយ្សំឆ្លាស់ត្រាតា ច្បាំពុលកសិកម្មស្រាប់កំចាត់ដម្លីបង្កើតឱ្យធ្វើការតែបន្ថយដម្លី មានដូចជាតាំ:



៧.៣. ជម្រើសរើល

ជម្លើនេះបាប់ដើមស្របពេទ្យកែវបច្ចុប្បន្នតិ៍ស្សែកនៅខាងក្រោម (ក្នុង ម៉ែសស្របពេទ្យតិ៍ស្សែកនៅផ្ទៃកខាងលើ) ហើយបន្ទីករាលជាល ធ្វើឱ្យដើមម៉ែសបាប់ដើមស្របពេទ្យទាំងអស់។ បាក់គីដែលបង្គងម្លើនេះ រស់នៅក្នុងដីបានយ៉ាងយុរៈ ។ នៅពេលណាតើដើមម៉ែសមានសំណើមខ្ពស់ ហើយបើយាកាសមានសិក្សណ្ឌភាពខ្ពស់ ជម្លើនេះ នឹងបាប់ដើមកែវ វិករាលជាលបានយ៉ាងលើនៅ។



វិធីការពារ

- ព្រៃសិសដីបណ្តុះដែលត្រានជម្លើនេះ និងប្រើពុធដន់នឹងជម្លើនេះ។ 
  - ជាជំណាកំឆ្លាស់ លើដីពេមូយ (គឺថា ជំណាកំដែល មិនចិតកុងត្រូសារ/អំបូរ ជាមួយ ម៉ូស)។  
ឧទាហរណ៍ មិនត្រូវជាត្រប់ (ដែលជាអំបូរ ជាមួយ ម៉ូស) បន្ទាប់ពីប្រមូលដល ម៉ូសឡើយ។
  - ជាកុនម៉ូសដែលមានបុសនៅលូ (បុសមិនជាថ់)
  - ប្រមូលការកសំណាល់ជំណាកំ ដែលកើតជម្លើនេះ ទៅជួរចោលខ្សោយពីចំការ។
  - ដែលជាប្រភេទកើតជម្លើស្របពេននេះ មិនត្រូវបង្កើតចេរដោយដោយឡើតទេ ពីក្រោះវាអាចតាំងជម្លើនេះ ដែលទៅដោយឡើតបាន។

## ៧.៥. រួយស

រួយស ជញ្ជាក់ស្តីកដើមមួយ ហើយ ធ្វើរាយឆាត(វីស) ទៅដំណោះផ្សែងទៀត ។ តាមរបៀបនេះ ធ្វើឱ្យដី ផ្លូវការដើម្បី ក្នុងពីដើម រួយស ជុំព្យូតាំងមួយ ទៅដើម្បីរួយស ទៀត។



### វិធានរបៀប និង ការកំចាត់

- ប្រើអន្តាក់ពណ៌លើឯង និងប្រើប្រាសិចគ្របដីដើម្បីកាត់បន្ទយចំនួនពេញ ឬ ស។

### របៀបធ្វើអន្តាក់ចាប់ រួយស



ការស្វិតចាប់សត្វលិត

លាបការស្វិតពីលើអន្តាក់ប្រាសិចពណ៌លើឯង

ជាក់អន្តាក់ចេញ៖ ពីថាជោះ១០ម៉ែត្រ

- ប្រើចំពុកសិកមុ ជាយុវត្ថឹមបុរី (Dinotefuran) ចំនួន ២ក្រាម ក្នុង ១ រោគ។ យើងអាចជាក់មន បុរីកាយពេលដំឡើង (យើងយុវត្ថឹមបន្ទាប់ពីដំឡើង) ដើម្បីការរារសត្វលិតចំណោះផ្សែងបង្ហាញជុំព្យូតាបន្ទិត ជញ្ជាក់រួយស និងសត្វលិតជាទាក់ផ្សែងទៀត ។
- បាត់ចំពុកសិកមុដូចជា៖ ច្បាំ អីមិជាក្រីដ (Imidacloprid) ច្បាំ ខីយ៉ាសុីណុដុង (Diazinon) ច្បាំអាមិចទីន (Abermectin) ។

### សំគាល់

- ចិនក្រោយក្នុំពុកសិកមុលាយចូលគ្នាប្រើប្រាស់មុខសម្រាប់បាត់ទេ (ច្បាំអាចមានប្រព័ន្ធផ្លូវការបាន) តាំងពីរដីសម្រាប់បាត់ទេ (តាំងពីរដីសម្រាប់បាត់ទេ) ។
- គ្រឿងប្រើប្រាស់សម្រាប់បាត់ទេ ដែលមានលក្ខណៈសាចល្បេ ទីបច្ចាំនៅជាប់នឹងដើម្បីកបន័ំ
- គ្រឿងប្រើប្រាស់សម្រាប់បាត់ទេ ដែលមានលក្ខណៈសាចល្បេ ទីបច្ចាំនៅជាប់នឹងដើម្បីកបន័ំ
- គ្រឿងបាត់ទេខាងលើ និងខាងក្រោមផ្ទៀងផ្ទាត់ស្តីក តាមក្រុយស្តីកដើម្បីស្វិត

#### ៤. បច្ចេកទេសម្អោល និង ក្រោមប្រជុលជន

- ផ្សេងៗស អាចបែនការពីផ្សារ
- បែនផ្សេននៅពេលប្រើក
- សម្រារដាក់ផ្សេងៗរបស់ខ្លួនផ្សេរហាង
- ក្រុមសិសផ្សេងៗសដែលលូដាក់ដោយទេរក ពីផ្សេងៗសដែលមានដម្លៃ បុ ដែលមានសត្វលិតបំផាត។



ម្អោលទីប្រមូលដឹក មិនទាន់ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់



ម្អោលបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ហើយ



ប្រកម្មសន្យាក្នុងបែងឆ្នាស្ទិច ចោះន្លូតុចុ  
ដើម្បីខិរមានខ្សោះចេញចូល កំខុស្សកដ្ឋា

## ៣.៧. និលនោប្រុប្បន្ន



## ១ គាររៀបចំដី និង ឆ្លើយតប

- សំអាតដើម្បីការ និង ផិសសែន្ទោចចញឱ្យអស់
- ក្នុង រាល់ដីខ្សោយបានម៉ែនឯង ហើយបាលខ្សោយបានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
- ក្នុងដី (គោករី ឬ គោយន្ត) ធម៌ ១៥ ទៅ ២០ សង្គមីម៉ោទា



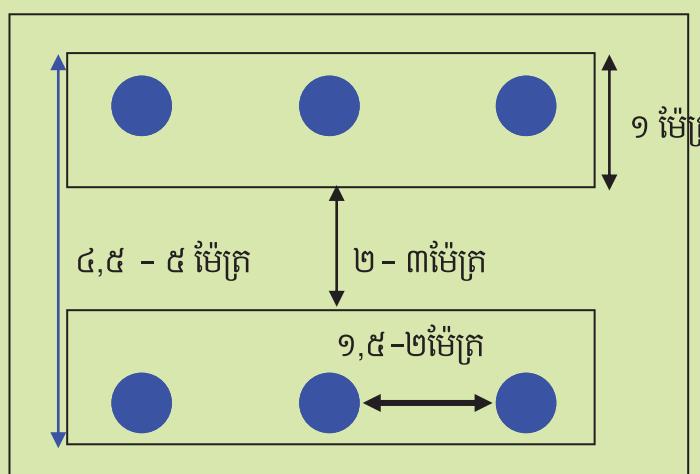
### ការបៀវងដាំ

- ទទួលនឹង** ពីធនកិត ទៅ ១ម៉ោទ និង បណ្តាណទៅតាមលទ្ធភាពដី ដែលកសិករាជត្រប់គ្រងបាន។
- កំពស់** នៅរដ្ឋវប្បធម៌ ២ តីក ទៅ ៣ តីក ហើយនៅរដ្ឋវស្សាតី ៣ តីក ទៅ ៥ តីក។
- ការដាក់ដី** ដាក់លាយកសិករាជត្រប់គ្រងបានពី ១ ទៅ ២ តីម្ភារាម ក្នុងដីរឿងទាំងមីនា ម៉ោទការ កប់ប្រាប់បាត់រាយ ដោយប្រចប់រាយស្ថិតុល្យជាមួយដីរឿង។  
(សូមមើលការងាររីបចំប្រាក់ដី នៅទីក្រុងមួយទីតាំង)
- ការគ្រប់ដែង** អាជ្ញាត្រូវបានពីរប្រភេទដើម្បីទូប់ស្ថាក់ការបរិញ្ញាផ្ទៃ ការពារសំណែនធមី បន្ថយការដុះស្សាត់



- ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាការ ដើម្បីបានរាយដោយ និង ប្រើប្រាស់ម្រាប់បានរាយពីគុម្ភមួយ ទៅគុម្ភមួយ។  
(ចំណោយគុម្ភ១, ៥ម៉ោទ ឬ ២ម៉ោទ)
- ប្រើប្រាស់ក្រុងក្រុងសម្រាប់បានរាយ ហើយចំណោយដីស្ថិតិម្លៃម្របនៅ។ រាយក្រុងក្រុងសម្រាប់ឱ្យ ននោះ គោរពឡើង

### ការធ្វើរដ្ឋ ដោយក្រឹមបីចំហើងគ្រប់រដ្ឋ



## ២. គម្រោងបណ្តុះកូនបន្ទៃ គីអាចធ្វើឱ្យគ្រប់ដុំបានល្អ កាត់បន្ទយករាយល្អយកូន និង អាចការពារកូនជំណាំបានពីការផ្តល់ជម្លើពី សត្វុលិតចំពោះ (ដែលមកយាយឱ្យកូនជំណាំ)។ បង្កើតបណ្តុះកូនបន្ទៃ អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ជំបូលសម្រាប់គ្របាន: ពី ១,៨ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីដាយស្សូលចេញចូលចំកូនបន្ទៃ។
- កំពស់កាន់: ពី ០,៤ ទៅ ១ ម៉ែត្រ ពីដី
- ទទួលការ: ពី ០,៤ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- មានជំបូលការពារទីក្រោះ ហើយគ្រប់បើជំបូលដោយសំណាត់ដើម្បីកាត់បន្ទយកូនដោយចំណាំ។
- មានជំពូកដោយតិចសំណាត់មុន ដើម្បីការពារសត្វុលិត។



### ៣. គារលាយជ្រាយដីស្របតាមច្នៃទេស

- យកដីចំនួន ២ភាគ លាយជាមួយដីលាមកគោចំនួន ១ភាគ ដែលអង្កោម ពី ៥ ថ្ងៃ ៦ភាគ បុ អាចលាយជាមួយម៉ោច បុ ស្របតាមច្នៃទេសចិត្ត ចំនួន ១ ភាគ។ (ដែលអង្កោមត្រូវក្រាំទីករយៈពេល ពី៣ ថ្ងៃ ៥យប់)។
  - យកល្អាយដែលមាន លាយប្របល់ ហើយយកទៅលើង បុ ចំហុយ រហូតត្រូវស្វែងរករាយដែលបានបង្កើតឡើង។
- ផលប្ររយោជន៍នៃការលាយល្អាយដីបណ្តុះបែបនេះ គឺ៖
- គ្រប់ងាយដុំបុសដុំលួតលាស់ល្អ
  - កូនបន្លេស្ថុបយកដីជាតិបានគ្រប់គ្រាន់
  - សម្ងាប់មេធាត (ជីមិ) ដែលបង្កើរបន្លេរលួយ
  - សម្ងាប់គ្រប់ស្អាតចោងដែលដុំជាគោះមួយយកដីពីកូនបន្លេ
  - សម្ងាប់ពងសត្វលិត និង សត្វលិតចោងគុងដីដែលបំផ្តាញគ្រប់បន្លេ



យកដីបណ្តុះដែលបានលើងហើយ ទុកឱ្យក្រដាក់សិន មុននឹងដាក់ចូលករទ្ងេដែលបានបង្កើតឡើង។



## ៤. ការរៀបចំបណ្តុះក្រាប់ជាមុន:

- ត្រូវរៀបចំបណ្តុះគ្រាប់ ក្រាយពីរៀបចំលើក និង ក្របន់ភាសា (ដើម្បីមានពេលដាក់ដីត្រូវបាន)។
- ការបណ្តុះក្នុង អាចធ្វើបានពីរបែប៖

### ការបណ្តុះគ្រាប់ជាមុន៖

- ផ្តល់គ្រាប់ចំនួនពីរយ៉ែ ទីបិយកទៅបណ្តុះក្នុងកន្លោះ។
- យកគ្រាប់ជាក់ពង្រាយក្នុងក្រុណាក់ស្សូដក់ទីក រំគ្រាប់នេះខ្សោយប៉ែល។
- ស្រាវចំទីកជាបង្កែងកល់ថ្មី ដើម្បីខ្សោយក្រុណាក់ស្សូសៀមហ្មត់
- ពួកស៊ិសយកគ្រាប់លេកមាត់ចាប ជាក់ទីក្រាប់ក្នុងទីកន្លោះ បុ ១ ប្រាលោះ (នន្ទូ) ចាសបណ្តុះ
- កប់គ្រាប់ដំឡាច់សង់ទីម៉ែត្រ (កន្លែង: ថ្មីដៃដៃ)។ បើកប់គ្រាប់ដោយពេក បុ រាក់ពេក ធ្វើខ្សោយគ្រាប់ដុំមិនបានលូ។
- យកកន្លោះ បុ ចាសបណ្តុះដែលជាក់គ្រាប់ហើយ ជាក់ក្នុងបានបណ្តុះក្នុងខ្សោយបានត្រឹមត្រូវ។
- ស្រាវចំទីកជាបង្កែងកល់ពេលព្រឹក បុណ្ណាចខ្សោយដោក។ បើដើស្បូត វាពើខ្សោយគ្រាប់ដុំមិនលូ។

### ការជាក់គ្រាប់បណ្តុះដោយផ្ទាល់ក្នុងចាសបណ្តុះ បុ កន្លោះ (បណ្តុះគ្រាប់ស្បូត)

- យកគ្រាប់ ចំនួនទីក្រាប់ជាក់បណ្តុះផ្ទាល់ក្នុងទីកន្លោះ បុ ១ប្រាលោះចាសបណ្តុះ
- ស្រាវចំទីកខ្សោយដោក ទីបិយកចាស បុ កន្លោះដែលជាក់គ្រាប់ហើយ ទៅជាក់ក្នុងបានបណ្តុះក្នុង។
- ស្រាវចំទីកជាបង្កែងកល់ពេលព្រឹក ខ្សោយដោក។ បើដើស្បូត វាពើខ្សោយគ្រាប់មិនដុំ។



## ៥. គារជាទុលាងនោះ

ដើម្បីធ្វើសាងកុនអន់(ស្សនប់)ក្រាយពេលដំឡើង គេត្រូវបន្ថយការសាច់កុននៅនោះ និង ជាក់ការឱ្យត្រូវពន្លឹះថ្មី រយៈពេល ពី២ ឆ្នាំ ពី៣ ឆ្នាំ ដើម្បីធ្វើកុន។ កុននៅនោះ អាយុពី ៧ ឆ្នាំ ទៅ ១២ ឆ្នាំ ទើបអាចជាបាន។

- មុនដំកុនបែន្ទើរ ត្រូវបញ្ចូលទីកតាមចន្ទោះរុង (សម្រាប់ដៃដំគ្រប់ស្សនី) បុ ស្រាចទីកលើរុង ដែលគ្រប់ដោយចំបើង។ ជាក់ដើម្បីតាមរណ្តាល រចប្របល់លាយជាមួយដឹងស្តុ។ (មើលភាគងរូបីប្រាសប់ដី នៅទីរាជធានីមួយ)
- កប់ដីជាម្មាតី ៤ ឆ្នាំ១០ សង្គមិនម៉ែត្រ ទុករយៈពេល ពី ៦ ឆ្នាំ ពី៩ ឆ្នាំ ដោយស្រាចទីកយ៉ាងតិច ពី ៥ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ មុនពេលដំកុន។ ត្រូវដំឡើងកុននៅនោះ នៅពេលល្អាច មេយត្រជាក់ល្អ។



- ដំកុននៅនោះ ត្រូវដីបណ្តាឃំ (ដីកំណើត)។ ហាមដំកុននៅនោះ កប់លិចដើម (លិចដីបណ្តាឃំ) ពីព្រោះវាអាចធ្វើឱ្យដើមរបស់ កុន ននោះ រលូយបាន។



របៀបដកកុនបន្លំ ចេញពីចាសបណ្តាឃំ តី យកម្រាមរូបីបាត់ ចាស ទ្វីងលើ ហើយដែម្នាង ដកកុនបន្លំចុះមួយ ពីនូចចាសបណ្តាឃំ ដើម្បីកំឱ្យជាថប្បិនកុនបន្លំ។

ដំកុននៅនោះ ត្រូវដីកំណើត

ବି. କ୍ଷାନ୍ତେଷ୍ଟଙ୍ଗ

## ๖.๙ การผ้ากํัดซีบบัน

## បរិមាណា និង ពេលដំឡាក់ដី

ពេលដែល	ប្រភេទ និង បរិមាណណី	កំន្លែងកប់ជី
ត្រាប់ចាត់ មុនពេលដំ ១៥ថ្ងៃ	ជីសវិភាគ (លាយកសត្វផែលពុកធុយ បុ កំបុស្ថ) ចំនួនទី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងទីតាំងការងារ	កប់ជីកណ្តាលរង (ពេលរៀបចំរែងដាក់គម្រោង)
ត្រាប់ចាត់ (មុនដំ ក្នុងទី ៣ ទៅ ៥ថ្ងៃ)	ជីប្រភេទ ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ កន្លែះស្ថាបញ្ហាបាយស្សី បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផ្លូច) ក្នុង ៩ រដ្ឋការ	ដាក់កណ្តាលរង កប់ប្របល់ជាមួយដី រូបស្រាវចនីករងខ្សោយដាត បុ ដាក់កប់ កណ្តាលរណ្តាភាសម្រោ ៥-១០ សង្គមីម៉ែត្រ
ក្រាយជំកុនបាន ពេច្រោះ	ជីអូយូវ ៤៦-០-០ ចំនួន ១,៥ក្រាម (បុ ១ ក្នុងស្ថាបញ្ហាដំកុងបាន) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ជីចំណាយពីគល់ននោះ ៥-១៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ដាក់ ២ន្ទូ)
ក្រាយជំកុនបាន ពី ១២ ទៅ ១៥ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផ្លូច) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ជីចំណាយពីគល់ននោះ ១៥-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយជំកុនបាន ពី ២០ ទៅ ២៥ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផ្លូច) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ជីចំណាយពីគល់ននោះ ១៥-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយជំកុនបាន ពី ៣០ ទៅ ៣៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផ្លូច) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ជីចំណាយពីគល់ននោះ ១៥-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយជំកុនបាន ពី ៣៥- ទៅ ៤៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផ្លូច) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ជីចំណាយពីគល់ននោះ ១៥-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយជំកុនបាន ពី ៤៥ ទៅ ៦០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម និង ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៣ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ជីចំណាយពីគល់ននោះ ១៥-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយជំកុនបាន ពី ៦៥ ទៅ ៧៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ បុ ១៦-២០-០ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផ្លូច) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ជីចំណាយពីគល់ននោះ ១៥-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ដាក់ ១ រដ្ឋ)

## របៀបដាក់ដី

ដាក់ដីដើម្បីឱ្យដំណោះស្រាយបញ្ហាផាណិជ្ជកម្ម។

- **ការដាក់ដីត្រាប់បាត់:** ដាក់តាមពេលវេលានីមួយៗ ហើយ ប្របល់ជាមួយដី បុងដាក់តាមរណ្តាងនីមួយៗ ទីបច្ចេកល់ដីក្នុងរណ្តាងឱ្យសញ្ញា
- **ការដាក់ដីបំបែន:** កប់ដីក្នុងនូវបានពីរ សងខាងរណ្តាងក្នុង(ចំណាយពីតុល់ ពី ៤ ទៅ ២៥ សងទីម៉ែត្រ ទៅតាមអាយុដំណោះ)



## ៦.២ ការរោគចំណេះ

- រោគចំណេះពេលវិក (បន្ទាប់ពីទីកសាន្យីមស្ថុតីស្តីក) និង ពេលរោច ឬ បញ្ចូលទីកតាមចន្ទោះនេះ ត្រូវរោគចំណេះពេលវិក ដោយមិនត្រូវឱ្យដីស្ថុតីកាតិសែសបន្ទាប់ពីដំឡូងហើយ ពីព្រោះក្នុងដំណោះត្រូវការទឹក និង ដីសម្រាប់ការងុំឯកលាស់ បុស ដើម ស្ថិករបស់វា។ នៅពេលចេញផ្ទាល់ ត្រូវរោគចំណេះពេលវិក ដោយមិនធ្វើការចំណេះពេលវិក នៅដំណាក់កាលនេះ ហើយទីកត្រប់គ្រាន់ទេ និងបណ្តាលឱ្យការចេញផ្ទាល់ដី និងផ្តើមឱ្យបានល្អ។
- បើពិនិត្យយើងឱ្យដីនៅក្បែរគល់ស្ថុតីក (សំគាល់បាន ដោយមិនអាចបូញជាចុំមុលបាន) ត្រូវរោគចំណេះបន្ទែម ឬ បើដីនៅក្បែរគល់នៅង សិរីមខ្លាំង (សំគាល់បានដោយ ប្រចាប់ដីមានទីកកៅវិកាមូរាយមាម នៅ) មិនត្រូវដាក់ទីកបន្ទែមឡើយ។ បើដាក់ទីកចំម និងអាចងាយធ្វើឱ្យដីដកទីកខ្លាំង ធ្វើឱ្យរលូយបុស និង ងាប់ដើម ននោះ បាន។

## ៦.៣ ការតាក់ដែងមេក

បន្ទាប់ពីដំបានយេរោះពេល ពី ២៣ ទៅ ២៥ ថ្ងៃ ហើយ ដើមននោះបានដែងមេកខ្លាំង ពីដើមម៉ោ។ គេត្រូវការតែខ្លាំងននោះ ដុំបេញពីដើមម៉ោ កន្លែងម៉ែត្រ ចុំក្រាមចោល (ធម្មតា ក្រាមច្បាំងទី ១០ ចុំ) បាប់ពីដំឡូង ហើយការតែខ្លាំងននោះ មិនត្រូវដាក់ទីកបន្ទែមឡើយ។ បើដាក់ទីកចំម និងអាចងាយធ្វើឱ្យដីដកទីកខ្លាំង ធ្វើឱ្យរលូយបុស និង ងាប់ដើម ននោះ បាន។



## ៦.៤ ការធ្វើស្អាត

ដើម្បីឱ្យនោះ ដូលជលណុ គេត្រូវធ្វើស្អាតឱ្យបានស្ថាត ទៅបីជាងគ្របចំបើង បុ គ្របាលសិច កំដោយ ។ គេត្រូវដកស្អាតនៅតាមចន្ទាន់របៀប ពីរាងវាតាងជម្រួញស្ថាតិតចង្គប់ផ្តាល់ដំណាំ និង ចម្លងជម្រើដល់ដំណាំ។

## ៧. ថ្វី សង្គមិតចង្គ

**ជម្រើនេះ:** វាកើតមានបើស្អើក វាយើងអាចសង្គតាយឱ្យមានចំណុចអុច ពណ៌លើង រាងដ្ឋីង ហើយដំណើនេះ ក្រោមដំណើនេះ នៅពីរកាមដ្ឋាន ស្អើកមានដំណាំស្អើករាងដ្ឋីង។

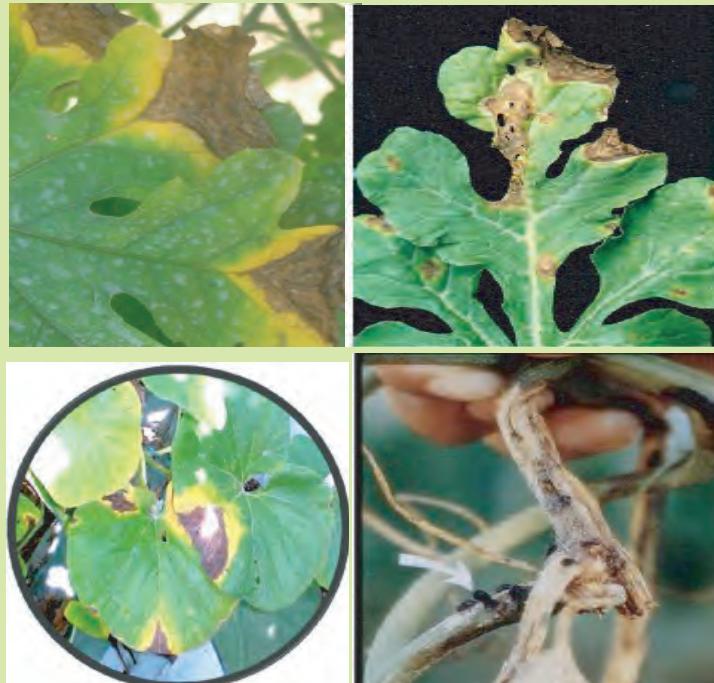


លក្ខណៈជម្រើ	យុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការគ្រប់គ្រង
<ul style="list-style-type: none"> <li>ធ្វើឱ្យស្អើកដំណាំឡើងពណ៌លើងដ្ឋីង ហើយផ្តល់ពីដើមមួយទៅដើមមួយដោយសារស្អ៏។</li> <li>វាបានរាងដំណាំមនុស្ស សត្វ ស្រាវចនីក ខ្សោយ ត្រូវ ម្បប់ពេក និងត្រូវបាក់ពេក។</li> <li>ក្នុងករណីផ្តល់ផ្តល់ វាអ្វីឱ្យងារប់ដើម និង បាក់បង់ទិន្នន័យ។</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ជាប់លាក់ត្រូវសំណងជម្រើនេះ</li> <li>ធ្វើអនាម័យចំការឱ្យបានស្ថាត ដូចជាកាត់ចេញ និងការ ដុកចេលផ្តើកស្អើក បុ ដើមដែលកើតជម្រើ។</li> <li>តាក់តែងម៉ោក និងស្អើកឱ្យបានលូ</li> <li>ធ្វើសរាយមានសំណើមប្រើប្រាស់ពេក</li> <li>ប្រើប្រាស់ពុដដែលនឹងជម្រើ ប្រសិនអាមេរិក</li> <li>ប្រើច្បាប់ព្យាបាល និងការរារោដម្រើជីវិតដែលមានជាតុសកម្ម ដូចជាឃ្វោះ ឆ្វោះ មេតាណ្វាកសុីល+ម៉ោងកូហិរិម metalaxyl+ mancozeb , ប្រើបើនិមិត្តនភាព Propineb, កូឡើហេង្វុកសាយ Copper Hydroxide បុ ឆ្វោះ ព្យាបាលជម្រើជីវិត ដែល អនុញ្ញាត ឱ្យប្រើនិងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ដែលមានលក់ នៅតាមទីផ្សារ។</li> </ul>

**សំណាក់៖** ក្រោបាត្រូវបាត់ច្បាប់ជីវិតយោបល់ពេល ពីពាន់ ពាន់ម្ចាន ដោយបាត្រូវនៅពេលចេញល្អបាន ច្បាប់ជីវិតក្រោបាត្រូវពីខាងក្រោម និង ខាងលើផ្តើស្អើក។ ជាការប្រើសិរី ក្រោបាយជាមួយទិន្នន័យ ដើម្បីឱ្យច្បាប់ជីវិតនៅជាប់នឹងស្អើកបានយុរី។

## ៧.២ ជម្លើខ្សោចចុងស្សីករាងក្រីកោណា (Gummy Stem Blight)

ជម្លើនេះ កែកមាននៅលើដំណោះស្រាយអំបួនលើ/រារ  
មានដែកាង Cucurbita ដូចជា ននាង ត្រឡាច  
លើ ត្រសក់ ឱ្យក្រីក .....)



### ការគ្រប់គ្រង និង វិធីកំចាត់:

ភាគសញ្ញា	វិធានការបង្ការទប់ស្សាត់
<ul style="list-style-type: none"> <li>គោរពឲ្យស្សីកចាប់ដើម្បីខ្សោចចុងទៅ ស្សីក ជាកាង ក្រីកោណា</li> <li>វិកាលដាច់ដល់ដើម និង ពេញលើ ដើមទាំងមូលបើគ្នានាការការពារ</li> <li>បាត់បង់ទិន្នន័យ និង ដើមនឹងងារបំផុត</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ការធ្វើអនាម័យចំការបានលួយ និង ដំណោះស្រាល់ ដែល មានអំបួនខ្ពស់ពីពួក Cucurbita អាចធ្វើយើងីកតែបន្ថយ ដើម្បីបង្កើនេះ នៅក្នុងដី ចំការ។</li> <li>នៅពេលមានកែកមានជម្លើនេះឡើង គោរកាត់ បុ ដកដូរក ដែលមានជម្លើយកទៅកប់ បុ ដុតបាល ឱ្យធ្វាយពីចំការ។</li> <li>ក្រាតិវិធានការអនាម័យខាងលើ គោរបាត់ថ្មីការពារ ដើម្បីក ដោយប្រើថ្មីជីត មានដូចជា : ថ្មី មេតានាកសិល + ម៉ែងកូហេរបេ Metalaxyl+ Mancozeb, ម៉ែងកូហេរបេ Mancozeb, ប្រុពីនីបេ Propineb, ឱ្យកូណុកុណាបេ difenoconazole បុ ថ្មីជីត ដែលមានកម្រិតព្យាបាលខ្ពស់ ជាងនេះ ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យលក់ប្រើនៅកម្ពុជា។</li> </ul>

## ៧.៣ ដង្គុំមូលស្សីក

ដង្គុំនេះ បំផ្តាញជំណាក់អំបុរាណមានដៃពោះ Cucurbita (ដូចជា ននោះ/ត្រសក់/ត្រឡាច)។ វាបំផ្តាញគ្រប់ជំណាក់កាលលួយតាមសំរស់ជំណាក់។



### វិធានការគ្រប់គ្រង និង កំចាត់

- ត្រូវត្រួតពិនិត្យចំការ ឱ្យបានឡើងទាក់
- ចាប់ដង្គុំដោយដឹង នៅពេលមានការបំផ្តាញគ្រប់គ្រង
- បានព្យាយាយថា ត្រូវបានបំផ្តាញស្ថិតិថ្នាក់ដូចជា ខ្សោះ ត្រូវកិរិយាល័យ + សាយកិរិយាល័យ Chlорopyrifos + Cypermethrin
- ប្រើប្រាស់ប្រឈមីត្រីន (Cypermethrin / Nato) និង កិរិយាល័យ Permethrin។
- ប្រើប្រាស់ប្រឈមីត្រីន មានប្រសិទ្ធភាពដោយឡើងឡើង ដែលមានការអនុញ្ញាតឱ្យលក់ប្រើ នៅកម្ពុជា។

## ៧.៤ ថែ

ថែនេះ បំផ្តាញជំណាក់អំបុរាណមានដៃពោះ Cucurbita (ននោះត្រសក់/ត្រឡាច) និងពួកបែន្ទូយកដ្ឋី ដូចជាគ្រប់បែងដោះ ដឹងដោរា វាបំផ្តាញស្សីក ត្រូយឱ្យ នៅគ្រប់ជំណាក់កាលលួយតាមសំរស់ជំណាក់ ចាប់ពី កូនជំណាក់រហូតដល់ពេលប្រមូលជល។

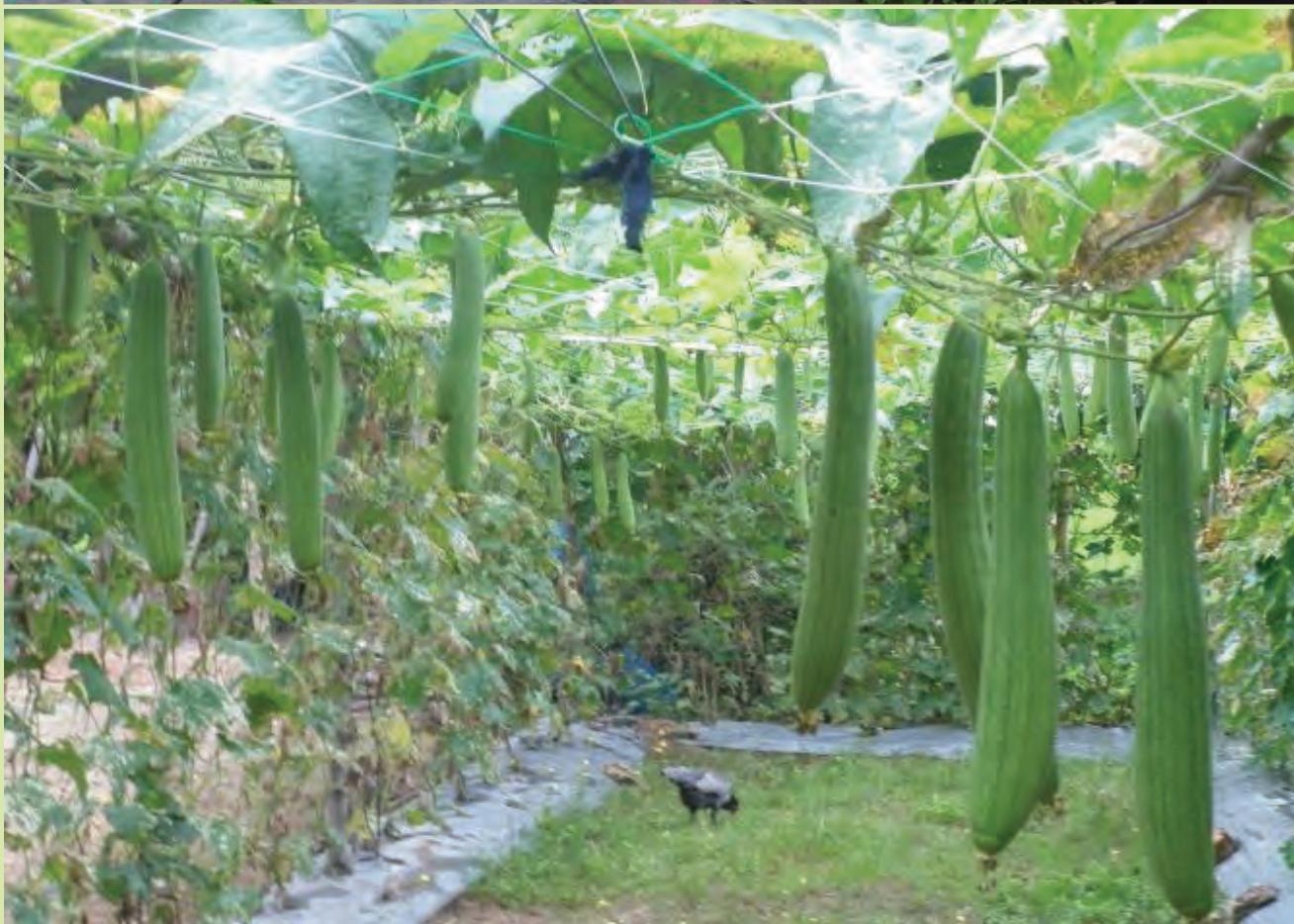
### វិធានការគ្រប់គ្រង និង កំចាត់:

- បែស្សីក បុំមែក ដែលបំផ្តាញខ្លាំងចោល (ត្រូវកប់បុំមែក ដុតចោលឆ្លាយពិចំការ)។
- ប្រើអន្តាក់ការស្ថិតិតាមបចង់កោស្វិតណាគលីដែរីដែរី
- បានព្យាយាយថា ដែលបានបំផ្តាញស្ថិតិថ្នាក់ដូចជា ស្ថិតិថ្នាក់ដែលបានបំផ្តាញខ្លាំង
- ប្រើប្រាស់ប្រឈមីត្រីម្របដឹងដែរីដែរី
- បានព្យាយាយថា ការបារាយ និងសំលាប់ស្ថិតិថ្នាក់ដូចជា ខ្សោះ មេកូមីល Methomyl ឬអីដាក្សត្រីដែរីដែរី Imidaclopride ត្រូវកិរិយាល័យ + ស្ថិតិថ្នាក់ដូចជា Chlорopyrifos + Cypermethrin (Nato) និង ប្រើប្រាស់ប្រសិទ្ធភាពដោយឡើងឡើង ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យលក់ប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា។



## នៅក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិភ័យភាពជួរពិភពលោកសាប (TSTD)

## ៣.៩. នៃលោកអ្នក



## ១ ការរំលែកចំណី និង ផ្ទើរ

- សំអាតដីចំការ និង ធនិតស្ថាបេញឱ្យអស់
- ភ្នែកសំខិត្តិចានម៉ែនុ ហើយហាលិខិត្តិចានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
- ភ្នែកដី (គោករបី ឬ គោយនុ) ជាម្មាន ១៥ ម៉ែត្រ ២០ សង្គម់ម៉ែត្រ។

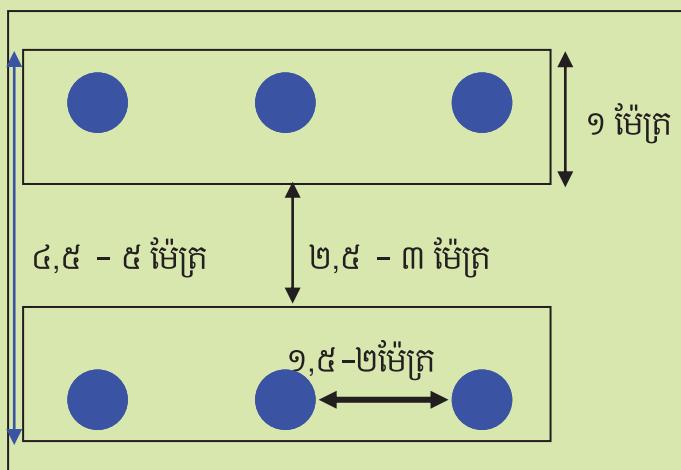


### ការលើករងដាំ

- ទឹកដី** ពី ៩ពីក ទៅ ១ម៉ែត្រ និង បណ្តាណយទៅតាមលទ្ធការដី ដែលកសិកអាមេរិកបំគ្រងបាន។
- កំពស់** នៅរដ្ឋរបាំងពី ២ពីក ទៅ ៣ ពីក ហើយនៅរដ្ឋអំស្បាតី ៣ពីក ទៅ ៥ពីក។
- ការដាក់ដី** ដាក់លាយកសុទ្ធសួគ ឬ ដីកំបុំសុ តួដីមិត្តាណាពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម តួដីផ្លូវដី ១ ម៉ែត្រការដី កប់ប្រាប់បាត់រង ដោយប្របល់ការឱ្យសញ្ញាលូជាមួយដីរង។  
(សូមមើលការងារប្រើប្រាស់ដី នៅទីក្រុងមួយ)
- ការគ្រប់រង** អាចធ្វើបានពីរបៈរកដើម្បីទិន្នន័យ និងបន្ថែមដី បន្ថយការដីស្ថាប់



- ប្រើប្រាស់ប្រាក់ដែលបានរាយការដំកុន និង ប្រើខ្សោតសម្រាប់ប្រាក់រាយការពីគុម្ភមួយ ទៅគុម្ភមួយ  
(ដំដាយពីគុម្ភមួយ ទៅ គុម្ភមួយឡើត តួន ឯករាជ កំមួយ មានពី ១,៥ម៉ែត្រ ឬ ២ម៉ែត្រ)
- ប្រើកំបុំងកោតសម្រាប់ប្រាក់រាយការ លើចង់ឆ្លាស្តិចតម្លៃរង។ រាយការប្រាក់រាយការ កំណើរប្រើប្រាស់ទៅក្នុងសម្រាប់ទី ននោះ តាមរយៈរៀង



ការណែនាំដំឡើង ដោយរូបគ្រាប់បែន្រែងគ្រប់រង

## ២. ការធ្វើដំឡើង ដោយរូបគ្រាប់បែន្រែងគ្រប់រង

ការធ្វើដំឡើង ដោយរូបគ្រាប់បែន្រែងគ្រប់រង គឺជាការធ្វើឱ្យគ្រាប់ដុំបានល្អ កាត់បន្ថុយការរលូយក្នុង និង អាចការពារក្នុងដំណោះស្រាយ បានពីការផ្តល់ជូនីតិ សត្វលិតចថ្លឹង (ដែលមកយាយឱ្យក្នុងដំណោះ)។ ដំឡើង ដោយរូបគ្រាប់បែន្រែងគ្រប់រង អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសម្រាប់គ្រប់រង: ពី ១,៥ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីដាយស្រួលបញ្ចូលថែកក្នុង។
- កំពស់រំភេទ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ ពីដី
- ទទួលនឹងការពារ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទីក្រោះ ហើយគ្រប់ពីលើដំបូលដោយសំណាត់បែក ដើម្បីកាត់បន្ថុយកំដោថ្វី
- មានដំបូលដោយសំណាត់បែក ដើម្បីការពារសត្វលិត។



### ៣. គារបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប

- យកដើម្បីបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប ១កាត ដែលអង្គភាព ពី ៤ ទៅ ៦ កាត បុ អាចលាយជាមួយមេថា បុ ស្របតាមកិច្ចការណ៍បង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប ១ កាត។ (ដែលអង្គភាពត្រូវត្រូវការរៀបចំការងារពេលពី៣ ទៅ ៤ ឆ្នាំ)។
  - យកល្អាយដែលមាន លាយប្របល់ ហើយយកទៅលើងហេតុត្រូវស្វែងរកសាងអស់
- ជំនួយដែលបានរាយការណ៍ដើម្បីបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប គឺ៖
- គ្រប់ដាយដុំបុសដុំលួតលាស់លួត
  - កូនបន្ទះស្រួលបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប
  - សម្ងាប់មេធាត (ជីមិ្) ដែលបង្ហីកូនបន្ទះស្រួលបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប
  - សម្ងាប់គ្រប់ស្អោចថ្មីដែលដុំបង្ហីកូនបន្ទះស្រួលបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប
  - សម្ងាប់ពងសត្វលិត និង សត្វលិតថ្មីដែលបង្ហីកូនបន្ទះស្រួលបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប



យកដើម្បីបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប គឺរាយបំល្អាយដើម្បីបង្កើតរឹងផលិតភាពដុំព្យូទ័រសំខាន់ទន្លេសាប មុននឹងដាក់ចូលការទ្វាង បុ ចាសសបណ្ឌុំ



## ៤. ការផ្តល់បណ្តុះបណ្តុះ

- ត្រូវរាយបច្ចេកបណ្តុះត្រាប់បន្ទាប់ពីរាយបច្ចេកដែលបានធ្វើឡើង។
- ការបណ្តុះក្នុងអាមេរិកានពីរំបៈៗ

### ការបណ្តុះត្រាប់ជាមុន:

- ជាប់ត្រាប់ចំនួនពីរយ៉ះ ទីបយកទៅបណ្តុះក្នុងកន្លោះ។
- យកត្រាប់ជាក់ពង្រាយក្នុងក្រណាកត់ស្សីជំទឹក រូត្រាប់នេះខ្សោយបំលុយ
- ព្រោះសិសយកត្រាប់បែកមាត់ ជាក់ទៅត្រាប់ក្នុងទូកន្លោះ ឬ ១ ប្រឈារ៖ (នូវ) ចាស់បណ្តុះ
- កប់ត្រាប់ដំឡើ ១សង្គមីម៉ែត្រ(កន្លេ៖ថ្វាំងដៃ)។ បើកប់ត្រាប់រាយបោះពេក ឬ រាយបោះពេក ដើម្បីត្រាប់ដែលបានលូយកកន្លោះ ឬ ចាស់បណ្តុះដែលជាក់ត្រាប់ហើយ ជាក់ក្នុងពាយបណ្តុះក្នុងខ្សោយបានត្រូវ។
- យកកន្លោះ ឬ ចាស់បណ្តុះដែលជាក់ត្រាប់ហើយ ជាក់ក្នុងពាយបណ្តុះក្នុងខ្សោយបានត្រូវ។
- ព្រោះសិសយកត្រាប់រាយបោះពេក ឬ រាយបោះពេក ដើម្បីត្រាប់ដែលបានលូយកកន្លោះ ឬ ចាស់បណ្តុះដែលជាក់ត្រាប់ហើយ ជាក់ក្នុងពាយបណ្តុះក្នុងខ្សោយបានត្រូវ។

### ការជាក់ត្រាប់បណ្តុះដោយជាល់ក្នុងចាស់បណ្តុះ ឬ កន្លោះ (បណ្តុះត្រាប់ស្សីត្រូវ)

- យកត្រាប់ចំនួនទូកន្លោះត្រាប់ជាក់បណ្តុះជាល់ក្នុងទូកន្លោះ ឬ ១ ប្រឈារ៖ចាស់បណ្តុះ
- ព្រោះសិសយកខ្សោយជាក់ទីបយកចាស់បណ្តុះដែលជាក់ត្រាប់ហើយ ទៅជាក់ក្នុងពាយបណ្តុះក្នុង។
- ព្រោះសិសយកត្រាប់រាយបោះពេក ឬ រាយបោះពេក ដើម្បីត្រាប់ដែលបានលូយកកន្លោះ ឬ ចាស់បណ្តុះដែលជាក់ត្រាប់ហើយ ជាក់ក្នុងពាយបណ្តុះក្នុង។



## ៥. ការបង្កើតនគរបាល

ដើម្បីធ្វើសវាងក្នុងអន់(សន្នប់)ក្រាយពេលជា គេត្រូវបន្ថយការស្រាចទីក្នុងនោះ និង ដាក់វាមួយត្រូវពន្លឹះ  
រយៈពេល ពី២ ទៅ ៣ថ្ងៃ ដើម្បីធ្វើដំឡើងក្នុង។ ក្នុងនោះ អាយុពី ៣ ទៅ ១២ថ្ងៃ គឺបានដំបាន ។

- មុនដំក្បនលើអង្គរព្រៃលទិន្នន័យបាយ (សម្រាប់នឹងដំគ្រប់ប្លាសិច) បុ ស្របចនីកលើអង្គភាពបាយចំណើង ។ ដាក់ដីគិតិមានរណ្តាល រួចប្របល់លាយជាមួយដីខ្សែសញ្ញា ។ (មីនុគាងនូវឯក្រាមស៊ីដី នៅទំនើសខាងមួយ) កប់ដីជម្រាតី ៤ ឡាន១០ សង្គមិថែក្រ ទុករយៈពេល ពី ៦ ឡាន ពាន់ច្បែក ដោយស្រាប់ (បញ្ញាល)ទិន្នន័យបាយ តិច ពី ៥ ឡាន ៦ ដី មនពេលដំក្បន។ ក្រោមដំក្បននេអង្គភាពបាយ នៅពេលបាយបាន មួយក្រដាក់ល្អ។



- ជំកូននននាង ត្រីមដីបណ្តុះ (ដឹកាំណើត) ។ ហាមជំកូនននាង កប់លិចដីម (លិចដីបណ្តុះ) ពីរការ៖វាអាចធ្វើឱ្យដីមរបស់ កូន ននាង លើយបាន។



ବିଜ୍ଞାନ ପରିଚୟ

## ๖.๙ การผ้ากํัศีบํบัน

ក្នុងការដំនោះសកម្មភាព បុន្ថែមក្នុងស្រុក យើងត្រូវជាក់ដី និងស្រាវចនីកុំពានទៅដំឡើងទាត់ ទីបរាជីល់ដ្ឋានដែលបានប្រើប្រាស់។ ពេលដោល និងបរិមាណដី ដែលត្រូវជាក់ដី គឺ អាស្រែយ៉ាទេតាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីដែលល្អាយ ប្រើប្រាស់ជាងខ្លាច់ ត្រូវជាក់ដីដៃដីដែលល្អាយ នៅថ្ងៃម៉ោង។ ហើយដីខ្លាច់ប្រើប្រាស់ តីម៉ោង នៅថ្ងៃម៉ោង។ បរិមាណដី ដែលត្រូវជាក់ដី គឺជាប្រភេទដីដែលល្អាយ ប្រើប្រាស់ជាងខ្លាច់ប្រើប្រាស់ (ជាងល្អាយ) ត្រូវកិចចានដីជាក់លើដីល្អាយ (ប្រើប្រាស់ជាងខ្លាច់) ចំនួន ២ការគាំទ្រ បុន្ថែមក្នុងស្រុក។

## បរិមាណា និង ពេលវេលាដាក់ដី

ពេលដែល	ប្រភេទ និង ហើមាណណី	កំន្លែងកប់ដី
ត្រាប់បាត មុនពេលដំឡើង ១៥ថ្ងៃ	ជីសវិកាស្ថុ (លាយកសត្វដែលពួកដូយ បុ កំបុំស្ថុ) ចំនួនពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុង ១ម៉ែត្រការដីរដូរ	កប់ដីកណ្តាលរដង (ពេលដំឡើងដាក់គម្រោង)
ត្រាប់បាត (មុនដំកូនពី ៣ ថ្ងៃ ដោយពីរ)	ជីប្រភេទ ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (ប្រាំហើល កន្លែងស្ថាប្រពោបាយស្ថី បុ ១ គម្របដបទិកសុទ្ធតុច) ក្នុងទៅ ឈុរាប់	ដាក់កណ្តាលរដង កប់ប្របល់ជាមួយដី រួចរាល់ទិន្នន័យ បុ ដាក់កប់ កណ្តាលរដ្ឋាភិបាល ៣ សង្គមីម៉ែត្រ
ក្រាយដំកូនបាន ពីថ្ងៃ	ជីអូយីដី ៤៦-០-០ ចំនួន ១,៥ក្រាម (បុ ចំនួន មួយកូនស្ថាប្រពោបាយ ដំកូចចា) ក្នុង ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតិចលីននៅក្នុង ៤-១៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ២រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ពី១២ ថ្ងៃ១៥ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទិកសុទ្ធតុច) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតិចលីននៅក្នុង ១៨-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ពី ២០ ថ្ងៃ១៥ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទិកសុទ្ធតុច) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតិចលីននៅក្នុង ១៨-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ពី ៣០ ថ្ងៃ៣០ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទិកសុទ្ធតុច) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតិចលីននៅក្នុង ១៨-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ពី ៣៨- ថ្ងៃ៤៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទិកសុទ្ធតុច) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតិចលីននៅក្នុង ១៨-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ពី ៤៥ ថ្ងៃ ៦០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម និង ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៣ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតិចលីននៅក្នុង ១៨-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ពី ៦៥ ថ្ងៃ ៧៥ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ បុ ១៦-២០-០ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទិកសុទ្ធតុច) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតិចលីននៅក្នុង ១៨-២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)

## របៀបដាក់ជី

ដាក់ជីដើម្បីឱ្យដំណោះស្រាយការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ តើដាក់ជីហើយ  
ត្រូវស្រាវចនាក្នុង។

- **ការដាក់ជីត្រាប់បាត់:** ដាក់តាមពេលវេលា ហើយ ប្របល់  
ជាមួយដី ឬ ដាក់តាមរណ៍ការ និមួយា ទីបច្ចេកបែងដីក្នុង  
រណ៍ឱ្យស្អាត។
- **ការដាក់ជីបំបែន:** កប់ជីក្នុងរន្ធបានពី សងខាងរណ៍ក្នុង  
(ចំងាយពីតល់ ពី ៤ ទៅ ២៥ សងទីម៉ែត្រ ទៅតាមអាយុដំណោះ)



## ៦.២ ការស្រាវចនា

- ស្រាវចនានៅពេលព្រឹក(បន្ទាប់ពីស្អួលទីកសនីរឿនីលើស្តីក) និងពេលណ្ឌាច ឬ បញ្ចូលទីកតាមចន្លោះរដ  
ត្រូវស្រាវចនាខ្សែងទាត់ ដោយមិនត្រូវឱ្យដីស្អួល ជាពិសេសបន្ទាប់ពីដាក់ក្នុងហើយ ពីព្រោះក្នុង  
ដំណោះត្រូវការទីក និង ដីសម្រាប់ការដួងលួយតាមសំណើ បុស ដើម ស្តីករបស់វា នៅពេលចេញផ្ទា ត្រូវស្រាវចនា  
ទីកឱ្យបានទៀតដឹងដោរ ។ នៅដំណាក់កាលនេះ បើមិនទីកត្រប់គ្រាន់ទេ និងបណ្តាលឱ្យការចេញ  
ផ្ទា និង ផ្លូវការបានល្អ។
- បើពិនិត្យយើងឱ្យដីនៅក្បែរគុណស្អួល (សំគាល់បាន ដោយមិនអាចលួយជាដុំមុលបាន) ត្រូវស្រាវចនា  
បន្ថែម ។ បើដីនៅក្បែរ គុណស្អួលនៅក្នុង សិមខ្សោះ (សំគាល់បានដោយ ប្រាប់ដីម៉ាណទីករហូតដោយម្រាម  
ដែរ មិនត្រូវដាក់ទីកបន្ថែមឡើយ។ បើដាក់ទីកបន្ថែម និងអាចជាយធ្វើឱ្យដីដកក្នុង ធ្វើឱ្យរលួយបុស  
និង ដាប់ដើម ននោះ បាន។

## ៦.៣ ការតាក់ទៀងម៉ែក

បន្ទាប់ពីដាក់បានរយៈពេល ពី ២៣ ទៅ ២៥ ថ្ងៃ  
ហើយ ដើមននោះចាប់ផ្តើមបែកខ្សោះ ពីដើមម៉ោ។ គេ  
ត្រូវការតំខ្លួននៅង ដុំចេញពីដើមម៉ោ កន្លែះម៉ែត្រ ឬ៖  
ក្រាមបាល (ធម្មតា ក្រាមចូចដី ១០ ឬ៖) ចាប់ពីដាក់  
ក្នុង ហុកដល់ដាក់បាន ២៥ថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យដើមននោះ ទទួល  
ដីជាតិចិត្តធមបានត្រប់គ្រាន់ និង លួយតាមសំណើ។



## ៦.៤ ការធ្វើស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឱ្យនៅង ផ្តល់សលណ្ហ គោរពធ្វើស្រាវជ្រាវបានស្ថាត ទៅបើជារៀងគ្របចំបើង ឬ គ្របច្បាសិច កំដោយ ។ គោរពធ្វើស្រាវជ្រាវមានចំណែកថាពេលវេលាដែលបានបង្កើន និង បង្កើនដែលបានបង្កើន។

## ៧. លទ្ធផលស្រាវជ្រាវ

### ៧.១ ជម្លើទុំលើឯងស្តីក

ជម្លើនេះ វាកែតមានលីស្តីក វាយើងអាចសង្គភ័យឯងមានចំណុចអុច ពណ៌រិលីឃ រាយដឹង ហើយដូចណាំ នេះ ប្រជាពណ៌ត្រាតា នៅពីក្រាមដួ ស្តីកមានដុំជាំស្តីករាយដឹង។

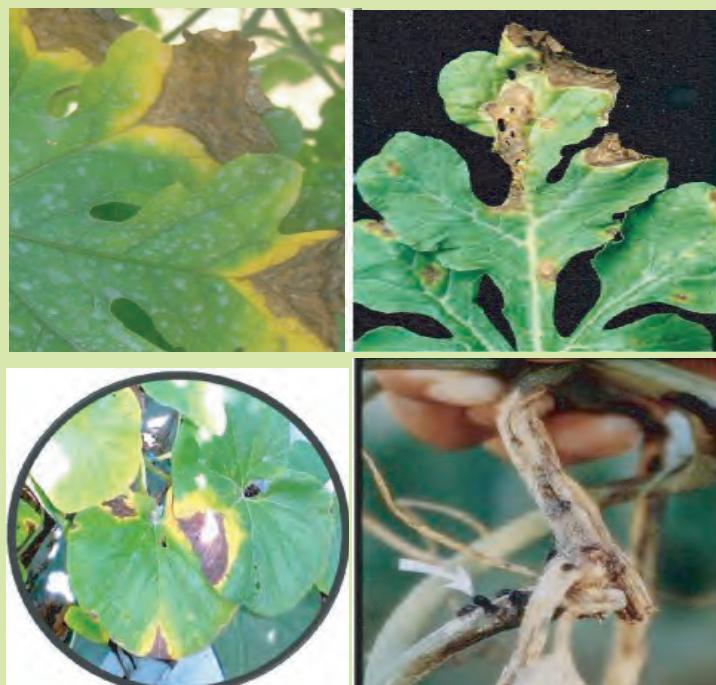


វិធានការបញ្ចប់ការាលជាល ជម្លើទុំលើឯងស្តីក	វិធានការបង្ហាញប់ស្ថាត ជម្លើទុំលើឯងស្តីក
<p>១. បេ:ស្តីកមានជម្លើចេញពីដើមដោយដែង ឬ ដោយកូនកាំបិត ឬ កង្កែន ឬចហើយយកស្តីកមានជម្លើកាត់តាំងនេះ ទៅកប់ ឬ ដុកចាល ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</p> <p>២. បាត្រូច្បាប់ មេតាភ្លាកសីល (Metalaxyl) ដោយឆ្លាស់ត្រាតាមឈ្មោះបាត្រូច្បាប់ ម៉ងកូសិប (Mancozeb) ឬ ត្រូវបាត្រូច្បាប់ នៅពេលណ្ឌាច។</p> <p>៣. កំស្រាប់ការធ្វើកដោតជាំពេក។</p>	<p>១. ពង្រីកចេញពី (៤-៥,៥-៥-៥) និង ចំងាយគុម (១,៥-៥ ម៉ែត្រ) ជាំនៅង (ដើម្បីឱ្យទូលាយ នៅងលូតលាស់បានវិនិម័ណ្ឌ ស្រឡែខានខ្សោះចេញចូល និងងាយបាបស្ថុតស្តីកបន្ទាប់ពីគ្រៀង និង ងាយបាត្រូច្បាប់បានសញ្ញលូ)។</p> <p>២. កំចាត់ស្រួចចេង និង ដំណាំត្រានប្រយោជន៍ចេញ</p> <p>៣. បេ:ស្តីក ដែលទើបចាប់មានពាកសញ្ញាដម្លើចេង ឬចិត្តយកស្តីកនេះទៅកប់ ឬ ដុកចាល ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</p> <p>៤. ក្នុងកំបន់មានសំណើមខ្សោះ ត្រូវបាត្រូច្បាប់ការពារ ដោយប្រើបាស់មេតាភ្លាកសីល (Metalaxyl) ឬ បុរីសេទិល-អាល់ម៉ែត្រូម (Fosetyl-Al)។</p>

**សំគាល់:** ត្រូវបាត្រូច្បាប់ជូនិតាយេតែ ពីពាន់ ឬចំងាយ ដោយបាត្រូច្បាប់នៅពេលចេញល្អ។ ច្បាប់ជូនិតាគ្រូបាត្រូច្បាប់ពីខាងក្រោម និង ខាងលើដួងស្តីក។ ជាការប្រែស៊ី ត្រូវបាយជាមួយទីកសិក ដើម្បីឱ្យច្បាប់ចិត្តនៅជាប់និងស្តីកបានយុរោ។

## ៧.២ ជម្រើនខ្សោចចុងស្ទឹករាជត្រីកោណា (Gummy Stem Blight)

ជម្រើន: កើតមាននៅលើដំណោះស្រាយ  
មានដោកាង Cucurbita ដូចជា ននាង ត្រឡាច  
ឡ្តា ត្រសក់ ឱ្យកើក .....)



### ការគ្រប់គ្រង និង វិធីកំចាត់

រាជសញ្ញា	វិធានការបង្ហាញទៅស្ថាត់
<ul style="list-style-type: none"> <li>គោរឃើញស្ទឹកចាប់ផើមខ្សោចចុង ស្ទឹក ជាកាង ត្រីកោណា</li> <li>វិកាលដាច់ដល់ដើម និង ពេញលី ដើមទាំងមូលបើគ្នានករករារ</li> <li>បាត់បង់ទិន្នន័យ និង ដើមនិងងារបំបាត់</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ការធ្វើអនាមួយចំការបានល្អ និង ជាបំណោះស្រាស់ ដែល មានអំបូរសិទ្ធិកុងដី នៅក្នុងដី ចំការ។</li> <li>នៅពេលមានកើតមានជម្រើនទេរើង គោត្រកាត់ បុ ដកដ្ឋុក ដែលមានជម្រើយកទោកប់ បុ ធនាគារ ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</li> <li>ក្រាតិធានការអនាមួយខាងលី គោរចបាត្រូចការរារ ឯកិត ដោយប្រើប្រាស់ជួយ មានដូចជា : ថ្វា មេត្តានាកសុល + ម៉ែកូបេរីប៊ូ Metalaxyl+ Mancozeb, ម៉ែកូបេរីប៊ូ Mancozeb, ប្រើពីនេប៊ូ Propineb, ឱ្យប្រើណូកូណាបេរីល difenoconazole បុ ថ្វា ឯកិត ដែលមានកម្រិតព្យាបាលខ្ពស់ ជាងនេះ ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យលក់ប្រើនៅកម្ពុជា។</li> </ul>

## ៧.៣ ដំឡើងមូលស្តីកុង

ដង្គរនេះ បំផាត្វុជំណាំអំបួនលើ/ការមានដែកាន Cucurbitae (ដូចជានន្ទាង/ត្រសក់/ត្រឡាច)។ កំបែងបានប្រចាំឆ្នាំ



## វិធានការគ្រប់គ្រង និង កំចាត់

- ត្រូវត្រួតពិនិត្យបំការ ឱ្យបានឡើងទាត់
  - ចាប់ដង្គរដាយដៃ នៅពេលមានការបំផ្ទាយកិចច្ចបាយ
  - បានឆ្លងឆ្លាំសំលាប់សត្វលីក ដូចជា ខ្សោះ ត្បូរឈរបុស + សាយកិចមេគ្រិន Chlorpyrifos + Cypermethrin
  - ប្រើប្រាស់ប្រើបិទីមិនបានប្រើបានការអនុញ្ញាតខ្លួន នៅក្នុងការបំផ្តើលការបំផ្ទាយកិចច្ចបាយ

၆၂

ថែនេះ បំផ្តាញដំណាំអំបុរីស្ព័រមានដោតង Cucurbite (នេះដឹងគ្រឿសក់/ត្រឡប់) និងពួកបំនួយកដ្ឋី ដូចជាអ្រប់ សេងដោះ ធម៌ដៃរ។ វាបំផ្តាញស្សីក ត្រូយឱ្យខ្លួនត្រូវបំណាំការលួយតាមសំរាប់បំណាំ ទាមពី ក្នុងដំណាំ ហើយដែលប្រមូលដល់។



- បេសីក បុ មេក ដែលបំផ្តាញខាងចោល  
(ត្រូវកំបុ ជុ ធនចោលឆ្លាយពីចំការ)។  
ប្រើអន្តាក់ការស្វិតលាបម៉ង់កៅសូតណុកលើឱង  
បានចូលចូលជូនីតិដ្ឋាន។
  - ប្រើបានសុធម៌ប្រចាំថ្ងៃ  
បានចូលចូលជូនីតិដ្ឋាន។
  - ប្រើបានសុធម៌ប្រចាំថ្ងៃ  
និងសំណាប់សត្វលូក ដូចជា៖  
ច្បាំ មេកូមិល (Methomyl) ច្បាំអីមិជីជាក្សព្រឹធ (Imidaclopride)  
ច្បាំ ក្បាតីរូស (Chlorpyrifos) + សុិទេរីទ្រីន (Cypermethrin Nato)  
និង ច្បាំមានប្រសិទ្ធការណ៍ឡើងឡើង ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យលក់ប្រើបានសំនៅកម្មជាតិ។

❀ ບາຍເລື່ອງສີບ ຕັ້ງ ບ ເຕືອນຊີ່ວ ລາຍເຖິງລາດຸກໍາຍ

## ៣.៦. ក្រសួងរោងចក្រ



## ១ ភាពរៀងចំណី និង ដំឡើង

- សំរាតដីចំការ និង ផ្ទែងផ្ទាមបញ្ជីអស់
- ក្នុង ភស់ដីឱ្យបានចំណួល ហើយហាលីឱ្យបានពី១០ ម៉ោងដៅ ។
- ក្នុង (គោរបី ឬ គោយនុ) ជម្រាវ ១៥ ម៉ោ ២០ សង្កែម៉ោត្រា



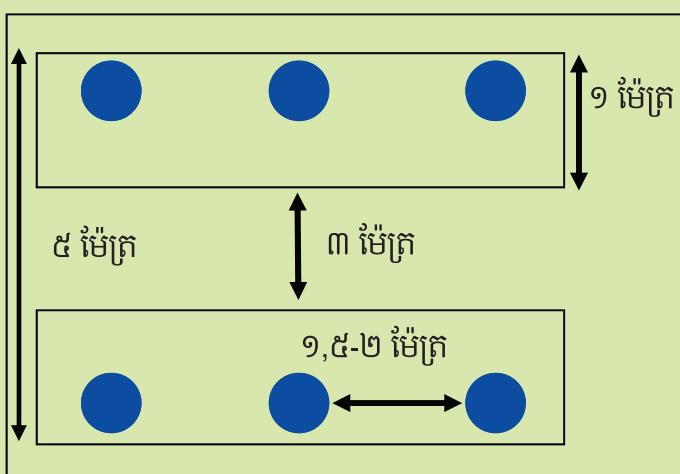
### ការលើកដងដាំ:

- ទទួលខុស** ១ ម៉ោត្រា និង បណ្តុះបណ្តុះតាមលទ្ធភាពដី តែមិនក្នុងបីសពី ១៥ម៉ោត្រាថ្មីយ ពីរហៈ រាជធីឱ្យពិចាកក្នុងការថែទាំ ដូចជា ស្រាប់ទីក ធនកស្សី ជាបីម។
- កំពស់** នៅវេងប្រាំដៅ ២០ ម៉ោ ៣០ សង្កែម៉ោត្រា និងនៅវេងស្សាតី ៣០ ម៉ោ ៥០សង្កែម៉ោត្រា ។
- ការដាក់ជី** ជាក់លាយកស្សីស្សី ឬ ជីកំបុំស្សី ក្នុងបិរិយាណាពី ១ ម៉ោ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងដែនដឹង ១ ម៉ោត្រាផី កប់ទ្រាប់បាត់ដែន ដោយប្របល់រាយស្សីលូជាមួយដែន។  
(សូមមើលការងាររបីព្រាស់ដី នៅទីតែងទៀតខាងមុខ)
- ការគ្រប់ដែន** ធ្វើបានពីរបៀបទៅ ដើម្បីទូប់ស្សាត់ការបារុវត្ថាន ការពារបំណើមដី និងបន្ថូយការដុះស្សី



- ប្រើខ្សែទាញតាមតាមរាជរាជ ដើម្បីចោះរណ្តាលដំឡាតាសី និង ប្រើខ្សែទាញសម្រាប់ចោះរណ្តាលពីគុម្ភុយ ឬគុម្ភុយ ។
- ប្រើកំបុំងគ្រោសម្រាប់ចោះរណ្តាលបែនចំឡាតាសីចម្របដែន។ រណ្តាលត្រូវចោះរបស់ក្រុងសម្រាប់ឱ្យត្រឡប់តាមទំនួរដែន

### ការធ្វើដំឡើងត្រូវបានរាយ



គ្មាន ដំណាំត្រូវបាន

### ២. រាយធ្វើនៅខេត្តណ្ឌោះខ្លួន

ការធ្វើនៅបណ្តុះក្នុងបន្ទាន់ គឺអារម្មណ៍ខ្សោយត្រូវបានលើការបន្ទាន់ ការតែបន្ទាន់យករាយក្នុង និង អាចការពារក្នុងដំណាំបានបានបានពីការផ្តល់ជូនដូចតិច ស្ថិតិត្រូវបានបន្ទាន់ (ដែលមកយាយឱ្យក្នុងដំណាំ) បានបណ្តុះក្នុងបន្ទាន់ រាយធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសម្រាប់គ្របាន: ពី ១,៥ ទៅ ២៥ ម៉ែត្រ ដើម្បីដាយស្រួលចេញចូលបែងចាយក្នុងបន្ទាន់។
- កំពស់កនៃការបន្ទាន់: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ ពីដី។
- ទទួលកន្លែង: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ។
- មានដំបូលការពារទីក្រុងដំណាំ ហើយគ្របានបន្ទាន់ដោយសំណាក់ស្រែ ដើម្បីការតែបន្ទាន់យករាយក្នុងបន្ទាន់។
- មានដំបូលការពារសត្វលិត្ត។



### ៣. គារបង្កាញជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់បណ្តុះបណ្តុះក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវការ

- យកដីចំនួន ២ភាគ លាយជាមួយដីលាមកគោចំនួន ១ភាគ ដែលអង្កោម ពី ៥ ទៅ ៦ភាគ បុ អាចលាយជាមួយម៉ោត បុ ស្រស់ដឹងចិត្តរាំខ្សោយលើក ចំនួន ១ ភាគ។ (ដែលអង្កោមត្រូវក្រោមថ្វីករយៈពេល ពី៣ ទៅ ៤យប់)។
- យកល្អាយដែលមាន លាយប្រចប់ ហើយយកទៅលើដំឡើងរហូតត្រូវការស្រួលចាប់បន្ត។  
ដែលប្រាកែវនៃការបង្កាញជាមួយដីបណ្តុះបណ្តុះគឺ៖
  - គ្រប់ដាយដុះបុសដុះលូតលាស់លូ
  - ក្នុងបន្ទោះស្រួលបង្កើតបានគ្រប់គ្រាន់
  - សម្ងាប់មេនាគ (ដម្លើ) ដែលបង្កើតបន្ទោះស្រួលបង្កើតបានគ្រប់គ្រាន់
  - សម្ងាប់គ្រប់ស្អាតថ្វីដែលដុះដោលយកដីពីក្នុងបន្ទោះ
  - សម្ងាប់ពងសត្វលើក និង សត្វលើកថ្វីដែលបង្កើតបានគ្រប់គ្រាន់



យកដីបណ្តុះដែលបានលើដំឡើងហើយ ទុកឱ្យគ្រប់គ្រាក់សិន មុននឹងដាក់ចូលកន្លោះ ឬ ចាសបណ្តុះ



## ៤. ការផ្តល់បណ្តុះបណ្តុះគ្រប់គ្រង

- ត្រូវរាប់បច្ចេបណ្តុះគ្រប់ នៅពេលជាមួយគ្នានឹងការលើកនៃជា។
- ការបណ្តុះក្នុង អាចធ្វើបានពីរបែប៖

ការបណ្តុះគ្រប់ជាមនេះ៖

- ផ្តាប់គ្រប់ចំនួនពីរយ៉ែ ទីបីយកទៅបណ្តុះក្នុងកន្លោង។
- យកគ្រប់ជាក់ពង្រាយក្នុងក្រណារាត់ស្សីដៃក់ទីក រំគ្រប់នេះខ្សោយប់លូ
- ស្រាថទីកជាក់រាប់ជាក់ពង្រាយក្នុងក្រណារាត់ស្សីសិមរហោត
- ពើសិសយកគ្រប់នៅកម្មាធំចាប ជាក់គ្រប់ក្នុងទិន្នន័យ ឬ ១ ប្រឡាឃ់ (នូវ) ចាសបណ្តុះ
- កប់គ្រប់ជាអ្នក ១សង់ទីម៉ែត្រ (កន្លែង: ថ្វាំងដៃ)។ បើកប់គ្រប់ផ្លាទេក ឬ រាក់ពេក ធ្វើខ្សោយគ្រប់ដុំមិនបានលូ
- យកកន្លោង ឬ ចាសបណ្តុះដែលជាក់គ្រប់ហើយ ជាក់ក្នុងពាងបណ្តុះក្នុងខ្សោយបានព្រឹមត្រ។
- ស្រាថទីកជាក់រាប់ជាក់ពង្រាយក្នុងក្រណារាត់ស្សីសិមរហោត រាប់ជាក់គ្រប់ដុំមិនលូ។

ជាក់គ្រប់បណ្តុះដោយផ្តាល់ក្នុងចាសបណ្តុះ ឬ កន្លោង (បណ្តុះគ្រប់ស្សី)

- យកគ្រប់ចំនួន១គ្រប់ជាក់បណ្តុះផ្តាល់ក្នុងទិន្នន័យ ឬ ១ប្រឡាឃ់ចាសបណ្តុះ
- ស្រាថទីកខ្សោយជាក់ ទីបីយកចាស ឬ កន្លោងដែលជាក់គ្រប់ហើយ ទៅជាក់ក្នុងពាងបណ្តុះក្នុង។
- ស្រាថទីកជាក់រាប់ជាក់ពង្រាយក្នុងក្រណារាត់ស្សីសិមរហោត រាប់ជាក់គ្រប់មិនដុំ។



## ៥. គារជំនួយត្រួតខ្សោច

ដើម្បីធ្វើសវាងក្នុងអន់(សន្តូប់)នៅពេលដាំ គេត្រូវបន្ថយការរសាចទីក និងដាក់ក្នុងត្រឡប់ និងដាក់ឱ្យត្រូវ ពន្លឹះថ្មីរបស់ពេល ពី២ ខែ ៣ ដៃ ដើម្បីធ្វើដាក់ក្នុងទីក្រឡាបាយឱ្យពី ៧ ខែ ១០ ដៃដាំ ទីបន្ទាន់។

- បញ្ចូលទីកាមចបន្ទាន់ (សម្រាប់ដាក់ត្របញ្ញាសិធម៌) បុ ស្រាចទីកលើនេះ ដែលគ្របដោយចំណើនាំ ដាក់ដីគិតិមិត្តភាព (មុនដាក់ពី៣ ខែ ៥ ដៃ) ដោយបុកកប់លាយដាម្បយដើម្បីឱ្យស្អាត កណ្តាលរណ្តាល មុននឹងដាក់ក្នុងទីក្រឡាបាយឱ្យពី ៦ ខែ ៩ ដៃដាំ ទីបន្ទាន់។
- កប់ដីជម្រាតី ៤ ខែ១០ សង្គមីម៉ែត្រ ទុករយៈពេល ពី ៦ ខែ ៧ ដៃ ដោយស្រាច(បញ្ចូល)ទីកយ៉ាងតិច ពី ៥ ខែ ៦ ដងមុនពេលដាក់ក្នុងទីក្រឡាបាយឱ្យពី ៨ ខែ ១០ ពេលណ្ឌាប់ មេយត្រជាក់ល្អ។



- ដាក់ក្នុងត្រឡប់ត្រីមដីបណ្តុះ (ដីកំណើត)។ ហាមដាក់ក្នុងត្រឡប់ កប់លិចដីម (លិចដីបណ្តុះ) ពីរូបោះវាមាប



របៀបដកក្នុងបន្ទះ ចេញពីចាសបណ្តុះ តី យកម្រាមរួចចាត់ចាស ឡើងលើ ហើយដែម្បាងដកក្នុងបន្ទះមួយ ពីនេចចាសបណ្តុះ ដើម្បីកំឱ្យជាថប្បសក្តុនបន្ទះ។

## ៦. ការដាក់ដី

### ៦.១ ការដាក់ដី

ពួកគ្រោងបង្កើតរចនាថ្នូរសាប (ប្រអប់ប្រើប្រាស់) យើងត្រូវដាក់ដី និងស្រាវជ្រាវទីកន្លែងទាំងទាំង ទីបន្ទុល់ដ្ឋានផ្លូវបានប្រើប្រាស់ នៅលើ និងបិមាណដីត្រូវដាក់ តី អាស៊យឡាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីល្អាយប្រើប្រាស់ដាច់ខ្សោច ត្រូវដាក់ដីផ្លូវការ នៅលើ ផែិតខ្សោចប្រើប្រាស់ ពីនេះ នៅលើ ពេជ្ជមួយ។ បិមាណដីត្រូវដាក់លើដីខ្សោច ត្រូវតិចធាន ដីដាក់នៅដី ល្អាយខ្សោច ចំនួន ២ភាព ៣ បុ ពាក់កណ្តាល។

#### បិមាណ និងពេលដែលដាក់ដី

ពេលដែល	ប្រភេទ និង បិមាណដី	កំន្លែងដាក់ដី
ត្រាប់បាត មុនពេលដំ ១៥ថ្ងៃ	ដីស្ទឹង (លាមកសត្វដែលពុកដូយ បុ កំបុស្តុ) ចំនួនពី ១ ម៉ោ ២គីឡូក្រាម ក្នុង ១ម៉ោប្រើបានដី	កប់ដីកណ្តាលរង (ពេលផ្លូវបានដាក់តាមបរង)
ត្រាប់បាត (មុនដំ ក្នុងពី ៣ ម៉ោ ៥ថ្ងៃ)	ដីប្រភេទ ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (ប្រហែល កន្លែងស្ថាបញ្ជាផាយស្ទើបុ ១ តម្របដបទីកសុទ្ធតូច) ក្នុង ១ រដ្ឋាភិបាល	ដាក់កណ្តាលរង កប់ប្របល់ជាមួយដី ឲ្យប្រាជទីកន្លែងឱ្យដាក់ បុ ដាក់កប់កណ្តាល រដ្ឋាភិបាល ពី៥ ម៉ោ ១៧០ សង្គមីម៉ោត្រ
ក្រាយដំកូនបាន ពេជ្ជ	ដីអូយី ៤៦-០-០ ចំនួន ១,៥ក្រាម (បុ មួយចុងកូនស្ថាបញ្ជាផាយ) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំងាយពីតល់ត្រឡប់ ១៥ សង្គមីម៉ោត្រ (១ ដីម ដាក់ ២រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ១៥ ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន៥ក្រាម (បុ ១ តម្របដបទីកសុទ្ធតូច) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំងាយពីតល់ត្រឡប់ ១៥ សង្គមីម៉ោត្រ (១ ដីម ដាក់ ១រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ២៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន៥ក្រាម (បុ ១ តម្របដបទីកសុទ្ធតូច) ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំងាយពីតល់ត្រឡប់ ២៥ សង្គមីម៉ោត្រ (១ ដីម ដាក់ ២រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ៣៥ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ និង ដី ២០-២០-១៥ ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំងាយពីតល់ត្រឡប់ ២៥ សង្គមីម៉ោត្រ (១ ដីម ដាក់ ១រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ៤៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ ដី ១៦-២០-០ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំងាយពីតល់ត្រឡប់ ២៥ សង្គមីម៉ោត្រ (១ ដីម ដាក់ ១រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ៥៥ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ និង ដី ២០-២០-១៥ ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំងាយពីតល់ត្រឡប់ ២៥ សង្គមីម៉ោត្រ (១ ដីម ដាក់ ១រដ្ឋ)
ក្រាយដំកូនបាន ៦៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ ដី ១៦-២០-០ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំងាយពីតល់ត្រឡប់ ២៥ សង្គមីម៉ោត្រ (១ ដីម ដាក់ ១រដ្ឋ)

សំគាល់៖ ការដាក់ដីគឺម៉ោត្រ និង ដីគឺម៉ោត្រ ត្រូវធ្វើបន្ទាត់ការប្រមូលដល់ត្រឡប់

របៀបដាក់ជី

ជាក់ដីដើម្បីខ្សែដំណាំស្រុបយកចាន់ច្រើន តីជាក់ដីហើយ ត្រូវស្រាថទីក ដោយបញ្ចូលទីកតាមនេះ ភ្លាម។

- **ការដោកជីថ្ងៃប់បាត់:** ដោកតាមពេលវេលា ហើយ ប្របល់ជាមួយដីបុ ជាកតាមរណ្ឌភាសិមួយ។ ទីប្របល់ដីក្នុងរណ្ឌភាសិសញ្ញា
  - **ការដោកជីបំបែន:** កប់ដីក្នុងនូវចោះពីរ សងខាងរណ្ឌភាសិក្នុង (បំផាយពីគល់ ពី៤ ទៅ ២៥ សង្គមិថែក តាមអាមេរិកជាតិ)



## ៦.២ ការស្វែងរក

- ព្រោចទីកន្លែងពេលព្រឹក ដោយបញ្ចូលទីកតាមចន្ទនោះដែរ មិនត្រូវព្រោចទីកន្លែងថ្វែង បុ នៅពេលណ្ឌាបានទៅ ពីរូបរាងអាជីវកម្មនៃបញ្ហា ដូចជាអល្វយ បុ រាកដើម្បីគ្រឡាយ។
  - ត្រូវព្រោច(បញ្ចូល)ទីកឱ្យបានទៀតទៅ មិនត្រូវឱ្យដើរស្ថិតទៅ ជាពិស់សប្តាប់ពីដំកូនហើយ ពីរូបរាងដំណោះត្រូវការទីក និងដើរស្ថិតទៅ សម្រាប់ការដុះឬការឈប់បុស ដើម្បី ស្ថិត។ នៅពេលបេញផ្សាយ ត្រូវព្រោចទីក ឱ្យបានទៀតដើរដែរ ហើយទីកមិនត្រូវបានដំឡើង និងផ្តល់ជូន។
  - បើពិនិត្យយើងឱ្យដើរក្នុងតួល់ស្ថិត (សំគាល់បាន ដោយមិនអាចឈប់បញ្ចប់ដុះមុលបាន) ត្រូវព្រោចទីក ប៉ែន្ទម ។ បើដើរក្នុងតួល់ត្រូវបានសិក្សាដែលដើរដែរ (សំគាល់បានដោយ ប្រាកចំដើម្បីមានទីកហើយការម្រាមដែរ) មិនត្រូវដាក់ទីកប៉ែន្ទមឡើយ។ បើដាក់ទីកប៉ែន្ទម និងអាជីវកម្មដើរដែរទីកខ្សោះ ធ្វើឱ្យរលូយបុស និង ងារដែម្បីគ្រឡាយបាន។

## ၬ.၃ အာမာန်နှင့်လွှာမျက်

បន្ទាប់ពីដំឡើងបៀវយ បានរយៈពេល ពី ២០ ទៅ២៥ ថ្ងៃមក យើងអាចចាប់ផ្តើមការតែខ្លួនបែកចេញពីដំឡើងបៀវយ ចំពោះស្ថិក/ថ្វីងទី ១ ដល់ទី ៤ ត្រូវទុកពេជ្ជមួយ បុណ្យារោះ (គ្មានខ្លួន)។ ចាប់ពីស្ថិកទី ៣ ទៅ ទីបីយើងអាច ទុកខ្លួនបាន តាមដែលវាគេច្ញោ និងលួយតាមសំ។



ធនបាយក្រោមនៃភាគខេត្តខ្លួន គឺ ជីវិធម៌ដើម  
មួយ ដូចតាមរាល់ បានលើវិន ធនល់ដែលបាន ជំសើក។



## ៦.៤ ការធ្វើស្ថាន

ដើម្បីឱ្យត្រឡប់ដល់ពេលបុ គោរពធ្វើស្មើឱ្យបានស្ថាត ទៅបីជាដោនគ្របចាំបីដង បុ គ្រប់បានស្ថាត កំដោយ ។ គោរពកស្សានៅកាមចន្ទានេងចេញ ពីរាជាភាគជាអ្នកសួគូលិតចំងារបំផ្លាញបានដំណាំ និង ចម្លងជីជុល់ដំណាំ។

## ၮ. ဘဏ္ဍာ နေအုပ်စိုက်ပွဲ

### ៧.១ ជម្រើនល្អីងសិក

ធម្ម៌នេះ វាកែតមានលើស្តីក វាយើងអាចសង្គតយើញមានចំណាចអូច ពណ៌រួមឱ្យ រដងផ្លូវ ហើយជំពណ៌នេះ ព្រមទាំងត្រូវ នៅពីក្រោមដើម្បី ស្តីកមានជំដៅស្តីករដងផ្លូវ ។



វិធានការបង្រៀបការណាលជាល ដម្លើទំលើផ្សេក	វិធានការបង្រៀបស្ថាត ដម្លើទំលើផ្សេក
<p>១. បែស្សីកមានដម្លើចេញពីដើមដោយដែល បុ ដោយ កូនកាំបីត បុ កព្យួន រួចហើយយកស្សីកមានដម្លើកាត់ តាំងនេះ ទៅកប់ បុ ដុតចោល ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</p> <p>២. បាត្រូច្បាប់ម៉ោគទ្វាកសីល (Metalaxyl) ដោយ ឆាស់គ្មានមួយច្បាប់ ម៉ោងក្នុសិប (Mancozeb) ១ គ្រឿបាត្រូច្បាប់ នៅពេលរាយ។</p> <p>៣. កំស្រាបទីកដោតជាតំពេក។</p>	<p>១. ពង្រីកបន្ទាន់ដូរ (៥-៥,៥ម៉ោត្រា) និង ចំងាយគុម្ភ (៩,៥- ១២ ម៉ោត្រា) ដំត្រឡាច (ដើម្បីឱ្យទូលាយ ត្រឡាចលូតលាស់ បានដើម្បីលូត ស្រឡេខានខ្សោយចុល និងដាយនាប់ សូតស្សីកបន្ទាប់ពីត្រួរឯង និង ដាយបាត្រូច្បាប់បានសញ្ញូលូ)។</p> <p>២. កំចាត់ស្រួចចំង់ និង ដំណាំតានប្រយោជន៍ចេញ</p> <p>៣. បែស្សីក ដែលទីបាប់មានពាណិជ្ជកម្ម ចេញ រួចយកស្សីកនេះទៅកប់ បុ ដុតចោល ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</p> <p>៤. ក្នុងតំបន់មានសំណើមខ្ពស់ គ្រឿបាត្រូច្បាប់ការពារ ដោយប្រើ ច្បាប់ ម៉ោគទ្វាកសីល (Metalaxyl) បុ ហ្មសេទិ៍ល-អាល់មិ ញូម (Fosetyl-Al) ។</p>

**សំគាល់៖** ត្រូវបានព្យាយាយពេល ពីការណា ពេចម្ខាង ដោយបានផ្តល់ថ្មីរាជ។ ច្បាស់ជួយបានព្យាយាយពេល និងខាងលើផ្លូវស្តីក។ ជាការប្រើប្រាស់ ត្រូវបាយជាមួយទីកសិកដើម្បីឱ្យច្បាស់ជួយបានព្យាយាយពេល និងស្តីកបានយុរ។

៧.២ ដង្គរសីល់

ដួងសុំព្រៃនទៅដងូម្យែង ដែលសុំបំផាត្វកេសិកស្សីក ហើយជាមូលហេតុ ធ្វើឱ្យរក្សាជាតិ មិនអាចធ្វើស្តីសំយោគបាន។

វិធានការការពារ

- ត្រូវការតែស្ថិកដែលរដករបំផ្តាញចេញ ដោយជាក់ក្នុងថែងឆ្លាស្សីច្បាយកម្រៀងបំប្លើ ឬ ដុតចោល (បាមការតែស្ថិក ចាប់ចោលក្នុងចំការ)
  - ប្រើប្រាស់ពុលកសិកម្ម
    - ⇒ អាបាមិចទីន (Abamectin)
    - ⇒ ជាយណ្ឌតីប្បុយក៉ាន (Dinotefuran)
    - ⇒ ក្បាច់នគ្រានីលីប្រុល (Chlorantraniliprole)



၆၃ ခြော

ព្រៃទិន្នន័យ ដែកជំរករកមើល សត្វប្រើបាប ឱ្យបានព្រឹកញ្ចាប់ ជាពិសេស នៅផ្លូវការ គ្រួយ។ ប្រើបាប គីជាមូលហេតុដើម្បីត្រួយដំណាំ ឬបំលុយតាមតាត់។

ពិធីនការរោងចក្រ

- ក្រោចាថ្មីទឹកស្រាចខ្សែចំត្រូយដំណាំ (បើមានលទ្ធភាពទៅថ្ងៃ ២ដង)
  - បន្ទយការរឿប្រាលស់ដី អូយន៊ែ (៥៦-០-០)
  - ប្រើចំពុលកសិកម្ម
    - ⇒ អាបាមិចទីន (Abamectin)
    - ⇒ ជាយណុតីហ្មយក់ន់ (Dinotefuran)
    - ⇒ អូមីជាតុក្រីដី (Imidacloprid)
    - ⇒ បីរប្រិនិល (Fipronil)



សំគាល់

- មិនត្រូវយកច្នាំពុលកសិកម្មប្រើនុងមុខ លាយចូលត្រាសម្រាប់បាត់ទេ។
  - ត្រូវធ្វើសិសយកភ្លាមបំពង់បាត់ច្នាំ ដែលមានលក្ខណៈសាចល្អ។
  - ត្រូវប្រើទីកស្ថិតលាយជាមយច្នាំ សម្រាប់បាត់
  - ត្រូវបាត់ច្នាំ នៅតាមគ្រឿយស្តីកិច្ចិត្តល្អ។ ត្រូវបាត់ នៅពេលល្ងាច។

## ៤. សារក្រុងទូនាទីនៃវិជ្ជាណ

- ផ្លូវត្រឡាច អាជបេវេទាតាមពម្រឺករដឹងជារា ។
  - បេវេផ្លូវត្រឡាចនៅពេលព្រីក ដោយកាត់ទងផ្លូវត្រឡាចនឹងកញ្ញា (កំទាយដាក់ចងក្រឡាច) ។
  - ជាក់តំបែបផ្លូវបេវេបាន ក្នុងសំគារ៖ជាក់ដែលមានផ្លូវត្រឡាចដើម្បីដៃសាក់ ការកកិត និង ជាប់ផ្លូវត្រឡាច។
  - ធ្វើសិស និង ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ផ្លូវត្រឡាច ជាលេខ ១ (ត្រានខុចខាត ក្រដ់លូ) លេខ២ (ត្រានខុចខាត កែ កោង មិនក្រដ់លូ) និង លេខ ៣ (មានស្ថាមខុចខាតដោយសត្វទិច សូចក....)។
  - ដច្ចួលប់ត្រឡាច នៅក្នុងចង់ដែលមានលក្ខណៈទន្ល់ស្តិត និង មានចោរនូ ដើម្បីឱ្យមានខ្សោយចេញចូល ។
  - ប្រកាសផ្លូវត្រឡាច ក្នុងហិរាណសម្រសប ។ មិនត្រូវប្រកាសដើម្បីដែលធ្វើឱ្យផ្លូវត្រឡាចសង្គត់លើត្របណ្តាលខ្សោយចូលការ។



# ក.១០.៦ ខ្លួន



## ១ តារាងបច្ចេកបណ្តុះបណ្តាល

- សំអាតដីចំការ និង ផិសសេវាបច្ចុប្បន្នអស។
- ភ្នែរ រាល់ដីខ្សោយបាលខ្សោយបាលពី១០ ទៅ១៥ចំ។
- ភ្នែរ (គោរកី ឬ គោយនុ) ជម្រោល ១៥ ទៅ ២០ សង្គមីម៉ោ។



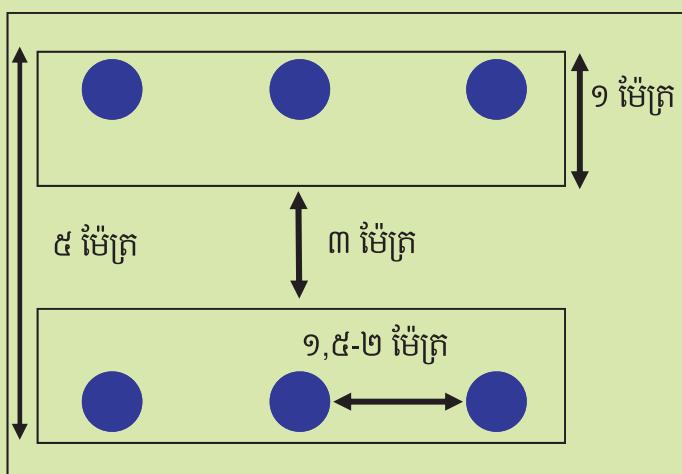
### ការលើកងងដាំ:

- ទទួលរង** ១ ម៉ោត្រ និង បណ្តាយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនធ្វើឡើសពី ១៥ម៉ោត្រឡើយ ពីព្រាព: រាល់ដីខ្សោយបាលខ្សោយបាលពី១០ ទៅ១៥ចំ។
- កំពស់** នៅរដ្ឋរប្រាផ់ ២០ ទៅ ៣០ សង្គមីម៉ោ និងនៅរដ្ឋរប្រាផ់ ៣០ ទៅ ៥០សង្គមីម៉ោ។
- ការដាក់ដី** ដាក់លាមកសត្វសូត ឬ ដីកំបុំសុត ក្នុងបិមាណពី ១ ទៅ ២ តីឡ្យក្រាម ក្នុងដៃរីដី ១ ម៉ោត្រការី កប្រោប់បាតាគង ដោយប្រើប្រាប់រាល់ដីខ្សោយបាលខ្សោយបាល។  
(សូមមើលការងារហើយបានដី នៅទំព័រខាងមុខ)
- ការគ្រប់រង** ដើម្បីទូប់ស្ថាត់ការហូរង្រារង ការពារសំណើមី និងបន្ទូយការដែលសេវា



- ប្រើប្រាប់បច្ចេកបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីថាង់រណ្តាលដាំក្នុង និង ប្រើខ្សោយបាលបែងបែងថាង់រណ្តាលពីគុម្ភូយ ទៅគុម្ភូយ។
- ប្រើកំបុំងគ្គោស្របបែងបែងថាង់រណ្តាលដាំក្នុងបច្ចេកបណ្តុះបណ្តាល រណ្តាលក្នុងបច្ចេកបណ្តុះបណ្តាល និងបង្កើតប្រាក់ប្រាក់។

### ការរំភៀង រូបីចំហេងគ្របង



គ្មាន ដំណាំយោក

## ២. គ្រប់គ្រងជាន់

ការធ្វើឱាងបណ្តុះកូនបន្លំ គឺអាចធ្វើឱ្យគ្រប់ដែលបានលូ កាត់បន្ថយការលួយកូន និង អាចការពារកូនដំណាំបានពីការផ្តល់ដម្លើពី សត្វលូតចំពោះ (ដែលមកយាយឱ្យកូនដំណាំ ឱាងបណ្តុះកូនបន្លំ អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសម្រាប់គ្របង: ពី ១,៥ ទៅ ២ម៉ែត្រ ដើម្បីងាយស្រួលចេញចូលបែកកូនបន្លំ។
- កំពស់កនៃការពារ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ ពីដីទិន្នន័យ។
- ទទឹងកនៃការពារ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទឹកត្រូវ ហើយគ្រប់ពីលើដំបូលដោយសំណាត់ ដើម្បីកាត់បន្ថយកំណែថ្ងៃ។
- មានដំបូលដោយសំណាត់មុន ដើម្បីការពារសត្វលូត។



### ៣. គារបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាថែលជាមុខងារ

- យកដីចំនួន ២ភាព លាយជាមួយដឹករាយក្រោចចំនួន ១ភាព ដែលអង្ការម ពី ៤ ថា ៦ភាព បុ អាចលាយជាមួយម៉ោច បុ ស្របតាមដឹកដីប្រចាំខែ ឬលូត ចំនួន ១ ភាព។ (ដែលអង្ការមត្រូវក្រាំទីករយៈពេល ពី៣ ថា ៤យប់)។
- យកល្អាយដែលមាន លាយប្របល់ ហើយយកទៅលើដែងរហូតគ្នាសំណងអស់  
ដែលប្រយោជន៍នៃការរាយល្អាយដីបណ្តុះបែបនេះ គឺ៖
  - ត្រប់ងាយដុះបុសដីលូតលាស់ល្អ
  - ក្នុងបន្ទំស្សុបយកដីជាតិបានត្រប់ត្រាន់
  - សម្ងាប់មេធាត(ដមី) ដែលបង្ហិញក្នុងបន្ទំស្សុយ
  - សម្ងាប់ត្រាប់ស្វើចោងផ្លូវដែលដុះដោនិមយកដីពីក្នុងបន្ទំ
  - សម្ងាប់ពនេសត្វលូត និង សត្វលូតចំងកុងដីដែលបំផ្តាញត្រាប់បន្ទំ



យកដីបណ្តុះដែលបានលើដែងហើយ ទុកខ្សោគជាក់សិន មុននឹងដាក់ចូលករឡាង បុ ចាសបណ្តុះ



## ៤. ការផ្តល់បន្ទីរដែលជាមួយក្រុងក្រាស

- គ្រឿរផ្តល់បន្ទីរដែលជាមួយក្រុងក្រាស
- ការបណ្តុះក្រាប់ជាមួន

### ការបណ្តុះក្រាប់ជាមួន:

- ជាប់គ្រាប់ចំនួនពីរយ៉ាប់ ទីបយកទៅបណ្តុះក្នុងកន្លោង។
- យកគ្រាប់ដាក់ពាណាយក្នុងក្រុងក្រាសតាត់ស្មោះកំទឹក រួគ្រាប់នេះឱ្យហេប់ល្អ
- ស្រាវចនីកជាប់ផ្តល់ថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យក្រុងក្រាសតាត់ស្មោះសិមរហោត
- រដិសិសយកគ្រាប់បែកមាត់បាប ដាក់ទៅគ្រាប់ក្នុងកន្លោង បុ ១ ប្រឡាង៖ (នេះ) ចាសបណ្តុះ
- កប់គ្រាប់ជម្លោះសងដីម៉ែត្រ (កន្លោះចំងារ)។ បើកប់គ្រាប់ប្រាប់ព្រោះពេក បុ រាក់ពេក ធ្វើឱ្យគ្រាប់ដុះមិនបានល្អ
- យកកន្លោង បុ ចាសបណ្តុះដែលដាក់គ្រាប់ហើយ ដាក់ក្នុងពាយបណ្តុះក្នុងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
- ស្រាវចនីកជាប់ផ្តល់ពេលព្រឹក បុណ្ណាចិញដោក។ បើដើសូត វាដើម្បីគ្រាប់ដុះមិនល្អ។

### ដាក់គ្រាប់បណ្តុះដោយជាល់ក្នុងចាសបណ្តុះ បុ កន្លោង (បណ្តុះគ្រាប់ស្មូត)

- យកគ្រាប់ចំនួនទៅគ្រាប់ដាក់បណ្តុះជាល់ក្នុងកន្លោង បុ ១ប្រឡាង៖ចាសបណ្តុះ
- ស្រាវចនីកឱ្យដោក ទីបយកចាស បុ កន្លោងដែលដាក់គ្រាប់ហើយ ទៅដាក់ក្នុងពាយបណ្តុះក្នុង។
- ស្រាវចនីកជាប់ផ្តល់ពេលព្រឹក ឱ្យដោក។ បើដើសូត វាដើម្បីគ្រាប់មិនដុះ។



## ៥. ការចាត់ក្នុងខែកញ្ញា

ដើម្បីធ្វើសរាងក្នុងអន់(សន្នូប់)នៅពេលដាំ គោគ្រូបន្ថូយការស្រាថទីក និងដាក់ក្នុងឆ្លាក និងដាក់ឱ្យគ្រឿនីផ្សេរយ៍ពេល ពី២ ខែ ៣ ដៃ ដើម្បីធ្វើដាក់ក្នុង។ ក្នុងឆ្លាក អាយុពី ៧ ខែ ១០ ដែលជាំ ទីបន្ទាន់។

- បញ្ចូលទីកាមចន្ទោះង (សំរប់ដោជារបាយស្ថិច) ឬ ស្រាថទីកលើង ដែលគ្របដោយចំណួន ១ ដាក់ដីតិច តាមរណ្តាល (មុនដាក់ពី ៥ ដៃ) ដោយបុកកប់លាយជាមួយដីឱ្យសញ្ញ កណ្តាលរណ្តាល មុននឹងដាក់ក្នុង។ (មើលការងារប្រើប្រាស់ដី នៅទីក្រោមផ្ទាល់មួយ)
- កបដីជាម្មោតី ៤ ខែ១០ សង្គមីម៉ែត្រ ទុករយ៍ពេល ពី ៦ ខែ ៣ ដៃ ដោយស្រាថ(បញ្ចូល)ទីកយ៉ាងគិច ពី ៥



ខែ ៦ ដងមុនពេលដាក់ក្នុង។ ត្រូវជាំ ក្នុង ឆ្លាក

នៅពេលណ្ឌាច មេយគ្រាតាក់ល្អ។



របៀបដកក្នុងបន្លេ ចេញពីចាស  
បណ្តុះ តី យកម្រាមរួចរាល់  
ចាស ឡើងលើ ហើយដែម្នាង  
ដកក្នុងបន្លេចិចម្រ ពីន្លូចាស  
បណ្តុះ ដើម្បីកុំឱ្យដាច់បុសក្នុង  
បន្លេ។



ବିଜ୍ଞାନ ପରିଚୟ

## ៦.៩ ការជាក់ដី

ពួជយោកក្នុងកាត់ (បុ អីបីដ) យើងត្រូវដាក់ដី និងស្រាថទីកិច្ចខ្លះដែរទៅកាត់ ទីបណ្តុល់ផ្ទៃបានប្រើបាន ។ ពេលដោល  
និងបិរិយាណដីត្រូវដាក់ គឺ អាស្រែយទៅតាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីល្អាយប្រើបានដាច់ខ្សោចំ ត្រូវដាក់ដីជូនកាល នា ថ្វីម្នាច់។  
បើដីខ្សោចំប្រើបាន ត្រូវដាក់ដី ពីខែ ទៅ ថ្វីម្នាច់។ បិរិយាណដីត្រូវដាក់លើដីខ្សោចំ ត្រូវតិចដាច់ ដីដាក់នៅដីល្អាយខ្សោចំ  
ចំនួន ២កាត់ ៣ បុ ពាក់កណ្តាល។

## បរិមាណ និងពេលដែលជាក់ដី

ពេលវេលា	ប្រភេទ និង បរិមាណណី	ការផ្តល់ជាក់ដី
ត្រាប់បាត់ មុនពេលដំឡើង	ជីសវិកាងុ (លាមកសត្វដែលពួកដូយ បុ កំបុំសុ) ចំនួនពី ១ ទៅ ២គីឡូក្រាម ក្នុង ១ម៉ែត្រការផ្តើន	កប់ដីកណ្តាលរដៃ (ពេលធ្វើបច្ចំនេដាក់តម្របរដៃ)
ត្រាប់បាត់ (មុនដំ កូនពី ៣ ទៅ ៥ថ្ងៃ)	ជីប្រភេទ ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (ប្រហែល កន្លែស្ថាបត្រាបាយស្មើ បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធតូច) ក្នុង ១ រដ្ឋាភិបាល	ជាក់កណ្តាលរដៃ កប់ប្របល់ជាមួយដី ឲ្យប្រសាទចិត្តករុងខ្សោយជាតិ បុ ជាក់កប់កណ្តាល រណ្តាជីម្រោ ពី៥ ទៅ១០ សង្គមីម៉ែត្រ
ក្រាយជំកូនបាន ពេញ	ជីអូយី ៤៦-០-០ ចំនួន ១,៥ក្រាម (បុ មួយចុងកូនស្ថាបត្រាបាយ) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីគល់ ពី៥ ទៅ ១៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ជាក់ ២នូ)
ក្រាយជំកូនបាន ១៥ ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធតូច) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីគល់ ១៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ជាក់ ១នូ)
ក្រាយជំកូនបាន ២៥ ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធតូច) ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីគល់ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ជាក់ ២នូ)
ក្រាយជំកូនបាន ៣៥ ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ និង ជី ២០-២០-១៥ ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីគល់ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ជាក់ ១នូ)
ក្រាយជំកូនបាន ៤៥ ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ ជី ១៦-២០-០ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីគល់ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ជាក់ ១នូ)
ក្រាយជំកូនបាន ៥៥ ថ្ងៃ	ជី ០-០-៦០ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ និង ជី ២០-២០-១៥ ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីគល់ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ជាក់ ១នូ)
ក្រាយជំកូនបាន ៦៥ ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ ជី ១៦-២០-០ ចំនួន៥ក្រាម ក្នុង ១ ដើម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីគល់ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដើម ជាក់ ១នូ)

សំគាល់៖ ការដាក់ដីតិចិថ្នាប់ និង ដីតិចិថ្និក ត្រូវធ្វើបន្ថែមរហូតដល់ពេលបរាប់ការប្រមូលដល់ យោង

## របៀបដាក់ជី

ដាក់ជីដើម្បីឱ្យជំណាក់ស្ថុបយកបានឡើង គឺជាក់ជីហើយ ត្រូវស្រាវចំនឹក ដោយបញ្ចូលទីកតាមរោង ភ្លាម។

- ការដាក់ជីត្រាប់បាត់: ដាក់តាមរោង ហើយ ប្រចប់ជាមួយដី ឬ ដាក់តាមរណ្តាងនិមួយា ទីប្រចប់ដីក្នុងរណ្តាងឱ្យសញ្ញា។
- ការដាក់ជីបំបែន: ដាក់ជីបំបែនទី ១ ដោយដាក់ជីក្នុងន្ទៃបានទៅពីរ សងខាងរណ្តាងដំកុនយ៉ាក។ ចំពោះការដាក់ជីបំបែនលើកទី ២ ទី ៣ ..... តទៅ ត្រូវដាក់តែមួយរន្ត ហេចបំងាយពីតល់យ៉ាក ពី៨ ទៅ ២៥ សងទីម៉ែត្រ តាមអាយុជំណាក់។



## ៦.២ ការស្រាវចំនឹក

- ស្រាវចំនឹកនៅពេលព្រឹក ដោយបញ្ចូលទីកតាមចំណោម។ មិនត្រូវស្រាវចំនឹកនៅពេលថ្ងៃត្រួត ឬ នៅពេលល្អាចពេកទេ ពីព្រោះវាអាចធ្វើឱ្យមានបញ្ហា ដូចជារលូយ ឬ រលាកដើមយ៉ាក។
- ត្រូវស្រាវចំ(បញ្ចូល)ទីកិច្ចបានឡើងទាត់។ មិនត្រូវឱ្យដីស្តុកទេ ជាតិសែសបន្ទាប់ពីដំកុនហើយ ពីព្រោះកុនជំណាក់ត្រូវការទីក និងដី សំរាប់ការដួង ឬ សំរាប់ការបំបែន។ នៅពេលបេញដាក់ត្រូវស្រាវចំនឹក ឱ្យបានឡើងទាត់ដឹងដែរ ហើយកិច្ចនៅពេលបេញដាក់ត្រូវបានបញ្ចប់។
- បើពិនិត្យយើងដីនៅក្បែរគល់ស្តុក (សំគាល់បាន ដោយមិនអាចលួយបានដុំមុលបាន) ត្រូវស្រាវចំនឹកបន្ថែម ឬ បើដីនៅក្បែរគល់ស្តុកសិល្បៈខ្សោះ (សំគាល់បានដោយប្រចាប់ដើម្បីនានទីករក្រោកម្រាម នៅ) មិនត្រូវដាក់ទីកបន្ថែមឡើយ។ បើដាក់ទីកបន្ថែម និងអាចងាយធ្វើឱ្យដីជកទីកខ្សោះ ធ្វើឱ្យរលូយបុស និង ឃាប់ដើមយ៉ាក បាន។

## ៦.៣ គារតាក់នៅលេខទៅ

បន្ទាប់ពីដំឡើកហើយ បានរយៈពេលពី៩០ ទៅ ២៥ថ្ងៃមក យើងអាចចាប់ធ្វើឱ្យកាត់ខ្លួនបេកបេញពីដើមមេ។ ចំពោះស្តីក/ឆ្នាំងទី ១ ដល់ទី ៤ ត្រូវទូកតែដើមមួយបុំណោះ (ត្រានខ្លួន)។ បាប់ពីស្តីកទី ៤ ទៅ ទី ៨ ទៅ ទី ១២ ទីប្រចាំថ្ងៃនៅក្នុងបន្ទាប់ពីដំឡើកបាន តាមដែលរាយបេញ និងលួតលាស់។



ធនិតិកនៃកាត់ខ្លួនរាយបេញ គឺ ធ្វើឱ្យដើមមេ ឬ លួតលាស់ បានលើឯែង ដូចជាបាន ជំស្តីត្រា។

## ៦.៥ ការធ្វើស្ថាន

ដើម្បីឱ្យរោកដ្ឋល់ជល់ គេត្រូវធ្វើស្ថាធិចានស្អាត ទៅបីជាឃងគ្របចាំបីដែល បុគ្គលិកស្ថិច កំណែយ ។ គេត្រូវដកស្ថាលើកាមបន្ទាន់រងចាំ ពីក្រោះវាតាតជម្រកសត្វលិកចង់បំផ្តាញជំណាំ និង ចម្លងជម្រើដល់ជំណាំ។

## ၮ. ဘဏ္ဍာ နတ္ထနပါနမြော

## ៧.១ ជម្លើទាំងលើផ្លូវសីក

ជម្រើនេះ វាកែតមានលីស្សិក វាយើងអាចសង្គតយើញ្ញមានចំណុចអុច ពណ៌លីដៃ រាងផ្តុងទាំង ហើយដំណឹង នៅពីក្រោមផ្លូវ ស្សិកមានជំនាញស្សិករាងផ្តុងទាំង ។



វិធានការបញ្ចប់ការាលជាល ដម្លីទុំលើផស្តិក	វិធានការការពារអារម្មណ៍ប់ស្ថាក់ ដម្លីទុំលើផស្តិក
<p>១. បេស្តិកមានដម្លីចេញពីដើមដោយដែល បុ ដោយ កូនកំបិត បុ កថ្នា រួចហើយយកស្តិកមានដម្លីកាត់ តាំងនេះ ទៅកប់ បុ ដុតចោល ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</p> <p>២. បាត្រំច្បាំ មេតាច្នាកសិល (Metalaxyl) ដោយ ឆ្លាស់គ្នាជាម្មយច្បាំ ម៉ង់កូសិប (Mancozeb) ។ ត្រូវបាត្រំច្បាំ នៅពេលឆ្នាថ់។</p> <p>៣. កំស្រោចទឹកដោតជាតំពេក។</p>	<p>១. ពង្រីកបន្ទាន់ដោរ (៥-៥,៥ម៉ែត្រ) និង ចំងាយគម្ពុ (៥,៥- ៥ ម៉ែត្រ) ជាំឈ្មាន (ដើម្បីឱ្យទូលាយ ឃ្លាកលូតិតាស់ បាននឹងមានលូ ស្រឡេខេត្តមានខ្សោះចេញចូល និងដាយភាប់ សុទតស្តិកបន្ទាប់ពីត្រូវដោរ និង ដាយបាត្រំច្បាំបានសញ្ញលូ)។</p> <p>២. កំចាត់ស្អើចោងផ្លូវ និង ដំណោះស្រាយប្រយោជន៍ចេញ</p> <p>៣. បេស្តិក ដែលទឹកបាប់មានពាកសញ្ញាដម្លី ចេញ រួចយកស្តិកនេះទៅកប់ បុ ដុតចោល ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</p> <p>៤. ក្នុងតំបន់មានសំណើមខ្សោះ ត្រូវបាត្រំការពារ ដោយប្រើ ច្បាំ មេតាច្នាកសិល (Metalaxyl) បុ ហ្មសេទិ៍ល-រាល់មិ ញ្ញម(Fosetyl-Al) ។</p>

**សំគាល់៖** ត្រូវបានព្យាយករយៈពេល ពីការទាំងមួន ដោយបានចែកចាយនៅពេលថ្មីឡាចាប់។ ព្យាយកត្រូវបានព្យាយករយៈពេលនៃការងារដែលបានបង្កើតឡើង និងខាងលើដែលស្ថិក។ ជាការរប្បៀប៉ី ត្រូវបានយកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើការក្នុងការងារ។

## ៧.២ ដង្គរសីរី



## វិធានការការពេល

- ព្រៃកាត់ស្សីកដែលរងការបំផ្លាញច្បាប់ ជាយជាក់ក្នុងចំណាស្ទិច រួចយកទៅក្រោមបុ ធមតចោល (ហាមកាត់ស្សីក ចោលចូកចំការ)
  - ប្រើប្រាស់តុលកសិក្សា
    - ⇒ អាបាមិចទីន (Abamectin)
    - ⇒ ជាយណុតីប្បុយវ៉ាន (Dinotefuran)
    - ⇒ ក្លឹនត្រានីលីប្រូល (Chlorantraniliprole)

ព.៣ ត្រីប

ព្រៃទិន្នន័យ ដែកផែករកមើល សត្វត្រឹប ឱ្យបានពីភាពល្អបំផាតិស់ស នៅផ្លូវក គួយ។ ត្រឹប គឺជាមួលហេតុធើឱ្យក្រួយដំណាំ ឬប៉ែលូគលាស់។



វិធានភាពរបាយ

- ត្រូវបាត់ទីកស្រាចខីចំព្រឹមដែលបានលទ្ធការពាណិជ្ជកម្ម (បើមានលទ្ធការពាណិជ្ជកម្មឡើង)
  - បន្ថយការរឿងប្រាស់ដី អូយី (50-0-0)
  - ក្រឹមចំពុលកសិកម្ម
    - ⇒ អាបាមិចទីន (Abamectin)
    - ⇒ ជាយណ្ឌកីហ្មូយក៉ាន (Dinotefuran)
    - ⇒ អូមិជាក្តីក្រឹម (Imidacloprid)
    - ⇒ ហីប្រីនិល (Fipronil)

សំគាល់

- មិនត្រូវយកច្នាំពុលកសិកម្មប្រើនូមុខ លាយចូលគ្នាសម្រាប់បានព្យៀងទេ
  - ត្រូវធ្វើសិសយកភ្នាលបំពង់បានព្យៀងដែលមានលក្ខណៈសាច់ល្អ។
  - ត្រូវប្រើទីកស្ថិតលាយជាមួយច្នាំ សម្រាប់បានព្យៀង
  - ត្រូវបានព្យៀង នៅតាមរត្តយស្ស់កីឡសព្វល្អ។ ត្រូវបានព្យៀង នៅពេលល្ងាច។

## ៤. គរបៀបបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំព្យូតំបន់ទន្លេសាប

- ផ្សេងៗក អាចបែរទេតាមពម្រឺនការទិញរាយ ។
- បេ:ផ្សេងៗនៅពេលព្រឹក ដោយប្រើ នឹងកុន កាំបិត ឬ កំត្ថុ កាត់ទេងផ្សេងៗ (កំទាយផ្ទាច់ទេងផ្សេងៗ) ។
- ដាក់តំបៀបផ្សេងៗបាន ក្នុងសំរាងដាក់ដែល មានផ្សេរលាងដើម្បីធ្វើសរុប ការកែកកិត និង ជំផ្សេងៗ។
- ព្រឹសិស និង ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ផ្សេងៗ ជាលេខ ១ (ត្រានុចចាត ត្រួតពិនិត្យ) លេខ២ (ត្រានុចចាត ត្រួតពិនិត្យ) និង លេខ ៣ (មានស្ថាមុចចាតដោយស្ថាបិច ស្ថូចក ....)។
- ផច្ទាប់ផ្សេងៗ នៅក្នុងចំណែកដែលមានលក្ខណៈទន្លេស្ថិត និង មានចោរន្ទ ដើម្បីឱ្យមានខ្សោយបែងប្រើប្រាស់។
- ប្រកផ្សេងៗ ក្នុងបិមាណាសម្រប ។ មិនត្រូវប្រកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសំណាត់ដែលធ្វើឱ្យផ្សេងៗ សង្គត់បើត្រូវបណ្តាលឱ្យុចិត្តណាការ។



# ៣.១១. ខិត្តិត



## ១ ភាគង្វៀបចំណើ និង ផ្ទិកនា

- សំអាតដីចាំការ និង ផើសស្វែនចេញឆ្លើមអស់
  - ភ្នែរ រាល់ដីខ្សោយបានម៉ែនុ ហើយបាលខ្សោយបានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
  - ភ្នែរដី (គោករី ឬ គោយន្ទូ) ដុល្លារ ១៥ ទៅ ២០ សង្គមឱះម៉ែក។



ការណើករដ្ឋជាំ

- **ទទួល:** ៩ ម៉ែត្រ និង បណ្តាញទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនគូរឱ្យលើសពី១៥ម៉ែត្រ ពីព្រោះវាដើ  
ឱ្យពិចាក្សានករំចាំ ដូចជា ក្រុងចំណេះ ធនការ ផ្លូវ ជាថីម។
  - **កំពស់:** នៅរដ្ឋរាជធានី ពី២០ ទៅ ៣០ សង្ឃទីម៉ែត្រ ហើយនៅរដ្ឋអស្សាតី ៣០ ទៅ ៥០សង្ឃទីម៉ែត្រ  
ដាក់ដីលាយកស្សាដែលពុកដូយ ឬ ដីកំបុង ក្នុងបរិមាណពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងផ្ទៃដីរោ ១ម៉ែត្រ  
កប្បៃទ្រាប់បាតាគរដោយប្របល់វាជីសញ្ញាបាមួយដីរោ។ (សូមមើលភាកាសង្រីប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)
  - **ត្រូវបង់:** នៅរាជធានីបានពីរបៀប ដើម្បីទូប់ស្ថាត់ការហរ្តោះរោ ការពារសំណើមដី និង កាត់បន្ទូយ  
ការដែរស្ថាត់។

## ក. ការធ្វើដំណោះស្រាយប្រើបាសិច្ចគម្ពី



## ៤. រដ្ឋបាលបង់កោសិ ចោរប៉ាប មនជ្ជកណី

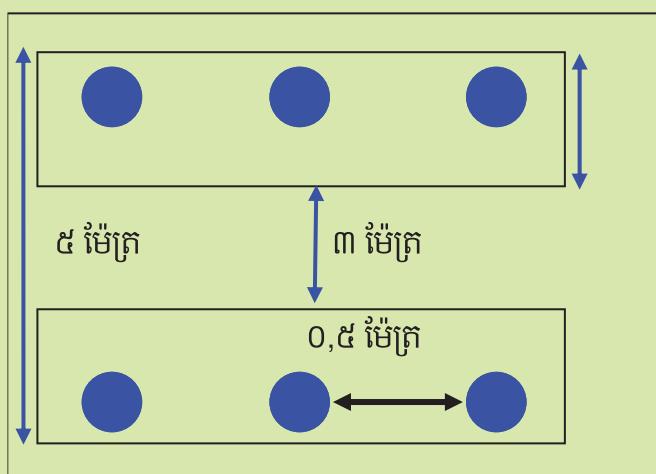


### ៣. ចោរណ៍ដែលបានដំឡូន ដោយក្រុមប៊ែងក្រោះ



- ប្រើខ្សែតាមរណូវដំកុង និង ប្រើខ្សែសម្រាប់ចោរណូវពីគម្ពុយ ទៅគម្ពុយ។
- ប្រើកំបែងកែសម្រាប់ចោរណូវ លើចំណាំសិចត្រូវបន្ថែម។

## ៨. ការធ្វើង ដោយប្រើប័ណ្ណគ្រប់ង



១ ម៉ែត្រ

គំរួង ដំណោះស្រាគ

## ៩. គារធ្វើនៅចន្ទះខ្លួន

ការធ្វើងបណ្តាញក្នុងបន្ទី គឺអាចធ្វើឱ្យគ្រប់ងជុំបានល្អ កាត់បន្ទយករលូយក្នុង និង អាចការពារក្នុងដំណោះស្រាគ បានពីការផ្តល់ជូនីតិ សត្វលូតចំពោះ (ដែលមកយាយឱ្យក្នុងដំណោះ)។ បណ្តាញក្នុង អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសម្រាប់គ្រប់ង: ពី ១,៤ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីដាយក្នុងបន្ទី
- កំពស់កន: ពី ០,៨ ទៅ ១ ម៉ែត្រ ពីដី
- ទទួលកន: ពី ០,៨ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទីក្រោង ហើយគ្រប់ងបានដំបូលដោយសំណាក់កាត់បន្ទយករលូយក្នុងបន្ទី
- មានជញ្ជាំងធ្វើពីសំណាក់កាត់មុង ដើម្បីការពារសត្វលូត។



### ៣. គាររៀបចំជិះឆ្នោះ

- យកដី ភាព លាយជាមួយនឹង ដីលាមកគោ ១ភាព និង ដែះអង្គាមពី ៣ ទៅ ៥ភាព។  
(ដែះអង្គាមត្រូវត្រាំទីករួយ:ពេល ពី៣ ទៅ ៥យប់)
  - យកល្អាយដែលមាន លាយប្របល់ ហើយយកទៅលើដែនរហូតត្រូវស្វ័យបាល
- ផលប្រយោជន៍នៃការរាយល្អាយដីបណ្តុះបែងនេះ គឺ៖
- គ្រប់ដាយដុះ បុសដុះលូតលាស់ល្អ
  - កូនបែន្ទះស្រុបយកដីជាតិបានគ្រប់គ្រាន់
  - សម្ងាប់មេធាត (ដីមី) ដែលបង្កើតឡើងបែន្ទះល្អយ
  - សម្ងាប់គ្រប់ស្រែថ្ងៃដែលដុះដែនឱមយកដីពីកូនបែន្ទះ
  - សម្ងាប់ពងសត្វលិត និង សត្វលិតចំនៅក្នុងដែលបំផ្តាល់គ្រប់បែន្ទះ



យកដីបណ្តុះបែងបានលើដែនរហូយ ទុកឱ្យក្រជាក់សិន មុននឹងដាក់ចូលកខ្លាង បុ ចាសបណ្តុះ



## ៥. ការអនុវត្តបច្ចេកទេសខ្លះក្នុងការងារ

- ព្រៃអំបែងចុះគ្រាបដំណាំ ព្រមទេលជាមួយគ្នានឹងការលើកដោយ
  - ការបណ្តុះកូនដំណាំ អាចធ្វើបានពីរបៀប៖

**ក. បណ្តុះគ្រាប់ជាមន:** ផ្តាប់គ្រាប់ រយៈពេលពីរយប់ ទីបិយកទៅបណ្តុះគ្នាំដោយ

- យកគ្រាប់ដាក់ពង្រាយក្នុងក្រណាត់សេវាដែកទីក ក្រប់នេះខ្សោយប៉ែល។
  - ក្រុមទីកជាងរាល់ថ្វី ខ្សោយក្រណាត់សេវាសិមរហូត
  - ធ្វើសិសយកគ្រាប់ដែលបែកមាត់ចាប ដាក់ទ្រាប់ក្នុងទីកនៅនៃបណ្តុះ
  - យកល្អាយដីបណ្តុះដាក់ក្នុងកន្លោន បុរាណចាសបណ្តុះខ្សោយស្ម័ោគ។
  - យកកប់គ្រាប់ដូម្រៈ ១ សង្គមីម៉ែត្រ (ប្រែហេល កន្លែងដំឡើង)។ បើកប់គ្រាប់ផ្លាតេក បុក កប់គ្រាប់កក់ពេក វាដើម្បីខ្សោយគ្រាប់មិនអាចដួលបាន។
  - យកកន្លោន បុរាណចាសបណ្តុះដែលដាក់គ្រាប់រួចហើយ ដាក់ក្នុងពាងបណ្តុះ។
  - ក្រុមទីកជាងរាល់ពេលព្រឹកខ្សោយដាក់ ឬដីស្តុត វាដើម្បីខ្សោយគ្រាប់មិនដួលបាន។

ຂ.ជាក់គ្រាប់បណ្តុះជាយជ្ញាក់ក្នុងចាសបណ្តុះ ឬ កន្លោះ (ដោយមិនជាប់ទុក)

- យកល្អាយដីបណ្តុះជាក់ក្នុងកន្លោះ បុ នូចចាសបណ្តុះ ឱ្យជិតស្មើមាតាំ
  - យកគ្រាប់ស្តុត ចំនួន១គ្រាប់ ជាក់បណ្តុះផ្ទាល់ក្នុង ១ កន្លោះ បុ ១ ប្រធោះ ចាសបណ្តុះ ។
  - ព្រហាចទីកិច្ចជាតិ ទីបយកចាសបណ្តុះ បុ កន្លោះ ទៅជាក់ក្នុងពាងបណ្តុះ
  - ព្រហាចទីកិច្ចភាគល់ពេលព្រឹកិច្ចជាតិ ១ បើដីស្តុត វាដើម្បីឱ្យគ្រាប់មិនដូចំ។



## ៥. គារចាយក្នុងអីឡូវិក

- ដើម្បីកំណើនខ្សែកអន់ (សន្យប់) នៅពេលដំឡើងបន្ថែមយករាយសាថ្ទិក និងដាក់កូនខ្សែក ឱ្យក្នុងពន្លឹះដោយ: ពេលពី ២ ទៅ ៣ថ្ងៃ ដើម្បីពារិនិងកូន។ កូនខ្សែកត្រូវមានអាយុពី ៤ ទៅ ១២ថ្ងៃ មុននឹងអាចយកទៅដំបាន។



- បញ្ចូលទីកាមចន្ទោះរង (សំរាប់រងគ្របប្លាស្តិច) ឬ ថ្វីទីកាមចន្ទោះរង ។ ចំពោះរងគ្រប់ចំបែងវិញ ត្រូវស្រាថទីកាមលើរង។
- ដាក់ដីគិមិ ត្រាប់បាតតាមរណ្តាល ដោយប្របល់ជាមួយនឹងដីខ្សែក សម្រាប់បន្ទាប់មក ស្រាថទីកាមលើរង។



របៀបដកកូនដំណាំពីនន្ទោះសបណ្តុះ គឺ យកម្រាមដីរាយបាតរាន់(ចាស) ឱ្យឡើងលើ របៀបដំឡើងទៅតាម ទាញដកចូលមួយកកូនចោញពីចាស ដើម្បីកំណើនដាក់បុសកូន។

- ក្រោដកូនខ្សែក នៅពេលស្រែល ត្រូវដាក់។ ដំកូនត្រូវមិនបានកូនកំដាក់កូនកប់គល់ដើម (ដីកំណើក) ពីរហ័ស វានឹងបណ្តាលឱ្យដើមកូនដំណាំ រលូយបាន។
- បន្ទាប់ពីដាក់បុស ត្រូវស្រាថទីកាមខ្សែក ឱ្យដាក់។



## ៦. គរចំណាំ

### ៦.១ ការដាក់ជី

ពួរឱ្យទីក្នុងកាត់ បុ អីបីដ យើងត្រូវដាក់ជីនិងស្រាថីកច្បាបនឡើងទាត់ទីបង្កើល់ដ្ឋានដើម្បីនា ពេលដែល និងបរិមាណដីត្រូវដាក់ជីអាស្រែយទៅតាមប្រភេទដី។ ដីល្អាយប្រើនិងជាងខ្សោត់ត្រូវដាក់ ដីចំនួន១៥ម៉ែត្រុង។ តែ យើងត្រូវដាក់ប្រើប្រាស់ជីត្រូវដាក់ជី ពីពេល ៩៣ ១០ម៉ែត្រុង។ បរិមាណដីត្រូវដាក់នៅដីខ្សោត់ត្រូវ តិចជាងជីដាក់នៅដីល្អាយខ្សោត់ ចំនួន ៣ក់កណ្តាល។

### បរិមាណ និង ពេលដែលដាក់ជី

ពេលដែល	ប្រភេទ និង បរិមាណជី	កំន្លែងដាក់ជី
ត្រាប់បាត មុនពេលដំ ១៥ម៉ែ	ជីសវាង (លាយកសត្វដែលពុកជួយ បុ កំបុំសុ) ចំនួនពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុង ១ម៉ែត្រការឃឹង	កប់ជីកណ្តាលរាង (ពេលរៀបចំនៅដាក់តាមបរិមាណ)
ត្រាប់បាត (មុនដំ ក្នុងពី ៣ ទៅ ៥ម៉ែ)	ជីប្រភេទ ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (ប្រហែល កន្លែស្សាបត្រាតាយស្ទើ បុ ១ គម្រោងបច្ចីកសុទ្ធផូច) ក្នុងទាំង ៣ គីឡូក្រាម	ដាក់កណ្តាលរាង កប់ប្របល់ជាមួយដី ឲ្យប្រសាថីករងខ្សោត់បុ ដាក់កប់កណ្តាល រណ្តាងម៉ោ ៣ សង្គមីម៉ែត្រ
ក្រាយដំក្នុងបាន ៧ ម៉ែ	ជីអូយី ៤៦-០០-០០ ចំនួន ១,៥ ក្រាម (ប្រហែល ១ គីឡូក្រាម) ក្នុង ១ ដីម	កប់ជីចំងាយពីតុល់ ៨ សង្គមីម៉ែត្រ ២ រដ្ឋ ក្នុង ១ ដីម
ក្រាយដំក្នុងបាន ១៥ ម៉ែ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម	កប់ជីចំងាយពីតុល់ ១៥ សង្គមីម៉ែត្រ ២ រដ្ឋ ក្នុង ១ ដីម
ក្រាយដំក្នុងបាន ២៥ ម៉ែ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម	កប់ជីចំងាយពីតុល់ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ២ រដ្ឋ ក្នុង ១ ដីម
ក្រាយដំក្នុងបាន ៣៥ ម៉ែ	ជី ២០-២០-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម និង ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម	កប់ជីចំងាយពីតុល់ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ២ រដ្ឋ ក្នុង ១ ដីម
ក្រាយដំក្នុងបាន ៤៥ ម៉ែ	ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ ដីម	កប់ជីចំងាយពីតុល់ ៤៥ សង្គមីម៉ែត្រ ២ រដ្ឋ ក្នុង ១ ដីម

### របៀបដាក់ជី

ដើម្បីដាក់ជីឱ្យដំណាំស្រួលបានប្រើបាន តី ដាក់ជីហើយភាព ត្រូវស្រាថីកភាព។

**ការដាក់ជីត្រាប់បាត:** ដាក់តាមពេលដែលបានប្រើបាន ហើយ ប្របលជាមួយដី បុ ដាក់តាមរណ្តាងនិមួយ។ ទីបង្កើល់ដីក្នុងរណ្តាង ឲ្យសញ្ញ។

**ការដាក់ជីបំបែន:** កប់ជីក្នុងរដ្ឋ ពេលដែលបានប្រើបាន (ចំងាយពីតុល់ ពី ៨ ទៅ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ ទៅតាមអាយុដំណាំ)។



## ៦.២ ការផ្តល់ចិត្ត

- ព្រោចទីកនោះពេលព្រឹក ដោយបញ្ចូលទីកតាមចន្ទោះរុង ។ បើព្រោចទីកនោះពេលផ្លូវត្រង់ បុ នៅពេល ណ្ឌាប រាជបណ្តាលខ្សោមនបញ្ញា ដូចជា រលូយ បុ រាណដើម។
  - ត្រូវព្រោច(បញ្ចូល)ទីកខ្សោមនទៀត ។ មិនត្រូវខ្សោដីស្អែក ជាតិសេសបន្ទាប់ពីដំកូនហើយ ពីរាង៖ កូនខ្សោកត្រូវការទីកនិងដី សំបៀករាជុសលូតលាស់ បុស ដើម ស្អែក។ នៅពេលចេញផ្តើម ត្រូវព្រោចទីក ខ្សោមនទៀតដួងដែរ។ បើព្រោចទីក មិនបានគ្រប់គ្រាន់ តី រាជធានីបានចេញផ្តើម និង ផ្លូវ មិនបានល្អ។ បើពីនិភ័យឱ្យបានក្នុងតុល់ស្អែក (សំគាល់ដោយ មិនអាចលើប្រាកដុមុលបាន) ត្រូវព្រោចទីកបែន្ទែម។ បើដើរក្នុងតុល់សំមខ្សោះ (សំគាល់ដោយ ប្រាកដដើមនានទីកហើរកាមម្មាមដែរ) មិនត្រូវដាក់ទីកបែន្ទែម ទេ ។ បើដាក់ទីកប្រើន និងអាចងាយធ្វើឱ្យដើរក្នុងតុល់ខ្សោះ ធ្វើឱ្យខ្សោករាលូយបុស ដើមងារប៉ាន់។



### ៦.៣ ការតាក់ពិនិត្យមេក



ដើម្បីកាត់(ក្រុង)ត្រូយ នៅស្ទឹក(ចាំង)ទី ៥

## ៦.៤ ការធ្វើស្ថិក

ក្រុវជ្រើសរើសឱ្យបានស្ថាត ទោះបីជាដែងប្រើប្រាស់បែង បុណ្ណោសិចត្របដី កំដោយ ។ គេត្រូវដែកស្ថានៅតាមចេញផ្សាយ និង ចម្លងដម្លើដល់ជំណាតិខ្លួរ។

## ៧. ឧទ្ធនីតិវត្តន៍

### ៧.១ ជំងឺទុំលើឯែងស្ថិក

ជម្លើនេះ កើតមានលើស្ថិក។ យើងអាច សង្គសមើល្អមានចំណុចអុចតណ្ហោលីឃ កង្វេង។ ហើយជំណាតិនេះ ព្រមទាំងត្រូវបានប្រើបាយដោយស្ថិកមានជំជាន់ការងារ។



បញ្ចប់ការាលជាល ជម្លើទុំលើឯែងស្ថិក	បង្ការទប់ស្ថាត ជម្លើទុំលើឯែងស្ថិក
<p>១. បែស្ថិកមានជម្លើចេញពីដើម ដោយដែង បុណ្ណោសិច ក្នុងកំបិត បុណ្ណោសិច (ក្រុវ) ឬយកស្ថិកនេះទៅកំប់។</p> <p>២. បានចូលរួមការងារក្នុង (Metalaxyl) ដោយ ត្រូវបានប្រើបាយជាមុនយកចំណុចដែលបានប្រើបាយ។</p> <p>៣. កំស្រាបទីកដោតជាតិពេក</p>	<p>១. ពង្រីកចេញដូរ និង គុម្ភជាទិខ្លួរ</p> <p>២. កំចាត់ស្ថានចំង់ និង ជំណាតិកក្នុងប្រយោជន៍</p> <p>៣. បែស្ថិកទីកដោតមានភាពសញ្ញាដម្លើចេញ ឬយកស្ថិក នេះទៅកំប់។</p> <p>៤. បានចូលរួមការងារក្នុង (Metalaxyl) បុណ្ណោសិល-អាលី-មេខិល (Fosetyl-Al) ការរារជម្លើក្នុងតំបន់ដែលមានសំណើមខ្សោះ។</p>

### ៧.២ ដង្គរស្ថិក

ដង្គរស្ថិក ជាប្រភេទដង្គរមួក ដែលស្ថិបំផ្តាញការសិកស្ថិក ហើយជាមូលហេតុ ធ្វើឱ្យក្នុងជាតិ មិនអាចធ្វើស្ថិក សំយោគបាន។

#### វាធាមការការពារ

- ត្រូវកិចចស្ថិកដែលរាយការបំផ្តាញចេញ ដោយជាក់ក្នុងចំណាតិថ្លែង ឬយកទៅកំប់ បុណ្ណោសិច (ហាមកូិច ឬជាលក្នុងចំការ)
- ប្រើបានចូលរួមការងារក្នុងបុណ្ណោសិច  
⇒ ហាមកូិច (Abamectin)  
⇒ ឌីណុតីហ្មូយរ៉ែ (Dinotefuran)



**សំគាល់:** ត្រូវបានចូលរួមការងារក្នុងបុណ្ណោសិច ដែលបានប្រើបាយជាមុនយកចំណុច ដើម្បីឱ្យបានស្ថិក ដែលបានប្រើបាយជាមុនយកចំណុច ដើម្បីឱ្យបានស្ថិក នៅពេលនឹងការងារបំផ្តាញ។

### ៣.៣ ត្រួយប្រើប្រាស់

ត្រូវពិនិត្យ ផែកធោរកកម្រិះ ស្ថិតិទីបុរាណប្រើប្រាស់ ដាក់សេសនៅផ្ទះដូរក្រឹម។  
ត្រួយប្រើប្រាស់ គីជាមូលហេតុធ្វើឱ្យត្រួយដំណាំ ឲ្យប់ការលួតលាស់។



#### វិធានការការពារ

- ត្រូវបាត់ទីកស្រាចបុរាណចំព្រៃយដំណាំ (បីខែលទួរភាពទៅថ្ងៃ ២ដង)
- បន្ថយការបីប្រាស់ដី អូយី (5៦-០-០)
- ប្រើប្រាស់បុរាណចំព្រៃយដំណាំ
  - អាបាមិចទីន (Abamectin)
  - ឌីណុតីបុរាណចំព្រៃយដំណាំ (Dinotefuran)
  - អិមិជាលូបីត (Imidacloprid)
  - ថាយាមេតូប្រាម (Thiamethoxam)

### ៣.៤ ចំណេះ

ត្រូវធោរកកម្រិះ ដែលបានប្រើប្រាស់ផ្ទះដូរ ខាងក្រោមស្តីក។ ចំណេះតីស្តីក  
ត្រួយខ្លឹម ធ្វើឱ្យស្តីក និងត្រួយប្រាស់ នៅពេលពិនិត្យយោប្រាយមានពុកចំណេះ យើងត្រូវកំចាត់  
វាគាបឆ្នាន់ រូបរាង គីជាមូលហេតុការណ៍ជាតិ ចម្លងដឹងឱ្យស្តីក។ វិធានការសម្រាប់ កំចាត់ពុកនេះ:  
មានដូចជា :



- កាត់ស្តីកដែលមានថែង កប់ចោល ឬ ឯក ឬ ព្រៃនចំណេះដោយដៃ
- ប្រើប្រាស់បុរាណចំព្រៃយដំណាំ:
  - អាបាមិចទីន (Abermectin)
  - ឌីណុតីបុរាណចំព្រៃយដំណាំ (Dinotefuran)
  - ហីប្រុនីល (Fipronil)

#### សំគាល់៖

- មិនត្រូវយកចំព្រៃនបុរាណចំព្រៃយដំណាំ សម្រាប់បាត់ទី។
- ត្រូវធោរកកម្រិះ ដែលបានប្រើប្រាស់សាចល្បេ។ ត្រូវប្រើប្រាស់ស្តីកស្តិតិកបាយជាមួយចំព្រៃយដំណាំ សម្រាប់បាត់ទី។
- ត្រូវបាត់ទីនៅពេលល្អាច ដោយបាត់ទីតាមត្រួយស្តីក ឱ្យបានស្ថិតិ។

### ៤. ការរបៀបប្រើប្រាស់

- ខិទ្ធិកអាមេរិកប្រើប្រាស់បានបន្ទាប់ពីដាក់កុនបានយេ:ពេល ពី៥០ ទៅ ៦០  
ថ្ងៃ អារ៉ែយទៅតាមប្រភេទពុជ។
- ត្រូវបែបដែងខិទ្ធិកឱ្យជាប់និងទង ដើម្បីក្រុមកុណភាពដែង
- ត្រូវប្រើការបិតកសម្រាប់កាត់ទងខិទ្ធិក។
- មិនត្រូវទាញក្រសាងកំដែង ដ្ឋានចំពោះពីដើម ទេរីយ។



## ៣.១២. ខ្លួន



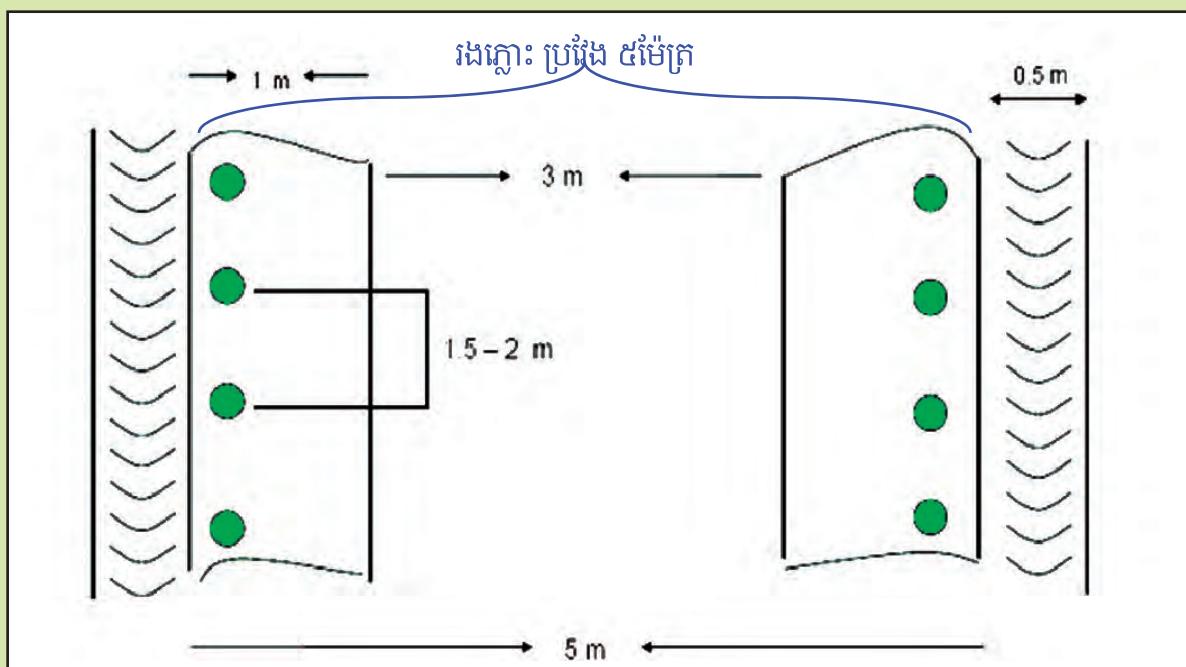
## ១ ភាពក្រោមចំណី និង ធ្វើនា

- សំអាតដីចំការ និង ផើសស្វែរចេញឱ្យអស់
  - ភ្នាក់ កសិតិខ្សោយបានចំណុល់ ហើយហាលិខ្សោយបានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
  - ភ្នាក់ (គោករី ឬ គោយនុ) ដម្រាប់ ១០ ទៅ ២០ សង្គមិម៉ោគ។



การเบี้ยกรังผ้า

- ទទួលរឹង ១ម៉ោត្រ និង បណ្តុះបណ្តាលទូការពី ដែលកសិកអាចគ្រប់គ្រងបាន។ នៃភ្នៈ  
មានចំណាយពីត្រា ៣ ម៉ោត្រ។ ចំណាយពីគុម្ភូយ ទៅគុម្ភូយឡើត គុងរឹងនិមួយា មានប្រជុំពី១,៥ ទៅ  
២ម៉ោត្រ។ ចំណាយ(ចង្វារ) ពីរឹងភ្នៈមួយ ទៅរឹងភ្នៈមួយឡើត មានប្រជុំ កន្លែ៖ ម៉ោត្រ។



- កំពស់ នៅរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ នៅរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ពី ៣ តីក ហើយនៅរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ពី ៣ តីក ទៅ ៥ តីក។
  - ការដាក់ដី ជាកំលាយកសត្វសូត បុ ជីកំបីស្តុ ក្នុងបិមាណាពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងផ្ទៃដីដែល ម៉ែនត្រួតការណ៍ កប់ប្រាប់បាតានេរដោយប្របល់វាជួសត្វូល្មាមូយដឹង។  
(សូមមេនីបានការងារប្រើប្រាស់ដី នៅទីពេះខាងមុខ)
  - ការគ្រប់រដី អាចធ្វើបានពីប្រភេទ (គឺ អង្គគ្រប់ដៃត្រាស្តីច និង អង្គគ្រប់ប៊ីដី) ដើម្បីទទួលប័ណ្ណតែការហ្មា ក្នុងការពារសំណើមដី បន្ទូយការដៃស្តី។

- ໂປ່ນໜູ້ເຕະກະເណັກຝຳກົງ ສີສ ໂປ່ນຊາດສມາບໍ່ເຕະເណັກຝຳຕຸມມູຍ ເຊື່ຕຸມມູຍ
  - ໂປ່ນກົບບັນເຄົາສມາບໍ່ເຕະກະເណັກ (ຜົນຍົດຕຸມຕີ ၁,၅ ເຊື່ ၂ເມື່ອກ) ເລີ່ມເຕັ້ງຕຸນສິບຕະປະບັນ



## ២. គារធ្វើនៅបណ្តុះក្នុង

ការធ្វើនៅបណ្តុះក្នុនបន្លំ គឺការធ្វើឱ្យគ្រាប់ដុះបានល្អ កាត់បន្ថយការល្អឲយក្នុន និង អាចការពារក្នុនដំណោះស្រាយបានពីការផ្តល់ជម្លើពី សត្វលីតចង្វែង (ដែលមកយាយឱ្យក្នុនដំណោះ)។ ពាងបណ្តុះក្នុនបន្លំ អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសម្រាប់គ្រប់រំភេទ: ពី ១,៥ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីដាយស្រួលចេញចូលដែលក្នុនបន្លំ។
- កំពស់រំភេទ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ ពីដី។
- ទទឹងរំភេទ: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទីក្រោង ហើយគ្រប់ពីលើដំបូលដោយសំណាក់ដើម្បីកាត់បន្ថយកំដោច្រៀង។
- មានជញ្ជាក់ដោយតិ៍សំណាក់មុង ដើម្បីការពារសត្វលីត។



## ៣. គារនូយនៅបណ្តុះក្នុង

- យកដីចំនួន ២ភាណ លាយជាមួយដីលាយកគោចចំនួន ១ភាណ ដែលអង្គាម ពី ៤ ទៅ ៦ភាណ បុ អាចលាយជាមួយម៉ោត បុ ប្រសកីដុងចិត្តរាប់ខ្លួន ចំនួន ១ ភាណ។ (ដែលអង្គាមត្រូវត្រូវទីក្រុងដែលពី៣ ទៅ ៥យ៉ាត់)។
- យកល្អាយដែលមាន លាយប្របល់ ហើយយកទៅលើដឹងរូបតាមតាមអស់



យកដីបណ្តុះដៃលបានហើងហើយ ទុកឱ្យត្រជាក់សិន មុននឹងដាក់ចូលកន្លោង បុ ថាសបណ្តុះ



ផលប្រយោជន៍នៃការលាយល្អាយដីបណ្តុះក្នុងបែន្ទី គឺ៖

- គ្រាប់ដាយដុះ បុសដុះលួយបាលាស់លួយ
- ក្នុងបែន្ទីស្រួលយកដីជាតិបានត្រប់គ្រាន់
- សម្ងាប់មេភាព(ដូរី) ដែលបង្ហើឱ្យក្នុងបែន្ទីលួយ
- សម្ងាប់គ្រាប់ស្រួលដែងដែលដុះដីផ្តើមយកដីពីក្នុងបែន្ទី
- សម្ងាប់ពនសប្តាលិត និង សប្តាលិតចំពងក្នុងដីដែលបំផ្តាញគ្រាប់បែន្ទី

## ៤. គារង្រៀនចំណែកសាម័យ

- ក្រោរដៃបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិតភាពជួយពេញតាំងនៃទន្លេសាប
- ការបណ្តុះកូន អាចធ្វើបានពីរបៀប៖

### ការបណ្តុះគ្រាប់ជាមុន៖

- ដ្ឋាប់គ្រាប់ចំនួនពីរយ៉ប់ ទីបយកទៅបណ្តុះកូងកន្លោះ។
- យកគ្រាប់ជាក់ពាក្យយកូងក្រោមាត់ស្សដក់ទីក ក្នុងកន្លោះ។
- ស្រាវចនិកជាងរឿងរាល់ថ្មី ដើម្បីខ្សោយក្រោមាត់ស្សសៀមរហូត។
- ធ្វើសិស់បេកគ្រាប់បែកមាត់បាប ជាក់គ្រាប់កូង ១កន្លោះ បុ ១ ប្រហែះ (នន) ចាសបណ្តុះកប់គ្រាប់ជីវិត ១សង្គមៗ (កន្លោះបុំដែងដែង)។
- កើតការកន្លោះបុ ១ ចាសបណ្តុះដែលជាក់គ្រាប់ហើយ ជាក់កូងពាងបណ្តុះកូនខ្សោយបានត្រឹមត្រូវ។
- ស្រាវចនិករឿងរាល់ពេលព្រឹក បុណ្ណាចខ្សោយដោក។ បើដើស្បូត វាដើម្បីគ្រាប់ដុះមិនល្អ។

### ការជាក់គ្រាប់បណ្តុះដោយជាងរាល់កូងចាសបណ្តុះ បុ កន្លោះ (បណ្តុះគ្រាប់ស្បែក)

- យកគ្រាប់ចំនួន១គ្រាប់ជាក់បណ្តុះជាងរាល់កូង១កន្លោះ បុ ១ប្រហែះចាសបណ្តុះកប់គ្រាប់ជីវិត។
- ស្រាវចនិកខ្សោយដោក ទីបយកចាស បុ កន្លោះដែលជាក់គ្រាប់ហើយ ទៅជាក់កូងពាងបណ្តុះកូន។
- ស្រាវចនិករឿងរាល់ពេលព្រឹក ខ្សោយដោក។ បើដើស្បូត វាដើម្បីគ្រាប់មិនដុះ។



## ៥. នារបំទ្វាលេខ្លួន

ដើម្បីធ្វើសរាងកុនអន់(សន្តូប់) ក្រាយពេលដំឡើង គេត្រូវបន្ថយការស្រាថទីកុនល្អ និង ជាក់វិញ្ញាបន្ទីថ្មី រយៈពេល ពី២ ទៅ ៣ថ្ងៃ ដើម្បីធ្វើឱកាស កុនល្អ អាយុពី ១ ទៅ ១២ថ្ងៃ ទីបន្ទាន់បាន។

- មុនជាកុនលើង ត្រូវបញ្ចូលទីកតាមចន្ទាន់ (សម្រាប់ដំឡើងគ្រប់ប្រាសិច) បុ ស្រាថទីកលើង ដែលគ្រប់ដោយ ចំបើង ។ ជាក់ដីគិតិមានរល្អការ រចប្របល់លាយជាមួយដើម្បីស្តុ ។ (មើលតារាងរបីប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)
- កប់ដីជម្រាតី ៤ ទៅ១០ សង្គមីម៉ែត្រ ទុករយៈពេល ពី ៦ ទៅ ៧ថ្ងៃ ដោយស្រាថទីកយ៉ាងតិច ពី៥ ទៅ ៦ដង មុនពេលជាកុន។ ត្រូវជាកុនល្អ នៅពេលល្អបាន មេយក្រជាក់ល្អ។
- ជាកុនល្អ ត្រូមដីបណ្តុះ (ដីកំណែក)។ បើជាកុនល្អ កប់លិចដីបណ្តុះ អាចធ្វើឱ្យដើមបស់កុនរលូយបាន។



- បន្ទាប់ពីជាបីយ ត្រូវស្រាថទីកិច្ចិកបានឡើងទាត់ (ត្រីក មួន ល្អបាន) រយៈពេលពី ៦ ទៅ៧ ថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យកុន ចាប់បុសនី។ ហាម ប៉ះជ្ញាលេប្រើប្រាស់ពេលពេល ពីព្រារៈវាទ្វីឱ្យងាយរលូយកិច្ច ។

## ៦. នារចំណាំ

### ៦.១ ការជាក់ដីបំបែន

ក្នុងការជាក់ល្អកុនកាត់ បុ ល្អក្នុងស្ថុក យើងត្រូវជាក់ដី និងស្រាថទីកិច្ចិកបានឡើងទាត់ ទីបរាជ្យលីផ្លូវបាន ព្រឹង។ ពេលដោនា និងបរិមាណដីត្រូវជាក់ តី អារសំយកាមប្រកែទដី។ ជាទុទៅ បរិមាណដី ត្រូវជាក់បែបដីដែលមាន ខ្សោចព្រឹង(ជាងល្អបាន) ត្រូវតិចជាងដីជាក់បែបដីល្អបាន (ព្រឹងជាងខ្សោច) ចំនួន ២ កាត់ បុ ពាក់កណ្តាល។

## បរិមាណការណី និង ពេលដែលដាក់ដី

ពេលដែល	ប្រភេទ និង បរិមាណការណី	កន្លែងកប់ដី
ត្រាប់បាត មុនពេលដាំ ១៥ថ្ងៃ	ជីសវិកអ្នក (លាមកសត្វដែលពួកដូយ បុ កំបុស្ស) ចំនួនពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុង ១ម៉ែត្រការដីរដឹង	កប់ដីកណ្តាលរដង (ពេលដែលបច្ចេកដាក់គម្រោង)
មុនពេលដាំក្នុង ៧ថ្ងៃ	ជីប្រហែល ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ កន្លែងស្ថាបន្ទាបាយស្រី បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផូច) ក្នុង ៩ រដ្ឋាភិបាល	ដាក់កណ្តាលរដង កប់ប្របល់ជាមួយដី របា ព្រោះចិនីករដងឱ្យដាក់ បុ ដាក់កប់កណ្តាល រណែកដែម្រា ៥-១០ សង្គមីម៉ែត្រ
ក្រាយដាំក្នុងបាន ១៥ថ្ងៃ	ជីអូយី ៥៦-០-០ ចំនួន ២,៥ ក្រាម (បុ កន្លែងគម្របដបទីកសុទ្ធផូច) ក្នុង ១គុម្ភ/ដីម	កប់ដីចំណាយពីតុល់ ១៨ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋាភិបាល
ក្រាយដាំក្នុងបាន ២៥ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម (បុ ១ គម្របដបទីកសុទ្ធផូច) ក្នុង ១ គុម្ភ/ដីម	កប់ដីចំណាយពីតុល់ល្អ ពី ១៥ ទៅ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដាំក្នុងបាន ៤៥ថ្ងៃ	ជី ១៦-២០-០ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ដីម និង ជី ០-០-៦០ ចំនួន ១០ ក្រាម ក្នុង ១ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតុល់ល្អ ពី ១៥ ទៅ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដាំក្នុងបាន ៥០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ដីម និង ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៣០ ក្រាម ក្នុង ១ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតុល់ល្អ ពី ១៥ ទៅ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដាំក្នុងបាន ៧០ថ្ងៃ	ជី ១៦-២០-០ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ដីម/គុម្ភ និង ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៣០ ក្រាម ក្នុង ១ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតុល់ល្អ ពី ១៥ ទៅ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)
ក្រាយដាំក្នុងបាន ៨០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ដីម និង ជី ០-០-៦០ ចំនួន ៥ក្រាម ក្នុង ១ដីម/គុម្ភ	កប់ដីចំណាយពីតុល់ល្អ ពី ១៥ ទៅ ២៥ សង្គមីម៉ែត្រ (១ ដីម ដាក់ ១ រដ្ឋ)

## ៦.២ ការធ្វើល្អ

ដើម្បីឱ្យល្អ ផ្តល់សលប្បុ គេត្រូវធ្វើល្អឱ្យបានស្ថាត ទោះបីជានេប្រចាំបី៦៨ បុ គ្រប់ប្រាសិទ្ធិ កំដោយ ។ គេត្រូវដកល្អនៅតាមចេញផ្សាយ ពីរោងរាជការដែលបានស្វែងរក និង ចេញផ្សាយដោយប្រចាំបី៦៨ បុ គ្រប់ប្រាសិទ្ធិ កំដោយ ។

## ៤. បច្ចី សង្គមិនបានប្រើប្រាស់

## ៧.១ ជម្រើនប្រើបង្ហីក

ធម្ម៌នេះ វាកែតមានបើស្តីក វាយើងអាចសង្គគយើញមានចំណុចអូច ពណ៌រលើដៃ ភង្គដឹងទាំង ហើយជុំពុំណា នេះ ព្រមទាំងត្រូវការ នៅពីក្រោមផ្ទៀង ស្តីកមានជុំដាំស្តីកភង្គដឹងទាំងទាំង។



លក្ខណៈជម្រើស	យុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការគ្រប់គ្រង
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ធ្វើឱ្យស្ថិតិជំណាំទៅដាក់លើផ្លូវដំឡើងដំឡើង ហើយផ្តល់ពីដើមមួយទៅដើមមួយ ដោយសារស្អែរ។</li> <li>• វាប្រើប្រាស់តាមរយៈមនុស្ស សត្វ ស្រាវចនីក ខ្សោយ ត្រូវឯង ម្បប់ពេក និងត្រូវឯកាត់ពេក។</li> <li>• ក្នុងករណីផ្ទៀងផ្ទាត់ វាពិនិត្យដាក់ដើម និង តាត់បង់ទិន្នន័យ។</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ជំណាំលាក់ឆ្លាស់</li> <li>• ធ្វើអនាមិយចំការឱ្យបានស្ថាត ដូចជាកាត់បេញ និងការ ដូកចាល់ដូកស្ថិតិ បុ ដើមដែលកើតជម្រើស។</li> <li>• តាត់កែងដែក និងស្ថិតិឱ្យបានល្អ</li> <li>• ធ្វើសរុបមានសំណើមប្រើនពេក</li> <li>• ប្រើប្រាស់ពួសដែលនឹងជម្រើស ប្រសិនអាជ</li> <li>• ប្រើច្នាំព្យាបាល និងការពារជម្រើសជួយដែលមានជាតិសកម្ម ដូចជា៖ ថ្វី មេតាញ្យាកសិលប+ម៉ែនក្បុប្រីប metalaxy + mancozeb , ប្រើពីនេប Propineb, ក្នុកើតហេដ្ឋិកសាយ Copper Hydroxide បុ ថ្វី ព្យាបាលជម្រើសជួយដែល អនុញ្ញាត ឱ្យប្រើនិងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ដែលមានលក់ នៅតាមទិន្នន័យ។</li> </ul>

សំគាល់៖ ត្រូវបានព្យាយករយៈពេល ពីអនោ ពាក្យមុន ដោយបានព្យាយកនៅពេលថ្មីល្អជាប្រចាំថ្ងៃ ដ្ឋានភូមិក្នុងប្រទេស និង ខាងលើផ្លូវស្ទើក្រុងប្រទេស ដោយជាមួយទីកសិត ដើម្បីឱ្យចូលចិត្តនៅជាប់នឹងស្ទើកបានយូរ។

## ៧.២ អណ្តឹកមាស

សត្វលិតនេះ វាសូលើស្ថិក តាំងពីកុនដង្គរវារ ហួតដល់មេពេញវិយ។ ដង្គរ និងកុនដង្គរបំផ្តាល់នៅតាល់ និងបុស ដែលធ្វើឱ្យដើម្បីជាបាន

### វិធានការគគប់គគង និង កំចាត់

- ត្រួតពិនិត្យចំការឱ្យបានទៀត ។ បើយើង សត្វនេះមានចំនួនតិចត្រូច ត្រូវកំចាត់ដោយដៃ។
- មុនពេលដាំឆ្លើស្អាតសំខាន់សារ និងមាន ជម្លាប់ជ្រើល (ដើម្បីសម្ងាប់ពង និងដង្គរអណ្តឹកមាស នៅក្នុងដី)។
- ករណីចំបាច់ត្រូវបើច្ប័ំសម្ងាប់សត្វលិត ដែលមានធាតុសកម្មដូចជាតាំង
  - ច្បាស់ពុក អាបាមេគតិន (Abamectin)
  - ច្បាស់ពុកសាយអីមេត្រីន បុកជាមួយ ក្បីរីបុស (Cypermethrin + Chlorpyrifos) បុ ច្បាស់ដែលមានការអនុញ្ញាតបើប្រាស់មានលក់នៅលើដំឡើង។ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ ។



## ៧.៣ ថែ

កុនថែ និងថែពេញវិយ បីកដង្គរកំយកកុនសំខាត នៅតាមកន្លែងវាទំនេះ ធ្វើឱ្យដើម និងស្ថិកក្រិន ហើយបុរាណចេងត្រាយ ដើម និងបង្គុងខ្លួន និងបង្គុងខ្លួន ដើម្បីជាបាន នៅពេលណាការមានកំណើនថែប្រើន។

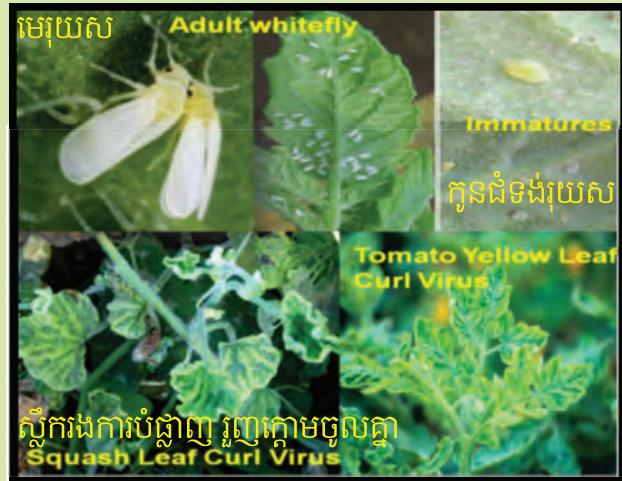
### វិធានការគគប់គគង និង កំចាត់:

- ព្យាយាមតាកំពេងម៉ែក បុ ស្ថិក ដែលម្បែប់សុកពេកឱ្យត្រូវពន្លឹងចេញ។
- សំអាតស្សីនៅដើម្បីប្រើប្រាស់ការដំណាំ ឱ្យបានស្ថាតលូ
- កាត់ស្ថិក ដែលទទួលនេរការបំផ្តាល់ចេញ ហើយដូចតែបាលិច្ឆាយពីចំការ។
- បើអន្តាក់ស្ថិក ចង់ពណ៌លើឱ្យ និងបើច្បាស់ជម្ងិជាតិ។
- បើច្បាស់ពុកសិកម្ម ដូចជាតាំង
  - ច្បាស់ពុកសាយអីមេត្រីន បុកជាមួយ ក្បីរីបុស (Cypermethrin + Chlorpyrifos)
  - ច្បាស់ពុកអីមីជាក្បីរីតិ (imidacloprid)
  - ច្បាស់ពុក ទីអូមេតុកា (Thiomethoxam)
- បុ ច្បាស់ ដែលមានការអនុញ្ញាតឱ្យបើ មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ ។



ଟ. ୮ ର୍ୟାସ

ក្នុងរូបសាល់ពេញវិយ បីតិចធ្លាក់យករូគ្រសត្វូយ និង ស្តីកខ្លួរបស់ដំណាំ ស្តីកដំណាំដែលរងការបំផ្តាញ ប្រជាប្រឈមខ្លះ ធ្វើឱ្យដើមដំណាំ និង ស្តីក ត្រឹម។ ចំការរងការបំផ្តាញ មានហុយកំទិចស៉ា ស្តីកបុរឡាច់ត្រាយដើម និង បង្ហិញមានជម្លើអីស៍។ ដើមដំណាំអាចដាប់បាននៅពេលណាកាមានកំណើនថែប្រើនៅពេក។



## វិធានការគ្រប់គ្រង និង កំចាត់

- ត្រួតពិនិត្យចំការខ្សោយបានទេរដុងទាត់
  - ប្រើអន្តាក់ស្ថិត ចង់ពណ៌លើផ្លូវ
  - ករណីចាំបាច់ ត្រូវប្រើថ្វីសម្រាប់សត្វលិត ដែលមានជាតុសកម្មផ្ទើចជាជាម៉ោង
  - ពួកអាពាមេកទីន (Abamectin)
  - អូសិន (Osin)
  - ថ្វីពួក សាយភើមេឡ្តីន បុកជាមួយ ភ្លូវីហ្មុស (Cypermethrin + Chlorpyrifos) ឬ ថ្វីដែលមានការអនុញ្ញាតខ្សោយប្រើ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ។

ព.៥ ពីងារក្របម

ពីងារធេតុវិយ បីគជ្ជការក្នុងសំណាំ។ វាបានដាក់ដើរការងារក្នុងក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលរាយការបំផ្តាងស្ថិកមានពាក្យរបៀបនៃក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងស្រុកខេត្ត នៅតាមតំបន់ស្ថិក។ ដើម្បីដាក់ក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងបានការបំផ្តាងស្ថិកមានពាក្យរបៀបនៃក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងស្រុកខេត្ត នៅតាមតំបន់ស្ថិក។

## វិធានការគ្រប់គ្រង និង កំចាត់

- ត្រូវពិនិត្យបំការឱ្យបានឡើងទាត់
  - កាត់ស្សីកដែលទទួលបាន និងដុតបាល
  - ករណីចាំបាច់ ត្រូវរបីច្បាំសម្ងាប់សត្វលើក ដែលមានជាតិសកម្ម ដូចជា៖
    - អាបាមេគទីន (Abamectin)
    - អូសិន (Osin)
    - សាយកើមេទ្រិន បុកជាមួយ

ភ្លើងបញ្ជី ត្រូវបានប្រើបាយនូវការអនុញ្ញតិឱ្យប្រើ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់  
ជាងនេះ ។



## ៣.១៣. ពេលវេលាដែលត្រូវបាន



## ១ ភាពធ្វើបច្ចេកវិទ្យាល

- សំអាតដីចំការ និង ធនធានបច្ចុប្បន្នអស់
  - ភ្នែរ រាល់ដីខ្សោយបានម៉ែនល្អ ហើយបាលខ្សោយបានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
  - ភ្នែរដី (គោករបី ឬ គោយន្ត) ១០ ទៅ ២០ សង្កែទីម៉ែត្រ។



ការលើករដ្ឋ

ក្នុងការដំឡើកដើមជាន់ កសិកអភាពដាំជាង (នៃ) តាមពីរ របៀប គឺ ដោយនេទាល (១ជ្រើរ) និង នៃដាំពីរជ្រើរ។

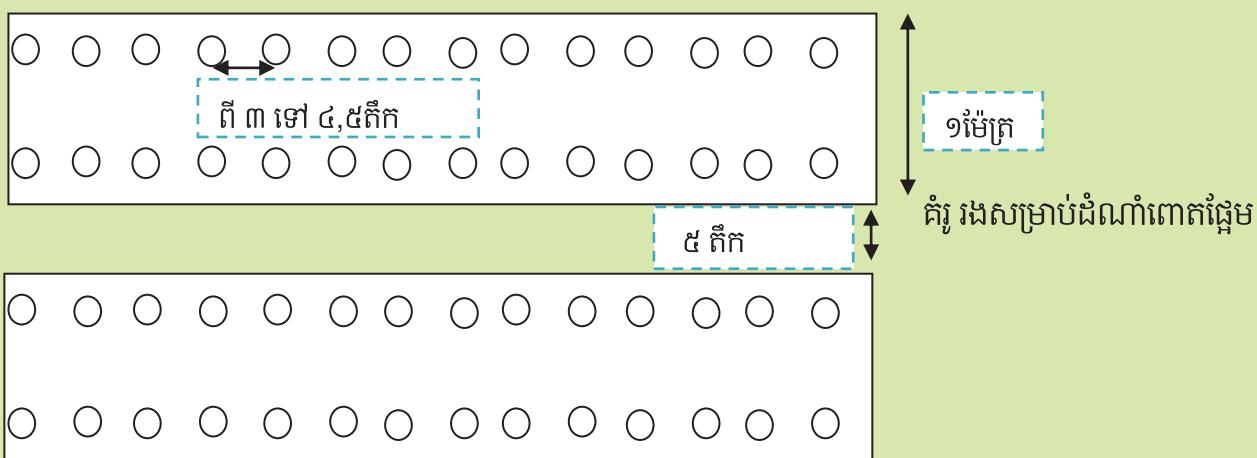
ក. នងជាំពីរជារ

- ទីេង ១ ម៉ោត្រ និង បណ្តាលយ ទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនអ្នកខ្សោយលើសពី ៥០ ម៉ោត្រឡើយ ពីរការ ពិចាក ក្នុងការ ថែទាំ ដូចជាអ្សាបទីក លាចស្បែ ជាដើម។
  - កំពស់ នៅរដ្ឋវប្បធម៌ ពី២០ ទៅ ៣០សង្ឃគីម៉ោត្រ ហើយនៅរដ្ឋវិស្វាត ពី ៣០ ទៅ ៥០សង្ឃគីម៉ោត្រ
  - ការជាក់ដី ជាក់ដីលាមកសត្វដែលពួកជួយ បុ កំបុស្ត ចំនួន២គតិទ្វក្រាម លើផ្ទៃដីរៀង១ម៉ោត្រការដី នៅ តាមចន្ទោះចង្វារដូចទាំងពី រួចហើយលប់ដីត្របុងឱ្យជីវិត្រ។



ប្រើខ្សោតាច្បាំង ដើម្បីចាប់រាយការជាក្នុង និង ប្រើខ្សោតសម្រាប់ចាប់រាយការជា ពិគុម្ភមួយ ទៅគុម្ភមួយ  
(ចន្ទាន់គម ពី ៣គីក ទៅ៥៥គីក)

### ការធ្វើដោយប្រើប្រាស់ប៊ីជីថ្មី



### ២. ទិន្នន័យជាមួយ:

មុនពេលធ្វើសរិបតុដពេកដោះ កសិករគ្នាគែតិនិត្រពិចារណាលើ ៖

- ពុធធន់ទ្រាំខែនឹងកោះក្រោហិស្សានក្នុងតំបន់ដោដុះ (សត្វលិត និងដីមី)
- ពុធធូល់ទិន្នន័យខ្ពស់ (ពុធកូនបង្កាត់ ដូចជាផុំដាក់ អូហី រស់ក្រុមហ៊ុន អូស្សសុសីដ អូនធីណែសិណាល)
- ពុធដែលមានអារាងុះ ចាប់ពី ៤៥%ឡើងទៅ ៧

កសិករគារដោះពេក ដោយគ្រប់ជ្លាល់ (ក្នុងរោង) ឬ បើមានលទ្ធភាព ដោះដោយកូនបណ្តុះ ។ បន្ទាប់ពីធ្វើសរិបតុដបានហើយ កសិករគារដោះដោយគ្រប់ជ្លាល់ បុរី បណ្តុះក្នុងជាមុនសិន កាន់តែប្រសើរ ។ ចន្ទាន់ពីគុម្ភមួយ ទៅគុម្ភមួយ គុម្ភទៅមានចំណាយ ពី ៣៥ សង់ទិម៉ែត្រ (៣,៥ តីក) ទៅ ៤៥ សង់ទិម៉ែត្រ (៤,៥ តីក) ដោយជាក់ជាក្នុង មួយ រោង ១ដើម បុរី ១ គ្រាប់ ។ កសិករ គុម្ភតែបណ្តុះក្នុងបម្រុងទុកចំនួន ពី២០ ទៅ ៣០ ភាគរយ នៃគ្រប់សរុប ដើម្បីទុកដ្ឋាននៅពេលបាត់ដើម(កូនងាប់) ឬ គ្រប់មិនដុះលូ។

### ៣. ការដោកជីថំប៉ែន

#### ក. ការដោកជីថំប៉ែន (ជីគិមី)

បន្ទាប់ពីដានហើយ កសិករគួរពេញកចិត្តទុកដាក់លើការថែទាំ និងដោកជីថំប៉ែន។ ខាងក្រោមនេះ ជារបៀបនៃការដោកជីគិមី និង ការប្រើប្រាស់ជីថំប៉ែន ៖

ចំណាំថ្វីនៃការដោកជី	ប្រភេទជី	បរិមាណជី	ការនោងដាក់ជី
បន្ទាប់បាត មុនពេលដាក់ ១៥ថ្ងៃ	ឈាមកសត្វុកដុយ បុ កំបុស្តុ	២គីឡូ ក្នុង ១ ម៉ែត្រការដឹង	កប់ជីកណ្តាលរដៃ (ពេលរដ្ឋបច្ចេកដាក់គ្រប់រដៃ)
មុនពេលដាក់ ពី ៧ ខែ ១០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥	៥ក្រាម ក្នុង១គីឡូ	មួយដើម បន្ទាប់បាត
បន្ទាប់ពីដាក់ បាន ពី ៧ ខែ ១០ថ្ងៃ	ជី ៤៦-០-០ (ដី អូយី)	១,៥ក្រាម ក្នុង១គីឡូ	ចំងាយ ពី០,៥ ខែ ១ តីក ពីគល់ ពោត (២រដ្ឋ ក្នុង១ ដើម)
បន្ទាប់ពីដាក់ បាន ពី២៨ ខែ ៣០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ (ចម្លេះ)	៥ក្រាម ក្នុង១គីឡូ	ចំងាយ ពី១,៥ ខែ ២,៥តីក ពីគល់ពោត (១រដ្ឋ ក្នុង១ ដើម)
បន្ទាប់ពីដាក់ បាន ពី៩៨ ខែ ៤០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ + ជី ០-០-៦០	១០ ក្រាម ក្នុង១គីឡូ	ចំងាយ ពី១,៥ ខែ ២,៥តីក ពីគល់ពោត (១រដ្ឋ ក្នុង ១ដើម)



១ កុនស្តាបប្រាក់ មានទំនួលប្រើបាន ១,៥ គីឡូ

នៅថ្ងៃនេះនៃការដោកជី កសិករចំណាត់ថ្នូរបាត់ថ្មីទីកបំប៉ែន យ៉ាងហេចធុណាំ នៅថ្ងៃទី ១៣ បុ ទី១៤ និង ថ្ងៃទី៣៨ បុ ៣៧ បន្ទាប់ពីដាក់ជី។

### ៤. អនាម័យ និង ថែទាំទីក

កសិករគ្រឿសំអាតស្សី ដែលដួរនៅក្នុងចំណាត់ និង ពិនិត្យចំណាត់ទ្វានទៀតទាត់។ នៅពេលដែលពោត ឲ្យតាមលក្ខណៈស្ថិតិ (ពី១ ខែ ១,៥ម៉ែត្រ) ហើយកសិករគួរពេញការដោកជីក្នុងកដ្ឋានក្រោម បុ ស្តីកដែលចាស់បាន ដើម្បី ឲ្យខ្សោយបានលូ និង កាត់បន្ទូយចំនួនសត្វលូតិចថ្មី។

ទីកដាក់ថ្មីកម្មយើងដែលបានបន្ថែមនិងផលិតការ និង ពិនិត្យទីកបំប៉ែន និង ពាយុវការទីកបែបសំណែកបាន។ ចំពោះការផ្តល់ទីកខ្សោយដែលបាន តីមិនគួរគិចពេក បុ ប្រើប្រាស់ពេកទេ ពីរបាយវាមានបណ្តុះបណ្តាល ឱ្យដោកជី ងាប់បាន។

## ៤. បច្ចី និង សង្គមិត គិតថីជំនាន់ពាណិជ្ជកម្ម

### ក. ជម្លើ និង វិធានរបាយ

#### ក១. ជម្លើទំលៃដែលស្វើក



ឈាតសញ្ញា	វិធានរបាយ
-ស្វើកពណ៌លើផ្ទឹង -ផ្លូវពីដើមមួយទៅដើមមួយទៀត ដោយសារខ្សោះ និង ទីកត្តុង -នៅរដ្ឋវត្ថុជាក់ ជម្លើនេះក៏តាមីន	-ប្រើពុធដែលដល់ទាំងអស់ជម្លើនេះ: -កាត់ បុ ធនិតិមិនាការដែលមានជម្លើចោល ដោយដុត បុ កប់ដីចោល ឬរួមឱ្យបានដោយពីចំការ។ -ប្រើច្នាំការពារដូចជា មេតាលាកសុំ ឬ ច្នាំព្យាបាលជម្លើជួយការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ។

#### ក២. ជម្លើរលួយដើម (Phythium Stalk Rot)



ឈាតសញ្ញា	វិធានរបាយ
-ដើមខ្លី/ទាប ជាងជម្លើតា -មានស្ថាមជាំសើលើដើម (អារមតល់បុ ពាក់កណ្តាលដើម) -កេីតាមីនេះនៅពេលរដ្ឋរក្សាប័ណ្ណិយស៊ីម។	-ប្រើប្រើប្រើស្រាប់ស្រាប់ ឱ្យបានសមស្រប -កាត់ដើមធនិតិមិនាការដែលទទួលសងជម្លើចោល ដោយដុត បុ កប់ដី ឬរួមឱ្យបានដោយពីចំការ។ -ប្រើច្នាំការពារ ដូចជា ច្នាំមេតាលាកសុំល (Metalaxyl) ឬ ច្នាំព្យាបាលជម្លើជួយការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ។

#### ក៣. ជម្លើ លាកដំបោដើម (Banded Leaf & Sheath Blight)



ពាណិជ្ជកម្ម	វិធីការពារ
<p>-រាជាប់ដើមឡើងពីថ្ងៃចាប់នៅមុន (ធ្វើឱ្យកន្លែងកេិតដម្លឺ) មានលក្ខណៈស្អុត ហើយក្រែម)។ -រាជីរាលុជាលានត្រប់ពេលវេលា និង ក្នុងត្រប់ លក្ខណៈការបែងអស់នៃបិស្តាន</p>	<p>-ប្រើពួកដែលដែនត្រាំ -កាត់ស្អីក និងកន្លែងដែលទទួលដោល ហើយដុត បុ កប់ដីបោល ឱ្យធ្លាយពីចំការ នៅពេលយើព្យូមានដម្លឺកេិត តិចជំបុុដ -ប្រើច្បាស់ការពារ ដូចជាច្នាំ បិណ្ឌមីល, កាបិនជាសុធម, ឱីហី ឈាក្ខុណាបញ្ញុល បុ ច្នាំព្យាបាលដម្លឺជូនិភ័យនុញ្ញាតដោយឡើត ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ។</p>

## ២. ស្នូលិក និង វិធីកំចាត់

### ៣១. ដង្គរកាត់ស្អីក (Cut Warm )

ដង្គរវាន់: បំផ្តាញស្អីក និង ផ្ទៃកនៃផ្ទៃ (សក់ពោត)។ ទំប់ន្លែបំផ្តាញ នៅលើស្អីក កាន់តែង ហើយ ការលួត របស់ដើម  
ពោត មានលក្ខណៈយើត។



### វិធីកំចាត់

- កាត់បោលនូវផ្ទៃកដែលបំផ្តាញបោល ដោយដុត បុ កប់បោលក្នុងដី ឱ្យធ្លាយពីចំការ។
- ក្នុងដីឱ្យបានផ្តា
- ប្រើអន្តោកត់ស្អីក ចង់ពណ៌លើផ្ទៃ
- ប្រើប្រាស់ច្នាំពុលកសិកម្ម ដូចជា ៖  
ច្នាំ ត្បាក់ត្រានីលីប្រុល Chloranthraniliprol, អិីនុកប្រាកាប់ Indoxacarb, សុកីម្រីន  
cypermethrin, មេគុមីល methomyl និង ហីប្រុនីល fipronil។

## ខែ. ដំស្តូរស្តីងបាន់បាត់ (Asian Corn Bore)



ភាគសញ្ញា	វិធីកំចាត់
<ul style="list-style-type: none"> <li>- កុនញានស់ ហើយសុទ្ធបុ:ពីគល់ ទៅធាង</li> <li>- កាបផ្លាស្សាប់កន្លែងនៃដើរពេក (ធាង ស្តីកដើម ផ្លូវ និង ផ្លាស្សាប់)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- កាត់បាលនូវដំស្តូរដែលបង្ហាញបាល បុ ចាប់ដំស្តូរដោយដោរកុង បុ កប់បាល ឱ្យឆ្លាយពីចំការ។</li> <li>- ភ្លាមដីឱ្យបានប្រាជា</li> <li>- ប្រើអន្តាក់ស្តិត ពណ៌លើឯែង និង អន្តាក់ក្រីង</li> <li>- ប្រើប្រាស់ថ្វាប់តុលកសិកម្ម ដូចជា ថ្វាប់ក្រានីលីប្រុល Chloranthraniliprol, អីនុប្បាកាប Indoxacarb, សាយកីមេទ្រីន cypermethrin, មេតុមីល methomyl និង ហីប្រុនីល fipronil ។</li> </ul>

## ៥. គារប្រព័ន្ធបច្ចេក

បាត់ដំស្តូម អាចប្រមូលបានរយៈពេល ៦៥ ថ្ងៃ ៧៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីដាំគ្រាប់ (សើមផ្លាប់) ។ តាមធម្មតា ក្នុង ១ ដើម អាចប្រមូលដែល បាន ១ ផ្លូវ ។ កសិករ អាចទុកពីរផ្លូវ ក្នុង ១ ដើម បើផ្លូវដែមចិនសូវជំ។





៣.១៤. ថត្តលេខី



## ១ គាររំលែកបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិភ័ព្យតាមបន្ទាត់ទន្លេសាប

- សំអាតដីចំការ និង ផិសស្សាបច្ចុប្បន្នខ្សោយអស់
- ភ្នែក កសដីឱ្យបានម៉ែងលូ ហើយហាលឱ្យបានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
- ភ្នែក (គោករី ឬ គោយនុ) ដម្លៈ ១០ ទៅ ២០ សង្គមីម៉ែត្រ។



### ការលើករង

តែអាចដាំណាំ ស្ថឹក លើដែលខាន ២ របៀប គឺ ជា ៣ ដូរក្នុង ១ រដ្ឋ និង ៤ បុ ៥ ដូរ ក្នុង ១ រដ្ឋ។

### ក. ដែលជា ៣ ដូរ

- ទីនឹងរង** ផ្ទៃបាត់រៀង ម៉ែត្រ និង ផ្ទៃលើ ០,៩៥ ម៉ែត្រ ហើយបណ្តុាយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនភ្នែក ឱ្យលើសពី ១៥ម៉ែត្រឡើយ ពីរាជៈលំបាតក្នុងការចំឡាំ ដូចជា ស្រាវច្ចីក ធនិភ័ព្យ ជាដើម។
- កំពស់រង** នៅរដ្ឋរបៀប ពី ២០ ទៅ ៣០សង្គមីម៉ែត្រ ហើយនៅរដ្ឋរីស្សាប្បន្ន ពី ៣០ ទៅ ៥០សង្គមីម៉ែត្រ
- ការដាក់ដី** ដាក់ដីលាមកសត្វ់ដែលពុកដូយ បុ ដីកំបុង ចំនួន ២គីឡូក្រាម លើផ្ទៃដីរៀង ១ ម៉ែត្រការដី ដោយបាច់លើរង ហើយធ្វើលាយជាមួយដីឱ្យស្សីស្សុ។ (សូមមើលការងារប្រើប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)

### របៀបលើករង ការដាក់ដីឆ្លាប់បាន និង ការគ្រប់ប្រាសិច



- ប្រើឱ្យទាញតាមការដែលបានដាក់ដី និង ប្រើខ្សាតសម្រាប់ចោររណ្តាក ពីគុម្ភមួយ ទៅគុម្ភមួយ ។ ចោរនានាបីគុម្ភមួយទៅគុម្ភ ២ គីតិក (ទីនឹងរង) និង ២,៥ គីតិក (បណ្តុាយរង) ។
- ប្រើកំបុងក្រោះសម្រាប់ចោររណ្តាក លើចែងដុំប្រាសិចតម្របរង ។

## ២. រដ្ឋជាតិ ៥ ខេត្ត ឥណ្ឌាស

- **ទទួលខុសត្រូវ** ផ្ទះបាត់ ម៉ែត្រ និង ផ្ទះលី ០,៤៥ ហូ ០,៤៥ ម៉ែត្រ ហើយបណ្តាយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនត្រូវលើសពី ១៥ម៉ែត្រទៀត ពីរការលើកក្នុងការរំចំទាំង ដូចជាពុសាថីក ដីស្សី ។
- **កំពស់រំលែក** នៅរដ្ឋជាតិ ៥ ខេត្ត ៣០សង្ឃែមម៉ែត្រ នៅរដ្ឋជាតិ ៥ ខេត្ត ៤០សង្ឃែមម៉ែត្រ
- **ការដាក់ដី** ដាក់ដីលាយកស្សាត់ដែលពុកដូយ បុ ដីកំបុំស្តុ ចំនួន ២គីឡូក្រាម លើផ្ទះដី១ ម៉ែត្រការដោយបាត់លើរំលែក ហើយធ្វើលាយជាមួយដីខ្សែស្សីស្តុ។
- **ការរក្សាប់រំលែក** គម្រោងអាចគ្រប់បានពីរប្រភេទ ដើម្បីទូលាត់ ការបញ្ចប់ទ្រាង ការពារសំណើមដី និង កាត់បន្ថយការដុះស្សី។



រដ្ឋជាតិ ៥ ខេត្ត (ទទួលខុសត្រូវ ០,៤៥ ម៉ែត្រ)



រដ្ឋជាតិ ៥ ខេត្ត សម្រាប់ដំណរកំស្សីកៈ

## ៣. ទិន្នន័យនូវការផ្តល់ស្នើសុំ

មុនពេលប្រើប្រាស់ផ្តល់ស្នើសុំកំស្រាប់ជា កសិកា គ្នាកំពើនិភ័យ ៖

- ក. ពុជាគន្លំប្រាំ សម្រោប់ នឹងកោរបិស្សានក្នុងតំបន់ជាតិ៖ (ដី ស្នើសុំលិត និងជម្លើ)
- ខ. ពុជាគន្លំទិន្នន័យនូវការផ្តល់ស្នើសុំ (ពុជាក្នុងកាត់ )
- គ. ពុជាគន្លំមានអត្រាចុះ ចាប់ពី ៨៥% ទៀត

## ២. ភាពធ្វើនៅលប់ខ្លះក្នុង

ការធ្វើឈានបណ្តុះក្នុងបន្លំ គឺមានធ្វើឱ្យត្រាប់ដៃបានល្អ កាត់បន្ថយការរួមចូលរួម និង អាចការពារក្នុងដំណាំ បានពីការផ្តល់ជូនដែលមកយាយឱ្យក្នុងដំណាំ។ ឈានបណ្តុះក្នុងបន្លំ អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសម្រាប់គ្របកន: ពី ១,៥ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីងាយស្មួលចេញចូលចំទាំ
  - កំពស់កន: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រពីដី
  - ទទួលកន: ពី ០,៥ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
  - ដំបូលធ្វើពីចង់ឆ្លាស្តីចច្ចោះការពារទីកភ្នៀង គ្របពីលីដោយសំណាក់កាត់ពន្លឹង និង បន្ថយកំដៅថ្មី ។
  - មានជាងដីដីសំណាក់មុង សម្រាប់ការពារសេត្តូលិត



ព្រាយពីរៀបចំនាងបណ្តុះរចហើយ កសិករត្រូវរៀបចំលាយល្អាយដើម្បីបណ្តុះកូនបន្លំ ។ គ្នាតាកចុងល្អាយដើម្បីបណ្តុះនឹងវិធីរៀបចំល្អាយដើម្បីបណ្តុះ មានដូចខាងក្រោម៖

- អង្គមនីដ ចំនួន ៤ ទៅ ៦ ភាគ (ឱ្យឡើងពាណិករកម៉ោង ដូចគ្រាប់ល្អខ្លា)។ បន្ទាប់មក យកវាក្រោះកអ្ន បុ ទីកច្ចកត្រពាំង រយៈពេល ពី២ ទៅ ៣ថ្ងៃ។
  - យកលាមកគោស្សុតល្អ បុ ដឹកបុស្ស ចំនួន ២ភាគ និង យកដីស្របទាប់ដំណឺ៖ ចំនួន ពី ១ ទៅ ២ភាគ។
  - យកវត្ថុធាតុស្សែងបេះឈាយត្រួយប្រព័ន្ធបានជាល្អាយស្រីសាត់ បន្ទាប់មកយកវាកេវិដ បុ ចំណុយឱ្យក្រោ។

## គម្រោងបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំព្យូទ័រសំខាន់ខ្លះសាប (TSTD)

- ទុកល្អាយដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំព្យូទ័រសំខាន់ខ្លះសាប។
- បន្ទាប់មក ចាប់ផ្តើមជាក់គ្រាប់ក្នុងថាសបណ្តុះ ចំនួន ពី៣ ទៅ ៥គ្រាប់ ក្នុងមួយរដ្ឋ ។ បន្ទាប់មកទៀតស្រាវចិកដោយចូលមួយ ឬ ប្រើបំពងចាប់ចំណាំ (ដោយលាងបានស្ថាត) ដើម្បីការពេរការបាត់បង់គ្រាប់ ដោយសារតំណែកទីកស្រក់ដើរនូវខ្លាំង ធ្វើឱ្យគ្រាប់ខ្សោតចេញ។



- យកថាសបណ្តុះគ្រាប់ហើយ ទៅជាក់ក្នុងពាងបណ្តុះ។ ស្រាវចិកដូចជាបៀនកំណែ និងស្រីស្រី ដើម្បីឱ្យគ្រាប់មិនដូច ឡើយ។



- ដើម្បីធ្វើសវាងកំឱ្យក្នុងអន់ (សន្យប់) នៅពេលដាំ ត្រូវបន្ថយការស្រាវចិក និងជាក់ក្នុងស្ថិតិស្សីថ្មីចំនួនពី២ ទៅ ៣ ពេល ដើម្បីពង្រីកក្នុង។

### ៣. គារចាត់ក្នុងស្ថិតិស្សី

របៀបដកក្នុងបន្ទោះ ចេញពីថាសបណ្តុះ តី យកម្រាមុញ្ញបាតថាសឡើងលើ ហើយដំឡើងដកក្នុងបន្ទោះដោយចូលមួយ ចេញពីនៅថាសបណ្តុះ ដើម្បីកំឱ្យជាថែបសក្នុងបន្ទោះ។

## របៀបដំភ្លូនសែស្សី

- បញ្ចូលទីការពាយចន្ទាន់ (សម្រាប់ដំគ្រប់ដ្ឋានស្តីច) ឬ ស្រាវជ្រ័យលើដំគ្រប់ដំបើង
- បំបែកក្នុងសែស្សីដែលបណ្តាឃុងរន្ធថាសសិមួយយោ ដោយយក ១ ដើម ដំភ្លូនទន្លេការណ៍។
- ដំភ្លូនសែស្សីនៅពេលសែស្សី ដោយកបតល់សែស្សីត្រឹមដំបណ្តុះ ឬ កំដំភ្លូន សែស្សី កប់បិចដើម្បីធ្វើពេកពីក្រោះវាបណ្តាលខ្សោយដើម្បីក្នុងរលូយបាន។
- ចន្ទាន់ពីគុម្ភមួយ ទៅគុម្ភមួយ គ្មានពេល ២ពីក (ទីនឹង) និង ២,៥ពីក (ផ្ទះរបណ្តាយរង) ដោយជាក់ក្នុងមួយរលូវ១ដើម។
- កសិករ គ្មានពេលបណ្តុះក្នុងទុកបម្រុងចំនួន ១០ ទៅ ១៥% នៃត្រាប់សរុប ដើម្បីទុកដូសនៅពេលបាត់ដើម ឬ ដើមដុះមិនល្អ ។



## ៤. នារីនៈ

### ក. ការដោកជីថំបែន

បន្ទាប់ពីដំបានហើយ កសិករគ្នាកំពើយកចិត្តទុកដាក់លើការអំឡា និងជាក់ជីថំបែន។ ខាងក្រោមជាប្រព័ន្ធឌី និង របៀបប្រើ ៖

ពេលដែល	ប្រភេទជីថំដែលប្រើប្រាស់	កំនែងប្រាក់ដី
ដីលាយកគោត្រាប់បាត់ មុនដំ ១៥ ថ្ងៃ	ដីលាយកសត្វ ២គីឡូក្រាម ក្នុងដើង ១ម៉ែត្រការិះ	បាត់លើដំបើងខ្សោយស្តី
មុនពេលដំ ៥ ថ្ងៃ ត្រូវប្រាសាបទីកនេះដែលបានលាយដី អូយដី រួចហើយ	ដីអូយដី ៤៦-០-០ ចំនួន៥ ក្រាម (ឬ ១គម្រោ ដបទីក សុខុត្រូច) លាយទីក ចំនួន ៨លីត្រ	បាត់រលូវបានចាយុច ឬ បំបើងប្របចំបើង
ក្រាយពីដំភ្លូនលើដំបាត់បានរយៈពេល ៧ ថ្ងៃ	ដីទីកបំបែនស្តីក ចំនួន ៥០ ក្រាម លាយទីក១៦ លីត្រ ដីអូយដី ៤៦-០-០ ចំនួន១៥ ក្រាម លាយទីក១៦ លីត្រ	បាត់នៅលើស្តីក
ក្រាយពីដំភ្លូនលើដំបាត់បានរយៈពេល ១២ ថ្ងៃ	ដីទីកបំបែនស្តីក ចំនួន ៥០ ក្រាម ទីក១៦ លីត្រ ដីអូយដី ៤៦-០-០ ចំនួន ២០ ក្រាម ទីក១៦ លីត្រ	បាត់នៅលើស្តីក
ក្រាយពីដំភ្លូនលើដំបាត់បានរយៈពេល ១៧ ថ្ងៃ	ដីទីកបំបែនស្តីក ចំនួន ៥០ ក្រាម លាយទីក ១៦ លីត្រ ដីអូយដី ៤៦-០-០ ចំនួន ២០ ក្រាម លាយទីក១៦ លីត្រ	បាត់នៅលើស្តីក

## ២. អនាម័យ និង ចំកាំ

ទីកន្លែងដើម្បីរាយសំខាន់របស់ជំណាក់ ដូចនេះកសិករក្សាទិនិត្យលើដី និង តម្រូវការទីក របស់ជំណាក់នៅក្នុង ការផ្តល់ទីកឱ្យជំណាក់ មិនគឺតិចពេក និងប្រើបានពេកទេ ព្យាយាមាចបណ្តាលខ្សោយប៉ោន។

កសិករត្រូវដែកសំអាកលេខក្នុងនីមួយៗ និង នៅជីវិតចំការឱ្យបានស្ថាតលូ ដើម្បីបំផ្តាញដែកស្ថាតលូ និងការពេរកំខុសច្បាស់បំផ្តាញដែកស្ថាតលូ។ គ្របកុនហឹង្វៈ នៅពេលវានៅតុច ពេលណាមានកំដោចច្បាស់។

## ៥. នាមការពារមេត្តុលិត និង បន្លឹក

ភាគធ្វើនេះដំណោះយកស្តីក មិនស្ថិតនៅជីថ្លើទេ តែវាដែងដែរបំផាតព្រឹនពីសតលិកប្រើប្រាស់។

ក្រសួង

## ៩. ទាក់ទង



លក្ខណៈនៃការបំផ្តាស្ស	យុទ្ធសាស្ត្រកួងការគ្រប់គ្រង
<p>- បង្កិចមាននូវខសប្រភពតី នៅលើស្សីកស្សីក ការបំផ្តាស្ស កើតមានលើផ្ទៃស្សីក និង សរុបជាងស្សីក ដែលធ្វើឱ្យដើមត្រូវឯការាស់យើតស្សីកបន្ថែមស្សីមិនក្នុត (ផ្លែងផ្តាយ) និងក្នុក</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ត្រួតពិនិត្យចំការឱ្យបានទៀងទាត់</li> <li>- ដើរបេដង្គុរបាល ដើម្បីការតែបន្ថយការកាត់ និង បំផ្តាស្សីកដំណា</li> <li>- កាត់ស្សីកដែលងារបំផ្តាស្សខ្ពស់ យកទៅកប់ បុ ធនបាលឱ្យផ្តាយពីចំការ។</li> <li>- សំអាតស្សីនៅជីថ្មចំការ ដែលជាជំរូបស់សត្វលិតនេះ និង ព័ទ្ជាក់ស្សីមុង(កំពស់ពី ៧៥ ទៅ ១០០ សង្គមិម៉ោត) ដើម្បីការពារជីថ្មចំការ កុម្ភរាល់ចូលចំការជីថ្មបាន។</li> <li>-ប្រើច្បាស់សំណាប់លិត ធម៌ជាត្រា កាតានីល carbaryl, ត្រួតហ្មូប្បុស triazophos និង កាតាប ហាយដ្ឋានវីជ cartap hydrochloride</li> </ul>

២. តែង

ផែនេះ ជញ្ញាក់រក្សាសស្តីកខិំ ធ្វើឱ្យដំណាំអន់ និង ឆ្លងជម្លើស។ ស្តីកដំណាំដែលទទួលរងការបំផ្តាង និង  
ក្លែងចុះក្រាម ហើយឡើងពណ៌រលើង និង  
ខ្លួន របៀបខ្សោយមាន កំទេចខ្លោ ដូចម្រោង  
ត្រឹង ដែលជាប្រភពមេរាតចំលុងទៅ ស្តីក  
បុ ក្នុងជាតិដៃដីតាមរយៈខ្សោំ ទីក បុ  
ភ្នាក់ងារនាំចំលុងដៃដីទៀត ដូចជាសត្វ  
លិត្តជាផីម។



ବୈଦିକ୍ରେଣ୍ଟିନ୍ ବେଳିତ୍ରୀମୁଖ୍ୟମାନୀ ରାଜୀନ୍ଦ୍ରିୟମାନ ଶିଖିଲା କିଂଗସାହୀଲାଙ୍ଘନ ନିଃଶିଖିଲା

- យកខ្លឹមស បកសំបកចេញចំនួន ១០ កំបុត ហើយបុកយកទីករស់រាជ ឱ្យបាន ២ គម្របទីកសុទ្ធទៅលាយជាមួយទីកសាបូលាងបានចំនួន ៦ គម្របទីកសុទ្ធទ្រង់ឱ្យសរុប។
  - បន្ទាប់មក យកទីកសាបូលាងបាន លាយទីកខ្លឹមសុព្រមេនេះ ឡើងយជាមួយទីកស្តាតចំនួន ៤លីត្រ ដោយក្នុងទីកសាបូលាងបានចំនួន ៣លីត្រ។
  - បានរៀបចំពេល ពី៣ ឡាតាំង ថ្មី មធ្យ។

### ៣. ដង្កែរមូលស្តីក

លក្ខណៈនៃការបែង្អាថ	យុទ្ធសាស្ត្រកុងការគ្រប់គ្រង
<ul style="list-style-type: none"> <li>មានស្មាមសុំដ្ឋុកខាងលើនៃស្តីក</li> <li>ស្តីកចាប់ផ្តើមមូល ដែលព្យូទ័រដាយ សំណាត់</li> <li>មានការបែង្អាថលើស្តីក និងបែង្អាថខាងនៅដ្ឋុក ដែលខ្សោយ</li> </ul> 	<ul style="list-style-type: none"> <li>បេ:ស្តីកដែលអារបែង្អាថចាល ដើម្បីកាត់បន្ថយ ផលប៉ះពាល់។</li> <li>កាត់ស្តីក និងដ្ឋុកបែង្អាថធ្លាក់ យកចោលឡើង កប់ ឬ ដុតចោលឆ្លាយពីចំការ។</li> <li>ប្រើប្រាស់សម្ងាប់ដង្កែរមូល ឱ្យបានទាន់ពេលដែល៖ កីមេត្រីន Permethrin ត្បូវកាន់ត្រានីលីប្រុល Chloranthraniliprol, អីនដុកហ្មាត់ Indoxacarb, សាយកីមេត្រីន cypermethrin, មេត្តូមិល methomyl និង ហីប្រុនីល fipronil</li> </ul>

### ៤. ដម្លើ និង វិធីការពារ

ការកែតែបែងំណាំ	យុទ្ធសាស្ត្រកុងការគ្រប់គ្រង
<ul style="list-style-type: none"> <li>កូនដែលបានការងារស្រប់ស្រង់</li> <li>នៅដ្ឋុកតួល់នៅកូនដែលបានការងារស្រប់ស្រង់ មានពណ៌រោគ ឬ ខ្សោយរលូយៗ</li> <li>ងាយស្សុងពីដើមមួយ ទៅដើមមួយ យ៉ាងលើនេះ និងសិនមិនមានការការពារទាន់ពេលរំលែក។</li> </ul> 	<ul style="list-style-type: none"> <li>លាយល្អាយដើម្បី: ឱ្យបានលូ ហើយលើង ឬ ចំហុយឱ្យបានលូ ដើម្បីសំណាប់មេរាតជួយធម៌</li> <li>ប្រើប្រាស់បញ្ចូនដែលជន់ត្រានីនិងដម្លើ៖</li> <li>ផ្សេសវាងស្រាវចនីកម្រិនពេក ឬ មានសំណើម ខ្សោយពេក។</li> <li>ប្រើប្រាស់ការពារដើរដឹងដឹចចាតា ច្បាំ៖ <ul style="list-style-type: none"> <li>- បីធមិល benomyl,</li> <li>- មេតាគ្យាកហ្មីល metalaxyl,</li> <li>- កូកី អុកសុកូកី copper oxychloride,</li> <li>- កូកី អីដ្ឋុកសិដ copper hydroxide,</li> <li>- ឌិប្រីណូកូណាបាប្បូល difenoconazole,</li> <li>- ទិរាម thiram,</li> <li>- អាប្បីសុស្រីបីន Azoxystrobin</li> </ul> </li> </ul>

# ៣.១៥. អាស់ខ្មែរ



## ១. ការរំលែកដំឡើ និង ឆ្វើន

- សំរាកជីថំការ និង ធនធានស្អាត់ចេញខ្សោយអស់
- ក្នុង រាល់ដីខ្សោយបានម៉ែនដូច ហើយបាលខ្សោយបានពី១០ ទៅ១៥ម៉ែត្រ ។
- ក្នុងដី (គោរបី ឬ គោយន្ទុ) ដែល ១៥ ទៅ ២០ សង់ទីម៉ែត្រ។



### ការរើករាយដំឡើ:

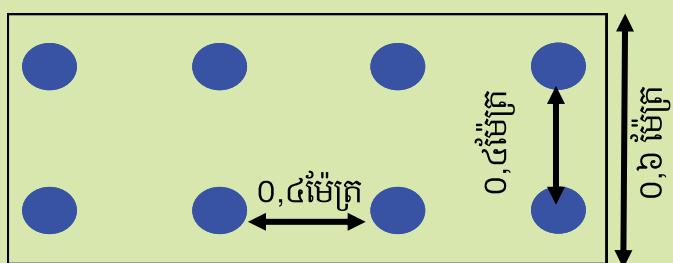
- ទទួល:** ១ ម៉ែត្រ (ពាន់) ឬ ០៦ម៉ែត្រ (មែងរា) និង បណ្តាយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនក្នុងបើសពី ១៥ម៉ែត្រ ពីរក្រោះវាត្រឹមឱ្យពិចារណាក្នុងការចំឡាំ ដូចជា ស្រាបទីក ដកស្អាត ជាមី។
- កំពស់:** នៅរដ្ឋរបាយ ពី២០ ទៅ ៣០ សង់ទីម៉ែត្រ និងនៅរដ្ឋរស្សាតី ៣០ ទៅ ៥០ សង់ទីម៉ែត្រ ។
- ជាក់លាយកសត្វសូត ឬ ជីកប៉ឺសុត ក្នុងបរិមាណពី ១ ទៅ ២ តីឡូក្រាម ក្នុងដំឡើទី ១ ម៉ែត្រការដោយកប់ប្រាប់បាត់រាយ ដោយប្រាប់រាយសំរាប់ដំឡើទី ១ ម៉ែត្រ។ (មើលការងារប្រើប្រាស់នៅទីក្រោម ខាងក្រោម)**
- គ្រប់រាយ:** ធ្វើបានពីរបៈរក្រោះដើម្បីទូប់ស្ថាត់ការប្រាប់ប្រាន់ ការរារោសំណើមដី កាត់បន្ទូយការដុះស្អាត។

### ការដំឡើ ដោយប្រើប្រាស់ស្ថិចគ្រប់រាយ

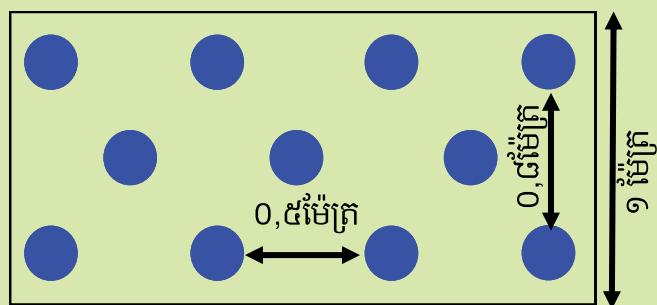


- ប្រើខ្សោយប្រាប់ដំឡើ ដើម្បីចាប់រាយរាយដំក្តុន និងប្រើខ្សោយប្រាប់ចាប់រាយរាយដំក្តុន ទៅគុម្ភមួយ (៤ តីក x ៤ តីក)
- ប្រើកប៉ឺសុតប្រាប់ចាប់រាយរាយដំក្តុន ហើយប្រាប់ប្រាន់ ប្រើប៉ែងដំឡាស្ថិចគ្រប់រាយ។

## ការធ្វើដំណោះស្រាយប្រចាំឆ្នាំ



គម្រោង ១ . រំលែកដំណោះស្រាយ ប្រចាំឆ្នាំ



គម្រោង ២ . រំលែកដំណោះស្រាយ ប្រចាំឆ្នាំ

## ៤. គម្រោងទេសចរណ៍នូវក្នុង

ការធ្វើដំណោះស្រាយបន្ថែម តើអាជធ្វើឱ្យគ្រប់ដុំបានល្អ កាត់បន្ទយករាយល្អយក្សន និង អាចការពារក្សនដំណោះស្រាយបន្ថែមដើម្បី សក្ខុណិតចង្វែង (ផែលមកយោយឯក្សនដំណោះស្រាយ)។ ពាយបណ្តុះក្សនបន្ថែម អាចធ្វើតាមទំហំដំណោះស្រាយបន្ថែមដែលបានបញ្ជាផ្ទៃដូចខាងក្រោម៖

- ជំបូលសម្រាប់គ្រប់បន្ថែម: ពី ១,៨ ទៅ ២ ម៉ែត្រ ដើម្បីដាយស្រួល ចេញចូលចំឡុកន។
- កំពស់ការបន្ថែម: ពី ០,៩ ទៅ ១ ម៉ែត្រពីដី
- ទទួលការបន្ថែម: ពី ០,៨ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- ជំបូលធ្វើពិចេះត្រាស្ថិច្ឆ្រាតំការពារទឹកក្លៀង គ្រប់ពីលើដោយ សំណាត់កាត់ពន្លឹះ និង បន្ទយកដោងចេង ហើយដាក់ដើរ សំណាត់មុន សម្រាប់ការពារសត្វលិត។



## ៣. ការព្រឹតចំណើនធនាំ

- យកដីមានដីជាតិ ១ ភាគលាយជាមួយដីលាមកគោស្សត បុ ដីកំបុស្ស ២ ភាគ និងដេវអង្គាមពី២ ទៅ ៥ភាគ (ដេវអង្គាមត្រូវត្រាំទីករើយ៖ពេល ពី៣ ទៅ ៥យប់)
  - យកល្អាយដែលបានលាយច្របល់ហើយទៅលើងរហូតក្នុងសញ្ញាទាំងអស់

ជំនាញយកដីនៃការលាយល្អាយដីបណ្តុះបែបនេះ គឺ៖

  - គ្រាប់ដាយដី បុសដី:លួតលាស់ល្អ
  - ក្នុងបន្លំស្រួលយកដីជាតិបានគ្រប់គ្រាន់
  - សម្រាប់មេដារ(ដី) ដែលបង្ហើរួចរាល់យកដី
  - សម្រាប់គ្រាប់ស្វ័ច្ចៀងដែលដីដោលយកដីពីក្នុងបន្លំ
  - សម្រាប់ពងសត្វលិត និង សត្វលិតចំងក្រងដីដែលបំផ្តាញគ្រាប់បន្លំ



- យកដីដែលបានលើរួចហើយ ទូកឱ្យត្រជាក់សិន មុននឹងជាក់ក្នុងកន្លោះ បុ ថាសបណ្តុះ។



## ៥. វារេវ្តមជំមន្ត្រាជ្វាម៉ែន

- គ្រឿងដៃបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិភ័ព្យតាមបន្ទាន់ទន្លេសាប
- ការបណ្តុះគ្រាប់ អាចធ្វើបានពីរំប់គីឡូវិញ

### ក. បណ្តុះគ្រាប់ជាមុន:

- ផ្តល់គ្រាប់រយៈពីរយ៉ា ទីបែងបណ្តុះក្នុងកន្លោះ
- យកគ្រាប់ជាក់ពង្រាយក្នុងក្រណាក់ស្សីដែលត្រួតពិនិត្យការបង្កើនធនិភ័ព្យតាមបន្ទាន់ទន្លេសាប
- ស្រាវចនាផ្លូវការបង្កើនធនិភ័ព្យតាមបន្ទាន់ទន្លេសាប
- ធ្វើសិសយកគ្រាប់បែកមាត់ ជាក់១ គ្រាប់ក្នុង ១ កន្លោះ ឬ ១ ប្រហែលបណ្តុះបណ្តុះ
- កប់គ្រាប់ដែលមាន ១ សង ទីម៉ែត្រ បើកប់គ្រាប់ដ្ឋានពេក បុរី កត់គ្រាប់រកត់ពេក ធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនអាចជួលបាន
- យកកន្លោះ ឬ បានបណ្តុះបណ្តុះ ដែលជាក់គ្រាប់ហើយ ទៅជាក់ក្នុងពាយបណ្តុះបណ្តុះ
- ស្រាវចនាផ្លូវការបង្កើនធនិភ័ព្យតាមបន្ទាន់ទន្លេសាប និងគ្រាប់មិនជួលបានឡើយ។

### ខ. ការជាក់គ្រាប់បណ្តុះដាយជាល់ក្នុងថាសបណ្តុះ ឬ កន្លោះ

- យកគ្រាប់ ចំនួន ១ គ្រាប់ ជាក់បណ្តុះជាល់ក្នុង ១ កន្លោះ ឬ ១ ប្រហែលបណ្តុះបណ្តុះ។
- ស្រាវចនាផ្លូវការបង្កើនធនិភ័ព្យតាមបន្ទាន់ទន្លេសាប ទីបែងបណ្តុះក្នុងកន្លោះ ឬ ប្រហែលបណ្តុះបណ្តុះ។
- ស្រាវចនាផ្លូវការបង្កើនធនិភ័ព្យតាមបន្ទាន់ទន្លេសាប ទីបែងបណ្តុះក្នុងកន្លោះ ឬ ប្រហែលបណ្តុះបណ្តុះ។



## ៥. គារជំនួលថែស្សនា



- ធើម្នីដៃសរាងកំឱងក្នុងអង់ (សន្យប់) នៅពេលដា ត្រូវបន្ថយការព្រាពទឹក និងជាក់ក្នុងស្អដ្ឋា ឱ្យក្រោពនីថ្មីចោចំនួនពី២ ទៅ ៣ថ្ម ធើម្នីពារើងក្នុង។ ក្នុង ស្អដ្ឋា អាយុពី ១៤ ទៅ២២ ថ្ម ទីបង់បាន ។



របៀបដកក្នុងបន្ទះបញ្ញី  
ពីចាសបណ្តុះ គឺត្រូវ  
យកម្រាមដែល រួចរាល់  
ចាសឡើងលើ ហើយ  
ដោម្បាចដកក្នុង បន្ទះ  
ចូមៗ ពីទូចចាសបណ្តុះ  
ធើម្នីកំឱងជាប់បុសក្នុង  
បន្ទះ។  
ជាក្នុងស្អដ្ឋា ចំងាយពីត្រូវ  
៤ គីក x ៤ គីក



## • របៀបជំក្នុង

- បញ្ចូលទឹកតាមចន្លោះរង (សម្រាប់រំគ្របចង់ឆ្នាំសិច) ឬ ព្រាពទឹកលើរង ដែលគ្របចំបើង
- ជាក់ដីគិតិមិតាមរណ៍រាជ ប្របល់ជាមួយដីឱ្យសញ្ញ ទីបង់ក្នុងស្អដ្ឋា នៅពេលរស់ល។
- ជាក្នុងស្អដ្ឋា ត្រូវដឹបណ្តុះ ។ កំជំក្នុង ស្អដ្ឋា កប់លិចដើម ពីរពោះរាបណ្តាលឱ្យធើក្នុងរល្អយបាន។
- ត្រូវជាក្នុងស្អដ្ឋា ពេល រស់ល។

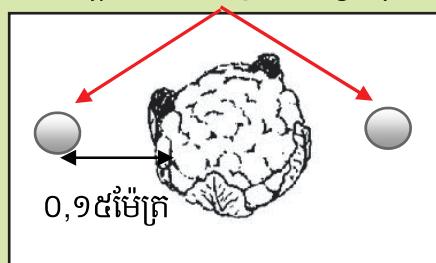
## ៦. រាជធ៌នា



### ៦.១ ការដាក់ដី

ពួនសេដ្ឋកាល ក្នុងកាត់ (បុ អីបីជី) យើងត្រូវដាក់ដី និង រសាងចិកឱ្យ បានទ្វោងទាត់ ទីបន្ទូលដ្ឋានបានប្រើប្រាស់។ ពេលដែល និង ហិមាណណីត្រូវដាក់ដី អារ៉ស្រីយេទោតាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីមានល្អាយ ប្រើដាក់ដីខ្សោចំ ត្រូវដាក់ដី ចំនួន១៥ ថ្វីមួង។ តែបើដីខ្សោចំប្រើប្រាស់ ត្រូវដាក់ដីកាន់តែពីរ តី ពីព ឡើង ថ្វីមួង។ ហិមាណណីត្រូវដាក់មួង។ នៅដីខ្សោចំ ត្រូវគិចជាងដីត្រូវដាក់នៅដី ល្អាយខ្សោចំ ចំនួនពាក់កណ្តាល។ (ដាក់ដីឆ្លាស់ត្រូវបានរាយការណ៍ ២)

រណៈដាក់ដី ២ ប្រភេទផែងត្រា



### ហិមាណណី និង ពេលដែលដាក់ដី

ពេលដែល	ប្រភេទដី និង ហិមាណណី	កំន្លែងកប់ដី
ត្រាប់បាត់ មុនពេលដាំ ១៥ថ្វី	ដីសរីកង់ (លាយកសត្វដែលពុកដូយ បុ កំបុំស្តុ) ចំនួនពី ១ ឡើ ២គីឡូក្រាម ក្នុង ១ម៉ែត្រការដឹងឈើ	កប់ដីកណ្តាលរំ (ពេលរៀបចំរំដែលដាក់គ្រប់រុង)
ត្រាប់បាត់ (មុនដាំ ក្នុងពី ៣ ឡើ ៥ថ្វី)	ដីប្រភេទ ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៥គីឡូក្រាម (ប្រហែល កន្លែស្សាបត្រាបាយស្រី បុ ១ គ្របដបទីកសុទ្ធតូច) ក្នុង ១ ឈ្មោះ ឈ្មោះ	ដាក់កណ្តាលរំ កប់ប្របល់ជាមួយដីរួចរាល់ទីករងឱ្យដាត់ បុ ដាក់កប់កណ្តាលរោណ្តាងម៉ោង ៩០-៩០ សង្គមីម៉ែត្រ
ក្រាយដាំក្នុងបាន ព ថ្វី	ដីអាសូត អូយិជី ៤៦-០-០ ចំនួន ១,៥គីឡូក្រាម (ប្រហែល ១ ថ្វីស្សាបត្រាបាយ) ក្នុង ១ ដីម	កប់ដីចំងាយគល់ស្តុ ៨ សង្គមីម៉ែត្រ ១ ន្ទៃ ក្នុង ១ ដីម
ក្រាយដាំក្នុងបាន ១៥ ថ្វី	ដី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន៥គីឡូក្រាម (កន្លែស្សាបត្រាបាយស្រី) ក្នុង ១ ដីម	កប់ដីចំងាយគល់ស្តុ ១៥ សង្គមីម៉ែត្រ ១ ន្ទៃ ក្នុង ១ ដីម
ក្រាយដាំក្នុងបាន ២៥ ថ្វី	ដី ០-០-៦០ ចំនួន ៥គីឡូក្រាម ក្នុង ១ ដីម និង ១៥-១៥-១៥ ចំនួន៥គីឡូក្រាម ក្នុង ១ ដីម	កប់ដីចំងាយគល់ស្តុ ២០ សង្គមីម៉ែត្រ ២ ន្ទៃ ក្នុង ១ ដីម
ក្រាយដាំក្នុង ៣៥ ថ្វី	ដី ២០-២០-១៥ បុ ១៥-១៥-១៥ ចំនួន៥គីឡូក្រាម ក្នុង ១ ដីម	កប់ដីចំងាយគល់ស្តុ ២០ សង្គមីម៉ែត្រ ១ ន្ទៃ ក្នុង ១ ដីម

របៀបជាក់ដី

ដើម្បីជាក់ដឹងទិន្នន័យការប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្ន តើត្រូវស្រាវចិកភាព បន្ទាប់ពីជាក់ដឹងរបៀប។

- **ជាក់ដីទ្វាប់បាត់:** ជាក់តាមពោះនេះ កើយច្របល់ជាមួយដី បុ ជាក់ដីតាមរណ្តាងនិមួយាកើយ ទីបច្ចបល់ ជាមួយដីក្នុងរណ្តាង ឱ្យសញ្ញា។
  - **ជាក់ដីបំបែន:** កប់ដីសងខាងរណ្តាង (ថ្លោះគុម្ភ)



ការគេងកំណា

ເທລືດ້າຕານເຄີຍ ແລະ ສັນຕິພິບ ເພື່ອມີຄວາມສຳເນົາ ແລະ ເກມະນຸຍາ ແລະ ເກມະນຸຍາ ເພື່ອມີຄວາມສຳເນົາ

## ៦.២ ការរសាចទីក

- ក្រសាធិកនៅពេលព្រឹក និង បញ្ចូលទីកតាមចន្ទោះរដ្ឋ។ បើក្រសាធិកនៅពេលថ្វីត្រូវ បុ នៅពេលណ្ឌាប់ ពេក អាចបណ្តាលខ្សោយត្រូវបានបញ្ចា ដូចជា រលូយ បុ រាណដីម។
  - ត្រូវក្រសាធិក(បញ្ចូល)ទីកឱ្យបានទ្វីងទាត់ មិនត្រូវឱ្យដឹស្សុត ជាពិសេសបន្ទាប់ពីដំកូនហើយ ពីរោចក្នុងនៃស្ថាករទីក ដីសម្រាប់ការដួលគុណាស់បុស ដើម ស្ថើករបស់វា នៅពេលបេញត្រា កំត្រូវក្រសាធិកឱ្យបាន ទ្វីងទាត់ ដែរ ។ បើក្រសាធិកមិនត្រូវក្រាន់ នឹងបណ្តាលខ្សោយការបេញត្រាមិនបានល្អ។
  - បើពិនិត្យយើងដឹងនៅក្នុងគុណលំស្ថុត (ដែលសំគាល់ ដោយមិនអាចលួយបានដុំមុលបាន) ត្រូវក្រសាធិកបន្លែម។ បើដឹងនៅក្នុងគុណលំស្ថុត សិលម្បាំង (ដែលសំគាល់ ដោយប្រចាំថ្ងៃមិនទីករកវិវាម្មាយដែរ) មិនត្រូវក្រសាធិកបន្លែមទេ ។ បើនៅក្នុងក្រសាធិក វានឹងអាចដាយធ្វើឱ្យដឹងកំពុងខ្សោយបុស ដើមបាប់ បាន។

### ៦.៣ ការធ្វើស្ថី

ធ្វើស្រួលបានទៅដាក់និងកាត់ស្ទើកចាស់ថ្មីជាល ដើម្បីសំរាបជុំកសិតិថ្មី។

៧. សង្គមិនបាន

ព័.១ ដែនរបាយ

## វិធានការកំចាត់ដងរតាមវិធីជាប់៖ ៩

- ⇒ ប្រើសំណាក្សោតលិត ដើម្បីគ្របការពារបណ្តុះក្នុងបន្ទី
  - ⇒ បណ្តុះក្នុងដំណោះស្រាយពីចំការផែលកំពុងជំងឺ
  - ⇒ បន្ទះដឹងរដ្ឋាយដៃ កើយឡាចប់ចាល

## គគ្រាងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិភ័យត្រូវបានស្វែងរក (TSTD)

- ⇒ បេដ្ឋាដែលមានដង្គុរសី យកទៅកប់ថាល ក្នុងជម្លាយៗដឹងពីច ២០សង្គមីម៉ែត្រ (ប្រ ២ តីក)
- ⇒ សំអាតស្មោតាមរោង និង ក្នុងចំការ
- ⇒ ជាដំណោះស្រាស់ ដើម្បីការតែបន្ទូយសត្វុលិតបំផ្តាញស្ថុមួយចំនួន ដែលរស់នៅក្នុងដី សល់ពីរដូចមុន។
- ⇒ ប្រមូលកាំទេចកាំទីការកសំណាល់ជំណាំ បន្ទាប់ពីប្រមូលដល់ហើយ មេញពីចំការ ហើយកប់ ប្រជុំថាល។

### វិធានការគិតឱ្យប្រើសម្រាប់កំចាត់ពួកដង្គុរប្បៃង៖

- ⇒ យើងគ្មានបញ្ចូនដំណាក់កាលបុរិបាលសំខាន់ខាងក្រោម
- ⇒ ការបានបញ្ចូនបុរិបាលសំខាន់ខាងក្រោម

### ច្បាតីមីដែលអាចប្រើបាន ឆ្លាស់ត្រា មានដូចខាងក្រោម៖

- ⇒ ច្បាតីសុធម៌បុរិបាលសំខាន់ខាងក្រោម (Bacillus Thuringiensis)
- ⇒ ច្បាតីបេតាសុប្បុស្រីន (Beta-cyfluthrin)
- ⇒ ច្បាតីក្រុរិប្បុស (Chlopirifos)
- ⇒ ច្បាតីសុធម៌ម៉ែត្រីន (Cypermethrin)
- ⇒ ក្នុងករណីច្បាតីខាងលើ ប្រើទៅត្រានប្រសិទ្ធភាព សូមប្រើ អីមេបេទីន បេនបញ្ជូន (Emamectin benzoate) វាគារប្រឡទ្ធច្បាប់ប្រសាំងនឹង ភាពធន់ច្បាប់បស់ដង្គុរ។



ការកំចាត់តាមវិធានការគិតី កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព លុះត្រាកៅអនុវត្តវិធានការកំចាត់តាមវិធីដំដុំ៖ ជាមុនសិន។

### ៤. ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធមូលដ្ឋាន

- ⇒ សេវាផ្លូវ អាចប្រមូលដល់បាន នៅអាយុពី ៤៥ ទៅ ៥៥ ឆ្នាំ (អាក្រុះយោទាតំតាមប្រព័ន្ធបុរិបាល)។
- ⇒ ការកំចាត់តាមពេលពេទ្ធ ដោយរក្សាទុកស្តីកម្មម៉ោង ៤ ទៅ ៥ និងមិនត្រូវទុកដ្ឋានដែលការកំចាត់ហើយ ឱ្យត្រូវថ្ងៃក្នុងបន្ទាប់ពីការកំចាត់ដោយ ត្រូវរឿងសិរី និង ដែលលួចចិនខូចខាត (មិនមានកកិត បុ បំផ្តាញ ដោយសត្វុលិត) និង ដែលបានទំបន់។



៤. ការអនុវត្តន៍យោង និងអាជីវកម្ម និងការបង្កើតរឹងចាំបាច់

డ. ७. కొక్కణస్త్రోమ్మాల్యంతోనుటజ్ఞిక్కణ్ణ

ការកត់ត្រាខ្សែនូវផ្តល់បច្ចេកទេស មានសារ៖ សំខាន់ធមានសៀវភៅ ។ មាន ហេតុជុលជាថ្វីន ដែលគេចាំបាច់ត្រូវកត់ត្រាប្រចាំ ពីចំណាយចំណូលដលិតកម្ម ។ ហេតុជុលចំបងមួយចំនួន មានដូចជាឃោះ

- ប្រសិនបើត្នានការកំព្យូទ័រដែលត្រូវបានចំណាយ ហើយអ្នីដែលបានចំណុលនោះទេ យើងនឹងមិនអាចដឹងបានទេ ថាគើត មុខដំនួញ (ផ្សេងៗ ការដំបែក) បស់យើងខាត បុ ចំណោញ? ឬចេងចាំថា ការទទួលបានជ្រាក់ចំណាល់រាល់ទៀត មិនមាននូវយោង យើងបានទទួលជ្រាក់ចំណានឡាយនោះទេ។
  - ប្រសិនបើយើងដឹងដោយសំពីមុខចំណាយ និង មុខចំណុលច្បាស់លាស់ យើងអាចវិភាគឱ្យដឹងថ្មី គ្រប់គ្រងដំនួញ ឱ្យបានការង់តែលូ ការង់តែបានចំណោញប្រើបាន។
  - កំណត់ត្រាអាចត្រូវបើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើដែនការចំណាយនៅពេលអនាគត ព្រមទាំងយើងអាចដឹងពីកំណែ និង ធនធានដែលត្រូវចំណាយ ។

គោលដៅចំបងនៃធ្វើដំឡូង បុ ជលិកកម្មអីមួយ គឺរកបានចំណោញ និង ការសែត្រចំណោញប្រចើន ។  
ប្រាកចំណោញ ជាដែលសង (ឬ តាមខ្លួនភ្លាមីដឹងមាន) វាសង ប្រាកចំណោញ (បានមកពីការលក់ជលិកជល បុ សេវាកម្ម)  
និង ប្រាកចំណាយទាំងអស់ ។ ចំណាយ អាចបែងចែកជាអំពីក្នុង ២ ប្រភេទ គឺ៖

<sup>3</sup> នៅពេលទិញ បុ សាងសងក៍រើយ (គីមា បានចំណាយក៍រើយ) ទោះបីប្រើ បុ មិនប្រើតី សម្រាប់ការដែលឱ្យការងារ (ផលិតផល) អូម្បយ ក៏ដោយ ក៏គុណភាព (គីមា វាគាយបន្ទិចម្នង ទៅជាបស់បាស់ សីករដិល.....) ក៍រើយ តំលៃបស់វា និងភ័ត្តបាត់បង់ បន្ទិចម្នង ទៅតាមនោះដោយ។

ដើម្បីឱ្យដឹងច្បាស់ ថាគើតគោលដៅជាតិយដំនួញ សម្របចានត្រីមណានេះ គេត្រូវការពីតែមានជាចំណាត់ផែលមិនអាចរកបាន ក្នុងពីការកំភ្លាមប្រចាំ និង បានត្រីមត្រូវរបស់យើង នោះឡើយ ។ ការកំភ្លាម អាចធ្វើការលើការប្រមូលពីមានចំណាត់ សម្រាប់វិភាគចំណាយ និង ចំណោញ និង តម្លៃទិសមុខរបរ បុ ធនលិតកម្ម តាម ពេលវេលា ឱ្យចំណើយតបតាមតម្លៃការទិន្នន័យ និង ទៅអនាគតខាងមុខ ។ ឧប្បរាយនេះ គឺជាទម្លៃទិសកំភ្លា<sup>4</sup> សាមញ្ញមួយ ដែលកសិក (អ្នកដំបូង) អាចប្រើសម្រាប់កំភ្លាមចំណាយ ចំណូលរបស់ខ្លួន ។

### ក. តារាងចំណាយ

ឈ្មោះជនិតកម្ម: .....

ថ្វីចាប់ដើមជណិតកម្ម: ..... ថ្វីចាប់ដើមជណិតកម្ម: .....

ល.រ	អុខចំណាយ	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃ ១ឯកតា	ទីក្រារកសិប

## ២. តារាងចំណូល

ເພົ່າະຜລິຕກມ:

ថ្វាប់ដើមជនលិតកម្ម: ..... ថ្វាប់ជនលិតកម្ម: .....

ល.រ	អុខចំណ្លាល	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃ ឯកតា	ទីក្រាសសម្បប

<sup>4</sup> តាមគ្រែសេវាកម្មត្រូវបានការពារដោយសារតម្លៃរបស់ គម្រោងបន្ទាយបញ្ជីកវិញ្ញាបន្ទីនិងផលិតការដើរីករាជបន្ទីទេសបាយ។



៥. ៥. ការព្យួរត្រូវបានព័ត៌មានរបស់ខ្លួនដែលបាន ស្វ័យបាបជំនាញចំណាត់ថ្នាក់និងការ

ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មាន ចាំបាច់ ត្រីមត្រូវ គេត្រូវ  
កំណត់ខ្សោយប្រភេទសំណង់ជាមុខចំណាយ និង ចំណូលទាំងអស់  
ហើយកត់ត្រាបានជាប្រចាំ និង បានត្រីមត្រូវពីព័ត៌មាន ដែល  
បានកំណត់ទាំងនេះ ។ ព័ត៌មានប្រមូលបានទាំងនេះ នឹង  
ត្រូវប្រើសម្រាប់វិភាគសេដ្ឋកិច្ច (តី ផ្លូវដើមឈឺតិកធមល និង  
ត្រាកំចំណោញ) របស់ជលិតកម្មណាមួយ ។ ខាងក្រោមនេះ  
គឺជាតីរុកតំបន់ និង វិភាគចំណាយ និង ចំណូល ជលិតកម្ម  
ដំណាំ គ្រសក់ត្រឹម របស់កសិករម្តាក់ នៅក្នុង គោរក្នុង យំ  
ត្រពាងបសិទ្ធិ ស្មុក កំពង់ស្អាយ ខេត្ត កំពង់ដំ ។



**កសិក ប្រស នន នាទ ស្រី**  
**ជំរាប់៖ ត្រសក់ព្រឹង/ចំណាយ**  
**ថ្វូបាប់ដើម្បី៖ ៣០ មិថុនា ២០១៩**  
**ផែដី៖ ២៣០ ផែកការិយា**

នៅ: ភូមិ គោកដ្ឋាន យំ ត្រពាំងបុសី ស្រុក កំពង់ឆ្លាយ ខេត្ត កំពង់ចំ  
ព្រដែរ: ណាន់ខ្លី  
ថ្ងៃប្រមូលបញ្ជប់ដល់: ១៦ សីហា ២០១១  
ចំនួនដើម: ៦២០ ដើម

គម្រោងបង្កាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនធនិភ័យការពីត្រួតពេលវេលា (TSTD)

បរិយាយ	ឯកតា	ចំនួន ឯកតា	តម្លៃ ១ ឯកតា	ទីក្រាត់ សុប	ចំនួនសារ រំលស់	ប្រាក់សុប ១ រដ្ឋា (ផ្សេល)
<b>១-ចំណុច</b>						
ក-ប្រាក់ចំណូលដែលកំណាន	តីឡូក្រាម	663	1.300	861.900	-	861.900
ខ-មិនមែនជាប្រាក់ចំណូល(ហ្មប)	តីឡូក្រាម	11	1.300	14.300	-	14.300
<b>ចំណូលសុប</b>			<b>674</b>			<b>876.200</b>
<b>២ក-ចំណាយថ្វីប្រចុះ</b>						
កម្ពាំងពលកម្ម (សុប ១រដ្ឋាំដុះ)	ម៉ោង	85	1.250	106.250	-	106.250
ក្រាប់ពុធ	កញ្ចប់	17	2.500	42.500	-	42.500
ជីគិមី	សរុបរួម			86.300	-	86.300
ជីធុណុជាតិ	តីឡូក្រាម	180	100	18.000	-	18.000
ជីធុណុយទឹក	កញ្ចប់	2	2.500	5.000	-	5.000
ថ្វាកំចាត់ជម្លើយឱក	សរុបរួម			3.500	-	3.500
ថ្វាកំចាត់សត្វលិនិត្ត	សរុបរួម			13.500	-	13.500
ម៉ាសីនបុមទឹក	ប្រែងសំងដែលប្រើ	0			-	0
អន្តក់	លួត	0			-	0
<b>សុបចំណាយ ថ្វីប្រចុះ (TVC)</b>						<b>275.050</b>
<b>៣ក-ចំណាយ ផ្ទុក ចំណាយក្នុងប្រចុះ</b>						
<b>៤ខ-ចំណាយទិនប្រចុះ / ទេរ៉ា</b>						
កោសុព្ទាស្ថិចត្របដីរដ	ម៉ោត្រ	160	350	56.000	2	28.000
បង្កាលបច្ចារ/ទីផី	ដើម	108	600	64.800	4	16.200
ខេរូទីផី	តីឡូក្រាម	3	5.000	15.000	3	5.000
ចាសបណ្តាល់ក្នុង	ចាស	8	5.500	44.000	5	8.800
សំណាល់ទីផី	ដំ	4	18.000	72.000	3	24.000
<b>សុបចំណាយទិនប្រចុះ ទេរ៉ា (TFC)</b>						<b>82.000</b>
<b>៥ខ-ចំណាយសរុប (TC = TVC+TFC)</b>						
<b>៦ខ-ចំណាយ ផ្ទុក ចំណាយសរុប (TC)</b>						<b>519.150</b>
<b>៧-ចំណាយ ១ តីឡូ (ផ្សេល)</b>						
<b>ចំណាយ ១ តីឡូ (ផ្សេល)</b>						<b>530</b>
<b>ចំណាយ ១ តីឡូ (ផ្សេល)</b>						<b>770</b>

## ខ្លួន ១: បញ្ជីការងារអ្នកចាក់ពេទ្យទំនាក់ទំនែសង្គ្រោះទិន្នន័យដំណោះស្រាយ

ល.រ	ឈ្មោះ	ទេរូ	អាសយដ្ឋាន	លេខទូរសព្ទ
<b>ក. អ្នកចាក់ពេទ្យដំណោះស្រាយ:</b>				
១	វាន់ ធម្មន	ប្រុស	ភូមិ ពោធិ៍ឃើម យុរហាត់ទីក ស្រុកមួលូរី ខេត្ត បន្ទាយមានដំយ	077 70 3677 088 8703677
២	ស៊ិន សុគិ (ថែ កី)	ប្រើ	ផ្សារចំការធោត្រូវសោក់ណា ខេត្តបន្ទាយមានដំយ (តូបលេខ ៤៥៤ -៤៥៥) (ផ្លូវ ខេះ)	092 54 0034 012 55 83 96
៣	ក្រុមហ៊ុន ចាំ ចាំយា (Papaya) សាខាដំបូលសាប	ប្រុស	ផ្ទះ ៥១៦បេ ផ្លូវ ម៉ោងសោក់ណា ខេត្តបន្ទាយមានដំយ ផ្សារប៊ីនកុក ក្រុងកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម Email: Papayatrading@gmail.com	012 773 375 023 666 6001
៤	ក្រុមហ៊ុន MALY SAN Group	ប្រុស	ផ្ទះលេខ ៧ – ៨ បេ ផ្លូវ ៣៩ សុវិនី សង្កាត់ទីក្រុង ខណ្ឌ សែនសុខ រាជធានី ភ្នំពេញ Email: malysangroup@gmail.com	012 913 765 023 882 827
៥	តំបន់ សេដ្ឋ	ប្រុស	ផ្ទះលេខ ៤៥ ផ្សារទីរឿងខេត្ត កំពង់ចាម សាខាដំបូលបាយក្រុមហ៊ុន MALY SAN Group ប្រចាំខេត្ត កំពង់ចាម	012 838 343
៦	អុង ផែ អន	ប្រុស	តួប ៤៥ ផ្សារ ទីរឿងខេត្ត កំពង់ចាម សាខាដំបូលបាយ ក្រុមហ៊ុន MALY SAN Group ប្រចាំខេត្ត កំពង់ចាម	012 834 939



## ទំនាក់ស្រួលបង្កើនធនិតិក

១- លោក ពិត ខន់ហែល : អ្នកដំនាច់ផ្ទុកកេរិយត្រសាស្ត្រ/បន្ទូន នៃគម្រោង TSTD

២- លោក កង សារីក : អ្នកដំនាច់ផ្ទុកថាក់ជាតិផ្ទុកកេរិយត្រសាស្ត្រ នៃគម្រោង TSTD  
មកពី អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

**អនុញ្ញាតខោះពុម្ពជ្រាម និទ្ទេក្រាសិទ្ធិយោង**  
**ប្រតិបត្តិការណ៍សាធារណៈ នគរបាលភ្នំពេញ និង នៃសាខា**  
**លេខ៖ ២០១៣**

សម្រាប់ព័ត៌មានបៀវត្ស សូមទំនាក់ទំនង:  
នាយកដ្ឋានផ្សេងៗយកសិកម្ម នៃ ក្រសួងកសិកម្ម ក្រុមប្រជាប្រឈម និង នៃសាខា  
#២០០ វិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់  
ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
ទូរស័ព្ទលេខ : ០១២ ៨៩៦ ៦៧៧  
ទូរសព្ទ : (៨៥៥) ០២៣ ២៩០ ៩៩៩  
អ៊ីម៉ែល : mak\_soeun@camnet.com.kh



នាយកដ្ឋានផ្សេងៗយកសិកម្ម នៃ ក្រសួងសិកម្ម រដ្ឋប្រជាថ្វ និង នៃសាធ  
ពោះពុម្ពលើកទី ១: ត្រូវ ២០១៣ ចំនួន ៩.០០០ គ្រប់